

SANGVINE
CVM
MORES

8

ALIVIO
DE PASTORS,
Y PAST
DE OVELLAS,

AB LLISSÓ DOCTRINAL

SOBRE LOS EVANGELIS DE LAS DOMINICAS DE TOT LO ANY, Y FESTIVITATS DE MARIA SENYORA NOSTRA.

QUE COMPONGUÉ

LO R. DR. JOSEPH FORMIGUERA,

RECTOR DE LA VILA DE TÁRREGA, Y EXAMINADOR SYNODAL DEL BISBAT DE SOLSONA;

Y DEDICÁ

ALS BENAVENTURATS APOSTOLS SANT PERE, Y SANT PAU.

REIMPRÈS EN BARCELONA:

En la Estampa de MANUEL TEXÉRO, carrer dels Mercaders nº 14.

1844.

ALS BENAVENTURATS APOSTOLS

SANT PERE, Y SANT PAU.

Buscant los Autors quiscú á son Mecenas, acostuman dedicar sas Obras als mes insignes, y périts en la materia de que tractan; y per ser esta Obra una literal explicació dels Evangelis de las Dominicas de tot lo any, ab molt clara, y sólida ensenyansa, he volgut consagrarla als Prínceps de la Iglesia Sant Pere, y Sant Pau, per haber estat ells los mes célebres Predicadors de la Doctrina evangélica. A vosaltres donchs, Sagrats Apostols, oferesch esta petita Obra, y ab ella pretench obsequiarvos, suplicantvos humilment vullau patrocinarla, y espero de vostra protecció, que será ben rebuda dels Párrocos, y de gran profit per los Faels cristians.

Lo menor de vostres Servents
Doctor Joseph Formiguera, Rector de la Vila de Tárrega.

AL LECTOR.

Per descarrech de las graves obligacions, que tenen los Curas de Animas, en la ensenyansa de sas respectivè Ovellas, se han procurat varios medis.

Alguns zelosíssims Prelats, han manat als Rectors, que no confessasen á algú, sens que primerament sia examinat de la Doctrina cristiana; pero per no envergonyir als Penitents, ó per la piadosa, encaraque incerta presumpció, de que ja la sabrán, nos logra lo efecte.

En altres Bisbats, han passat, los Senyors Bisbes á obligar ab censuras als Párrocos, que tots los dias de Festa, en la hora que judicarán mes oportuna, ensenyen als Párvulos per lo espay de mitja hora la Doctrina cristiana, y per mes obligar, tant als Párrocos, com als qui assistirian, concediren varias Indulgencias. Pero no sols los Párvulos, sino tambe los Adultos tenen obligació de apendrerla, y no olvidarla; y per pensarse los Adultos, que ja saben lo necessari, en que los mes se enganyan, ó per donarse vergonya, que se entenga, que no la saben, perçó éstos no assisteixen, y á son exemple deixan los Párvulos de venir á la Doctrina.

En altres Bisbats, han procurat los Senyors Bisbes la execució, del que ja ha disposat lo Sagrat Concili Tridentino, que los Párrocos per sí mateixos declaren, y expliquen los Mysteris de la Fé; pero si los Párrocos son doctes, y no se conforman á la capacitat dels oyents, nos logra lo fruyt; y si no son molt exercitats en actes publichs, tenen gran encullimen, y dificultat; y es cosa, en que ocorren molts inconvenients, com de ausencia, falta de salut, y altres, que no es be dirlos.

Lo Sagrat Concili Tridentino disposá, que se compongués un Cathequisme, perque valentse de ell los Párrocos, declarassen tots los Diumenges, y dias Festius la Doctrina cristiana, lo cual Cathequisme maná la Santedat de Pio Quint compondrer á Perso-

nas eminentíssimas en lletras, y virtut; pero per ser en llatí, y per cuant es de algun treball lo estudi, y disposició de las Pláticas, que de ell se habian de traurer, perçó tampoch se ha lograt lo fruyt desitjat per sa Santedat, y per los Sants Pares del Sagrat Concili.

Per obviar totas dificultats, desitjaren molts Prelats zelosos, veurer un Catequisme en estil vulgar, qui sent Práctica del Cathequisme Romá, fos ab tal disposició, que tingues senyalada llissó per tots los Diumenges, y Festas del any, sens que los Párrocos tinguessen en assó mes treball, que lo llegir la llissó del Catequisme. La execució de aquesta Obra, fou recomanada al Reverendíssim Pare Eusebio Nieremberg de la Sagrada Companyia de Jesus, qui satisfeu tant cabalment los desitgs dels Prelats, que passaren á concedir varias Indulgencias als Párrocos, que despres del Evangeli llegirían un Capítol de dit llibre, intitulat: *Práctica del Catequisme Romá*; y juntament als qui assistirian á la llissó de dit Capítol, ó altrament en sas casas llegirian algun dels de dit Llibre.

No obstant, que en dita Práctica del Catequisme Romá, se dona bastant instrucció de tota la Doctrina cristiana, desitjaren altres Prelats veurer compost un Llibre, que sent Práctica del Cathequisme Romá fos tambe explicació dels Evangelis de totas las Dominicas del any, ab Doctrina corresponent, y proporcionada á la contextura del Evangeli, apareixentlos, que de esta manera seria la llissó mes grave, mes ben rebuda del Poble, major lo fruit, y lo alivio dels Párrocos.

La Santa Synodo Solsonense, celebrada en los anys 1703 tractá de aquest assumpto, y resolgué la composició de aquest Llibre; y que tots los Párrocos del Bisbat, haguessen de llegir en sas Parroquias, ab véu clara, é intelligible en la solemnitat de la Missa, despres del Evangeli la llissó al péu de la lletra, si, y com estaria en dit Llibre.

La execució de esta Obra, fou per dita Synodo á mi recomanada, y encara que procurí resistirme, per ser Obra tant sobre mas forsas, y que requiria grans parts de sabiduria, deguí rendirme á la obediencia, puig en virtut de ésta passá mon Prelat á manarme compongués aquest Llibre, en que quedás desempenyada la Santa intenció de la Synodo: aixi que la forsa de la Obediencia, me ha obligat á tanta empresa, y perçó, y per cuant acostuma lo Senyor elegir flachs instruments per obras grans,

per aixi manifestar mes son poder, puch tenir algunas esperansas de haber cumplert los Sants desitgs de aquella Synodo.

En las Dominicas, que contenen algun Mysteri, se explica juntament lo Mysteri, que en ellas se celebra, perque aixi sia mes cabal la instrucció, y en totas las Dominicas, en cuant me es estat possible, he procurat, que la materia sia proporcionada al temps, y lo temps, á la materia de que se tracta.

En lo discurs de totas las Dominicas, se trobará explicada, no sols la Doctrina cristiana, sino tambe tot cuant es necessari saber per major observansa de la lley; aixi que no sols quedará ilustrat lo enteniment, per lo coneixement dels Mysteris de nostra Santa Fé, sino tambe la voluntat moguda á abrassar la virtut, y aborrir lo vici, exortant una, y altra cosa, no ab rahons discursivas, ni menos sólidas, que Sagradas.

En cuant al estil, he volgut usar de vocables plans, perque aixi millor se entenga; y he volgut evitar discursos, preguntas, ironías, reticencias, admiracions, interrogacions, y altras figuras, y medis de elocuencia, per cuant me han aparegut contraris, al fi de la Obra, y que dificultaban la llissó per cuant volen alguna habilitat en gobernarlas per lo perfet sentit.

No he volgut illustrar esta Obra ab autoritats de Sants Pares, ja perque tant abultaria lo Llatí, com lo Romans, ja y majorment, perque dificultan la llissó, y mes embarassan la inteligencia, que no la facilitan.

Solament he volgut usar algunas autoritats de la Sagrada Escriptura, per tenir ellas gran forsa, y eficacia per la persuasió; y sols están en Romans, per no interromprer la inteligencia.

Confesso no haberme costat tant treball la invenció de la materia com lo estil; per cuant per aquella me he valgut dels Cathequismes de Pio Quint, Clement Octau, Pare Nieremberg, Fra Lluis de Granada, y altres célebres Autors; pero en lo estil, he trobat pochs de qui poderme valer, y tal cual es, puch dir ser propri de ma insuficiencia, que per ser tanta, dech suspitar del acert.

Si en las Dominicas concorre alguna Festivitat de Maria Senyora nostra, llegida la llissó de la Dominica, se llegirá tambe la de la Festivitat, que ja es breu, á efecte, que la llissó no sia demasiadament treballosa.

La Obra te per titol: *Alivio de Pastors*, y *Past de Ovellas*; per cuant assó es lo que ella te per fi, y apar que aquest

se véu lograt en esta Obra, puig en ella tenen los Pastors, ó Párrocos lo que tant han desitjat, sens costarlos mes treball, que llegir; y las Ovellas, ó las Animas, tenen past saludable en quiscuna de las llissons, y en totas juntas está tot cuant déu creurer, saber, y obrar per alcansar la eterna Benaventuransa; aixi que espero, que la Obra correspondrá á son nom, y lo nom á la Obra.

Perque nos mallogre lo fruyt de las llissons, suplico humilment als Párrocos, procuren llegirlas ab véu clara, é intelligible, y ab algun espay; com, y tambe, que abans de llegir al Poble, la hagen mirada, per cuant aixis donarán lo verdader sentit, escusarán alguns tropiessos, y podrán reparar en los errors de la estampa.

Molt me alegraré amat Lector, que tant en la materia, com en lo estil, haja acertat á satisfer los fervorosos desitgs de tants Prelats, y Pastors, com y tambe, que sia esta Obra de ta aceptació. Vale.

NOTA. Antes de la primera impressió de aquest Llibre, que fou en lo any 1718, de órdre superior lo revisaren Personas eminentíssimas en lletras, y virtut, y no solament lo consideraren molt digne de imprimirse, sino que lo elogiaren cumplidament, y ab molta extensió, cuals aprobacions se han suprimit, y que trobarán los que desitgen llegirlas en la citada impressió.

TAULA

DE LAS DOMINICAS, Y DEMES FESTIVITATS CONTENGUDAS EN LO PRESENT LLIBRE.

IN DOMINICA I. ADVENTUS.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 21.) que parlant Cristo Senyor nostre ab sos Deixebles, los previngué, y en ells á tots nosaltres, dels terribles senyals, que precehirán al Judici final, essent los mes singulars, en los Cels, cubrirse lo Sol de tenebras, y lo convertirse la Lluna en sanch, y en la Terra, la gran tribulació dels homens, qui se secarán de temor, y espant al veurer las cosas tant horrorosas, que succehirán á la fi del Mon; essent la mes terrible, y espantosa, la gran magestat, y poder, ab que vindrá á judicarnos Cristo Senyor nostre, qui pera que tots doném plena fé, y crehensa á las cosas preditas, y á tota sa doctrina, diu: *Primerament faltarán los Cels, y la Terra, que no lo cumpliment de las mias paraulas.* Assó es lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Sabréu, com avuy en la primera Dominica de Advent, dona la Iglesia Santa principi al Reso, y lo termina en la Dominica vint y cuatre, despues de Pentecostes, que fonch la Dominica passada; y en una, y altra nos proposa lo Judici Universal, pera que tots los Faels cristians, viscán sempre ab un sant temor á Deu Senyor nostre; per cuant lo sant temor de Deu, no sols preserva de tota culpa, segons la sentencia del Esperit Sant, qui diu: *Lo temor del Senyor, expelleix tot pecat,* (Eccl. 1.) sino que tambe es ell la millor disposició, pera aumentar en tot género de virtuts, per lo que tambe diu lo Esperit Sant: *Ditxós aquell, que sempre viu ab temor.* (Prov. 28.)

Tots los Sants Pares, parlant del sant temor de Deu Senyor nostre, diuhen de ell grans elogis. Diuhen, que es lo fonament de totas las virtuts, y la guarda de ellas. Aquell adagi comú, que diu: *Lo temor guarda la vinya,* si per aquest temor, entenèm lo sant temor de Deu, y per la vinya, entenèm á quiscuna de nostras Animas, es lo predit adagi una sentencia infallible; pues lo millor guardiá de nostra Anima, no es altri, que lo sant temor de Deu.

Totas las alabansas, prerogativas, y preheminencias, que donan las Sagradas Escripturas als humils, las mateixas donan als qui viuhen ab lo sant temor de Deu, y aixi com los humils son los mes amats, y exaltats per Deu Senyor nostre, aixi tambe los temerosos de Deu son los mes afavorits, lo que volgué ensenyarnos David, dient: *Los ulls del Senyor, sempre están mirant á aquells quil temen*. (Psal. 32.)

Lo temor de Deu, es de dos maneras: lo un se anomena Filial, y lo altre Servil. Lo temor Filial, es aquell temor, que tenim de ofendrer á Deu, per ser ell Bondat infinita, y Magestat summa, digne de tot amor, y veneració. Aquest temor, naix del amor perfet, y aixis com cuant mes amám á una Persona, tant mes temém, no sols perdrer sa amistat, sino tambe lo ocasionarli algun disgust: aixi tambe cuant mes amarém al Senyor, tant major será lo temor filial, que li tindrém.

Lo temor Servil es, temer á Deu, per rahó del castich, y per las penas, que te previngudas als mals; y per cuant aquest temor no naix de la caritat, perçó se anomena imperfet, y es anomenat Servil, perque es propri de esclaus; no obstant assó es lloable, y amonestat per Cristo Senyor nostre, qui diu: *Teméu á aquell, que pot llansarvos en cos y anima al Infern*. (Matth. 10.)

Un, y altre de estos temors, per tant importants, y necesaris á nostra salvació, son repetidas vegadas amonestats en la Sagrada Escriptura, y singularment en lo Apocalypsi, ahont diu Sant Joan, que veu á un Angel, que volant discorría per tot lo Mon, y clamant ab gran veu, predicaba á totas las Gents lo sant temor de Deu, dient: *Teméu á Deu, teméu al Senyor*. (Cap. 14.)

Lo Profeta David atribueix las mes de las culpas, las majors, y mes enormes á la falta de temor de Deu, ab que viuhen los homens, dient als Pecadors: *No es lo temor de Deu devant de sos ulls*. (Psal. 13.) Y per tant demanaba ab grans veras al Senyor son sant temor, dient: *Traspassáu las mias carns ab vostre sant temor*. (Psal. 118.) Y lo Esperit Sant nos avisa, dientnos: *Que al mateix temps, que no viurém ab temor, patirém ruina*. (Eccl. 27.) Per lo que nos amonesta Sant Pau, dient: *Germans obrau las cosas de vostra salvació, ab lo temor y temblor*. (Ad Philip. 2.)

Per cuant lo temor filial de Deu Senyor nostre, es un dels set Dons del Esperit Sant, y qui prepara nostres cors á tot lo bo; per tant nostra Santa Mare la Iglesia, desitjant nos disposém pera celebrar lo Adveniment, ó Vinguda del Senyor, nos proposa avuy

lo Judici Uuiversal, qui sent tant terrible, y horrorós, com ja sens ha dit en la Dominica passada, es sa consideració la mes á proposit, pera que tots entrém en temor, ó lo sant temor de Deu entre en nostres cors, y ab ell lo acompanyament de totas las Virtuts.

En aquest sant temps del Advent, celebra la Iglesia Santa la vinguda de Deu al Mon. Aquest temps instituí lo gloriós Apostol Sant Pere; y cuant per la celebració de altres Mysteris destina la Iglesia alguns dias particulars, per la celebració del Advent, ha senyalat lo espay de cuatre semmanas, com y tambe singulars ritus, y cerimonias.

Si estau atents als Divinals Oficis veuréu, que la Iglesia Santa, comensa á introduhir llisons de Profetas, ab las cuals sens manifesta lo Adveniment; muda colors de vestiments, y deixa alguns cantars de alegria, per aixi ensenyarnos, que debém tambe nosaltres mudar de vida, deixar la vanitat, y alegrias mundanas, y entregarnos á la penitencia.

La rahó perque á la celebració del Advent, ha destinat la Iglesia lo espay de cuatre semmanas, es perque son cuatre las vingudas de Deu als homens. La primera vinguda fou, cuant lo Unigenit Fill de Deu vingué dels Cels per Encarnarse, ó ferse Home en las purissimas, y virginals Entranyas de Maria Senyora nostra. La segona vinguda, es la que espiritualment fa lo Unigénit Fill de Deu á aquells que están ab sa amistat, y gracia, venint á éstos, y fent en ells especial habitació, segons las paraulas del mateix Senyor, que diu: *Si algú ama á mi, tambe lo Pare Celestial lo amará, y vindrém á ell, y farém mansió en ell.* (Joan. 14.)

La tercera vinguda del Fill de Deu als homens, es en la mort de cada cual, amonestantnos lo mateix Senyor viscám ab cuidado, dient: *Estau aparellats, per cuant en la hora, que menos pensaréu, vindrá lo Fill del Home.* (Matth. 24.)

La cuarta, y última vinguda del Fill de Deu als homens, será á la fi del Mon; y á contraposició de la primera vinguda, que fou ab molta humilitat, y apassibilitat, vindrá ab gran magestat, terribilitat, y poder á judicar als vius, y als morts, ó als bons, y als mals, com aixi nos ho assegura lo mateix Senyor, dient: *A las horas veurán al Fill del Home, que ve sobre un nuvol ab gran poder y magestat.* (Luc. 21.)

Per tantas vingudas del Fill de Deu als homens, perçó ha

disposat la Iglesia se celebrassen totas, donant á quiscuna de ellas una semmana, y la última no es finida, per significar, que lo premi que donará als bons, y lo castich als mals, no tindrá fi, y será etern.

Encaraque en aquest sant temps de Advent, se fassa memoría de totas las cuatre vingudas preditas, es emperó mes singularment celebrada la primera, per haber estat tant necesaria á nostra salvació, que altrament hauriam estat sempre esclaus del Dimoni, per la culpa de nostres primers Pares. Y per cuant esta vinguda fou la nostra redempció: per tant los cristians de la primitiva Iglesia, mes agraits, celebraban lo Advent, exercitantse en singulars obras de virtut, y penitencia, dejunant tot aquest temps, lo que ara sols se observa en algunas Religions. Y vos exortám en lo Senyor, vullau tambe exercitarvos en obras santas y bonas, com son frecuencia de Sagraments, almoynas, y tambe alguns dejunis, segons las forsas, y possibilitat de cada cual, lo que será gran disposició, pera que lo Senyor vinga á vostres cors, y en ells habite per gracia.

Tambe será molt profitós pera vostras Animas, y molt agradable á Deu Senyor nostre, lo vacar á la consideració de aquest inefable Mysteri, considerant atentament: Qui es lo quí ve: Cuant gran Senyor es: De ahont ve: Ahont va: Quinas causas lo han mogut á venir. Y en aquesta consideració, facilment trobaréu, que Deu Etern, Criador, y Senyor nostre, sols per sa inmensa Bondat, é infinit amor envers los homens, devallá dels Cels á la Terra, dignantse ferse Home, sols per nostra salut y remey.

Las Antífonas ditas vulgarment las *Ons*, no son altra cosa, que unas veus, y suspirs fervorosos, ab que los Sants Profetas clamaban á Deu, perque se dignás venir á aquest Mon. Uns lo cridaban, dientli: *O Sabiduria infinita, veniu pera ensenyarnos lo camí del Cel.* Altres, dient: *O Capitá de la Casa de Israel, veniu á redimirnos ab lo vostre bras extés.* Altres, dient: *O Raél, y vara de Jessé, veniu á deslliurarnos, y no vullau tardar.* Altres, dient: *O clau de David, veniu á tráurernos de la presó de las tenebras, y de la mort.* Altres, dient: *O resplandor de la eterna llum, y Sol de Justicia, veniu á illuminar nostras tenebras.* Altres, dient: *O Rey de las Gents, y lo desitjat de ellas, veniu á salvar al home, que habeu format de la Terra.* Altres, dient: *O Emanuel, Rey, y Legislador nostre, esperat de las Gents, y Salvador de ellas, veniu á salvarnos.*

Ab aquestos, y consemblants afectes, debéu tambe demanar al Senyor, vulla venir á vostres cors, y aixi mereixeréu sa espiritual vinguda, y quedaréu disposats, y aparellats, tant per la vinguda, que á quiscú en particular fará en la hora de la mort, com y tambe per cuant vindrá á judicar als bons, y als mals, que será lo dia del Judici Universal, en que debéu pensar moltas vegadas, pera viurer ab lo sant temor de Deu, y morir ab sa amistat y gracia. Aixi sia. Amen.

DOMINICA II. ADVENTUS.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 11.) que estant Sant Joan Baptista, prés, y lligat en las presons de Herodes, habent ohit los grans miracles, y prodigis, que al mateix temps obraba la Magestat de Cristo, enviá á dos de sos Deixebles, pera que preguntassen al Senyor, si era ell lo Messías, que habia de venir. Y habent los Deixebles de Sant Joan cumplert ab la embaixada, Cristo Senyor nostre los respongué: Anáu, y digáu á Joan las cosas que habéu ohit, y que habéu vist: Los ciegos veuhen, los coixos caminan, los malalts cobran salut, los sorts ouhen, los morts resuscitan, los pobres son instruits. Y tornantsen los Deixebles ab aquesta resposta, començá Cristo Senyor nostre dir á las Turbas moltas alabansas de Sant Joan. Alabá sa humilitat, y constancia, dient: Que no era canya vana, vensuda del vent de la vanitat, ni de altres vicis. Alabá sa singular penitencia, y austeritat de vida; digué tambe, que Joan era Profeta, y mes que Profeta, y que era aquell Angel profetisát, de qui lo Etern Pare digué: Jo enviaré lo Angel meu devant de mon Fill, pera que prepare lo camí per sa vinguda al Mon. Assó es lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Las grans alabansas que Cristo Senyor nostre digué de Sant Joan, nos donan la ensenyansa, que Deu Senyor nostre es Remunerador, y gran Zelador de la honra dels bons, y que ja en aquesta vida remunera la virtut ab singulars beneficis.

Lo gloriós Sant Joan en honra de Cristo Senyor nostre, cedí al Messiatge, y podent esser tingut per Messías, no sols no

volgué esser reputat per Messías, ans be digué á las Turbas, que Cristo era lo verdader Messías, y que ell no era digne de desferli los correigs de las sabatas. Y perçó volgué tambe lo mateix Senyor ser lo major predicador de las virtuts, y excellencias de Sant Joan, dient á las Turbas, que Joan era lo major entre los nats de las donas.

Adverteix lo Evangelista, que Cristo Senyor nostre diferí las alabansas, y elogis de Sant Joan, fins á que ja foren fora, ó hagueren partit los Deixebles enviats de Sant Joan, ensenyantnos ab assó, no sols, que en las ausencias se coneix la verdadera amistat, sino tambe, que no sols estám obligats á honrar al próxim en sa presencia, si, y tambe, que uns ab altres debém tenirnos bonas ausencias, y honrarnos mutuament, ben parlant uns de altres, com aixi nos ho amonesta Sant Pau, (Rom. 2.) lo que tambe sens mana en lo vuyté dels Manaments de la lley de Deu.

La causa, perque lo Rey Herodes tenia prés, y lligat al gran Baptista, fou, perque lo Sant increpava, y reprenía á Herodes del adulteri, é incest en la muller de son germá, per lo que la adúltera, anomenada Herodías, perseguía cruelment al gran Baptista, (Matth. 14.) y volgué varias vegadas ferli llevar la vida, lo que finalment alcansá un dia, que celebrantse los anys del Rey Herodes, se feu una gran festa en Palacio, y com la Filla ballás ab gran aplauso de tots, y ab gran agrado del Rey, prometé concedirli tot cuant li demanaria, y ella lo que demaná fou lo Cap del gran Baptista, y que fos degollat, lo que se executá, cumplintse juntament la Profecía, que ja abans habia fet lo mateix Sant Joan, dient: *Convé, que lo Messías sia exaltat, y que jo sia disminuit*. (Joan. 3.)

Los balls, no sols han ocasionat la mort al gran Baptista, sino tambe la mort espiritual de moltas animas. Ells son invenció del dimoni, incentiu de la torpesa, contraris á la modestia, y puresa, com y tambe causa de grans rixas: Per tant lo ballar, no es tant acte indiferent, com profá, y pecaminós.

En la Persona del gran Baptista, prés, y lligat, no sols está significada la esclavitut de tota la Synagoga, oprimida baix lo jugo de Herodes, sino tambe la esclavitut de tot lo género humá, abans de la vinguda de Cristo Senyor nostre al Mon, patint tots la tirania, y esclavitut de Llucifer, qui per lo pecat se habia fet Princep de aquest Mon. (Joan. 12.)

Per cuant en lo gran Baptista está significada tota la Syna-

goga, y per cuant lo gran Baptista estaba en las presons de Herodes, per increpar la lascivia, adulteri, é incest del Rey, sens dona la ensenyansa, que son molts los cristians, que están presos, y lligats baix la tiranía, y esclavitut de Llucifer per lo vici de la luxuria.

Sabréu, com tot, y cualsevol pecat mortal, es una soga ó cadena, ab que lo dimoni te presos, y lligats als pecadors, segons las paraulas de David, qui diu: *Los cordells dels pecats me garrotaren.* (Psal 218.) Y per tant Cristo Senyor nostre instituhí la forma del Sagrament de la penitencia, de las paraulas seguents: *Ego te absolvo á peccatis tuis:* Que volen dir: Jo te deslligo dels pecats. Las cuals paraulas suposàn, que los pecats son las sogas, ó cadenas, ab que Llucifer te lligats als pecadors: dient tambe lo mateix Senyor esta sentencia: *Cualsevol qui peca, resta esclau del pecat.* (Joan. 8.) Y pera que entengau, cuant dura, y pesada es la esclavitut del pecat, habeu de atendrer á la doctrina, y ensenyansa seguent.

Sabréu, com quiscú de nosaltres está compost de cos, y anima, y per conseguent de Carn, y Esperit, ó de rahó, y apetit, lo que per altre nom anomenan los Theolechs part superior, é inferior. La part superior, es la part mes noble de nostra anima, en que está la voluntad libre, y la rahó, que es la llum natural ab que Deu Senyor nostre nos ha criat, y per ella som imatge, y semblansa sua. Aquesta llum de la rahó, es la que Deu ha ordenat fos en nosaltres la senyora quens guie, y goberne en totas nostras accions.

La part inferior, es en nostra Carn, y en ella lo apetit sensitiu, quens fou donat pera desitjar las cosas necessarias á la conservació de la vida humana, pero ab lo órde, y forma, que la rahó li manaría, aixi com lo criat, que gasta, y disposa dels bens del Amo, segons lo órde donat per lo mateix Amo.

Aquest apetit sensitiu es del tot ciego, sens la menor llum, aixi que per ell nons diferenciám de las bestias. En aquesta part inferior, está la causa del pecat, de ahont naixen totas las passions, malas inclinacions, y tots los vicis, y pecats. Aquesta part inferior, es la destinada per Deu Senyor nostre, á ser la esclava, gobernada, y regida per la part superior, que com habem dit, es la Reyna en la abreviada Monarquia de quiscu de nosaltres.

Suposát assó, sabréu que per lo pecat mortal, no fa altra cosa lo pecador, que servir á son apetit, aixi, que serveix al esclau, y

posa en mans del esclau lo gobern, y lo mando; y com aquest esclau, sia del tot ciego, furiós, y bestial; de aqui es, que la esclavitut del pecador, es mes cruel, y bárbara, que no la que pateixen los catius cristians, que están esclaus en poder dels Moros.

Y per major, y mes clara intelligencia de la tiranía de aquesta esclavitut, se valen los Sants Pares del exemple seguent. Cuant un furiós Caball se desboca, es ell qui goberna al Caballer, y lo Caballer es lo regit, y gobernat per lo Caball, qui corrent á tota furia, son grans los perills, penas, y fatigas del Caballer montát en ell. Aquest Caball desenfrenat, es lo nostre apetit, y per ell som comparats al Caball, segons las paraulas de David, qui diu: no vulláu ser fets com lo Caball, y lo Jument, los cuals no tenen us de rahó. (Psal. 31.) Y essent per lo pecat, esclau quiscú del apetit per qui ha pecat, ja desde ara podréu entendrer, cuant miserable, tirana, y pesada sia la esclavitut del pecador.

Emperó lo apetit, que mes tiranisa als homens, y per qui lo dimoni te sas presons plenas de esclaus, es la luxuria, pues asseguran los Sants Pares, esser mes los qui per aquest vici se condemnan, que no per tots los demés; dient tambe, que ab los demes vicis fa lo dimoni ofici de pescador ab canya, qui sols pesca un, ó altre peix; pero que ab la luxuria, es pescador ab filats, qui fa gran pesca de animas, com aixi ho assegura lo Profeta Abacuch, dient: *A tots ha agafat en sas rets.* (Abac. 15.)

No habeu de estar ab lo engany, que los pecats de luxuria son de sa naturalesa los menors entre los mortals, y los mes facils de ser perdonats, per cuant lo dimoni, pare de las mentidas, es lo autor, y sembrador de aquest engany, qui per fernos caurer en pecat, y aixis siám sos esclaus, disminueix la culpa, y facilita lo perdó.

Ningun dels vicis ha mogut á la Divina Justicia á majors castichs, que la luxuria, pues los dos Diluvis de aigua, y foch, lo un ab que anegá á tot lo Mon, y lo altre ab que abrasá las cuatre Ciutats de Pentapolis, ab setanta millas de País, y tants milanars de personas, consta de la Sagrada Escriptura, que aquestos castichs, los enviá Deu per lo vici de la luxuria, com y tambe consta, que ningun vici ha tant alterat á la Divina paciencia, que lo hage obligat á dir paraulas de tant enfado, y sentiment, com cuant per los pecats de luxuria, digué: *Me penedesch de haber criat al home.* (Gen. 6. 7.)

Per tant debeu fugir tot género de luxuria, y tenir molt present en vostra memoria, la sentencia de Sant Pau, qui diu: *Ni los Fornicadors, ni los Adúlteros, ni los Polluciosos, ni los Sodomitas, possehirán lo Regne de Deu;* (1. Corint, 6. 9.) per tant fugiu tot género de fornicacions.

Tots debeu estimar la puresa, com á joya molt preciosa, y tambe procurar guardarla, fugint totas las ocasions, y mortificant vostres apetits; com y tambe frecuentant Sagraments, y tenint especial devoció á Maria Senyora nostra, Verge, y Mare puríssima: aixi seréu amats ab singularitat de Deu Senyor nostre, experimentaréu vindrá á vostres cors, comunicantvos gracias, y mercés singulars, prendas totas de la gloria. Aixi sia. Amen.

DOMINICA III. ADVENTUS.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Joan (Joan. 1.) la embaixada, que los Jueus feren al gran Baptista, preguntantli, si era lo Messías; y responentlos Sant Joan, que ell no era lo Messías, passaren á preguntarli, si era Elias, ó Profeta, y lo Sant los respongué: No so Elias, ni Profeta; diguérenli: dígasnos donchs, qui ets, pera que pugám tornar alguna resposta als qui nos han enviat. Respongué lo Sant, dient: Yo so una veu, que clamo en lo desert: Aparelláu lo camí del Senyor, aixi com ja ho digué lo Profeta Isaías. Ells replicaren, dientli: Com donchs batejas, si no ets, ni Messías, ni Elias, ni Profeta? Sant Joan los respongué: Yo batejo en aigua; pero entre vosaltres está lo Messías, y nol coneixeu. Ell es qui ha de venir despres de mi, y qui ja era abans que jo, y no so jo digne de desferli los correigs de las sabatas de sos peus. Assò succehí en Bethania á las riberas del riu Jordá, ahont Sant Joan batejaba á molts; y es lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Las respostas de Sant Joan, dient de sí mateix, que no era Messías, ni Elias, ni Profeta, ni digne de desfer los correigs de las sabatas á Cristo Senyor nostre, si sols, que ell era una veu, ó un poch de vent, nos ensenyan, debem sempre sentir, y judicar baixament de nosaltres mateixos, tenintnos, y reputantnos per

cosa poca, lo que es acte de humilitat, y senyal del propi coneixement, lo cual per tant important, es varias vegadas amonestat, y persuadit en la Sagrada Escriptura, y Sants Pares.

Per falta de propi coneixement, regna tant en los homens la supérbia, y pensan esser mes del que son: y deuriam moltas vegadas, quiscú á si mateix fernos la mateixa pregunta, que feren á Sant Joan los Embaixadors, dient: Tu qui ets?

Si quiscú de nosaltres atentament considerám lo que som; trobarém que tots no som altra cosa, que un poch de vent, com aixi ho digue de sí mateix lo gran Baptísta: Y en altras parts de la sagrada Escriptura, consta la predita veritat, dient Job, no sols de sí, sino tambe de tots nosaltres: *Que la nostra vida es un poch de vent,* (Job. 13.) y tambe, que es *com la fulla del arbre, que lo vent se lan porta;* y altras cosas consemblants, que totas manifestan la miseria, y baixesa de nostre ser, que debeu premeditar per alcansar lo propri coneixement, y desterrar de vostres cors la vanitat, y presumpció, fillas de la supérbia.

Per cuant en lo present Evangeli sens diu que Sant Joan batejaba á molts en lo riu Jordá; volém en la present Dominica, donarvos la important ensenyansa, y doctrina del Sant Sagrament del Baptisme.

Sabréu, com lo Baptisme, es un dels set Sagraments de nóstra Santa Mare la Iglesia, instituhit, y fundat per Cristo Senyor nostre, en remissió de tots, y cualsevols pecats comesos abans de sa recepció.

Aquest Sagrament, es lo primer en órde á tots los demes Sagraments, los cuals no causan ningun efecte, en qui primerament no haja rebut lo Sant Baptisme. Perçó aquest Sagrament, es lo primer en órde, y la porta per ahont se entra als demes Sagraments, y al gremi de la Iglesia.

Aquest Sagrament, es tant necessari á nostra salvació, que es necessari de necessitat de medi, çó es, que no es possible salvarse algú sens sa recepció, ó real, ó en vot, com aixi consta de la Sagrada Escriptura, y expresament, dient lo Senyor: *Anau, ensenyau á totas las Gents, batejantlas en nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant: Lo qui creurá, y será batejat, será salvo, y lo qui no creurá, será condemnat.* (Math. 28.) Y tambe en altra part diu: *Si algú no haurá tornat á naixer de la aigua, y del Esperit Sant, no entrará en lo Regne dels Cels.* (Joan. 3.)

Los fruits de aquest Sant Sagrament, es la gracia primera, que se anomena regenerativa, per cuant per ella som reengendrats á millor vida. Per aquest Sagrament, passám de fills de maledicció, y esclaus del dimoni, á ser fills adoptius de Deu, y hereus del Cel.

Aquest Sagrament, es de tanta virtut, y eficacia, que no sols borra la culpa de tot, y cualsevol pecat, sino que tambe lleva tota la pena. Per ell queda la Anima tant adornada de totas las virtuts infusas, y Dons del Esperit Sant, que enamorat de ella lo Altíssim Deu, la pren per sa Esposa: y lo desposori espiritual de Deu Senyor nostre ab las Animas (del cual tantas vegadas fa menció la Sagrada Escriptura) en la recepció de aquest Sagrament, es cuant singularment se celebra.

Aquest Sant Sagrament imprimeix tambe en la Anima un caracter, ó senyal de Ovellas de Cristo, lo cual ja may se borra, y per tant rebut una vegada lo Sagrament del Baptisme, nos pot reiterar. Tot lo que clarament manifesta la dignitat, y excellencia de aquest Sant Sagrament.

Per esser lo Sant Baptisme tant necessari á nostra salvació; per-çó entre altras causas, determiná Crtsto Senyor nostre per materia de aquest Sagrament la aigua natural, ó elemental, perque en tots casos fos facil la administració per part de la materia; com y tambe determiná la forma en las paraulas seguents: *Jo te batejo en nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant.*

Las Llevadoras, ó Madrinas, per rahó de son ofici, están especialment obligadas á saber las paraulas preditas, y tambe es molt convenient, que tots las sapian, per cuant no son pocas las ocasions se ofereixen, en que deu esser promptament batejada alguna criatura.

Cuant donchs se esdevindrá la necessitat, de haberse promptament de batejar alguna criatura, en aquest cas, tota, y cualsevol persona, tant Ecclesiastica, com Secular, tant home, com dona, de cualsevol estat, grau, ó condició, poden y deuhen batejar, observant lo órde de Prelatura; çó es, que lo Ecclesiastich, deu esser preferit al Laich, y lo home á la dona, si tots igualment saben la forma del Baptisme y si la criatura está en perill evident de morir, podrá tambe lo Pare, ó la Mare batejar licitament á son propi fill ó filla, sens perçó contraguen parentiu que impedesca lo us del Matrimoni.

Y per cuant se exorta als Párrocos, que instruescan á sos Feligresos, del modo deurán estos batejar en cas de necessitat,

perque no succehesca morirse alguna criatura sens lo Sant Baptisme; per tant encara que en altra Dominica, se hage dit lo modo, y manera ab que se ha de batejar; no obstant repetim ara la mateixa ensenyansa. Qui haurá de batejar, pendrá una poca de aigua, y ab intenció de batejar, llansará la aigua sobre lo cap de la criatura, en cas no pugués llansar la aigua en lo cap, llansará la aigua en la part mes principal que puga, dient al mateix temps las paraulas seguents: *Jo te batejo en nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant.*

Lo Ministre especialment deputat per al Baptisme Solemne, es lo propri Párroco, ó altre Sacerdot de llicencia sua; y si algun Ecclesiastich, tan Secular, com Regular, sens la predita llicencia, se atrevirá á batejar, á mes de pecar mortalment, incorrerá en las penas en los Sagrats Canons estatuhidas.

Per la solemne administració del Sagrament del Baptisme, ha ordenat la Iglesia Santa varios ritus, y ceremonias, que totas son misteriosas, é instituidas, ja per lo mateix Cristo, ja per los Apostols, ja per los Summos Pontífices.

Primerament está disposat, que en totas las Iglesias Parroquials hi hage Baptisteri, vulgarment ditas las Fonts, y que la aigua sia benehida ab gran solemnitat dos vegadas lo any. Las Fonts Baptismals, significan aquella gran font, que Deu nostre Senyor plantá en lo Paradís, la cual regaba á tota la terra; y son las Fonts Baptismals, las que regan totas las plantas del Paradís de la Iglesia, çó es, á tots los Faels Cristians.

Tambe esta disposat, que hi hage Padrí, ó Padrins, qui posen nom, ó noms á la criatura, y respongan per ella cuant convinga, limitant lo Sagrat Concili de Trento, que los Padrins no sian mes que dos; (Sess. 24. cap. 2.) çó es, Padrí y Padrina per la cognació espiritual, que resulta del Baptisme, entre los Padrins ab la criatura, y Pares de ella, lo cual parentiu impedeix, y dirimeix lo Matrimoni entre ells.

Lo oficí dels Padrins, no es sols aquella ceremonia de tenir la criatura á las Fonts, sino que deuben ensenyarli la Doctrina Cristiana, é instruirla en bons costums, á lo que están gravement obligats, per rahó de son oficí; en cas, que per incuria dels Pares, ó altrament, no sabés la criatura á son lloch, y temps las cosas necessarias pera salvarse.

Los qui han de esser batejats, son detinguts primerament en las portas de la Iglesia, per cuant no son dignes de entrar en lo

Temple, y Casa de Deu. Donan sos noms, ó per ells los Padrins, pera que tingan memoria, que alli assentan plassa de Soldats, en las banderas de Cristo. Son instruits en lo Sant Catechisme, segons la institució del Salvador, pera que se entenga, lo que professan, y á que se obligan. Despres lo Sacerdot fa los exorcismes, ab que llanssa, y aparta al dimoni de la criatura. Pósali tambe sal en la boca, en senyal de que se deslliura de la corrupció del pecat; y pera que tinga gust, y sabor de la Divina Sabiduria.

Toca las orellas, y nas ab la saliva, á imitació de Cristo Senyor nostre, cuant curá al ciego. Es untada la criatura ab lo oli Sant en los pits, y espatlla, pera pelear varonilment. Es tambe untada ab lo oli Sant de la Chrisma, en la summitat del cap, en que se significa ser ja membre de Cristo, y haber ja rebut la gracia del Esperit Sant, y la plenitut de sos Dons, significats per la Chrisma.

Per la capida ó vestidura blanca, se denota quedar la criatura, neta, y límpia de las tacas, que abans tenia per la culpa. En lo ciri encés, están significadas las tres virtuts Theologals, Fé, Esperansa, y Caritat, infusas en la Anima del batejat. La Fé, está significada en la claredat de la llum. La Esperansa, en la longitut, y rectitut del ciri. La Caritat, en lo calor del llum.

Tot lo predit habém volgut dirvos, pera que ab gran devoció, y reverencia assistiu á tant Sant, y solemne Sagrament, y pera que tingáu molt en vostra memoria lo gran benefici, honra, y dignitat, que per medi del Sant Baptisme habéu rebut de Deu Senyor nostre, sens mérits alguns de vostra part, si sols per la sua gran bondat, y mérits de Jesucrist, de que debéu serlin molt agraits, com y tambe suplicarli, que pues se ha dignat admetrervos en la Iglesia Militant, vulla tambe admetrervos en la triunfant; çó es la Gloria Celestial. Aixi sia. Amen.

DOMINICA IV. ADVENTUS.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Domínica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 3.) que Imperant en Roma Tyberio Cesar, en lo any quinse de son Im-

peri, y sent Gobernador de Judea Pons Pilat, y essent Pontífices Annás y Cayfás, posá lo Senyor la eficacia de la Divina paraula en Sant Joan Baptista en lo desert, qui de alli vingué á las riberas del riu Jordá, predicant á totas las Gents la penitencia, en remissió dels pecats, segons estaba ja profetisat per Isaías, qui habia dit de Sant Joan, que sería una veu, que clamaría dient: Aparellau lo cami del Senyor, y adressau las sendas de ell: totas las valls, çó es, los humils serán plens de la Divina gracia, y totas las montanyas, çó es, los superbos serán humillats, y los camins torts serán rectes, y los camins áspres serán plans, y tota la carn, çó es, tots los homens veurán la salut, y redempció de Deu Senyor nostre. Assó es lo que refereix la Dominica present.

Los camins áspres, y torts, y los camins plans, y rectes dels cuals fa menció lo present Evangeli, son aquells camins per ahont infalliblement caminám tots los, homens. Sabréu, com aquesta vida tots anám de camí, y caminám sens parar ni un instant, ni un moment á la eternitat, y perçó som anomenats viadors, mentres que estám en esta vida mortal; y per cuant hi ha eternitat de Gloria, y eternitat de penas, perçó son dos los camins, per ahont se va á la eternitat.

Aquestos camins son, la virtut, y lo vici: per lo camí de la virtut, van caminant los bons á la eterna Benaventurança, y per lo camí del vici, caminant los mals á las penas eternas del Infern: y com lo caminar sens parar, sia cosa de sa naturalesa pesada, y treballosa, de aqui es, que per cualsevol destos camins que caminém, no podém fugir lo treball, ni escusar las molestias del camí. Son emperó sens comparació majors los treballs en lo camí del vici, que no en lo camí de la virtut, y perçó en lo camí pla, y recte, está significat lo camí de la virtut, y en los camins torts, y áspres, está significat lo camí del vici.

Un dels majors enganys, en que vinhen los homens, es lo persuadirse, que lo camí de la virtut, es camí pesát, ple de dificultats, espinas, y asperesas, y aquest engany introduit per ló dimoni, es lo que principalment aparta als homens del camí de la virtut, la cual es tant hermosa y apreciable, que sols pot patir la calumnia, ó fals testimoni de ser áspera y pesada.

Si alguna asperesa se encontra en lo cami de la virtut, no es de ell, ni naix de ell, sino de la mala inclinació de nostra carn, y de la corrupció de nostre apetit sensitiu, qui corromput per lo pecat de nostres primers Pares, es rbeelde á la rahó, y de aquesta rebeldía, naixen las dificultats.

Estas dificultats, son mes imaginarias, que no reals, y verdaderas, y per mes que aparegan grans montanyas, no perçó debéu deixar de empendrer lo camí de la virtut, y perseverar en ell, pues estas montanyas de dificultats, son tambe las que allaná Cristo Senyor nostre ab sa vinguda en aquest Mon, com expressament ho testifica Sant Lluch, dient: *A la vinguda del Messias, las montanyas serán humilladas, y los camins torts serán plans.* (Luc. 3.)

A mes de assó, Deu Senyor nostre, te promesa sa assistencia, amparo, y ajuda als qui anirán per lo camí de la virtut, la cual promesa es varias vegadas repetida en la Sagrada Escriptura, y molt singularment per Isaías, ahont lo mateix Senyor diu las paraulas seguents: *No temias, perque Jo so en ta companyia, Jo te esforçaré, y te ajudaré, y la ma dreta de mon Fill te sustentará. Buscarás als Enemichs, que peleaban contra tú, y nols trobarás. Ells serán com si no fossen, y quedarán á la manera, que queda lo rendit, als peus de son vencedor. Jo qui so ton Deu, y Senyor te pendré per la ma, y te guiaré per lo camí:* (Isaías 41.) Las cuals paraulas, no sols deuhen alentar nostra cobardía, si y tambe nos asseguran la victoria de totas las dificultats, que en lo camí de la virtut oposarán tots nostres enemichs Mon, Carn, y dimoni.

Totas las circunstancias, que ha de tenir un camí pera esser bo, te lo camí de la virtut, per cuant primerament es camí recte, com consta de varias parts de la Sagrada Escriptura, y ab tota expressió en los Psalms 26. ahont diu lo Profeta David las paraulas seguents: *Posaume Senyor en lo camí recte.* Y tambe lo Esperit Sant, en los llibres de la Sabiduria, diu: *Lo Senyor ha portat, y encaminat al Just per camins rectes.* (Sap. 16.)

Segonament, lo camí de la virtut es molt pla, perque tota la lley Divina (en la cual consisteix lo camí de la virtut) es fundada en la rahó natural, sens que ningun dels Manaments fassa violencia á la rahó.

Terceramont, es molt alegre, perque la virtut es un paradís plantat de flors, y fruits del Esperit Sant, de gran fragancia, y favor, perque lo que diu David: *En lo camí de vostres Manaments me he deleitat.* (Psal. 118.) Tambe es molt alegre, perque sols en ell se troba la alegria de la bona conciencia, que es sols la alegria verdadera, y tant gran be, que Sant Pau la anomena gloria en aquest Mon, dient: *nostra gloria, es lo testimoni de nostra conciencia.* (2. Cor. 1.)

A mes de tot lo predit, lo fi mes principal de la vinguda de Cristo al Mon, y totas sas obras, y mérits de infinit valor, tot está empleat en la fábrica, y embelliment de aquest camí, com aixi expressament consta en lo present Evangeli, ab las paraulas de Isaías, dient: *A la vinguda del Messias, los camins torts se adressarán, y los camins áspres se aplanarán.* (Isai. 4.)

Cristo Senyor nostre ab sa vinguda al Mon, nos ha merescut la gracia del Esperit Sant, ab la cual vencém totas las dificultats del camí; nos ha merescut la virtut dels Sagraments quens corroboran; las consolacions Divinas quens alegran; los exemples, y doctrina dels Sants quens ensenyan; y la Gloria Celestial, per fi, terme, ó paradero del camí de la virtut, y premi de ella; lo que déu esforçarnos, y animarnos á empendrer, caminar, y correr per lo camí de la virtut á imitació de David, qui diu: *Habent vos Senyor dilatat lo meu cor, es á saber, ab tanta manera de socorros, com habeu posat en lo camí de vostra lley, he corregut en ell.* (Psal. 118.)

Las autoritats de la Sagrada Escriptura, que diuhen ser áspre lo camí de la virtut, se han de entendrer abans de la lley Evangélica, per cuant en la lley vella, la multitut de preceptes, y lo árduo de alguns de ells, feyan lo camí tant pesat, que al sol precepte de la Circuncisió, anomena Sant Pau: *Jugo insoportable;* pero en la lley nova, y Evangélica, lo camí de la virtut es facil, suau, alegre, y pla, com aixi expressament ho testifica lo Senyor, dient: *Lo jugo meu, es suau, y la mia càrrega, es llaugera.* (Mat. 11.)

Per lo contrari, lo camí del vici per ahont caminan los mals, es áspre, y dificultós, com consta de varias parts de la Escriptura, y singularment en los llibres de la Sabiduría, ahont aquells impios, y condemnats confessan lo engany ab que en vida visqueren, dient: *Habém errat, y los camins, que caminarem, eran camins dificultosos.* (Sap. 5.)

Lo Esperit Sant en los Proverbis, diu lo seguent: *Lo camí dels mals es obscur, y tenebrós, en que nos veuhen los grans despenyaderos, y barranchs.* (Prov. 4.) David diu, ser aquest camí tant resbaladís, y lliscós, en que son moltas las caigudas. (Psal. 36.) Lo Ecclesiastich diu: *Lo camí dels impios, es camí pedregós, y son paradero es lo Infern.* (Eccles. 21.)

A mes del predit, los mals per aquest camí tant mal, com habém dit, van ab la cárrega de sas culpas, la cual es tant pe-

sada, que David la anomena: *Gran pés, que abruma, y sufoca.* (Psal. 37.) Y sobre aquest gran pés, caminan tambe ab la inquietut, y desassossiego de sa mala conciencia, la cual es aquell cuch, tantas vegadas anomenat en la Escriptura, dient tambe, que sempre inquieta, y rosega als pecadors. (Isai. 66.)

Ab la doctrina, y ensenyansa predita, facilment podréu entendrer la diferencia, que hi ha entre estos camins, y que es mes treballós lo anar per lo camí del vici, que no anar per lo camí de la virtut.

Tots los qui per sas culpas, y pecats mortals se haurán apartat del bon camí, deuhen tornar á ell per medi de la penitencia, altrament se perdrán; y tots aquells qui per la Divina misericordia caminan per lo camí de la virtut, deuhen perseverar en ell tota la vida, amonestantnos lo mateix Senyor, que sols aquells se salvarán, que perseverarán fins á la fí. (Matth. 10.) Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

IN NATIVITATE DOMINI.

Catolichs, y devots cristians: Avuy celebra la Iglesia Santa, la Nativitat temporal de Cristo Senyor nostre, verdader Deu, y verdader Home. Es lo segon dels Articles de nostra Santa Fé, de aquells que pertanyen á la Sagrada Humanitat de nostre Senyor Jesucrist.

Per aquest Article, estau obligats á saber, y creurer, que lo Unigénit Fill de Deu, encarnat en las puríssimas, y virginals entranyas de Maria Santíssima per obra del Esperit Sant, nasqué fet Home, restant ella Verge, abans del part, en lo part, y despres del part.

Sabréu tambe, com en Cristo Senyor nostre, se troban dos naturalesas Divina, y Humana, y una sola Persona. Per la naturalesa Divina, habéu de saber, y creurer, que Cristo es verdader Deu, y Fill del Etern Pare en la eterna generació, y que en tot es igual á ell. Per la naturalesa Humana, habéu de saber, y creurer, que Cristo es Home, com cualsevol de nosaltres, y que nasqué de Maria Santíssima en tal dia com avuy, en un pobre Pesebre, per ensenyarnos ab son exemple la virtut de la humilitat.

En lo dia del naixament temporal de Cristo Senyor nostre, succehiren grans prodigis, y maravellas, pues en los Cels aparegué aquella Estrella, que guiá als tres Reys de Orient, y se ohiren veus de Angels, que ab gran acort, y melodía, cantaban lo cantich alegre del *Gloria in excelsis Deo*, en que juntament anunciaren la pau per als Homens de bona voluntat.

La Iglesia Santa, en agrahiment á tant gran benefici, celebra la festa del Naixament del Senyor ab gran solemnitat, y singulars ceremonias.

Se cantan las Matinas á mitja nit, per ensenyarnos, que en aquella hora fou lo part de Maria Senyora nostra, y que cuant los homens estaban en las majors tenebras de la ignorancia, y del pecat, á las horas nasqué pera ells lo verdader Sol de Justicia, Cristo Salvador nostre.

La primera de las tres Missas, dita vulgarment *Missa del Gall*, significa lo estat de la naturalesa antes de la lley escrita, en que lo poble estaba en la ignorancia, y poca intelligencia de son Deu: y se diu abans de dia, pera significar que lo Fill de Deu en la eterna generació es abans de tots los dias.

La segona Missa, significa lo estat de la lley escrita per Moysés, en la cual comensaren los homens á coneixer á Jesucrist, per las paraulas de la lley, y dels Profetas, y perçó esta Missa se diu á la hora del Alba, en que se va acostant la llum clara del dia; y tambe significa, que lo Naixament de Cristo, fou principi del dia de nostra redempció.

La tercera Missa, vulgarment dita la *Missa major*, significa la lley de gracia, en que estám ara, desde la vinguda de Cristo Salvador nostre á aquest mon, y acostuma dirse esta Missa ja gran dia, pera significar, que lo Sol Divino nos ha illuminat ab la sua Santa Doctrina.

En agrahiment á tant singular benefici, procuráu celebrar esta Festa ab gran alegria de vostres cors, y puresa de conciencia, vacant á la consideració de tant gran Mysteri, y suplicant al Senyor vulla dignarse naixer en vostres cors per gracia. Aixi sia. Amen. (Constitutiones Tarraconenses publicandæ.)

IN DOMINICA INFRA OCTAVAM

NATIVITATIS.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 2.) que Sant Joseph, y Maria Santíssima, estaban admirats de las cosas, ques deyan en lo Temple del Infant Jesus, lo dia de la Presentació: y que lo Sant vell Simeon, los doná la benedicció, y digné á Maria Senyora nostra: Mirau Senyora, que aquest Infant, está posat pera ruina, y resurrecció; çó es, pera mal, y pera be de molts en Israél, y per senyal, á qui se contradirá: y vostra Anima será traspassada de una espasa de dolor, perque sian descuberts los pensaments de molts. Refereix tambe lo Evangelista, que Anna Profetissa, despres de sét anys de matrimoni, enviudá, y que en lo estat de sa viudés, may se apartaba del Temple, y que sobre tenir vuytanta y cuatre anys de edat, servía al Senyor ab dejunis, y parlaba de Jesus ab aquells, que esperaban la redempció de Israél. Diu tambe lo Evangelista, que despres de haber cumplert á la lley de la Presentació, Maria Santíssima, Sant Joseph, y lo Infant Jesus, sen tornaren á la Provincia de Galiléa, y que Jesus creixia plé de sabiduria. Assó es lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

La profecía de Sant Simeon: Que una espasa de dolor habia de traspassar lo cor de Maria Senyora nostra, comensá ja á cumplirse en lo mateix instant, que Sant Simeon hagué ditas las preditas paraulas, puix desde á las horas quedá atravessada de un gran susto, y dolor la Anima de Maria Senyora nostra; y perçó entre los sét dolors mes principals de Maria Santíssima, lo primer es: Cuant ohí de Simeon la profecía, que una espasa de dolor habia de atravessar son cor.

Esta profecía fou enterament cumplerta en la Passió de Cristo Redemptor nostre, en que la pena, y dolor que tingué Maria Santissima, de las penas y dolors de son unigénit Fill, foren tant aguts, y penetrants, que á manera de espasas li traspassaren sa Anima.

Los dolors, que patí Maria Santíssima en la Passió, y mort de son Fill, foren tant grans, que no son explicables, ni tampoch comparables ab tots cuants dolors han patit tots los Martirs, ni podrán patir totas las criaturas juntas, per lo que lo Profeta Jeremías diu: *A qui te compararé Filla de Jerusalem? La tua pena es com lo mar.* (Thre. 2.) Y per dit Profeta, diu la adolorida Mare: *Atenéu y mirau, si hi ha dolor, que sia com lo dolor meu.* (Thre. 1.) Las cuals paraulas, no sols declaran ser sas penas incomparables, sino que ab ellas nos exorta á que las considerém.

Per ser de tanta importancia la consideració de las penas y dolors de Maria Santíssima, perçó ha passat la Iglesia Santa, no sols á instituhir particular Reso dels dolors de Maria Senyora nostra, sino tambe á aprobar la Religió dels Pares Servitas, la cual té per particular Institut la contemplació dels Dolors de Maria, y varias Congregacions, baix lo mateix Institut, en que se allistan moltas personas de un, y altre sexo, las cuals Congregacions confirmá Martí Papa Quint, en atenció als grans fruits, y profits, y gracias singulars, que alcansan los qui meditan los dolors de Maria, las cuals gracias son moltas, y molt singulars, com consta de las Revelacions de Santa Brigida, aprobadas per nostra Santa Mare la Iglesia. (Lib. 6. c. 57.)

Per tant vos aconsellám, y exortám en lo Senyor, vullau allistarvos á la Congregació dels dolors de Maria, y vacar á la consideració de sas penas, pues si la acompanyau en ellas, tambe seréu sos companys en sas glorias, com aixi ho testifica Sant Pau, dient: *A la manera que seréu companys en la tribulació, ho seréu en la consolació.* (2. Corint. 1.)

Dientnos lo present Evangeli, que Anna viuda, despres de mort son marit, perseverá en lo estat vidual, y que no se apartaba del Temple, y que nit, y dia servia á Deu ab oracions, y dejunis, se exorta á las Viudas, lo cumpliment de las obligacions de son estat.

Sabréu, com tot, y cualsevol estat, aporta ab si especials obligacions, que debém cumplir; es á saber, quiscú las de son estat pera salvarnos, segons las paraulas de David, qui diu: *Los qui fal arán á sas obligacions, serán tinguts, y reputats per Deu Senyor nostre, com á delincuents, y faedors de maldat.* (Psal. 114.)

No hi ha precepte algun, que mania á las Viudas lo perse-

verar en lo estat de viudés; per tant podrán passar á altres nupcias, pero per ordinari es mes perfet, y lloable lo estat vidual, que no lo conjugal, segons lo consell de Sant Pau, tantas vegadas repetit, dient: *Judico en lo Senyor, ser millor á la Viuda, lo quedarse Viuda.* Y dona lo Sant varias rahons, y entre altras, perque ab mes llibertat se pot servir á Deu, per estar ja libres del cuidado, y obligació de servir al marit.

Per mes persuadir lo estat vidual, volgué Deu Senyor nostre, fer honras molt singulars á las Viudas Judit, y Anna, valentse de Judit, pera que son Poble fos deslliurat de la tiranía de Holofernes; y de Anna, peraque ella alabás al Infant Jesus, y fos de las primeras, que meresqueren coneixerlo per verdader Messías.

A mes de assó, ofereix Deu Senyor nostre tenir particular providencia de las Viudas, que per son amor renunciarán segonas nupcias, com aixi consta del Deuteronomi, (Cap. 24.) ahont per sét vegadas recomana á tots los Princeps, y Ministres de Justicia lo patrocini, y amparo de las Viudas. Y tenint lo Senyor lo titol de Rey de Reys, y Senyor de Senyors, vol tambe ser intitulat Pare de Horfans, y Jutge, y Advocat de Viudas; advertint tambe, que lo contristarlas, y defraudarlas, y oprimirlas, es pecat, que clama venjansa devant de ell, qui diu: *No vullas danyar á la Viuda, ni pervertir son judici, per cuant ella clamará á mi, y Jo la ohiré.* (Deuter. 22.)

Per ser lo estat vidual de sí mes perfet, que lo conjugal, y per totas las rahons preditas, se déu á las Viudas especial atenció, y molta veneració, com consta de varias parts de la Sagrada Escriptura, y expressament de Sant Pau, qui diu: *Honra á las Viudas, que verdaderament son Viudas.* (1. Tim. 5.)

Las paraulas de Sant Pau, que ara habém ditas, y tornám á dir: *Honra à las Viudas, que verdaderament son Viudas*, suposan, que no totas las Viudas, son Viudas verdaderas.

Las verdaderas, son aquellas, que renuncian á altres nupcias, sols per amor á la puresa, y per conservar la continencia, y viduitat purament per amor de Deu, y no per altres respectes humans; y juntament cumplen á las obligacions de son estat, que son las seguents:

Primerament, si han quedat ab obligacions de fills, deuhen molt cuydar de sa educació, y ensenyansa, y no complaurerlos sobradament, en lo que faltan ordinariament las Viudas, per lo desordenat amor, que tenen á sos fills, qui rehixen mals; y

perçó es adagi comú, y per experiencia verdader, ser malament criats los fills de Viuda.

Segonament, per rahó de son estat vidual, están singularment obligadas á entregarse á dejunis, y oració, á imitació de las Viudas Judit, y Anna, las cuals ha posat Deu per exemplar de totas las Viudas, y de ellas consta lo empleo en tals exercicis, que encara que sian comuns á tots los cristians, son mes propris de las Viudas, per cuant sent Cristo Senyor nostre lo consolador, lo Pare, y lo Marit de ellas; y no habenthi altre medi instituhit pera tractar, y conversar ab ell, que la oració, perçó es mes propria de las Viudas: y per cuant la bona oració, déu anar acompanyada ab dejunis, y mortificacions; y altrament, perque lo dejuni mortifica la carn, y apaga lo foch de la concupiscencia, que ab singularitat alsa majors flameradas en las Viudas, per rahó del estat conjugal, que abans tenian; perçó lo dejuni, y mortificaciació, son ab singularitat molt propris del estat vidual.

Tercerament, per rahó de son estat, deuhen renunciar á la vanitat, plahers, y locuras de aquest Mon, y deuhen ser molt exemplars en la modestia, sobrietat, y demes virtuts, y en res reprehensibles, molt amigas de reculliment, y molt enemigas del oci.

Cuartament, per rahó de son estat, deuhen exercitarse ab obras de misericordia corporals, y espirituals, puix son estat es lo mes apte pera aconsellar, y corregir á las Donsellas, pera visitar, y assistir als malats, y pera reculllir als Peregrins.

Totas las preditas obligacions, son del estat vidual, com aixi consta de varias parts de la Sagrada Escriptura, y molt singularment de Sant Pau, qui despres de haber dit: *Honra á las Viudas verdaderas*, passa á dir los empleos, y exercicis de las verdaderas Viudas; com, y tambe de las que no son verdaderas, diu: Ser ociosas, parleras, andariegas, murmuradoras, curiosas de vidas agenas, entregadas als gustos, y plahers mundans; y perçó diu: *Que son mortas á la vida de la gracia* (1. Timot. 5.)

Las que emperó cumplirán á las obligacions de son estat, serán singularment amadas de Deu Senyor nostre, qui cuydará de ellas ab providencia especial, y las assistirá ab bens temporals, y espirituals en aquesta vida present y en la altra serán premiadas ab eterna Gloria. Ahont tots nos vejám. Amen.

IN CIRCUMCISIONE DOMINI.

Catolichs, y devots cristians: Avuy celebra la Iglesia Santa, lo Misteri de la Circuncisió de Jesucrist Salvador nostre, lo cual Misteri determiná lo Summo Pontifice Eugeni Cuart, de gloriosa memoria, se celebrás ab festa de precepte lo primer dia del Any; perçó se anomena la Festa de Cap de Any, ó de Ninou.

Lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 2.) refereix breument lo present Misteri, dient desta manera: Despres que foren acabats los vuit dias pera ser circuncidat lo Minyó, lo anomenaren JESUS; lo cual Nom fou ja anomenat per lo Angel, abans de ser concebut en las entranyas de Maria.

Sabréu, que en la lley vella habian de ser circuncidats los minyons al cap de vuit dias despres de son naixement, com aixi consta del Levitich, (Levith. 12.) y tambe del Génesis, (Gen. 3.) ahont se diu, que los minyons, que no eran circuncidats, tenian sobre sí la maledicció Divina.

Emperó á esta lley, á la cual anomena Sant Pau, jugo insoportable, per cuant lo cumpliment de ella requeria derramament de sanch, no estaba en manera alguna obligat lo Fill de Deu, per cuant sols comprenía als pecadors: y fou en aquella lley instituhida la Circuncisió, per purgar la culpa del pecat original, y com en Cristo Senyor nostre no hi pogués haber, ni culpa, que purgar, ni cosa supérflua á sa humanitat puríssima; de aqui es, que en ninguna manera estaba obligat á dita lley.

No obstant assó, volgué lo Senyor voluntariament subjectarse á lley tant pesada, ja per ensenyarnos la virtut de la humilitat, ja tambe pera deslliurarnos á tots del jugo de dita lley, y mereixernos la saludable, y llaugera medicina del pecat original en lo Sant Baptisme, en que sens aplica lo valor, y mérits de sa puríssima sanch.

Sabréu tambe, que en la Circuncisió, aixi com ara en lo Sant Baptisme, se acostumaba posar Nom á las criaturas; y perçó solemnísa tambe avuy la Iglesia lo Santíssim Nom de *Jesus*, que posaren al Infant fill de Maria, cuant lo circuncidaren.

Aquest Nom tant gloriós, no li fou imposat per los homens,

sino per lo mateix Pare Etern; y fou ja anunciat per los Angels, pues lo Arcangel Sant Gabriel cuant portá la embaixada á Maria Santíssima, ja li digué, que lo fill que pariria, se anomenaria *Jesus*: y lo Angel que aparegué en somnis á Sant Joseph, tambe li digué lo mateix, y doná la rahó, es á saber: perque faria salvo á son Poble; y perçó *Jesus*, es lo mateix que Salvador.

Aquest Nom *Jesus*, es tant propi del Unigénit Fill de Deu fet home, que no pot propriament convenir á altra persona, ni humana, ni Divina, com ni tampoch Angélica, perque lo Nom *Jesus*, significa Salvador, y sols *Jesus* nos salvá, y pogué salvarnos ab tot rigor de justicia, perque sent Home pogué patir, y sent juntament Deu, pogué mereixer ab sas penas cabal satisfacció á la Divina Justicia, ofesa ab nostras culpas.

Lo Nom *Jesus*, es Nom de tanta grandesa, y excellencia, que es Nom sobre tots los Noms, en reverencia del cual se postran totas las criaturas, no sols en la terra, y en los Cels, sino tambe en los Inferns; y per tant debéu guardar la lloable costum, que te, y guarda Santa Mare la Iglesia, de fer reverencia, sempre, y cuant en la celebració de la Missa, ohiréu anomenar lo Santíssim Nom *Jesus*.

Entre las moltas prerrogativas de aquest Santíssim Nom, son molt singulars las dos seguents. La primera es, ser aquest Nom lo terror de nostres enemichs, qui á la invocació de aquest Nom fugen, y son expellits de nosaltres, segons la promesa del Salvador, qui diu: *En mon Nom, expelliréu als dimonis.* (Matth. 7.) Y per tant en totas vostras tentacions, debéu invocar lo Santíssim Nom de *Jesus*, y ab ell triunfaréu de tot lo Infern.

La segona prerrogativa molt singular es, que per ell son ohidas nostras oracions, y pregarias, segons la promesa del Salvador, qui diu: *Cualsevol cosa, que demanaréu al Etern Pare en mon Nom, seus concedirá.* (Joan. 4.) Y de aqui es, que la Iglesia Santa dona fi á sas collectas, ó termina sas Oracions ab las paraulas seguents: *Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.*

Aquest Santíssim Nom, habéu de anomenar, no sols en vostras tentacions, sino tambe molt á menut, y singularment en vostras penas, en que experimentaréu gran consolació, y tambe sempre, y cuant comensaréu alguna obra de importancia, com aixi ho observa la Iglesia Santa, donant principi á quiscun any, celebrant lo Nom de *Jesus*.

Lo unigénit Fill de Deu, á mes del Nom propri de *Jesus*,

te per singular renom, *Cristo*, que es lo mateix que ungit, perque fou ungit ab la plenitut de la gracia del Esperit Sant, com á Rey sobre tots los Reys, Sacerdot sobre tots los Sacerdots, y Profeta sobre tots los Profetas.

Anomenámlo tambe *Senyor nostre,* perque encara que sia Senyor de tot lo criat, es ab especialitat Senyor nostre, perque nos rescatá, y comprá; no ab or, ni ab plata, sino ab sa mateixa sanch, de la cual doná ja las primicias en tal dia com avuy, en que fou Circuncidat; y sols per aquest titol, es ell Senyor de nosaltres, y nosaltres som de ell, molt mes que los esclaus comprats ab diner son del Senyor quils compra.

Tots estos tres Noms: *Jesus*, *Cristo*, *y Senyor nostre*, competeixen al Fill de Deu fet home, per rahó de la Sacratíssima Humanitat, que per nosaltres prengué, y es un dels principals Articles, y Misteris de nostra Santa Fé, y part del segon Article, contengut en lo Credo menor, qui diu, *Crech en Jesucrist, unich Fill de aquell Senyor nostre.*

Per aquest Article estau obligats á saber, y creurer, que en Jesucrist fill de Deu., hi ha dos naturalesas, y dos generacions, una eterna y altra temporal; la una, en que eternalment, y abans de tot lo temps fou engendrat del Pare, y la altra en que temporalment nasqué de Maria Verge, per la una de las cuals lo anomenám verdader Deu, y per la altra lo confessám verdader home; qui se anomena: *Jesucrist Senyor nostre.*

La intelligencia de aquest Article, es necessaria de necessitat de medi als adultos per alcansar son fi, y salvarse, per tant vos exortám, tingau molt present la ensenyansa, y doctrina predita, y siau agraíts als beneficis, que debém á Jesucrist Senyor nostre, demanantli moltas vegadas, y singularment lo dia de avuy, que per la puríssima sanch, que derramá en la Circuncisió, sian nostras Animas netas de tota culpa, pera gozar de ell eternalment en la Gloria. Ahont tots nos vejám. Amen.

IN EPIPHANIA DOMINI.

Catolichs, y devots cristians: Avuy celebra la Iglesia Santa lo Misteri de la Adoració, que los tres Reys del Orient, Gaspar, Melcior, y Baltasar feren á Jesus novament nat.

Sabréu com entre los molts prodigis, que succehiren lo dia, en que nasqué lo Redemptor, un de ells fou, que aparegué una Estrella de singular resplandor, la cual guiá als Magos fins á Bethlém, ahont estaba lo infant JESUS.

Lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 2.) refereix lo present Misteri, dient desta manera: Com Jesus fos nat en Bethlém, en temps del Rey Herodes, vingueren los Magos desdel Orient á Jerusalém, dient: Ahont es lo que es nat, Rey dels Jueus? En veritat, nosaltres habém vist en lo Orient la sua Estrella, y venim á adorarlo.

Ohint assó lo Rey Herodes, se turbá, y juntament tota la Ciutat, çó es, los moradors de Jerusalém. Y convocant Herodes á tots los Prínceps dels Sacerdots, y Escribas del Poble, los preguntá: ahont naixeria Cristo. Y ells li respongueren: en Bethlém de Judea per cuant la profecía de Michéas, deya: *Y tu Bethlém terra de Judea no ets la menor de las principals Ciutats de Judea, per cuant de tu eixirá lo Capitá, qui regesca lo Poble de Israel.* (Mich. 5.) A las horas lo Rey Herodes cridá als Magos, y per ell sabé en quin temps sels habia aparegut la Estrella, y encaminantlos á Bethlém, los digué: *Anau, y preguntau per lo Minyó, y cuant lo hajau trobat, féumo á saber, pera que jo tambe vaja á adorarlo.*

Marxaren los Reys, y la Estrella, que habian vist en lo Orient, los anaba al devant, fins que fou sobre lo lloch ahont era lo Minyó. Vehent los Magos la Estrella se alegraren moltíssim, y entrant en la casa, trobaren lo Minyó, ab sa Mare Maria, y postrantse lo adoraren, y li oferiren, Or, Encens, y Mirra. Y avisats en somnis de que no tornassen á Herodes, sen tornaren á sa Regió per altre camí. Aixi refereix lo Evangelista Sant Mateu lo Misteri de la Adoració dels Reys.

Per ser Reys los qui adoraren á Jesus novament nat, se anomena la Festa de avuy, Festa dels Reys, y per altre nom se diu Epiphania, que es lo mateix que Aparició, ó Manifestació, per cuant en aquest dia volgué apareixer, y manifestarse als homens lo Rey de la gloria.

Aquesta Adoració del Reys estaba ja profetisada per los Profetas, dient Isaías: *Vindrán los Gentils á veurer ta llum, y los Reys á gosar del resplandor, que en tu ha nascut.* (Isai. 60.) Y tambe diu David: *Ab la llum del vostre naixament, vindrán las Gents, y los Reys á adorarvos, oferintvos diferents dons.*

Ab lo Or, que los Reys oferiren al infant Jesus, lo confessaren Rey: ab la Mirra lo confessaren Home y mortal: ab lo Encens lo confessaren Deu.

La Estrella que guiá als Reys, significa las inspiracions, que Deu envia, per cuant cada inspiració es una llum Celestial, quens illumina, y guia per lo camí de la virtut, y perfecció, y debéu seguirlas ab gran puntualitat, á imitació dels Reys, que apenas veren la Estrella, cuant luego se posaren en camí, de lo que quedarán vostras animas molt aprofitadas, altrament acostuma lo Senyor negar la llum de sas inspiracions als qui las desprecían, per lo que Sant Joan nos exorta, dient: *Caminau mentres teniu llum, perque las tenebras nous comprehengan.* (Joan. 12.)

Los tres dons, Or, Encens, y Mirra, són misteriosos; lo Or significa, que pera servir á Deu, habém de despreciar las riquesas del Mon, y usar be de ellas, distribuintlas en almoynas. La Mirra per ser amarga, y saludable, significa la mortificació, ab que habém de mortificar á nostre enemich la Carn, y refrenar nostres apetits. Lo Encens significa, que habém de entregarnos tots á Deu, no sols nostras cosas, sino á nosaltres mateixos, no sols nostre cos ab sos sentits, sino nostra Anima ab sas potencias, pera coneixer, amar, y reverenciar al Senyor ab esperit, y veritat. Perçó lo Encens significa la Oració, perque aixi com lo Encens posat al foch se resol tot en esperits, se eleva, y derrama molt fragant olor: Aixi nostra Anima en la Oració ab lo foch de la caritat se eleva, y espiritualisa, donant á Deu y als Angels olor de suavitat.

De manera, que en aquestos tres Dons, que presentaren los Reys á Jesus Redemptor nostre, está significat tot cuant nosaltres tenim pera oferirli; perque tot cuant nosaltres tenim, es: ó cosas exteriors, com possessions, riquesas, y altres temporalitats, lo que está significat en lo Or: ó nostre cos ab la mortificació de sos apetits, y assó está significat en la Mirra: ó nostra Anima ab sas potencias, y assó está significat en lo Encens.

Per tant á imitació dels tres Reys, habéu de oferir al Salvador vostres bens, vostres cossos, y vostra Anima, y qui ab tot afecte fará al Senyor esta oferta, será molt illustrat ab llum celestial.

Despres, que los tres Reys hagueren adorat al Senyor, sen tornaren á sa Regió, pero per diferent camí del que habian vingut, en lo que sens dona la ensenyansa seguent.

Sabréu, com nostra Patria, y nostra regió es la Gloria Ce-

lestial, de la cual som viadors mentres vivim en aquesta vida mortal; y en consideració de la gran doctrina, y ensenyansa, que ab son exemple nos dona lo Infant Jesus en lo Pesebre, debém tots empendrer nova vida, y mudar de costums, y aixis arribarém á nostra regió, çó es, á la Celestial Jerusalém. Aixi sia. Amen.

DOMINICA INFRA OCTAVAM

EPIPHANIÆ.

Catolichs, y devots cristians: Entre los Misteris de la puericia, ó minyonés de Jesus Redemptor nostre, es molt singular, y de gran ternura lo Misteri, de cuant Maria Santíssima, y Sant Joseph perderen á Jesus, y lo trobaren en lo Temple. Lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 2.) refereix aquest Misteri, dient desta manera. Com ja lo minyó Jesus tingués dotse anys, sos Pares lo portaren al Temple de Jerusalém, y habent cumplert lo que manaba la lley, sos Pares sen tornaren á Nasaret, y lo minyó Jesus se quedá en Jerusalém, sens que sos Pares ho advertissen, ans be pensaban que era entre la demes comitiva. Repararen en la pérdua del minyó Jesus á la nit, y lo buscaban per las casas de sos parents, y coneguts; y com nol trobassen, tornaren altra vegada á Jerusalém, y succehí, que al cap de tres dias lo trobaren en lo Temple, assentat en mitg dels Doctors de la Lley, ohint sas preguntas, y donant sas respostas. Tots cuants ohían á Jesus estaban admirats de la prudencia, y de las respostas, que donaba. En lo mitg de estas cosas, se acostá á ell Maria Santíssima, y li digué: Fill, perqué te has portat de aquesta manera ab nosaltres? Jo, y ton Pare te buscabam ab gran dolor. Jesus respongué: Perqué me cercabau? No sabíau, que en las cosas de mon Pare Celestial, convé que Jo assistesca? Ditas estas paraulas, baixá Jesus del Temple, y junt ab sos Pares sen torná á Nasaret, y era súbdit á ells, y creixia en sabiduria, edat, y gracia, envers Deu, y envers los homens. Assó es lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Dient lo present Evangeli, que Cristo Senyor nostre era súb-

dit á sos Pares: exorta á tots los fills al compliment de la obligació tenen de obehir, y ser súbdits á sos Pares, lo que expressament mana la lley de Deu, en lo cuart de sos manaments, dient: *Honrarás Pare, y Mare.*

Aquest manament, encara que sia lo cuart en órde á tots los déu manaments, emperó es lo primer dels de la segona Taula, ó de aquells, que pertanyen á la honra, y profit del próxim: y ab molta rahó despres dels tres manaments, pertanyents á la honra de Deu, ve en primer lloch lo honrar al Pare, y á la Mare, perque entre los próxims, los mes acostats, son lo Pare, y la Mare, dels cuals habém rebut lo ser, y la vida, que es lo fonament de tots los bens temporals.

Lo precepte de honrar als Pares, obliga als fills á tres cosas, que son: amar, obehir, y reverenciar á sos Pares, aixi que, amor, obediencia, y reverencia, son la honra manada.

Per tant están obligats los fills á amar, ajudar, y socorrer á sos Pares en sas necessitats, lo que es molt posat en rahó, que habent los fills rebut de sos Pares lo ser, y la vida, procuren ells conservar la de sos Pares.

A mes de assó están tambe obligats los fills á obehir á sos Pares, y com diu Sant Pau, (Colos. 3.) en tota y cualsevol cosa en lo Senyor; çó es, en tot lo que sia conforme á la voluntat de Deu: si emperó los Pares manarán, y aconsellarán cosas contrarias de la lley, ó tambe contrarias á la perfecció, y consells evangelichs, no deuhen ser obehits.

Tambe están los fills obligats á reverenciar á sos Pares, tenintlos especial respecte, y reverencia, anomenada filial. Per tant pecan aquells fills desatents, que tornan malas respostas á sos Pares, no fan las cosas manadas, ó las fan de mala gana.

Los Pares representan á Deu, y Deu Senyor nostre vol ser representat en ells, y perçó es tant gravement ofés en las culpas dels fills contra sos Pares, que en lo Testament vell, (Levit. 5.) manaba que fos condemnat á mort lo fill, que bagués tingut lo atreviment de malehir, ó maltractar al Pare, ó Mare.

Per aquest nom de Pares, no sols se han de entendrer los Pares naturals, sino tambe tots los Superiors, y majors en edat, dignitat, y saber. Per tant deuhen los jovens reverenciar als vells; los deixebles á sos Mestres; las mullers á sos Marits; los criats á sos Amos; los vasalls á son Rey, Princep, ó Senyor, la cual obligació sens amonesta varias vegadas en la Sagrada Escrip-

tura y singularment en las Epístolas de Sant Pau, qui diu: *Obehiu á vostres Senyors temporals ab temor, y simplicitat de cor, com si servisseu á Deu, y no á homens.*

Los Reys en aquest mon son Imatges de Deu, qui regnan per ell, y administran sa Justicia, y perçó tots los vassalls están obligats á amar á son Rey, reverenciarlo, obehirlo, y guardarli fidelitat; y tot, y cualsevol vassall, que en assó faltará, pecará mortalment, per lo que diu Sant Pau: *Qui resisteix á la Potestat, resisteix á la ordenansa Divina.* (Rom. 13.)

Los qui ab singularitat deuhen ser honrats, son los Senyors Sacerdots, ja perque sa dignitat es superior á totas, ja perque despres dels Pares naturals, á ningú convé ab mes proprietat lo nom de Pare, que als Pares Sacerdots, especialment á aquells, que son Curas de Animas, perque ab sa doctrina, y Sagraments nos reengendran á la Fé, y vida de la gracia, que es vida mes noble, que la natural, en que los Pares nos engendraren.

Aquest manament, maná lo Senyor ab singulars promesas per als fills, qui cumplirán ab la honra de sos Pares; y ab singulars amenasas per los fills inobedients. Als fills obedients, y respectuosos promet lo Senyor las benediccions seguents.

La primera es, que viurán llarchs anys sobre la terra. La segona es, que sos fills cuant los tingan, se portarán tambe ab ells ab decoro y obediencia. La tercera es, abundancia de bens temporals. La cuarta es, que en la hora de la mort alcansarán la eterna benedicció de Deu Senyor nostre, las cuals benediccions constan de la Sagrada Escriptura, y molt singularment del Eclesiastich. (Cap. 3.)

Per lo contrari, los fills inobedients, y rebeldes, viurán pochs anys, y éstos plens de treballs, y miserias: serán tractats de sos fills cuant los tingan, com ells tractaren á sos Pares, y morirán mort desastrada, y serán malehits eternalment de Deu Senyor nostre.

Per aquest manament, están tambe obligats los Pares al sustento natural de sos fills, á ensenyarlos la Doctrina cristiana, encaminarlos ab paraulas, y bon exemple, per lo camí de la virtut, corregirlos dels mals costums, castigar sas faltas, y donarlos estat convenient, libre, y conforme á la voluntat de Deu.

Per aquest manament, tambe están obligats los Superiors á tractar als inferiors ab amor, mansuetut, y justicia.

Per cuant son imponderables las consecuencias se segueixen de

la bona, ó mala educació, per tant las Sagradas Escripturas, repetidas vegadas amonestan als Pares lo cuidado en la bona educació, y ensenyansa dels fills, assegurant tambe, que la bona educació es millor que no las riquesas: y tambe que los fills ben educats, servirán de goig, y alegria á sos Pares. (Prov. 10. 13. 19. 20.) Y per lo contrari, los mal criats los servirán de gran pena, y dolor. Tot lo que comproba la experiencia, y que si molts fills arriban á la forca, es per la mala educació dels Pares.

La edat mes apte, y á proposit per la educació dels fills, es la puericia, en que los fills com á plantas tendres son facils de doblegar.

Per tant exortám en lo Senyor á tots los Pares, cuiden molt de la educació de sos fills cuant son petits, com axi expressament ho amonesta lo Esperit Sant, dient: *Ensenyau als fills, y doblegaulos mentres son minyons, perque despres ja no podréu.* Assó es en suma lo contengut en lo cuart dels manaments de la lley de Deu, que tots debém guardar, per entrar en la Gloria. Ahont tots nos vejám. Amen.

DOMINICA II. POST EPIPHANIAM.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Joan, (Joann. 2.) aquellas Bodas tant solemnes, que se celebraren en Caná de Galilea, á las cuals assistiren Maria Santíssima, la Magestat de Cristo Senyor nostre, y sos Deixebles. Succehí en aquestas Bodas, que al millor de ellas faltá lo vi, y Maria Santíssima, sens que ningú li demanás lo socorro de aquella necessitat, representá á son Fill la falta de vi; y á la intercessió de Maria Santíssima Senyora nostra, obrá lo Senyor un gran miracle, pues sis vasos, que allí hi habia, maná als criats que los umplissen de aigua, y plens, que foren, Cristo Senyor nostre convertí tota aquella aigua en vi. Aquest miracle, fou lo primer, que obrá Cristo en Caná de Galilea, ab que manifestá son poder. Assó es en suma lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Molt debéu procurar valervos del Patrocini de Maria Santíssima en totas vostras necessitats, pues es Mare piadosíssima, y tant

soberá son Patrocini, que en res, que ella demane, te repulsa, com aixi ho manifesta lo succehit en estas Bodas, pues sobre dir lo mateix Senyor, que encara no era arribada la hora, y lo temps de fer prodigis, no obstant á la sola insinuació de Maria Senyora nostra, passá la Magestat de Cristo á obrar lo miracle referit, pera acreditar, cuant poderosa es en tot temps la intercessió de Maria Senyora nostra.

Lo assistir Cristo Senyor nostre á las Bodas de Caná de Galilea, en companyia de Maria Santíssima, y sos Deixebles, y obrar en ellas lo miracle predit, no fou sens misteri; pues ab una, y altra cosa, volgué lo Senyor aprobar lo estat dels Casats; aixi com naixent de Mare Verge, aprobá lo estat Virginal, y volent esser alabat de Anna viuda, profetisa, aprobá lo estat dels Viudos.

Tots estos estats son bons, pero entre ells hi ha la diferencia de bó, á millor, y mes bó. Lo millor de estos estats, es lo estat Virginal, inferior á aquest, es lo estat dels Viudos, y lo inferior á tots, es lo estat dels Casats, segons doctrina de Sant Pau.

Lo estat Virginal no es de precepte, si sols de consell, com aixi consta de la Sagrada Escriptura, y expressament de Sant Pau, qui diu: *No tinch precepte del Senyor, que mane lo estat Virginal, si haurás prés muller, en assó no has pecat. Si la Donsella se haurá casat, tampoch ella ha pecat. Qui estiga libre, y vulla casarse, ques case: pero la Doncella que restará Doncella, y la Viuda ques restará Viuda, serán mes ditxosus, segons mon consell.* (1. Cor. 7.)

En cualsevol emperó de aquestos estats, pot quiscú salvarse, y aixi pot cada cual elegir, lo que li aparega, sens que pugan los Pares, y Mares obligar á sos fills, á que sian Ecclesiastichs, ni á sas fillas Religiosas, lo que ab graves penas está prohibit en lo Sagrat Concili de Trento, (Sess. 25. cap. 18.) en atenció que lo estat ha de ser libre, y á gust de cada cual, per cuant no son pochs, los que en un estat se condemnan, que en altre se salvarian.

En las bodas de Caná, assistiren Maria Santíssima, Cristo, y los Deixebles; pero avuy en dia, son pocas las Bodas, que se celebran ab tant bona companyia; y per ser tals los desordes, y pecats, que en ellas se solen cometrer, assegura Sant Vicens Ferrer, que casi en totas las Bodas de estos temps, assisteixen innumerables dimonis.

Per obviar estos danys, y perque totas las Bodas se celebren

ab tant bona companyia, per medi de la gracia, deuhen los promesos saber, y observar lo seguent.

Deuhen saber, que lo Matrimoni es un dels Sagraments de Santa Mare la Iglesia, (Trid. sess. 24. Can. 1.) instituhit y fundat per Cristo Senyor nostre, y santificat ab sa Real presencia, lo cual Sagrament confereix, ó dona gracia als quil celebran ab puras, y netas conciencias, ab la cual gracia los casats superan las dificultats, y treballs á que están subjectes en lo discurs de la vida, y satisfán á la obligació, y carrech, que han prés.

Mes, deuhen saber, que aquest Sant Sagrament, es instituhit no tant per deixar sucessors, y hereus en los bens temporals, cuant en la Fé, Religió cristiana, conservació, y aument de la Iglesia.

Mes, deuhen saber, que la dignitat de aquest Sagrament, significa la convenció, y unió de Cristo ab la Iglesia; per tant demana, que los casats, se amen mutuament lo un al altre.

A mes de saber las cosas preditas, deuhen observar las seguents.

Primerament tot lo temps de promesos, deuhen viurer ab un sant temor de Deu, no passant ab pensament, paraulas, ni obras, á mes del que permét una honesta afició, puix no deixan de esser pecats mortals, cualsevols actes libidinosos, que entre sí usen los promesos, encaraque sian sots color de Matrimoni, realment fahedor. Y perque Deu no sia ofés, exortám en lo Senyor á tots los Pares y Mares, no permetian, que sas fillas estigan solas ab los promesos. Y per cuant del familiar tracte, que entre sí tenen los promesos, se originan grans ofensas á Deu; perçó en casi tots los Bisbats, hi ha especial Constitució, de que en tot lo temps de las Esponsalias, no pugan los promesos entrar en casa de las promesas, manantsels ab varias penas, y encarregantse als Párrocos, la averiguació del ingrés, pera que paguen las penas prefigidas per quiscuna de las vegadas haurán entrat en casa de las promesas, á fi de que la pena imposada, y exigida, escuse las culpas que solen cometrer los promesos.

Segonament, deuhen los promesos confessar, y seria be combregassen abans de son Desposori, per cuant lo Sagrament del Matrimoni, es Sagrament de vius, que se ha de rebrer en estament de gracia, altrament cometrán un pecat de sacrilegi, de que deuhen en particular acusarse.

Tercerament, si la Esposa no está benehida en altras nupcias, deuhen despres de casats pendrer Missa de Benedicció de son propri Párroco, y no de altre, sens llicencia sua, la cual Missa ha

instituhit la Iglesia Santa, com á Mare piadosa, á fi de beneír als qui novament se casan, pera que los Esposos, ajudats ab la Omnipotencia Divina entren felisment en la vida, y societat conjugal, y la continúen en sa gracia.

Deuhen tambe guardar las reglas honestas de naturalesa, perque altrament lo Senyor ja en aquesta vida acostuma castigar semblants desordes dels Pares en sí mateixos, y en sos propris fills; pues si alguns naixen ciegos, coixos, mancos, y defectuosos, es castich de Deu, qui algunas vegadas castiga semblantment lo pecat, ab que los Pares engendraren.

Finalment, si tenen fills, deuhen ensenyarlos la Doctrina cristiana, corregir sas faltas, castigar sas culpas, encaminarlos, ja ab paraulas, y mes ab bon exemple, pera que viscan ab amor, y temor de Deu: y cumplint ab aquestas cosas, Deu Senyor nostre assistirá als casats ab molts bens temporals, y espirituals en aquesta vida, y los premiará ab eterna gloria. Aixi sia. Amen.

DOMINICA III. POST EPIPHANIAM.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 8.) que habent lo Senyor baixat de la Montanya, lo seguiren moltas Turbas, y que un home plé de lebra, ab gran fé, y humilitat, se acostá á la Magestat de Cristo, y li digué: *Senyor, si voléu, podéu limpiarme.* Y mogut lo Senyor á compassió, no feu mes, que tocarlo ab sas Divinas mans, y al mateix instant curá lo home de la lepra. Diguéli despres lo Senyor, ques presentás al Sacerdot, y que oferís lo que manaba la lley. Assó es en suma lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Lo modo, ab que lo leprós demaná la salut, dient á Cristo: Senyor, si volèu, podéu limpiarme; nos ensenya lo modo, y manera, ab que nosaltres habém de demanar al Senyor lo remey de nostras necessitats, y lo alivio de nostres treballs. No ha de ser la petició absoluta, sino humil, y resignada á la voluntat Divina, estimant sempre en mes, que la voluntat de Deu sia feta, que no la nostra.

Aquest modo de demanar, nos ensenya tambe lo mateix Sal-

vador en la Oració, que tingué en lo Hort de Getsemaní, ahont suplicant á son Etern Pare, dispensás en lo Calser de Passió, fou ab suma conformitat á la voluntat Divina, y no altrament, com consta del tenor de las paraulas, ab que Cristo demaná, dient: *Pare Etern, passe de mi aquest Calser, pero no sia feta la mia voluntat, sino la vostra: no sia del modo, que jo vull, sino del modo, que vos voléu.* (Matth. 26.)

La lepra, de que curá Cristo Senyor nostre al leprós, significa la culpa mortal, y per curar perfectament de ella, tambe es menester posar per obra lo que maná lo Senyor al leprós; çó es, déu lo pecador presentarse al Sacerdot, y per medi de una bona confessió, manifestarli sas llagas, que altrament may quedaria perfectament curat, com aixi ho defineix lo Sagrat Concili de Trento, (Sess. 6. c. 8.) condemnant lo error de aquells heretges, que diuhen ser bastant als pecadors per curar de sas culpas, lo manifestarlas sols á Deu Senyor nostre, negant ser necessari manifestarlas als Confessors.

Digué la Magestat de Cristo al leprós, ques presentás al Sacerdot, no sols per lo que ara habém dit sino tambe per demostrar la gran honra y veneració, que als Sacerdots sels déu, per rahó de la dignitat, en que son constituhits.

La Dignitat Secerdotal, es tant alta, y eminent, que es superior á totas las Dignitats del mon, sens que ninguna de las Dignitats mes elevadas puga compararse ab la Dignitat Sacerdotal, per cuant, sols los Sacerdots son Ministres de Deu, y Vicaris de Cristo, qui tenen de ell aquell gran poder de consagrar, y aquella gran facultat de perdonar pecats Per lo que diu lo Esperit Sant: Que despres de Deu Senyor nostre son los Sacerdots, á qui primerament debéu honrar. Y perçó despres dels tres manaments, que pertanyen á la honra de Deu, se segueix inmediatament lo manament de honrar als Sacerdots; pues lo cuart manament de la lley de Deu, qui diu: *Honrarás Pare, y Mare*: no sols parla dels Pares naturals, sino tambe dels Pares espirituals, que son los Sacerdots; y se anomenan Pares espirituals, perque son exemple, doctrina, y Sagraments, donan als faels cristians la vida, y lo ser espiritual de la gracia.

Per las sobreditas rahons, maná la Magestat Divina, la honra, y veneració dels Sacerdots, y prohibeix tota, y cualsevol deshonra, y ofensa á ells feta, ja sia ab obras, ja sia ab paraulas. Y prén lo Senyor tant per proprias las injurias, y ofensas fe-

tas als Sacerdots, qui diu: *Qui tocará als Sacerdots, tocará á la nina de mos ulls.* (Zacar. 2.) Las cuals paraulas donan bastantment á coneixer, cuant vivament es ofesa la Magestat Divina en las injurias fetas als Sacerdots.

Las injurias, desprecis, y cualsevols agravis fets als Sacerdots, acostuma lo Senyor castigar, ja en aquesta vida severíssimament, com consta de varios exemples, de que están plens los llibres. Y en la Sagrada Escriptura consta, (núm. 12.) que per cuant Maria germana de Moysés, murmurá de son germá, fou luego cuberta de lepra. Y tambe, (núm. 16.) que Datán, y Avirón, perque llevaren la fama al Sacerdot Arón, sels tragá la terra. Y també, (4. Reg. 2.) que aquells cuaranta y dos minyons, perque feyan mofa, y burla de Eliseo, foren despedasats de dos Onsos.

Per ser los Sacerdots Ministres del Altíssim, y Vicaris de Cristo, perçó los Sants Pares dels Sagrats Concilis, y altrament per donar á coneixer als seculars, que á las personas Ecclesiasticas, sels déu especial veneració, han honrat als Senyors Ecclesiastichs, eximint sas Personas, y bens del judici, y jurisdicció de tota Layca potestat; y en assó consisteix la inmunitat, ó llibertat Ecclesiastica, com, y tambe, en la protecció del Cánon; *Si quis suadente diabolo;* (17 Quæst. 4.) en que son excomunicadas, totas, y aquellas personas, de cualsevol grau, y condició, que sian, que se atrevirán á ferir á algun Clergue, la cual excomunicació es reservada al Sumo Pontífice.

Per tant, vos exortám en lo Senyor, vullau tenir especial respecte, honra, y veneració als Pares Sacerdots, y abstenirvos de totas, y cualsevols injurias á sas Personas, y gravamens á sos bens; y vullau honrarlos, y venerarlos, com á Ministres de Deu, y Vicaris de Cristo, en lo que será obsequiat lo Senyor, y vostras Animas aprofitadas ab singulars gracias, y mercés, prendas de la Gloria. Ahont tots nos vejám. Amen.

DOMINICA IV. POST EPIPHANIAM.

Catolichs, y faels cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 8.) que embarcantse la Magestat de Cristo, tots los Deixebles lo seguiren, y

com fossen en alta Mar, se mogué tant gran tempestat, que las olas sumergian la Barça. Dormia lo Senyor, y los Deixebles lo despertaren, dientli: Senyor salvaunos, que tots nos estám perdent. La Magestat de Cristo increpá als Deixebles de poca fé, y maná als vents, y al Mar, que mitigassen sa furia, y luego cessá la tempestat, y se posá lo Mar en gran bonansa. Admirats los Deixebles de tant gran prodigi, deyan entre sí: Qui es aquest, que los vents, y lo Mar tant promptament obebeixen. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Aquest miracle, fou lo quint dels que obrá la Magestat de Cristo, qui ab aquest prodigi, y altres, manifestaba als homens lo poder de sa Divinitat, y lo absolut domini en totas las criaturas, no sols racionals, sino tambe insensibles.

La prompta obediencia, ab que los vents, y lo Mar obehiren al precepte de Cristo, convéns la rebeldía dels pecadors, qui no volen refrenar sas passions, ni obehir als divinos preceptes.

Totas las criaturas, ja racionals, ja insensibles, han sempre obehit als Divinals preceptes, fent promptament alló, que Deu los ha manat, com aixi ho testifican varios succesos de la Sagrada Escriptura, y de molts ne som nosaltres testimonis de vista, pues veyém, que tots los dias naix lo Sol per als bons, y per als mals; y que lo Mar no traspassa los limits, perque Deu Senyor nostre té manat al Sol, que nasca tots los dias, y al Mar, que no traspasse los limits, que li son destinats. (Prov. 8.)

Los homens, qui ab mes rahó deuriam obehir promptament als manaments, que Deu nos ha donats, som los inobedients, y rebeldes, y rompém sa divina Lley, tantas vegadas, cuantas pecám mortalment. (Sap. 5.)

Las mateixas criaturas insensibles, que ara ab sa obediencia nos donan exemple, serán fiscals contra nosaltres lo dia del Judici, dient la Sagrada Escriptura, que Deu armará á totas las criaturas contra los insensats pecadors.

La Nau, ab que se embarcá Cristo Senyor nostre, y los Deixebles, significa la Iglesia Santa, la cual ha patit varias tormentas, ja en las persecucions dels cruels Emperadors Nerón, Diocleciano, Maximiano, y altres; ja en las falsas sectas de tants Heresiarcas Calvino, Lutero, y altres, sent cada una de aquestas persecucions, y sectas, una furiosa tempestat, y borrasca, ab que lo Esperit maligne ha procurat sumergir la Nau de la Iglesia Santa, pero ni ab totas las borrascas ha patit naufragi, ni lo

ha de patir jamay, assegurant la Magestat de Cristo, que encaraque tot lo infern se conjure, no ha de prevaleixer contra ella, (Matth. 16.)

Lo Mar, que navegaba Cristo Senyor nostre ab sos Deixebles, significa aquesta vida mortal, la cual es un Mar plé de borrascas, y tempestats, y som tots los viadors, navegants en aquest Mar, fins á tant, que hajam arribat al Port, çó es la Benaventuransa, sempre estám subjectes á grans tormentas y perills, per lo que Sant Pere nos amonesta, dient: *Germans, viviu ab gran cuidado, y vigilancia.* (1. Pet. 5.)

Los vicis Capitals, qui son la Supérbia, Avaricia, Luxuria, Ira, Gola, Enveja, y Peresa, son los vents, qui alteran lo Mar de aquesta vida, y los qui alsan grans olas de tentacions, y per no caurer en ellas, importa no confiar vanament de sí mateix, per cuant la vana confiansa, es ja disposició per caurer, y patir naufragi.

Lo remey mes eficás per no naufragar en lo Mar borrascós de aquesta vida, despres del gran cuidado en la guarda de la Lley Divina, es posar nostra confiansa en Deu nostre Senyor, y en los mérits de Jesucrist Redemptor nostre, lo que volgué ensenyarnos lo Salvador, en lo present Evangeli, increpant la poca dels Deixebles.

Qui navegará lo Mar de aquesta vida, procurant no ofendrer á Deu, y posant tota la confiansa en los mérits de Jesucrist, per furiosa que sia la tempestat, ó la tentació no corra perill de perdres, com aixis ho testifica lo Profeta David, dient: *Tots los qui esperan en Deu, no patirán detriment, y Deu los deslliurará de las tribulacions.* (Psal. 33.)

Despres de la gran tempestat, que patiren los Deixebles, experimentaren tant gran bonansa, que causá admiració á tots. Ab aquest succés, sens dona la ensenyansa, que son grans los profits espirituals, que se segueixen de las tribulacions, y que si en ellas acudim al Senyor com ho feren los Deixebles, experimentarém tambe gran quietut, y serenitat en nostras conciencias.

Deu Senyor nostre, se val de la tribulació, per probar al just, com aixi ho assegura lo Esperit Sant dient: *Lo foch proba al ferro, y la tribulació al just.* (Ecles. 27. & 31.) Y aixi com lo ferro ix resplandent de la fornal, aixi tambe lo just ix de la tribulació, mes hermós, y agradable als ulls de Deu, molt illustrat y premiat ab singulars gracias, y dons celestials, tots prendas de la Gloria. Ahont tots nos vejám. Amen.

DOMINICA V. POST EPIPHANIAM.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Exangelista Sant Mateu, (Matt. 13.) que predicant Cristo Senyor nostre á las Turbas, los digué la Parábola seguent: Semblant es lo Regne dels Cels al home, que ha sembrat bona llavor en son camp. Y com se adormissen los homens, son enemich, hi sobresembrá cisanya, ó cogula. Admirats los criats del Sembrador, de que en lo camp sembrat de bona llavor, hi hagués tanta cogula, digueren á son Amo: voléu, que aném al camp, y que arranquém la cogula? Respongué lo Amo, que no ho volia, perque arrancant la cogula, no arrancassen tambe lo blat. Deixáu creixer lo blat, y la cogula fins á la sega, y á las horas manaré als segadors, que fassan feixos de la cogula, y que sia llansada al foch, y que posen lo blat en mon graner.

Aquesta es la Parábola del present Evangeli, ab que Cristo Senyor nostre predicá á las Turbas, y era necessari, que lo Senyor predicás, valentse de Parábolas; ja perque en aquell temps eran molt usadas; ja tambe per cumplirse la Professía de David, per qui digué lo Senyor: *Ab Parábolas me donaré á compendrer.* (Psal. 77.)

Lo que significa la present Parábola, es lo seguent: Lo home, qui sembrá son camp de bona llavor, es Cristo Senyor nostre; lo camp es tot lo Mon; la bona llavor, es la Paraula Divina, la Doctrina Evangélica, que Cristo nos ensenyá ab paraulas, y ab obras, los Sants Sagraments, las inspiracions santas, y totas las virtuts. Assó es la llavor, ab que Cristo Senyor nostre sembrá á tot lo Mon. Per la cisanya están significats los mals, la falsa doctrina dels Heretges, y tots los vicis. Lo enemich, qui ha sobresembrat cisanya, es lo dimoni. Lo temps de la sega, será lo dia del Judici Universal. Per los Segadors, están significats los Angels, los cuals dividirán la cogula del grá, çó es, los mals dels bons. La cogula ó los mals, serán llanssats en los Inferns, ahont cremarán per tota una eternitat. Lo grá, çó es, los bons, serán recullits en lo graner del Senyor, çó es, la Gloria celestial. Assó es lo significát per la Parábola del present Evangeli.

Dient Cristo Senyor nostre, *No vull que aranqueu la cisanya, perque no arrencaseu juntament lo blat;* manifesta ser gran lo apreci, estima, y cuidado, que dels bons té lo Senyor, y que per respecte dels bons, suspén en aquesta vida molts castichs, que altrament vindrian als mals, com aixi consta de varios successos de la Sagrada Escriptura, y molt singularment en lo diluvi de foch, ab que foren abrasadas las Ciutats de Pentapolis, (Gen. 18.) assegurant lo mateix Deu, que si en ellas hi hagués hagut sinch justos, que no hauría executat tal rigor. Per lo que diuhen comunment los Sants Pares, que per atenció als justos, conserva Deu lo mon, y que los justos son las columnas, que sustentan lo Poble ahont habitan.

Dient Cristo Senyor nostre: *no vull que arranqueu la cisanya, perque no arrancasseu juntament lo blat;* manifesta tambe la providencia especial de Deu Senyor nostre envers los bons.

Sabréu com la providencia en Deu Senyor nostre, es un atribut Divino, ab que Deu Senyor nostre cuida de totas las criaturas visibles é invisibles, las conserva, y goberna sens ningun cansacio ni fatiga. Pero, á mes de la providencia general, que té Deu Senyor nostre de totas las criaturas, té particular providencia dels bons, perque com éstos sian fills seus adoptius, se porta ab ells com á Pare amantíssim, cuidant de ells, y amantlos ab especialitat, y en aquest especial cuidado, y amor, consisteix la providencia particular de Deu Senyor nostre, envers los bons.

Lo paternal amor, y cuidado, ó la providencia particular de Deu envers los bons, es tant gran, que sobrepuja á tot lo amor, y cuidado, que tots los Pares carnals tenen, y podrán tenir á sos propris fills, per lo que diu Isaías: *Vos sou nostre Pare, pero lo Pare Abraham, y nostra Mare Israel nons han conegut.* (Isai. 63.) Que es lo mateix que dir, que aquells Pares, ni los demés mereixen nom de Pare, en comparació de Deu. Y perque entre los amors de Pares, lo de las Mares acostuma ser mes vehement, y mes tierno, no se contenta Deu en anomenarse Pare, sino que diu amarnos com á Mare, y mes que Mare, dient: *Si la Mare pot olvidarse de son Fill, Jo may me olvidaré de ell.*

Aquesta providencia particular de Deu Senyor nostre envers los bons, es de fé, y varias vegadas publicada en la Sagrada Escriptura. Lo Ecclesiastich diu: *Los ulls del Senyor, sempre están mirant als justos.* (Eccl. 34.) Lo Profeta David, diu: *Lo Senyor cuidará de dirigir, y encaminar los pasos del just, y*

cuant caurá nos fará mal, per cuant lo Senyor posará sa ma dessota de ell, perque mal no prenga. (Psal. 36.) Y en altra part, diu: *De totas las tribulacions deslliurará Deu als justos, perque ell té contats tots sos ossos, perque no sels ne trenque algun.* (Psal. 33.)

La Magestat de Cristo Senyor nostre, singularisa mes aquesta providencia particular, assegurantnos que no sols té contats los ossos dels justos, sino tambe tots sos cabells, dient: *Los cabells de vostre cap tots son contats, y no sen perdrá un.* Y si dels cabells dels justos té cuidado particular la Magestat Divina, facilment podréu collegir sa particular providencia en cosas de mes importancia.

Aquesta particular providencia, volgué ensenyarnos Cristo Senyor nostre, cuant predicant á sos Deixebles, los digué: *Mirau als aucells, que no sembran, ni segan, ni recullen en graners, y lo Pare Celestial los alimenta. Mirau als lliris del camp com creixen, y com vesteixen millor gala, que Salamó. Mes sou vosaltres, que los aucells, y que los lliris, y si de aquestos cuyda lo Pare Celestial, cuant mes cuydará de vosaltres.* (Matth. 6.) Las cuals paraulas, no sols manifestan la providencia particular, sino que tambe ab ellas nos exorta lo Senyor á que tingám la fé viva de sa particular providencia.

Aquesta particular providencia de Deu Senyor nostre envers los justos, no sols es en lo personal de ells, sino que tambe se exten á las cosas dels justos, á sos fills, hacienda, y altras cosas consemblants, als justos tocants, y pertanyents, com aixi ho testifica lo mateix Senyor, dient: *Jo so Senyor, Deu fort, y zelós, qui uso de misericordia en milanars de generacions, ab aquells que me aman.* (Exod. 20.) Consta tambe de la Sagrada Escriptura, que los mals fills de David, y Abraham, (3. Reg. 11.) no foren castigats en aquesta vida per Deu Senyor nostre, en atenció que sos Pares foren justos. Consta tambe, que si lo Pare es just, sos fills no patirán fam, lo que assegura David, dient: *May he vist al just desamparat, ni á sos fills patir fam.* (Psal. 36.)

Per lo gran, y singular cuidado, y amor, ó per la providencia particular, que té Deu Senyor nostre de sos sirvents, mereix ser amat, y servit ab singular amor; y per cuant lo coneixement práctich de sa particular providencia, es un dels principals fonaments de la vida cristiana, per tant debéu tenir molt

present sa particular providencia : y la viva fé de ella , illuminará vostres enteniments; vos confortará en la Esperansa; vos encendrá en la Caritat, y aumentaréu en tot género de virtuts, y seréu premiats en aquesta vida ab singulars gracias, y mercés, prendas de la Gloria celestial. Ahont tots nos vejám. Amen.

DOMINICA VI. POST EPIPHANIAM.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 13.) que predicant Cristo Senyor nostre á las Turbas, los digué las Parábolas seguents. Semblant es lo regne dels Cels al grá de mostassa, que ha sembrat lo home en son camp: lo cual es la menor de las llavors; pero creix de manera, que ve á ser la major de las plantas, y los aucells del Cel, venen, y habitan en sas ramas. Tambe lo regne dels cels, es semblant al llevat, ab que la dona pasta tres mesuras de farina, y lo cubreix fins á que tota la pasta está llevada, ó fermentada. Aquestas dos Parábolas son lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Lo regne dels cels, de qui parla Cristo Senyor nostre en las preditas Parábolas, es la Iglesia Católica Romana, ó la congregació dels Faels cristians, la cual está comparada á la pasta amassada ab llevat, per ensenyarnos, que sols en la Santa Mare Iglesia hi ha verdadera doctrina, saludable past, y aument en las virtuts.

Per lo llevat, qui fermenta esta pasta, está significada la gracia del Esperit Sant, qui es Esperit vivificador, per qui vivim, y aumentám en virtuts. Lo llevat, es qui comunica á la pasta sabor, y aument, y la gracia del Esperit Sant, es tambe la que comunica á la Iglesia sos Dons, y Fruits, y per ells tenim gust, y sabor de las cosas celestials.

Aixi com lo pecat de nostres primers Pares fou lo llevat, que corrompé tota la massa, ó pasta, çó es, al llinatge humá, de manera, que per ell quedarem tots fets una pasta perduda; aixi la gracia del Esperit Sant es lo llevat qui repara aquell dany; y perçó al pecat de nostres primers Pares, anomena Sant Pau: *Llevat de nequicia*, (1. Cor. 5.) ó de tota maldat; exortantnos tam-

be, á que lo llansém fora de nosaltres, pera que siám nova pasta.

La dona, que pasta tres mesuras de farina ab lo llevat, significa la Humanitat de Cristo Senyor nostre, pues fou, qui ab sos mérits de infinit valor, nos meresqué la gracia del Esperit Sant.

Dient Cristo Senyor nostre, que la dona cubrí lo llevat, fins á que tota la pasta fou llevada, vol dirnos, que la gracia del Esperit Sant, está en los Sagraments, y que cuberta de ells, estará en la Iglesia fins á la fi del Mon.

Per lo grá de mostassa, que sent la menor de las llavors, creix tant, que ve á ferse la major de las plantas, están significats los humils, per cuant son ells los qui mes creixen en virtuts: y lo regne dels cels, se compara á ells, perque sols los humils possehirán lo regne del Senyor, segons las paraulas de Cristo, qui diu: *Sino sou fets com los párvulos, no entraréu en lo regne dels Cels.* (Matth. 18.)

La humilitat es virtut tant excellent, que es lo fonament de totas las demes virtuts, las cuals sino están fundadas en la humilitat, no son estables; y á la manera, que los edificis materials, fundats sobre arena, ó terra movedissa, son poch segurs, y de poca durada: aixi son tambe de poca durada las virtuts, no fundadas sobre la humilitat. Per tant, qui voldrá plantar en sa anima virtuts sólidas, y macissas, déu ser de humilitat profunda, y humil de cor; y á la mida del fonament pujará la obra. Aquesta ensenyansa doná Cristo Señor nostre á tots, cuant digué als Deixebles: *Lo qui en aquesta vida será menor, aquest será lo major en lo regne dels Cels.* (Luc. 9.)

La excellencia de aquesta virtut, se pot coneixer, no sols del que habém dit, sino tambe de que sent Cristo Senyor nostre lo exemple de totas las virtuts, volgué ab singularitat ser Mestre de la humilitat, dient: *Aprenéu de mi, perque so manso, y humil de cor.* Y no sols ab paraulas nos ensenya esta virtut sino tambe ab las obras de tot lo discurs de sa vida. En son Naixement, elegí un pobre Pesebre; volgué ser Circuncidat com á pecador; volgué fugir á Egipte com á flach; cuant volgueren honrarlo, y coronarlo per Rey se amagá; cuant volgueren afrontarlo, se deixá trobar; y als últims de sa vida per deixarnos mes recomanada esta virtut, com en son testament, y última voluntat, la confirmá ab aquell tan raro exemple de humilitat, rentant los peus als Apostols, y morint en una Creu; perque desde aquella hora en avant, ningú fos superbo, ni volgués ser aplaudit sobre la terra.

Per ser la humilitat molt amada de Deu Senyor nostre, perçó los mes amats, y afavorits ab singulars gracias, y mercés celestials, son los humils, als cuals tracta lo Senyor ab noms diminutius de singular benevolencia, com son: Fillets, Minyonets, Párvulos.

La Reyna dels Angels Maria Senyora nostra, per sa singular humilitat, meresqué la gran honra, y dignitat de ser Mare del Fill de Deu, dient ella: *Perque lo Senyor ha mirat la humilitat de sa Esclava, perçó me dirán ditxosa totas las Generacions.* (Luc. 1.)

Lo exercici de aquesta virtut, consisteix en un despreci de sí mateix, que nasque del verdader, y propri coneixement; en fugir honras, y aplausos mundans; en sufrir las injurias, y despre-cis, no sols ab paciencia, sino tambe ab alegria, alegrantnos de ser despreciats, y tinguts en poch, y de ser aborrits, y perseguits en aquest Mon.

Procuráu practicar aquesta gran virtut, y seréu amats, y afavorits del Senyor ab especialitat, ja en aquesta vida present; y despres seréu exaltats en la Gloria, com aixi ho te promés Cristo Senyor nostre, qui diu: *Lo qui se humillará será exaltat.* (Luc. 14.) Y tambe: *Benaventurats los humils, perque ells possehirán lo Regne de Deu.* (Matt. 5.) Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA IN SEPTUAGESSIMA.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 20.) la Parábola del Pare de Familias, que molt dematí isqué á llogar Jornalers, per treballar en sa vinya, y concertats del preu, anaren al treball. Isqué tambe lo Pare de Familias á hora de Tercia, Sexta, y Nona, y á cuants trobá, los digué: que anassen á treballar en sa vinya, oferintlos en paga, lo que fora just. Isqué tambe á las onse horas, y trobant á uns, que estaban ociosos, los digué: perque estáu tot lo dia ociosos? Anáu tambe vosaltres á treballar en ma vinya. A la nit, habent uns, y altres tornat de son treball, maná lo Pare de Familias pagar á cada hu son

jornal, donant á tots igual paga. Veyent los primers Jornalers, que tant bon salari se donaba als últims com á ells, murmuraban entre sí, dient: los últims han treballat pocas horas, y nosaltres tot lo dia; perque donchs han de tenir tant bon salari com nosaltres? Lo Pare de Familias responguė á un de ells: amich, en assó not fas ningun agravi. Per ventùra not dono lo que habém concertat? Per ventura á mi no me es licit, fer de mas cosas lo que vull? Aixi succehirá en molts quem serveixen. Los últims, serán los primers; y molts dels primers, serán los últims; perque encara que sian molts los cridats, son emperó pochs los elegits. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Lo Pare de Familias, es Deu Senyor nostre. La vinya, es la Iglesia Santa, vinya tant amada de Deu Senyor nostre, que en tot temps ha enviat treballadors, ú operaris, perque la cultiven; y en doctrina de Sant Gregori, assó significan las horas de Prima, Tercia, Sexta, Nona, y Undécima; pues per la hora Prima de la matinada, habém de entendrer lo temps de Adam, fins á Noé; per la hora de Tercia, desde Noé, fins á Abraham, per la hora de Sexta, desde Abraham, fins á Moysés; per la hora Nona desde Moysés, fins á la vinguda de Cristo; y per la hora Undécima, desde Cristo, fins á la fi del Mon.

En aquellas primeras edats, fins á la vinguda de Cristo Senyor nostre, enviá Deu per operaris, ó treballadors en sa vinya la Iglesia, als Sants Pares, Patriarcas, y Profetas; y despres de ells á son Unigénit Fill Jesucrist Redemptor nostre, qui per deixar establida á particulars personas, la obligació de cultivar aquesta vinya, instituhí lo Sant Sagrament del Orde Sagrat, per lo cual son constituhits Ministres de la Iglesia tots los Sacerdots; aixi que ells son, y han de ser fins á la fi del Mon, los Operaris de la vinya, ab mes ó menos obligació, segons son carrech, y ofici.

Per la vinya, tambe está significada quiscuna de nostras Animas en particular; y en las horas preditas, están tambe significadas las edats de nostra vida. La matinada, significa la edat de la infancia; la hora de Tercia, significa la edat de la puericia; la hora de Sexta, significa la edat de la juventut, ó pubertat; la hora de Nona, significa la edat varonil; la hora Undécima, significa la edat de la vellesa.

En totas aquestas horas, isqué lo Pare de Familias á llogar Jornalers, y los enviá á treballar en la vinya, per ensenyar-

nos, que Deu Senyor nostre, en tot temps nos crida ab santas inspiracions, perque cultivém quiscú la vinya de sa Anima, y que ésta déu estar cultivada en tot temps, y donar fruit de bonas obras, com aixi es necessari al cristiá adulto, per alcansar son fi, y salvarse.

Lo pagar lo' Pare de Familias als Jornalers, no sols dona la ensenyansa, que no quedarán sens premi, los qui treballarán á la vinya del Senyor, sino tambe se ensenya als Amos, paguen ab puntualitat als pobres Jornalers, y treballadors sa soldada.

Lo diferir la paga als pobres Jornalers, lo obligarlos á que vagen moltas vegadas á vostras casas per la satisfacció de sos suors, y lo defraudarlos en la soldada convinguda, es un dels cuatre pecats, que ab especialitat claman venjansa devant Deu. Y en la Sagrada Escriptura, es aquest pecat comparat al homicidi, dient lo Esperit Sant: *Lo qui mata al próxim, y defrauda al Jornaler, son germans.* (Eccl. 34.)

Lo rependrer la Magestat de Cristo als ociosos, nos ensenya debém fugir la ociositat. Ella es madrastra de la virtut, y la que obra la porta á moltas tentacions, en que si molts cauhen, es perque la tentació los troba ociosos. La ociositat, es tambe mestre de tots los vicis, segons las paraulas del Esperit Sant, qui diu: *Molta malicia ha ensenyat lo oci.* (Eccl. 33.)

En aquesta Dominica, ab las dos seguents, nos representa la Iglesia Santa, la caiguda de nostres primers Pares Adam y Eva, y tota la sua descendencia per natural propagació, exceptuada sols Maria Santíssima, per privilegi particular.

Per aquest pecat, y caiguda de nostres primers Pares, restá tota la posteritat despullada de las gracias, y dons sobrenaturals, de que estaba revestida, é incorregué en la indignació de Deu, de manera, que tots los descendents de Adam, quedarem baix la tiranía del dimoni, ab tanta generalitat, que vingué á ferse Príncep de aquest Mon.

Aquest estat tant miserable, ab que se trobaban á las horas los homens, representa ara nostra Santa Mare la Iglesia; perçó usa vestiments de dol, deixa alguns cantars de alegria, y llegeix en los Divinals Oficis lo llibre del Génesis, ahont se refereix la caiguda de nostres primers Pares, del estat de la gracia, y justicia original.

La Dominica present, sé anomena la Septuagessima, en memoria de aquells setanta anys, que los Israelitas estigueren des-

terrats en Babilonia, los cuals passats, tornaren á sa Patria la terra de Promissió y ciutat de Jerusalém: y perque tots despres de aquest desterro, arribém á la Celestial Jerusalém, y terra de Promissió la Gloria, debém abstenirnos de las delicias y gustos de aquest Mon, y no seguir lo corrent dels mundans, qui en estos temps ab especialitat se entregan als gustos, y apetits, procuráu ab obras santas, y bonas, cultivar la vinya de vostra Anima, y lo Senyor en paga, vos donará sa gracia en aquesta vida, y en la altra la sua Gloria. Aixi sia. Amen.

DOMINICA IN SEXAGESSIMA.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 7.) que predicant Cristo Senyor nostre á las Turbas, los digué la similitut seguent. Isqué lo sembrador á sembrar son camp, y sobre ser bonissima la llavor, de las cuatre parts sen perderen las tres, per cuant la una part caigué prop del camí, y esta se perdé, ja perque los passatgers la trepitjaren, ja perque los aucells se la menjaren; la altre part de llavor caigué sobre pedras, y ésta se perdé, perque se secá per falta de humor, ó sahor; la altra part caigué entre espinas, y esta se perdé, perque las espinas la sofocaren; la altra part, que caigué en bona terra, centiplicá lo fruit: los Deixebles no entenian, lo que Cristo volia dirlos, perçó digueren: Mestre, qué significa esta Parábola? Cristo Senyor nostre los respongué: aquesta Parábola es lo seguent: la llavor, es la paraula de Deu: la que cau prop del camí, es la que cau en aquells oyents, qui apenas hau ohit la paraula Divina, cuant luego vé lo dimoni, y los la roba: la que cau sobre pedras, es la que cau en oyents, en qui está poch arrelada la virtut, y aixi apenas vé la tentació, cuant luego cauhen en ella: la que cau entre espinas, es la que cau en oyents codiciosos, avars y entregats als gustos y plahers de aquest Mon: la llavor que cau en terra bona, y centiplica lo fruit, es la que cau en oyents de cor pur, y sensill, desapegát de afectes, y passions terrenas. Assó es en suma lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Per cuant Cristo Senyor nostre, se digná explicar la present

similitut, per tant diu Sant Gregori, que lo Evangeli present, nó necessita de exposició alguna, y que fora presumpció voler exposar, lo que ja Cristo Senyor nostre explicá ab tanta claredat, y ab la forma predita.

La causa perque la Magestat de Cristo, volgué per si mateix explicar esta similitut, y no volgué deixarla als Sagrats Expositors, é Intérpretes, es, perque no fora estat facil, que ningú hagués cregút á tal exposició.

Sant Gregori diu tambe lo seguent: si nosaltres haguessem dit, que per la llavor está significada la paraula Divina; que per los aucells, que la roban, están significats los dimonis; que per las espinas, estan significadas las riquesas, quissás los homens nons haurian cregut, experimentant, que las espinas punxan, y las riquesas deleitan; pero no sent interpretació humana, ans be declaració Divina, ja no queda alguna rahó per duptar de la exposició, y ensenyansa predita.

Lo mateix ofici de sembrador fa Deu Senyor nostre en lo camp de nostras Animas, sembrant en la memoria, bons recorts; en lo enteniment, santas inspiracions; y en la voluntat, bons desitgs; y si tant bona llavor no fructifica, es sols per culpa dels homens, per ser los uns durs, y obstinats com las pedras, sens lo menor sahor de virtuts, com singularment son los pecadors de costum: altres, per estar prop lo camí, çó es, en ocasió próxima de pecar: altres, per estar plens de espinas de odis, y rencors, y tambe per estar apegats á las cosas de aquest Mon, á la vanitat, sensualitat, y riquesas, que son las espinas, que sufocan la llavor de la Divina paraula.

Ab molta proprietat son estas cosas espinas, pues los afanys en adquirir honras, y riquesas, los cuidados en conservarlas, la quimera en aumentarlas, causa tal desassossiego en lo cor dels avars, y ambiciosos, cual acostuma causar una espina penetrada en lo cos.

Dient Cristo Senyor nostre, que la paraula Divina es la llavor, manifesta la necessitat, que tots tenim de ohir la Divina paraula.

Sabréu, com una de las cosas necessarias al cristiá adulto per alcansar son fi, y salvarse, es lo exercici de obras bonas, y sent la paraula divina, la llavor de las obras bonas, ja desde ara coneixeréu la virtut, y excellencia de la paraula Divina, com, y tambe la importancia en ohirla.

Una de las majors excellencias, que en la Sagrada Escriptura se donan á la paraula Divina, es la de la Sabiduría, que diu: *Totas las cosas habéu creat ab vostra paraula.* (Sap. 9.) Los Cels, la Terra, y tota la fábrica del Mon, son obras de la paraula de Deu, qui dient: *Sia feta la llum,* (Gen. 1.) fou feta la llum; dient: *Sia fet lo firmament,* fou fet lo firmament; y dient á totas las criaturas: *Sian fetas,* foren fetas; sent totas las criaturas, aixi visibles, com invisibles, obras totas de la Divina paraula, com expressament testifica Sant Joan, dient: *Totas las cosas son fetas per lo Verb Etern, ó per la paraula Divina, y sens ella, no hi há res fet.* (Joan. 1.)

Aixi com la paraula de Deu increada, es la causa principal de nostra formació; aixi la paraula de Deu predicada, y practicada, es la causa instrumental de nostra reformació, disposant Deu Senyor nostre, que aixi com á la virtut de sa paraula, debém lo ser natural de la vida; aixi tambe á la virtut de sa paraula, vol degám lo ser sobrenatural de la gracia.

La paraula Divina, es lo instrument ordinari, que Deu ha elegit per remediar los danys de la culpa. Los danys mes singulars, que en quiscú de nosaltres ocasioná lo pecat de nostres primers Pares, com, y tambe los que ocasiona tot, y cualsevol pecat mortal, son la ignorancia en nostre enteniment, y la malicia, y obstinació en nostra voluntat; y per reparar estos danys, no ha destinat altre medi la divina providencia, que sa Divina paraula, predicada, y practicada; y perçó es ella la que illumina nostres enteniments, segons las paraulas de David, qui diu: *Vostra paraula Senyor, es llum á mos peus.* Y tambe: *la explicació de vostras paraulas, illumina, y dona coneixement als Párvulos.* (Psal. 118.)

Aixi com la paraula Divina, es la que illumina nostre enteniment; aixi tambe es la que encen nostra voluntat en lo amor Divino, y la que ablanda los cors dels pecadors mes obstinats, dient lo mateix Senyor: *Per ventura no son mas paraulas com lo foch?* (Jer. 23.) Y del foch son ben notorias las proprietats, de illuminar, calentar, y ablandir las cosas, per mes que sian duras.

Sant Pau en elogis de la Divina paraula, diu: *La paraula de Deu, es viva, eficás, y mes penetrant que una espasa.* Es viva, perque té en si virtut de fer obrar; es eficás, perque ordinariament reduex al acte, çó es, fa que se execute la obra bona; y es mes penetrant, que una espasa, per lo que ella traspassa los cors mes endurits.

Per cuant la paraula Divina, es lo instrument, que Deu ha destinat per reformar los danys de la culpa, y per cuant obra los predits efectes, perçó es singular, y molt grave la obligació en los Párrocos, y Regints Curas de Animas, (Trid. ses. 5. cap. 2. de refor.) de haber de predicar á sas respective Ovellas; y éstas correlativament están tambe obligadas á ohir, y guardar la paraula Divina.

Dient Cristo Senyor nostre, que la llavor, que caigué en bona terra, doná fruit á rahó de cent per sinch; y dient tambe, que la terra bona, eran los oyents de cor pur, y sensill, que guardan en son cor la paraula Divina, instrueix á tots del modo, y forma, ab que habém de ohir la Divina paraula.

Primerament, habém de venir á ohirla ab cor pur, y sensill, çó es, ab ánimo sols de aprofitarnos, y no ser de aquells, que sols van al Sermó per curiositat, y per ohir cosas novas, sutils, é ingeniosas, y discursos elevats.

Segonament, debéu estar atents á las veus del Predicador, perque habéu de saber, que cuant se predica, son dos los qui á un mateix temps parlan, es á saber, lo Sacerdot desdel Púlpit, ó Altar, y Deu desdels Cels, y si no estau atents, ningun fruit trauréu de la Divina paraula. La rahó es, perque Deu Senyor nostre, ordinariament no vol parlar per sí sol, si sols vol confirmar lo que diu lo Sacerdot, segons lo costum, que Deu té de concorrer als medis exteriors, aplicats per la Iglesia, ab ajudas interiors corresponents als mateixos medis. De ahont se infereix, que si no atenéu á la véu del Sacerdot, no ohiréu la véu de Deu; com aixi ho diu Cristo Senyor nostre per Sant Lluch, dient: *Qui ou á vosaltres, ou á mi.* (Luc. 10.) Y lo mateix digué Deu Senyor nostre per sos Profetas, com aixi ho testifica la Sagrada Escriptura.

Tercerament, debéu ohir la paraula Divina ab gran reverencia, rebent las paraulas del Sacerdot, sos consells, ensenyansa, y reprehensions, com á paraulas, no de home, sino de un Deu Omnipotent, com aixi ho feyan antiguament los bons cristians de la primitiva Iglesia, per lo que Sant Pau alabá als Thesalonicenses, dientlos: *No habéu rebut la paraula Divina com á paraula de homens, sino aixi com es verdaderament paraula de Deu.* (1. Thes. 2.) Aquesta intelligencia vos fará vencer la peresa de venir á ohir la santa llissó, y explicació evangélica, y no tindréu á poca pérdua, cuant per vostra culpa perdréu la ocasió de ohir

á Deu, cuant parla per medi de sos Ministres. (2. Cor. 5.)

Cuartament, habéu de ohir la paraula Divina ab gran gust: per cuant es ella lo sustento, y past saludable de nostras Animas; y aixi com lo menjar ab gust, es senyal de salut, y per lo contrari lo trobar mal gust en las viandas ben sassonadas, es senyal de malaltia: aixi tambe lo no gustar de ohir la paraula Divina, es senyal de malaltia espiritual, y lo gustar de ohirla, es senyal de predestinació, segons las paraulas del Senyor, qui diu: *Lo qui es de Deu, ou la paraula Divina, per tant vosaltres no la ohiu, perque no sou de Deu.* (Joan. 8.)

Quintament, debéu fer gran apreci, y estima de la Divina paraula, y com á preciós tresor guardarla molt en lo arxiu de vostra memoria; y aixi será medicina preservativa de tota culpa, y tindréu certa senyal de predestinació, segons las paraulas de Cristo, qui diu: *Ditxosos los que ouhen la paraula de Deu, y la guardan.* (Luc. 11.) De aquells donchs, qui la ohirán, y guardarán, será segura la Benaventuransa; Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA QUINQUAGESSIMÆ.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 18.) que estant la Magestat de Cristo de partida per Jerusalém, per entrar en lo mar amarg de sa Passió, prengué á dotse de sos Deixebles, y los digué lo seguent: Miráu, que pujám á Jerusalem, ahont se cumplirán totas las cosas, que de mi han dit los Profetas. Alli seré trahit, y entregat á las gents: alli seré burlat, escupit, y assotat; y despres me llevarán la vida; y al tercer dia resuscitaré. Succehí per lo camí, abans de arribar á la Ciutat de Jericó, que un pobre Ciego, qui estaba á la bora del camí demanant almoyna, com ohis passar tanta turba preguntá: que cosa era, y com li diguessen, que Cristo Senyor nostre passaba per lo camí, ell ab grans clamors, y gran fé li demaná se apiadás de ell, dient: Jesus, fill de David, teniu misericordia de mi. Los qui anaban en companyia de Cristo, increpaban al pobre Ciego, y li deyan, que callás; pero ell mes cridaba, repetint las mateixas

paraulas: Jesus, fill de David, teniu misericordia de mi. Veyent Cristo Senyor nostre la gran fé del pobre Ciego, li torná luego la vista, y ell agrahit, anaba seguint á Cristo, y tota la plebe, á vista de aquest miracle, doná á Deu moltas llahors, y alabansas. Assó es lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Preveyent la Magestat de Cristo la gran tribulació dels Apostols, y Deixebles en la Passió, y mort de ell son Mestre, volgué antes de entrar, en la Passió, prevenirlos de tot cuant habia de succehir en Jerusalém, aixi en las penas y dolors de sa Passió, y mort; com tambe de sa gloriosa Resurrecció al tercer dia, y per mes confirmar als Apostols, y Deixebles en la Fé, y crehensa de las cosas sobreditas, obrá de camí lo miracle referit, de tornar la vista al Ciego.

Lo Ciego representa al llinatge humá, qui despres del pecat original perdé la llum sobrenatural, y quedá en las tenebras de la ignorancia, y fora del camí del Cel.

Anant Cristo Senyor nostre á Jerusalém, per entrar en sa Passió, volgué de camí obrar lo predit miracle per ensenyarnos, que per sos mérits, per sa Passió, y mort habém eixit de las tenebras del pecat, y habém tornat al camí de la salvació.

Lo increpar al Ciego perque cridaba: Jesus, fill de David teniu misericordia de mi; instrueix á tots, ser pocas, ó ningunas las bonas obras, que no tingan qui las increpe, y murmure.

Las obras de Cristo Senyor nostre, no podian ser mes perfetas, ni mes agradables, y eran totas de infinit valor en la acceptació Divina; y no obstant assó, algunas de sas obras foren murmuradas, com entre altras, lo menjar en casa del Fariséu; lo admetrer ab tant agrado á Magdalena plorosa; la curació del Idropich, y altras. Per tant importa no desistir en lo ben obrar, sens fer lo menor cas del que diuhen, ó dirán, ans be, cuant mes se murmura, debéu continuar las obras bonas ab mes fervor, á imitació del Ciego, qui cuant mes li deyan que callás, tant mes cridaba: Jesus, fill de David, teniu misericordia de mi.

La porfia del Ciego en repetir una, y altra vegada aquells mateixos clamors: Jesus, fill de David, teniu misericordia de mi: nos ensenya las dos calitats, que entre altras ha de tenir la Oració per ser eficás, es á saber, ser fervorosa, y perseverant, no contentantnos en demanar una sola vegada á Deu Senyor nostre lo remey de nostras necessitats, sino que debém perseverar en las

súplicas: la cual perseverancia, com, y tambe la gran fé son necessarias per alcansar lo que demanám, y per mes instruirnos en estas dos calitats necessarias á la Oració eficás, diu Cristo Senyor nostre, las paraulas seguents: *Conve sempre orar, y no desistir.* (Luc. 18.)

Per moltas rahons, nos representa la Iglesia Santa en estos dias la Passió de Jesus, sent las mes principals las dos seguents. La primera, perque habent de entrar en la Santa Cuaresma, nos animém al dejuni, y penitencia, y á la manera que per alentar als soldats á la pelea, se posa devant de tots lo Capitá; aixi tambe la Iglesia Santa, en temps que habém de donar batalla á nostres enemichs, Mon, Carn, y Dimoni, ab las armas del dejuni, y penitencia, nos posa devant los ulls de nostra consideració tots los oprobis, penas, y treballs, que patí la Magestat de Cristo Senyor nostre, perque á vista de lo que ell ha patit per nostre amor, nos animém á la penitencia, com altrament nos ho amonesta Sant Pere, dient: *Germans, armauvos ab la consideració, de lo que Cristo ha patit per vostras culpas.* (1. Pet. 4.)

La segona rahó, perque la Iglesia Santa nos representa en estos dias la Passió de Jesus, es perque en aquest temps de Carnestoltas, acostuman los mundans desenfrenarse en tota manera de locuras, balls, convits, máscaras, y altres desordes, inventats per lo dimoni, qui ab lo pretext de ser próxima la Cuaresma, persuadeix nos entreguém als gustos, plahers, y disolucions, en que es gravement ofesa la Magestat Divina: y per obviar estos desordes, nos representa la Iglesia Santa, tota la Passió de Jesus, perque ésta sia fré, que continga lo corrent de tantas insolencias; y deuríam tots los Faels cristians vacar á la consideració de la Mort y Passió de nostre Senyor Jesucrist, de lo que quedará Deu Senyor nostre molt servit, y nostras Animas aprofitadas.

Publicatio Jejunii Quadragessimalis.

Dimecres primer vinent, es lo primer dia de Cuaresma, y de part de Santa Mare la Iglesia, vos mano dejunar á totas, y cualsevols personas fins lo dia de Pascua de Resurrecció, exceptuant los Diumenges, en pena de pecat mortal per cada un dia, que no dejunaréu, sino es, que estiguesseu malalts, ó ab llegitim impediment, á coneguda, y ab consell del Metge, y Confessor.

En aquest precepte de dejunar, no están obligats los qui no tenen vint y un any, ni los que tindrán sexanta anys, si emperó prudentment judican tenir forsas pera suportar algun dejuni, será be lo fassan á honra, y gloria de Deu, y satisfacció de sas culpas y pecats.

Ab gran pietat, y profit dels Faels mana Santa Mare la Iglesia lo dejuni cuadragessimal, perque lo dejuni, es en la Sagrada Escriptura molt recomanat, dient Deu Senyor nostre per son Profeta Joel: *Convertiuvos á mi de tot vostre cor ab dejunis, y plors. Tocáu una trompeta en Sion, y santificau lo dejuni.* (Joel 2.) Lo cual se santifica, acompanyantlo ab obras bonas.

Los fins, que ha tingut la Iglesia per instituhir lo dejuni, son tres los mes principals. Lo primer es, refrenar la concupiscencia de nostra carn, y perçó ha disposat, que la Cuaresma sia al principi, y entrada de la Primavera, cuant solen creixer, y bullir mes las sanchs

Lo segon fi es, per disposarnos millor per la Oració, y consideració de las cosas celestials, perque descarregat, y aliviat lo cos del pés del manteniment, queda lo esperit mes hábil per volar ab la consideració al Cel.

Lo tercer fi es, perque satisfassám per nostres pecats, y alcansém perdó de la pena, que per ells mereixém. Estos fins se logran per medi del dejuni, mediant lo cual, aplacaren los Ninivitas la ira del Senyor; y Moysés, y Elias per medi del dejuni meresqueren la comunicació ab Deu; y Daniel per medi del dejuni alcansá la intelligencia dels secrets Divinos.

Estos cuaranta dias, en que mana la Santa Iglesia dejunar, son en memoria, é imitació de aquells cuaranta dias, que la Magestat de Cristo, dejuná nit, y dia en lo desert, volent primerament Cristo Senyor nostre, deixarnos ab son exemple, consagrats los dias de nostre dejuni cuadragessimal; ab lo cual pagám á Deu nostre Senyor lo delme dels dias del any.

Per cumplir ab lo sant dejuni, se han de guardar dos cosas. La primera, es lo menjar una sola vegada lo dia, y á la nit algnna cosa moderada per collació. La segona es, abstenirse de menjar carn, ous, llet, formatge, y altres lacticinis, en los divendres, y demes dias manats per la Iglesia. Los qui emperó tindrán Butlla de la Santa Crusada, podrán, si voldrán menjar ous, llet, formatge, y altres lacticinis, sens que perçó rompen lo dejuni, com no sia en la collació.

Advertint emperó, que los qui no tindrán la Butlla de la Santa Crusada, encara que tingan intenció de pendrerla, no podrán menjar ous, ni lacticinis, per cuant la intenció de pendrer Butlla no dona tal facultat, y per conseguent pecarán mortalment, tantas cuantas vegadas menjarán las cosas sobreditas en los dias cuadragessimals.

Acostuma la Iglesia Santa, posar cendra benehida al cap dels Faels cristians, pretenent ab esta ceremonia tant Santa, que tots pensém en la baixesa de nostre ser, y que no som mes, que un poch de pols, y que en pols nos habém de convertir; lo que si atentament considerám, nos animará al dejuni, y penitencia, y nos abstindrém de pecar, en que consisteix la major perfecció del dejuni; y aixi Deu quedará obsequiat, y nostras Animas aprofitadas ab singulars gracias en esta vida, y en la altra ab singulars graus de Gloria: Axi sia. Amen.

IN DIES CINERUM.

Catolichs y Faels cristians: Avuy la Iglesia Santa, dona principi á la Sagrada Cuarantena, ab la misteriosa ceremonia de posar Cendra en lo cap dels Faels cristians, exortantnos juntament, quens recordém de que som pols, y que en pols nos habém de convertir; perque ab las memorias del que som, y en lo que tots habém de parar, emprengám la penitencia, y lo dejuni, y aixi doném alguna satisfació á la Divina Justicia, per las culpas, que habém comés en lo discurs de nostra vida, y tambe perque en avant nos abstingám de pecar.

Dientnos la Iglesia Santa: *Recórdat home que ets pols:* nos exorta, que tingám presents en nostra memoria, las miserias de nostre ser, la condició de nostra vida, y la inconstancia de tot lo temporal, per que desapeguém nostre afecte de las cosas terrenas, lo que per tant important nos ho amonestam varias vegadas las Sagradas Escripturas, y molt expressament la Magestat de Cristo en lo Evangeli de avuy dient: *No vulláu atesorar per vosaltres tresors en la terra, si emperó atesoráu tresors en lo Cel.* (Matt. 6.)

Si atentament considerám las miserias, y condició de nostra vida facilment trobarém molts desenganys, y molts motius, ja

per ser humils de cor; ja per coneixer, que aquesta vida es una vall de llágrimas; ja per desitjar ab grans afectes de nostre cor la Patria Celestial.

Nostre ser te son principi de la terra, per cuant de ella formá Deu Senyor nostre al primer home, qui fou Adam, de qui tots preném la descendencia, aixi que tots los homens, ja sian Emperadors, Reys, ó Papas, tots son de terra.

Las miserias de la vida humana son moltas, y molt grans, com clarament es de veurer, si atenéu desdel principi á la fi de cualsevol de nosaltres.

Primerament, tots som concebúts en pecat, y la materia de que som formats, es tant asquerosa, que no es per dir; de manera, que venint Cristo Senyor nostre al Mon, per pendrer, y portar sobre sí nostras miserias, ésta fou la que en manera alguna no volgué pendrer, disposant esser concebút per obra del Esperit Sant.

La substancia de que se sustentan nostres cossos en las entranyas de las Mares, es tambe cosa súcia, y abominable. Naixém de nostras Mares, ocasionantlas grans dolors de part, y tots naixém pobres, nusos, miserables, é inhabils per tot.

Los altres animals, aixi que naixen, saben buscar lo que es necessari á sa vida: los uns, promptament caminan; altres promptament nadan; altres, prestament volan, sens que ningú los ensenye. Sols lo home es qui no sab cosa, ni pot obrar cosa; ell ha menester molts mesos per saber caminar, y parlar, sols una cosa sab fer per si mateix, que es plorar.

A mes de assó, la condició de nostra vida es miserable, per cuant es tant breu, que si arriba als 80 anys, es ab gran pena, y dolor, com aixi ho ensenya la experiencia, y tambe expressament ho testifica David, dient: *Los dias del home, á llarch compte son 70 anys, y si mes son, tot es treball, y dolor.* (Psal. 89.)

La condició de nostra vida es miserable, per cuant sobre ser breu, es tant incerta, que ningú te una hora, ni un instant segur de vida, per lo que debém estar sempre aparellats per ben morir, com aixi nos ho amonesta la Magestat de Cristo, dient: *Vetlláu, perque no sabéu lo dia ni la honra de vostra Mort.* (Matt. 25.)

No sols es nostra vida breu, é incerta, sino, que es tambe frágil, y en tanta manera, que ni la fragilitat del vidre, es comparable ab la fragilitat de la vida humana.

La causa, perque los Rellotges se desconcertan tantas vegadas, es perque té tantas rodas, tants punts, y tant artifici, que encara que sia de ferro, cualsevol cosa basta per desconcertarlo.

La vida humana, es un artifici de molt mes primor, que lo Rellotge, y sent nostra carn materia tan fragil, ja no debém maravellarnos, que cualsevol cosa acabe ab nostra vida.

A mes de ser frágil la vida humana, pateix tambe altre defecte, es á saber, lo ser tant mudable, que no té, ni un instant de permanencia en un mateix ser, com aixi expressament ho testifica Job, dient: *Lo home viu pochs dias, plé de miserias, y may permaneix en un mateix estat.* (Job 14.)

La nostra vida, es un continuat moviment; y sens may parar caminám á la Eternitat, per lo que diu Job: *Que sos dias, eran mes llaugers, que lo Corréu, que va á la posta.* (Job 9.) Aquest per mes que vage depressa, fa alguna pausa, y detenció; peró nosaltres, seyent, menjant, bebent, dormint, sempre caminám á la Mort.

Per ser tant important la consideració de las miserias de la vida humana; per tant nos exorta la Iglesia Santa, que pensém en ellas, dient: *Recórdat home, que ets pols.*

Dient la Iglesia Santa, quens recordém del pols, en que nos habém de convertir, nos exorta á que pensém en nostra Mort.

La Mort, es un dels Novíssims, ó derrerías del home, y lo pensar en ella, es una de las cosas mes profitosas, que pot tenir lo cristiá, aixi per alcansar verdadera sabiduria, com per fugir lo pecat, segons la sentencia del Esperit Sant, qui diu: *Pensa en los Novíssims, y no pecarás.* (Eccl. 7.)

Per tant vos exortám en lo Senyor, vacar á la consideració de la Mort, y que per algun espay de temps penséu, en que habéu de morir, y que habéu de deixar totas las cosas de aquest Mon, y que vostre cos, á qui regaláu, ha de convertirse en cuchs, y en terra.

De morir be, ó mal, dependeix nostra salvació, y sobre ser certa la Mort, per cuant es decret Divino, que tots habém de morir una vegada; pero es incerta la hora, en que vindrá, com y tambe es incert lo modo, lo lloch, y lo temps, en que habém de morir. No sabém si morirém avuy, ó demá; ni sabém si morirém de repente; si estant ab nostres séntits, ó sens ells; si ab los Sagraments, ó sens ells; per lo que debém estar sempre aparellats per ben morir, pues es negoci de nostra major im-

portancia; y si lo errám, no podém esmenarlo, per cuant lo morir es una sola vegada.

Deu Senyor nostre, nos ha donat alguns membres del cos doblats, com dos ulls, dos mans, y dos peus, y si perdém lo un, podém valernos del altre; pero nons ha donat dos Animas, ni dos temps de viurer, ó lo morir dos vegadas; y aixi si una vegada morim malament, no podém esmenar lo dany.

La Mort dels Pecadors, es de molt diferent condició, de la dels Justos; per cuant la Mort dels Pecadors es mala en grau superlatiu, segons las paraulas de David, qui diu: *La Mort dels Pecadors, es péssima.* (Psal. 33.)

Los mals en la hora de la Mort, pateixen grans torments en cos, y Anima, perque son atormentats, no sols ab los accidents de la malaltia, si y majorment dels temors de sa salvació. En aquella hora, afligeix molt als mals, la memoria de sa mala vida, y la gravedat de sos pecats. Tambe contristará molt als Pecadors, lo veurer, que ja ha arribada la hora de la Mort, sens tenir en sa conciencia fruit de bonas obras, ni temps per ferlas. A mes de assó, los Dimonis aumentarán la congoixa ab varias tentacions, perque veyent quels falta poch temps, usan de tot son poder, y astucia per enganyarlos. Tambe afligirá molt als Pecadors, lo veurerse precisats á compareixer devant de Deu, sabent que tota sa vida lo han despreciat, rompent sos Divinos Preceptes.

Per lo contrari la Mort dels Justos es preciosa, com expressament ho testifica David, dient: *Preciosa es devant de Deu la Mort de sos Sants.* (Psal. 115.)

Ella es plena de consolacions, y ajudas celestials, ja de Deu Senyor nostre, ja dels Sants Patrons, y Angels de la Guarda, qui en aquella hora assisteixen als Justos; y perçó, es tant suau y alegre, que en las Sagradas lletras, es anomenada: Somni, Mudansa, últim dia dels treballs, camí per la vida, porta de la inmortalitat.

En nostra ma está lo tenir bona, ó mala Mort; los qui viurán malament, malament morirán; los qui emperó viurán be, tindrán bona Mort, com consta de varias parts de la Sagrada Escriptura, y expressament del Ecclesiastich, qui diu: *Als qui en vida temen al Senyor, y guardan sa Lley, los anirá be en sas derrerias, y en la hora de la Mort serán benehits.* (Eccl. 1.) Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA I. QUADRAGESSIMÆ.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 4.) que Cristo Senyor nostre fou portat en lo desert, per alli ser tentat, y com hagues dejunat cuaranta dias, y cuaranta nits, patí fam, y valentse de ella lo dimoni per tentar á Cristo, li digué: Si tu ets Fill de Deu, digas que estas pedras se convertescan en pa. A lo que respongué Cristo: De sols pa, no viu lo home. A las horas prengué lo diable á Cristo, y lo portá sobre lo Pináculo del Temple, y li digué: Si tu ets Fill de Deu, deixat caurer, pues está ja escrit, que los Angels te guardarán, perque dany no prengas. A lo que Cristo Senyor nostre respongué: tambe está ja escrit: no tentarás á ton Deu, y Senyor. Altra vegada prengué lo diable á Cristo, y lo portá sobre lo mes alt de una montanya, desde ahont li mostrá tots los regnes del Mon, y sa graudesa, dient: totas estas cosas te donaré, si me adoras. Cristo Senyor nostre li respongué: Vésten Satanás: ja está escrit: á ton Deu adorarás, y á ell sols servirás. A las horas lo Esperit tentador deixá á Cristo, y luego vingueren Angels, qui serviren á Cristo, y li ministraren lo menjar. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

No habéu de pensar, ni creurer, que per haber en esta ocasió portat lo Esperit maligne á Cristo, ja sobre lo Pináculo del Temple, ja en lo mes alt de la montanya, que perçó tingués algun poder, ó domini en Cristo Senyor nostre, per cuant si fou portat á estos llochs, fou ab permissió del mateix Salvador, y no altrament.

Tampoch debéu persuadirvos alguna indignitat en Cristo, per haber permés en sí tals cosas; y mes fou donar permissió als Ministres de Llucifer, perque lo crucificassen, que no donarla al mateix Llucifer, per aportarlo als llochs predits, y tentarlo.

Habéu de saber, que Cristo Senyor nostre, era impecable per naturalesa, aixi que no podia caurer en ninguna tentació, y si permeté en sí estas tentacions, fou ja per mereixernos ab ellas la victoria de las nostras; aixi com ab la sua mort nos meresqué

la vida eterna; y tambe per ensenyarnos, que mentres estarém en esta vida mortal, habém de patir varias tentacions, sens que pugan librarse de ellas los mes Justos; y perçó es la vida present una continuada batalla, dient Job: *La vida del home, es una continua pelea sobre la terra.* (Job 7.)

Lo patir tentacions, cualsevols que sian, per graves, y enormes, no es en sí cosa mala, ans be molt convenient, y profitosa, com aixi nos ho assegura Sant Pere, dient: *Germans, conve ser molestats en varias tentacions.* (1. Pet. 1.)

Ab las tentacions se proba la virtut, aixi com la fornal proba los vasos de fanch. Ab las tentacions se purifican las Animas, aixi com lo ferro, la plata, lo or, y demes metalls se purifican ab lo foch; las cuals comparacions son del Esperit Sant per lo Ecclesiastich. (Eccl. 27.)

Per medi de las tentacions, venim á coneixer nostra flaquesa, ab ellas sens dona motiu per humillarnos, per viurer ab cuidado, y vigilancia, y per coneixer la gran necessitat que sempre tenim, de que Deu Senyor nostre sia en nostra defensa.

Tot lo mal de las tentacions, es caurer en ellas, ó consentirlas, y en ellas deleytarse: per tant en la Oració Dominical, dita vulgarment lo Pare nostre, la cual Oració feu lo mateix Cristo, per ensenyarnos lo que habém de demanar, no demanám, que no tingám tentacions, sino que no caigám en ellas, dient: *No permetáu Senyor, que nosaltres caigám en la tentació.* (Matt. 6.)

Sabréu tambe, com en ninguna tentació, pot fernos caurer lo dimoni, ni los demes enemichs, com son la Carn, y lo Mon, si nosaltres no volém caurer voluntariament en ellas; aixi que son escusas, las que alguns donan despres de haber pecat, donant á altres la culpa; y com sia de Fé, que ningú es tentat sobre sas forsas, de aqui es, que la culpa es sempre nostra cuant pecám; y perçó diu lo mateix Deu per son Profeta Osseas: *La perdició tua, naix de tú Israel.* (Osee. 13.) Y las preditas escusas, no valen en lo Tribunal de Deu, aixi com no valgué á Eva lo escusarse ab la Serpent; (Genes. 3.) ni valgué á Adam lo escusarse ab Eva.

Per no caurer en las tentacions, y vencer en ellas á nostres enemichs, los remeys mes trascendents, y profitosos, son los seguents.

Lo primer, es no entrar voluntariament en la tentació, per cuant lo entrar voluntariament en la tentació, es posarse en oca-

sió de caurer y es tambe amar lo perill y en sentencia del Esperit Sant: *Qui ama lo perill caurá en ell.* (Eccl. 3.)

Aquesta doctrina, com á tant necessaria, nos ensenya la Magestat de Cristo en lo present Evangeli, pues si be habéu reparat, no aná lo Senyor al Pináculo, ni á la Montanya; que foren lo lloch de las tentacions, ans be expressament diu lo Sagrat Evangelista, que Cristo fou portat á dits llochs, ensenyantnos, que de ninguna manera habém de buscar la tentació.

Lo segon remey, es la mortificació, y dejuni. Aquest remey nos ensenya tambe Cristo Senyor nostre en lo present Evangeli, no permetent ser tentat, que no hagués passat primerament per lo rigurós dejuni de cuaranta dias, y cuaranta nits, donantnos ab assó la ensenyansa, que es lo dejuni gran arma per vencer totas las tentacions, y molt singularment, las que son contra la puresa, y naixen de la supérbia, y rebeldía de nostra carn, las cuals tentacions no serán vensudas, si no es per medi del dejuni, segons las paraulas de Cristo Senyor nostre, qui diu: *Aquest género de mals Esperits no se expelleixen, sino ab dejunis.* (Marc. 9.)

Lo tercer remey, es la consideració dels Novissims, Mort, Judici, Infern, y Gloria, segons la sentencia del Esperit Sant, qui diu: *Recordat dels Novissims, y no pecarás.* (Eccl. 71.)

Lo cuart remey, es la Santa Oració. Aquest remey volgué ensenyarnos Cristo Senyor nostre, ja ab exemple, ja ab paraulas, cuant digué als Apostols, y Deixebles: *Vetlláu, y orau, perque no entréu en la tentació.* (Marc. 14.) Per Oració se ha de entendrer, no sols la Oració mental, si, y tambe cualsevol súplica, que fassám á Deu, Maria Santíssima, al Angel de nostra Guarda, als Sants Patrons, y Advocats nostres, als cuals habém de recorrer, demanantlos fervorosament, vullan ajudarnos, y defensarnos; y molt singularment, debém recorrer á Maria Santíssima nostra Mare, y Senyora. Ella es aquella Torre, ó Fortalesa inexpugnable, (Cant. 4.) que te pendents mil rodellas, ó escuts; lo que significa ser Maria Senyora nostra, lo refugi, defensa, y victoria de nostras tentacions.

Lo quint remey, es tenir molt present la Passió de Cristo Senyor nostre, y sas santíssimas Llagas; éstas han de ser lo refugi en nostras tentacions; segons las paraulas del Espós Divino, qui tractant á la Anima tentada, de atribulada Paloma, diu: *vina Paloma mia, y entra en los forats de la pedra;* (Cant. 2.) la cual pedra es

Cristo, y los forats de ella, sas preciocíssimas llagas: y per estar tota la Passió de Jesucrist, representada en la Santa Creu, y per ser la Santa Creu verdadera imatge de Cristo crucificat, perçó es ella la arma dels cristians, de que tambe vos habéu de valer en vostras tentacions, fentla ab molta devoció, y ben feta.

Lo sisé remey, es fer actes contraris á la tentació, com en materias de heretgía, fer actes de Fé; en materias de desesperació, fer actes de Esperansa; en materias de vanitat, y supérbia, fer actes de Humilitat, y aixi de las demes: perque aixis com per curar de un mal, se deuhen aplicar las cosas á ell necessarias, aixi tambe per curar de las tentacions, debém aplicar las virtuts contrarias.

Lo seté remey, es resistir als principis de la tentació, no donant lloch, ni temps perque cresca, per cuant la tentació, es com una espuma de foch, que si no se apaga cuant antes, causa gran incendi, y ruina. (Eccl. 11.)

Lo vuyté remey, es manifestar al Confessor las tentacions, cualsevols que sian; per cuant los Confessors, son los Metges, qui Cristo Senyor nostre ha destinat, y á ells per rahó de son ofici, pertany saber, y aplicar los remeys mes convenients, y á vosaltres pertany lo posarlos per obra. Aquest remey volgué ensenyarnos Cristo Senyor nostre, cuant despres de haber curat al Leprós, li maná que anás al Sacerdot, y que li manifestás sas llagas. (Luc. 5.)

Estos vuit remeys, son entre molts de altres, los mes principals, eficasos, y trascendents per tot género de tentacions; aixi que de ells habéu de valervos, per alcansar victoria de vostres enemichs, Mon, Carn, y Dimoni, contra qui habém de pelear varonilment, si volém la corona de la Gloria, promesa per Cristo Senyor nostre, (2. Tim. 2.) únicament als qui pelearán llegitimament. Plácia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA II. QUADRAGESSIMÆ.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu: (Matth. 17.) que la Magestat de Cristo sen pujá á la montanya del Thabor, portant-

sen ab sa companyia als tres Apostols Sant Pere, Sant Jaume, y Sant Joan, en presencia dels cuals se transfigurá, resplandint sa cara com lo Sol, y tornantse sas vestiduras tant blancas com la neu. Succehí, que al mateix temps aparegueren Moysés, y Elias parlant ab lo Senyor. Y responent Sant Pere, digué á Cristo: Senyor, bona es esta habitació; si voléu fassám aqui tres Tabernáculos, un per Vos, un per Moysés, y un per Elias. Encara no habia Sant Pere acabadas estas paraulas, cuant aparegué de repente un nuvol molt hermós, y resplandent; y del nuvol se ohía una véu que deya: Aquest es lo meu Fill amat, en qui Jo he tingut gran complacencia, ohiulo, y obehiulo. Al ohir los Apostols esta véu, caygueren en terra, y tingueren gran espant. Cristo Senyor nostre se acercá á ells, los tocá ab sas Divinas mans, y los digué: Alsauvos, no tingau temor. Los Apostols se alsaren, y mirant á una, y altra part, ja no veren, ni á Moysés, ni á Elias, ni al nuvol, sino solament á Jesus. Y baixant lo Senyor de la montanya, en companyia de sos tres mes amats Deixebles, los digué ab imperi: A ningú diréu la visió, que habéu vist, fins á tant, que lo Fill del Home hajo resusictat de entre los morts. Assó es lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

La conversació, que entre sí tenian Cristo, Moysés, y Elias, diu lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 9.) que era dels grans treballs, penas, dolors, y afrentosa mort, que habia Cristo de patir en Jerusalém. Y volgué lo Senyor entre aquellas glorias del Thabor, tractar dels excessius torments de sa Passió, ja perque ell tenia á gran gloria lo patir per nostre amor; ja per ensenyarnos, que en aquesta vida, totas las glorias son sobresaltadas de algun susto, y totas las alegrias de algun pesar.

Tambe ab gran acert disposá la Magestat Divina, que aquellas glorias del Thabor, fossen de poca durada, y que se desvanesquesen, sens quedar de ellas, ni rastre, ni senyal; per donarnos ab assó la ensenyansa, que las glorias, alegrias, y gustos de aquesta vida, en un instant passan, fugen, y se desaparexan, sens que tampoch de ells quede, ni rastre, ni senyal.

Las causas, ó rahons, perque la Magestat de Cristo volgué transfigurarse, ó descubrir la hermosura, y bellesa de sa Divinitat, foren principalment las seguents. La primera, per confirmar als Apostols en la Fé, de que ell no era purament Home, sino juntament Deu; la cual veritat, tots los adultos estám obligats á sa-

ber, y creurer necessariament per salvarnos; y per ser una de las cosas necessarias de necessitat de medi per nostra salvació, volgué tambe en esta ocasió publicarla lo Etern Pare en altas veus, sent suas las que del nuvol se ohiren dient: *Aquest es lo Fill meu amat, ohiulo, y obehiulo.*

Segonament, volgué transfigurarse la Magestat de Cristo, per cumplir aquella sa promesa, que poch antes habia fet als Apostols, que alguns de ells no moririan, que primerament no haguessen vist al Fill del home en son Regne, (Matt. 16.) çó es, plé de Magestat, y ab las glorias de la Divinitat; la cual promesa se cumplí en la Transfiguració, pues en ella descubrí lo Senyor, lo esplendor de sa gloria als sobredits Apostols Sant Pere, Sant Jaume, y Sant Joan, foren estos tres Apostols, los elegits per Cristo Senyor nostre, per testimonis de vista de sa gloriosa Transfiguració.

Tercerament, volgué transfigurarse lo Senyor, perque los Apostols tinguessen alguna intelligencia, de cuant gran be era la Gloria Celestial, que tantas vegadas habian ohit de la boca de son Mestre, ser promesa, y estar aparellada per tots aquells, que guardarian la sua Santa Lley.

Cuartament, volgué transfigurarse lo Senyor, per animar als Apostols, y á tots los homens á sufrir ab paciencia, tots, y cualsevols treballs en esta vida mortal, per cuant ells son lo camí de la Gloria, y la porta per ahont se entra á la Benaventuransa, com aixi consta en varias parts de la Sagrada Escriptura, y molt expressament dels actes Apostolichs, ahont sens diu: *Germans, per moltas, y varias tribulacions, se entra en lo Regne de Deu.* (Act. 14.)

Aixi com als fills de Israel ensenyá Deu Senyor nostre per medi de Josué y Calef aquell gran raím, per aixi encendrer los cors dels Israelitas en desitg de anar á la terra de promissió, y conquistarla á forsa de penas, y de treballs, y tambe perque aborrissen lo desterro de Egipte, aixi tambe Cristo Senyor nostre en sa Transfiguració, volgué fer alguna ostensió de las grandesas de la Gloria Celestial, per incitar nostres cors á fastidi de las cosas del desterro de esta miserable vida, y á amor de nostra Patria los Cels.

Perçó tambe la Iglesia Santa en aquest Sant temps de Cuaresma, disposa proposar avuy als Faels cristians la gloriosa Transfiguració del Senyor, perque sent ella alguna manifestació de la

Gloria Celestial, y aquesta lo premi, que Deu te preparat á sos Servents, nos animém al dejuni, y penitencia.

La Gloria essencialment consisteix en la clara visió, y perfeta fruició de Deu nostre Senyor, aixi que las Animas dels Benaventurats, veuhen, y gosan, veurán, y gozarán eternalment de Deu nostre Senyor: de ahont segueix, estar las Animas dels Benaventurats sumament contentas, sens que sian ponderables los gustos, alegrias, y demes bens, que gosan.

Ellas gosan de tot lo be, sens lo menor mal, gosan de eterna pau, sens la menor discordia; gosan de claredat eterna sens la menor sombra; gosan de eterna alegria, sens lo menor susto, ni pesar.

Los gustos, y los bens de la Gloria, son tants, y tant grans, que no hi ha enteniment humá, que puga compendrerlos, ni llengua humana, que puga dignament explicarlos, com aixi consta de varias parts de la Sagrada Escriptura, y expressament de Sant Pau, qui habent estat arrebatat al tercer Cel, diu: *Ni ulls han vist, ni ohidos han ohit, ni enteniment humá ha pogut compendrer los gustos de la Patria Celestial.* (1. Cor. 2.)

No sols las Animas dels Benaventurats, sino tambe sos cossos gosarán eternament de Gloria despres de la Resurrecció Universal, y serán adornats ab los cuatre Dots de Claredat, Impassibilitat, Agilitat, y Sutilesa.

Ab lo Dot de claredat, resplandirá quiscú dels cossos dels Benaventurats, com lo mateix Sol, segons las paraulas del Senyor, qui diu: *Resplandirán los Justos, com lo Sol.* (Matt. 13.)

Ab lo Dot de Impassibilitat estarán ja libres de patir mes inclemencias, segons las paraulas de Sant Joan, qui diu: *Ja no patirán mes mort, ni llanto, ni clamor, ni penalitat alguna.* (Apoc. 21.)

Ab lo Dot de agilitat, anirán ahont voldrán, sens lo menor impediment, ni obstacle, ab la mateixa llaugeresa, que ara nosaltres fem correr lo pensament; com aixi consta de Isaías, qui diu: *Pendrán alas, volarán com Áligas, y nos cansarán.* (Isai. 40)

Ab lo Dot de Sutilesa, penetrarán cuant voldrán, sens pena, dany, ni treball, y sens la menor lesió de las cosas penetradas, á la manera, que Cristo Senyor nostre penetrá lo Sepulcre, y las portas del Cenáculo.

Tota la Gloria, ab tanta manera de bens, aixi per las Animas, com per als cossos Benaventurats, es lo dotsé article de nostra

Santa Fé, qui diu: crech en la vida perdurable. Per aquest article, estám obligats á saber, y creurer, que Deu, en premi de la virtut te preparada per als bons la Gloria celestial. Ella es nostra Patria, y tambe nostra herencia, la cual no podiam mereixer dignament, per mes obras bonas, que fessem, segons la sentencia de Sant Pau, qui diu: *Las passions de aquest temps* (çó es, totas las penas, y treballs de aquesta vida) *no son condignes de si mateixos* (ó dignament son mereixedors) *de la Gloria, que Deu nos te preparada.* (Rom. 8.) Pero ab los mérits de Cristo Senyor nostre la alcansarán tots, y cualsevols cristians, que guardarán la Lley Divina. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA III. QUADRAGESSIMÆ.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 11.) lo miracle, que obrá la Magestat de Cristo, en la curació de un endemoniat, al cual lo dimoni tenia mut. Succehí, que apenas Cristo hagué expellit al dimoni, cuant luego lo home cobrá la paraula, y á vista de aquest prodigi tant singular, quedaren admiradas las Turbas; pero no faltaren alguns, qui digueren de Cristo, que si tal prodigi habia obrat, ho habia fet ab mal art, y en virtut de Belsebuch princep dels dimonis. Cristo Senyor nostre los digué varias, y admirables sentencias, y al mateix temps una Dona anomenada Marcela, en alta véu se posá á cridar, dient de Cristo: Ditxosa la Mare, que te ha parit, y ditxosos los pits, de ahont has presa la llet. Cristo Senyor nostre respongué: Tambe son ditxosos los que ouhen la paraula de Deu, y la guardan. Assó es en suma lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Lo home endemoniat, á qui lo esperit maligne no deixaba parlar, significa á tots, y cualsevols Pecadors, qui difereixen lo confessarse, los cuals mentres no parlan, ó digan al Confessor sas culpas, están tambe baix la tiranía del dimoni, per lo pecat mortal.

Y per cuant de confessarse be, ó malament, dependeix la salvació, ó condemnació de tots aquells, que haurán perdut la

gracia Baptismal; y tambe per cuant aquest sant temps de Cuaresma, acostuman los Faels cristians cumplir lo precepte de la Confessió annual; per tant avuy volém donarvos la ensenyansa de las cosas mes necessarias, que tots habéu de saber, y guardar, per fer una bona confessió.

Primerament, habéu de saber, que lo Sagrament de la Penitencia, es un dels sét Sagraments de nostra Santa Mare la Iglesia, institúhit, y fundat per Cristo Senyor nostre, en remey de tots, y cualsevols pecats comesos despres del Baptisme; y aixi com lo Sagrament del Baptisme, es necessari als qui no son batejats, per alcansar la eterna salut: aixi tambe lo Sagrament de la Penitencia, es necessari de necessitat de medi, per salvarse, tots aquells, que despres del Baptisme haurán caygut en culpa mortal; per lo que los Sants Pares del Concili de Trento, (Sess. 14. cap. 4.) anomenan al Sagrament de la Penitencia: *Segona taula, despres del naufragi.*

Aquest Sant Sagrament, sobre ser tant necessari, causa tals fruits, y efectes, que sóbran per vencer las dificultats, y horror, que molts vanament tenen de haber de manifestar sas culpas al Confessor.

Lo primer, y mes principal efecte de aquest Sant Sagrament, es la gracia primera, remissiva de tots, y cualsevols pecats mortals, comesos despres del Baptisme, de manera que, encara que un tingués mes pecats, que grans de arena no te lo mar, per mes graves, y enormes que sian, tots se perdonan per la gracia de aquest Sant Sagrament, com, y tambe la pena eterna deguda á cualsevol pecat mortal; de manera que sent lo pecador enemich de Deu, esclau del dimoni, y desheretat del Cel, y condemnat á las penas eternas del infern; per medi de aquest Sant Sagrament, se fa fill adoptiu de Deu, heréu del Cel, y libre de las penas del Infern.

Lo segon efecte, que causa lo Sagrament de la Penitencia es, que totas las obras bonas, que se habian fet estant ab gracia de Deu, las cuals per lo pecat mortal eran perdudas, y mortas; per medi de aquest Sant Sagrament se recobran, y tornan á reviurer.

Estos y molts altres efectes, que causa lo Sagrament de la Penitencia, donan á coneixer la dignitat, y grandesa de aquest Sant Sagrament. Pero perque lo Penitent logre estos fruits, y efectes, son necessarias de part sua tres cosas, es á saber: contrició de cor, confessió de boca, y satisfacció de obra.

La contrició, no es altra cosa, que un dolor de ánimo, y detestació, ó aborriment del pecat comés, ab propósit de no tornar mes á pecar.

Lo dolor es en dos maneras, çó es perfet é imperfet.

Lo dolor perfet, dit absolutament contrició, es lo dolor, y aborriment del pecat, per ser ofensa de Deu bondat summa, digna de ser amada sobre totas las cosas.

Lo dolor imperfet, dit absolutament atrició, es lo mateix dolor del pecat, ja perque per ell era lo pecador privat de la Gloria, y condemnat á penas eternas del infern, ja per la gran fealdat, que te ab sí lo pecat, ó per altres motius, no emperó temporals.

La diferencia que hi ha entre estos actes de contrició, y atrició, es: que la contrició sola, per ser afecte tant noble justifica, junt ab lo propósit de confessarse: pero la atrició no justifica, sino cuant realment va acompanyada ab lo Sagrament de la Penitencia. Un ó altre emperó de estos dolors déu tenir lo Penitent per fer bona confessió.

Tambe un, y altre de estos dolors ha de ser ab propósit de la esmena. Lo propósit no es altra cosa: que una ferma y constant resolució de no pecar en avant; y ha de ser universal, çó es, que se ha de extendrer á tota manera de pecats mortals: aixi que, si lo Penitent tenia cent pecats, y tingués propósit de esmenarse dels noranta nou, y de un sol se quedás ab la voluntat tibia, é indiferent, no fora lo tal propósit verdader, ni tampoch fora bona sa confessió.

A mes de ser universal lo propósit, déu tambe lo propósit ser perpétuo, çó es, per tota la vida, aixi que, qui se confessás ab propósit de no pecar per tot lo espay de la Cuaresma; pero passada ella de tornar al pecat, no faria bona confessió.

La segona cosa necessaria de part del Penitent es, confessió de boca; la cual es una llegítima manifestació de tots los pecats, que despres de un diligent examen se recordará lo Penitent haber comesos. De ahont se infereix, que abans de anar á confessarse se déu fer primerament lo examen de conciencia, çó es, pensar ab los pecats tant espay de temps, cuant se gastaria en cosas de importancia.

Lo examen ha de ser, mes ó menos rigurós ab menos, ó mes espay de temps, segons la repetició, y reincidencia de culpas, segons los perills, negocis, ocasions, capacitat, y modo de viurer de cada cual, y segons lo espay de temps, que no se

haurá confessat; y perque lo examen sia ab mes acert, y ab major facilitat, será be lo examinarse per los déu manaments de la Lley de Deu, y per los sinch de la Iglesia, regoneixent lo que en ells se haurá faltat, per pensament, paraula, y obra.

Despres de haber fet lo diligent examen, se fará la confessió, ó manifestació de las culpas al Confessor, ab esperansa de alcansar perdó de ellas.

La confessió per ser bona, ha de ser entera, çó es, déu lo Penitent dir al Confessor tots, y cualsevols pecats mortals, que se recordará haber comesos, manifestant ab claredat lo número, y especie de ells, ja sian de pensament, ja de paraula, ja de obra.

Si emperó fet lo diligent examen, queda duptós lo Penitent, de si son tants, ó cuants los pecats comesos, déu acusarse dels certs, com á certs, y dels duptosos, com á duptosos, sens aumentar, ni disminuir lo número, ni confondrer uns ab altres, per cuant tots los pecats mortals deuhen dirse, y manifestarse del modo, y manera, que quiscú los tindrá en sa conciencia.

Qui per temor, ó vergonya callará un sol pecat mortal, encara que manifestás los demes, no sols no fará bona confessió, ni quedarán perdonats los pecats manifestats, sino que cometrá un nou pecat de sacrilegi.

Lo temor, y vergonya son per ordinari los medis, de que se val lo dimoni, perque los Penitents callen lo pecat, y es vá est temor, pues habéu de saber, que lo Confessor no pot dir la culpa encara que lo cremassen de viu en viu, ni encara que de la revelació, ó manifestació del pecat del Penitent, pendís la salvació ó condemnació de tot lo género humá. Y la providencia de Deu Senyor nostre, es tanta en lo tocant al sigilo de la Confessió, que nos llegeix, que ningun Confessor, per mes que en sas malaltias hage patit desvari, que en ell hage manifestat ninguna culpa de las moltas haurá ohit.

Lo temor ja de perdrer sa bona opinió ab lo Confessor, ja tambe que est no tracte ab sobrada asperesa al Penitent, es tambe un temor vá; per cuant los Confessors se alegran, á la manera que lo Pescador, qui mes se alegra cuant pesca un gran peix, que no cuant sols ne pesca de petits encara que molts; y ab molta rahó deuhen los Confessors alegrarse al mateix temps, que lo Penitent diu sas culpas, y tant mes cuant mes enormes, pues es de fé, que tota la Santíssima Trinitat, ab los nou Cors

de Angels, y tots los Benaventurats en los Cels se alegran mes en la Penitencia, y conversió de un gran Pecador, que no en la de molts justos; com aixi ho diu lo mateix Cristo per Sant Lluch. (Luc. 15.)

La tercera cosa necessaria de part del Penitent, es la satisfació, la cual consisteix en lo cumpliment de la Penitencia, que imposa lo Confessor: la cual es en dos maneras; la una Medicinal, la altra Satisfactoria; la Medicinal imposa lo Confessor com á Metge; la Satisfactoria la imposa com á Jutge. La Medicinal son aquells consells, ó medicinas, que lo Confessor ordena per no recaurer: la satisfactoria es en pena, y satisfacció de las culpas confessadas; y una, y altra destas penitencias com sian prudencials, déu acceptar, y cumplir lo Penitent; qui guardant totas las cosas preditas fará bona confessió, y aixi cumplirá lo precepte de la Santa Mare la Iglesia, que mana á tots los Faels cristians, que haurán arribat al us de rahó; lo confessar una vegada lo any; y aixi tambe recobrarán tots los Pecadors la amistat, y gracia de Deu Senyor nostre, necessaria per alcansar la eterna Benaventuransa. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA IV. IN QUADRAGESSIMA.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Joan, (Joan. 6.) que una gran multitut de gent anaban seguint á Cristo, per cuant veyen los grans miracles que obraba, curant á varios malalts. Perçó anantsen lo Senyor á la altra part del Mar de Galilea, y de alli, á una Montanya, sempre lo anaren seguint. Y veyent lo Senyor la gran multitut de gent, en que sols los homens eran serca de sinch mil, digué á Sant Felip. De ahont comprarém pa, per que estos menjen? Respongué Sant Felip: Senyor, no bastarán molts pans per poder dar á quiscú de ells sols un bon bossí de pa. Sant Andreu digué á Cristo: Senyor, aqui hi ha un minyó, qui te sinch pans, y dos peixos; pero assó que será repartit entre tants? A las horas Cristo maná als Apostols, que fessen que tota la gent se assentás, y prengué lo Senyor los sinch pans, y alsant los ulls al Cel los benehí, y distribuhí, donant á quiscú

tant pa, y peix cuant ne volia. Cuant tots hagueren menjat, y cuant tots estigueren saciats, digué lo Senyor á sos Deixebles, que recullissen las sóbras; arreplegaren los Deixebles los trossos de pa, que sobraren de aquells sinch pans, y foren tants los trossos de pa, que sobraren, que ne umpliren dotse covas. Cuant los homens veren tant gran miracle, deyan de Cristo: Aquest es lo verdader Profeta, que ha de venir al Mon per redimirlo. Y veyent Cristo, que aquellas gents volian proclamarlo per Rey, fugí, y se amagá per la montanya. Assó es lo que refereix lo Evangeli de avuy.

Lo Evangelista Sant March, referint lo mateix succes diu: que Cristo Senyor nostre, no sols doná sustento corporal á aquellas gents, sino que tambe, y primerament los doná past espiritual ab una gran doctrina quels feu, ensenyantlos las cosas necessarias per salvarse.

Las cosas necessarias al cristiá per alcansar son fi, ó salvarse, habéu de saber que son cuatre, es á saber: Fé, Esperansa, Caritat, y bonas obras.

Per la Fé estém obligats tots los adultos, ó los que haurán arribat al us de rahó, á creurer implicitament, ó generalment, tot alló, que creu Santa Mare la Iglesia Católica Romana, y explicitament, ó en particular, debém saber, y creurer los Misteris de nostra Santa Fé, contínguts en lo Credo menor, y en los articles.

Entre los Misteris de nostra Santa Fé, ni ha uns tant necessaris de saberse, ques diuhen necessaris de necessitat de medi, per ser tant necessaris de saberse, que sens la particular noticia de ells, ningun adulto podrá salvarse.

Estos dos Misteris tant necessaris son: lo Misteri de la Santíssima Trinitat, y lo Misteri de la Encarnació del Fill de Deu. Per lo primer, estáu obligats á saber, y creurer, que no hi ha mes, que un sol Deu tot poderós Criador de Cels, y terra, qui premía als bons ab eterna Gloria, y castiga als mals ab penas eternas del infern. Com, y tambe estáu obligats á saber, y creurer, que en Deu, hi ha tres Personas realment distintas, que son Pare, Fill, y Esperit Sant, y que totas tres son un sol Deu, per cuant totas tres tenen una mateixa naturalesa Divina.

Lo altre Misteri tambe necessari de necessitat de medi, es lo Misteri de la Encarnació del Fill de Deu. Per aquest Misteri habém de saber, y creurer: que lo Fill de Deu, qui eternalment

habia estat pur Esperit, se encarná, ó se feu home, en las puríssimas, y virginals entranyas de Maria Santíssima, sens que en sa Encarnació entrevingués obra de varó.

Los demes Misteris de nostra Santa Fé continguts en lo Credo menor, ó en los articles, se diuhen necessaris de necessitat de precepte, per cuant estám obligats per precepte de Santa Mare la Iglesia á saber dits Misteris, y perçó estám juntament obligats á saber lo Credo, ó los articles

La segona cosa necessaria al cristiá per alcansar son fi, y salvarse, es la Esperasna; que consisteix en una expectació, y desitg de la Eterna Benaventuransa fundats principalment en la summa bondat de Deu, y mérits de Jesucrist, com, y tambe en la cooperació de nostras bonas obras, y per cuant en la Oració del Senyor, dita vulgarment lo Pare nostre, sens ensenya lo que principalment habém de demanar, y esperar, per tant estám tambe tots obligats á saber dita Oració.

La tercera cosa necessaria al cristiá per alcansar son fi, y salvarse, es la Caritat, que consisteix en amar á Deu sobre totas las cosas, y al próxim com á nosaltres mateixos; y per cuant en los déu manaments de la Lley de Deu, y en los sinch de la Iglesia sens ensenya, lo que debém fer per amar á Deu, y al próxim, perçó estám tambe obligats á saber los manaments de la Lley de Deu, y los de la Santa Mare la Iglesia.

La cuarta cosa necessaria al cristia, per alcansar son fi, y salvarse es lo exercici de bonas obras, aixi que tots los que habém arribat al us de rahó, debém acompanyar las virtuts de la Fé y Esperansa ab obras santas, y bonas, com consta en varias parts de la Sagrada Escriptura, y molt singularment de Sant Jaume, qui diu: *La Fé sens obras es Fé morta.* (Jac. 2.) Y la Esperansa sens obras bonas, es Esperansa vana. Y per cuant algunas obras bonas, estigan tambe contingudas en los Sants Sagraments de nostra Santa Mare la Iglesia.

Si emperó algun adulto fos de tant ruda capacitat, que no pogués apendrer las Oracions preditas, en tal cas fetas las diligencias possibles, no pecaria, ni tampoch pecarán mortalments lo qui no sabrán las ditas Oracions, paraula per paraula, com sapian la substancia de ellas; peró vos exortám en lo Senyor que procuréu saber ditas Oracions, paraula per paraula, sí, y com las ensenya Santa Mare la Iglesia, per evitar tot error, y mes en cosas de tanta importancia.

La Benedicció, y acció de gracias, que feu Cristo Senyor nostre cuant repartí lo pa y lo peix á tanta gent, nos ensenya, que en lo menjar, tant al dinar, com al sopar, alsém tambe nostres ulls al Cel, çó es, pensém en la gran lliberalitat de Deu Senyor nostre, qui sustenta totas las criaturas; y despres de haber menjat, com á agrahits li doném las gracias del sustento se ha servit donarnos, lo que es cosa tant justa, que en la Lley vella, com consta del Deuteronomi, (cap. 8.) era precepte lo donar gracias á Deu despres de haber menjat; y de aqui naix, que la Iglesia Santa ha instituhit especial Ritu, per dar gracias al Senyor despres de haber menjat; y vos exortám en lo Senyor vulláu observarho, si, y com la Santa Mare Iglesia disposa. Qui emperó no sapia dir las gracias, segons lo predit Ritu, será be diga la Oració del Pare nostre y del Ave Maria, en sufragi de las Animas del Purgatori, lo que será molt agradable al Senyor.

Lo cuidado, que tingué Cristo Senyor nostre, de sustentar als quil anaban seguint, nos manifesta ser gran, y molt particular sa Providencia en assistir ab tot lo necessari als qui segueixen al Senyor, y guardan sa Santa Lley. De estos tals te lo Senyor tant particular cuidado, que ja may permet faltarlos lo necessari, com aixi consta de varios succesos de la Sagrada Escriptura, y de las paraulas de David, qui diu: *May he vist al Just desamparat, ni á sos fills falts de pa.* (Psal. 36.) Perçó lo mateix Senyor nos exorta, dient: Buscáu primerament lo Regne de Deu, y totas las demes temporalitats seus donarán, com, y tambe despres de esta vida mortal, seus donará la Eterna. Ahont tots nos vejám. Amen.

IN DOMINICA PASSIONIS.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Joan, (Joan. 8.) que estant la Magestat de Cristo en lo Temple, predicant als Jueus, los digué lo seguent: si estich dientvos, y predicantvos la veritat, perque donchs nom creheu? Lo qui es de Deu, ou la paraula Divina. Per tant vosaltres no la ohiu, perque no sou de Deu. Enfadats los Jueus, de que Cristo Senyor nostre los digués la veritat tant á la clara, blasfemaren de ell, dientli, que era un mal

home, y que estaba endemoniat. Responguels Cristo, que ell no estaba endemoniat, sino que procuraba la major honra, y gloria de son Pare; y ab jurament los digué, que tots cuants guardarian sa Divina paraula, que no moririan mort eterna. Los Jueus mes se indignaren de ésta, y altres veritats, que Cristo los digué, y sobre maltractarlo de paraulas, dientli: ara coneixém, que estás posschit del dimoni, passaren á pendrer pedras per apedregarlo, pero Cristo Senyor nostre se amagá, y sen aná del Temple. Assó es en suma lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

La sentencia de Cristo, que diu: Lo qui es de Deu, ou la paraula Divina: deuría molt encendrer nostres cors, en desitg de ohir, y guardar la paraula de Deu; y encara que ningú en esta vida mortal, pot assegurarse lo ser predestinat per la Gloria, pero un dels senyals de predestinació, es ohir ab gust la paraula Divina; y per lo contrari es senyal de condemnació lo no gustar de ohirla, com aixi expressament ho diu lo mateix Senyor.

La paciencia, ab que Cristo Senyor nostre sufrí las blasfemias, que los Jueus li digueren, nos ha de servir de exemple, per sufrir tambe nosaltres ab paciencia, tots, y cualsevols oprobis, contumelias, irrisions, y cualsevols paraulas injuriosas del próxim; y es altre senyal de ser predestinats per la Gloria, lo sufrir ab paciencia las paraulas injuriosas, quens dirá lo próxim, segons la sentencia de Cristo, qui diu: *Benaventurats seréu, cuant vos maltractarán de paraulas, si las sufriu per mon amor.* (Matth. 5.) Com al contrari, tots y cualsevols, qui ab paraulas injuriosas contristarán al próxim, serán castigats ab pena eterna, segons la sentencia tambe del mateix Senyor, qui diu: *Qui á son germá, ó al próxim dirá oprobis, será reo del infern.* (Matt. 5.)

Cuant los Jueus digueren á Cristo, que era un mal home, y que estaba endemoniat, cometeren lo enorme pecat de blasfemia, per cuant ésta consisteix en mal parlar de Deu Senyor nostre, ja sia atribuintli lo que no li convé, ja sia llevantli lo que li toca, ja sia, donant, y atribuint á la criatura, lo que es propri del ser Divino. Tambe es blasfemia, lo mal parlar dels Sants, fer burla de ells, y atribuirlos vicis, é indignitats impossibles ab la gracia; aixi que, sempre que se renegue dels Sants, es tambe pecat de blasfemia, per cuant Deu Senyor nostre, es singularment venerat en ells. Tambe es blasfemia lo invocar lo dimoni, perque vulla ajudarnos en algun treball.

La gravedat del pecat de la blasfemia, es un dels majors de tots los pecats, per cuant la blasfemia directament se oposa á la honra de Deu Senyor nostre; y perçó en la Sagrada Escriptura se diu, que la blasfemia, es pecat propri de Satanás, y de tots los condemnats, qui per ser enemichs declarats de Deu, blasfeman sempre de la Magestat Divina. (Apoc. 16.)

La malicia, y gravedat del pecat de blasfemia, dona á coneixer Deu als homens, ab los rigurosos castichs, que ha enviat als blasfemos, castigantlos ja en esta vida ab mort desastrada, com aixi consta de varios exemples de la Sagrada Escriptura, en que es de veurer, que los Reys Nicanor, y Antiocho, com tambe, que Zennaquerib, y Holofernes, moriren desastradament, per cuant foren blasfemos.

Per ser la blasfemia tant grave pecat, digué Cristo Senyor nostre als Hebreus las paraulas seguents: *Tots los pecats se perdonarán als homens, pero lo qui blasfemará, no será perdonat; ni en esta vida, ni en la altra.* (Matth. 13.) Y sobre estas paraulas del Senyor, diuhen los Sants Pares, que si be es veritat, que tots, y cualsevols pecats per enormes que sian, se perdonan, si de ells se fa verdadera penitencia; pero que als blasfemos acostuma lo Senyor negarlos lo ausili eficás, en pena del enorme pecat de la blasfemia, y aixi solen condemnarse.

Per ser la blasfemia pecat tant enorme, manaba Deu Senyor nostre en la Lley vella, com consta del Levitich, (Levit. 24.) que si algú blasfemaba lo sant nom de Deu, que luego fos tret fora del Poble, y que tots los del Poble lo apedregassen, fins á matarlo á pedradas; lo que tots executaban ab gran prestesa, y alegria, per cuant mentres vivia lo blasfemo, se temian no vingués sobre tot lo Poble algun gran castich del Cel.

Lo dret canonich, (Stat. de maledicis) si be ha moderat la pena de mort; pero estatueix per castich de la blasfemia, las penas seguents. Primerament disposa, que lo blasfemo, sét Diumenges contínuos estiga á las portas de la Iglesia, mentres se solemnisan los Divinals Oficis. Mes disposa, que lo seté Diumenge, estiga á las mateixas portas de la Iglesia descals, y ab una soga al coll. Mes disposa, que los divendres de ditas semmanas, dejune á pa y aigua, y dega sustentar á un pobre; y los qui no voldrán acceptar la tal penitencia, disposa, que sian declarats excomunicats, y que si en lo interin moren, no sels done terra sagrada.

Lo dret civil, disposa tambe cruels penas contra los blasfemos, ja de assots publichs per los carrers, ja de galeras, ja que ab un ferro ardent sels forade la llengua.

No ha de causarvos admiració, que totas las Lleys Divinas, Canónicas, y Civils, tant severament clamen contra los blasfemos, per cuant lo pecat de blasfemia, es un dels mes enormes.

Per tant, debéu tenir summo horror á pecat tant enorme, y debéu tambe tenir gran cuidado, de que en vostras impaciencias, é iras immoderadas, no blasfeméu de Deu, ni dels Sants, ans be debéu parlar de Deu Senyor nostre, de Maria Santíssima, y de tots los Sants ab gran atenció, veneració, y respecte, com aixi sens mana en lo segon manament de la Lley de Deu, qui diu: *No jurarás lo sant nom de Deu en va.*

La Dominica present, se anomena Dominica de Passió, per cuant esta semmana, junt ab la seguent, nos representa nostra Santa Mare la Iglesia, las grans penas, y torments, que lo Unigénit Fill de Deu patí en lo discurs de sa Sacrosanta Passió.

La Passió de Cristo Senyor nostre, es lo cuart dels articles de nostra Santa Fé, de aquells que pertanyen á la Humanitat de nostre Senyor Jesucrist, y contengut tambe en lo Credo menor, qui diu: *Patí baix lo poder de Pons Pilat, fou crucificat, mort, y sepultat.*

Per aquest article, habéu de saber, y creurer, que Cristo Senyor nostre, despres de haber estat en aquest Mon, prop de trenta y tres anys, y haber ensenyat als homens lo camí del Cel ab sa vida, doctrina, y miracles fou injustament trahit, prés, lligat, escupit, burlat, assotat, coronat de espinas, y condemnat á mort de Creu per Pons Pilat; tots los cuals torments volgué patir, per remediar lo dany de la culpa, y satisfer á la Divina Justicia.

Sabréu, com per lo pecat de nostres primers Pares, en qui tambe tots nosaltres pecarem, quedá ofés Deu Senyor nostre, qui per ser Magestat infinita, y per est respecte infinita la ofensa; perçó nostra redempció, necessitaba de rigor de justicia, que la satisfacció fos tambe infinita: y com los homens no poguessen satisfer á Deu, per la gran, é infinita distancia, que hi ha entre Deu, y los homens; perçó fou menester, que lo mateix Deu se fes home, y que ab nostra carn mortal, pagás ab sas penas, las culpas de tot lo llinatge humá.

Encara que tots, y cualsevols actes de Cristo eran de infinit

valor, aixi que lo menor treball seu, era bastant satisfacció, y paga; no obstant volgué patir tant cruels penas, torments, y afrentosa mort, ja perque coneguessen son gran amor envers los homens, ja perque nostra redempció fos copiosa, y superabundant, ja tambe per darnos á coneixer, cuant gran mal es lo pecat, y fugissem dell, com del Serpent.

En agrahiment de tants, y tant grans beneficis, com per nosaltres obrá la Magestat de Cristo, debém estas dos semmanas ab mes singularitat vacar á la consideració dels Misteris de la Santa Passió, en lo que será obsequiat lo Senyor, y vostras Animas aprofitadas, y vos feréu mereixedors de la Gloria, com aixi ho testifica Sant Pau, dient: *Germans, sentiu molt en vostre cor, las penas, y treballs de Jesucrist vostre Salvador; advertintvos que si lo acompanyau en las tribulacions, tambe seréu sos companys en la consolació; çó es, en la Gloria Celestial.* (2. Cor. 1.) Ahont tots nos vejám. Amen.

IN DOMINICA PALMARUM.

Catolichs y devots cristians: avuy nos fa memoria la Iglesia Santa, (Matt. 21.) de que, y com lo Poble de Jerusalém isqué fora la Ciutat, á rebrer á Jesus Salvador, y Redemptor nostre, estenent sobre la terra, per ahont habia de passar sas vestiduras, y tambe rams, que tallaban dels arbres, cantant los minyons moltas alabansas, dient: benehit sia aquell, qui ve en nom del Senyor; y en representació, y memoria de la entrada, que feren á Cristo, en Jerusalem, ordena la Iglesia Santa la Professó, portantse tambe rams en las mans; y perçó es lo present dia, vulgarment anomenat Diumeuge de Rams.

Tots los dias de aquesta semmana, son plens dels Misteris, que Cristo Senyor nostre obrá per redimirnos de la culpa, y debém tots considerar ab gran atenció, y cuydado, las finesas de amor de Cristo envers los homens, y mostrarnos agrahits, purificant nostras conciencias, per medi de una bona confessió.

Demá Dilluns, refereix lo Evangelista Sant Joan, com Jesus Redemptor nostre aná á Bethania, y despres de haber resuscitat á Llatser mort de cuatre dias, lo tingué en lo convit ques feu en

casa de Marta; y Maria Magdalena sa germana, escampá sobre los peus del Salvador, unguents tant preciosos, que umpliren la casa de olor, y suavitat.

Lo Dimars, Dimecres, y Divendres, canta la Iglesia Santa la historia de la Passió de Jesus, escrita per los Evangelistas Sant March, Sant Lluch, y Sant Joan.

Dimecres, Dijous, y Divendres per la tarda, se acostuman cantar ab particulars ceremonias las Matinas, ditas vulgarment *los Fasos*, en que la Iglesia Santa representa lo sentiment, y dolor per la Mort, y Passió de Cristo Senyor nostre; y comensa en lo Dimecres, perque en aquell dia tingué principi la sacrílega traició de Judas.

Se posan quinse candelas devant lo Altar, per significar los dotse Apostols, y las tres Marias, que seguiren al Senyor, y á la fi de cada Psalm sen apaga una, excepte la última de cera blanca, la cual se amaga detrás lo Altar major, y despres se deixa veurer, per declararnos, que sols Maria Santíssima, perseverá constant en la Fé; y que Cristo Senyor nostre, encara que morí en cuant Home, pero en cuant Deu, que es llum inextinguible, que no morí, ni pogué morir.

Acabat lo Miserere de Laudes, se fa rumor, en memoria de aquell tumulto, y estrepit gran, que feren los Jueus, cuant anaren ab armas, y fustas á pendrer á Cristo Senyor nostre en lo Hort de Gethsemaní.

Lo Dijous Sant, Cristo Salvador nostre, volent manifestarnos lo gran amor quens tenia, en la última Cena, que feu ab los Deixebles, se digná deixarnos son puríssim Cos, baix las especies de pa, perque en tot temps, nos poguessem alimentar de ell mateix, y tornar á la sua amistat, y gracia, per viurer eternament en la Patria Celestial. Tambe despres de la Cena rentá los peus als seus Deixebles, per ensenyarnos la humilitat, y amor ab que nos habém de tractar mutuament, y que aquell qui es major, déu considerarse menor, per agradarli, y servirlo.

En lo mateix dia del Dijous, á la fi de la Missa major, se fará solemne Professó, en que se portará lo Santíssim Cos de Jesucrist al Monument, ahont estará fins lo endemá Divendres á la mateixa hora, en que la Iglesia Santa, nos renova tots los anys la sua Sagrada Mort, y Passió.

En aquestos dias de la semmana Santa, se acostuma donar lo Salpás, posant una poca de sal ab aigua beneída sobre las por-

tas de las casas, per purificar y expellir los mals esperits de nostras habitacions, en memoria de aquella sanch de Anyell, que lo Poble de Israel, trobantse en la captivitat de Egipte, posá de órdre de Moysés, sobre los llindars de las casas en que habitaban, en senyal de salut, y de no estar compresos en la plaga, ab que Deu nostre Senyor castigá la inobediencia del Rey Faraó, donant mort á tots los primogenits de son regne, desdels homens, fins als animals.

Lo Divendres Sant, nos consagra lo Cos preciós de Jesucrist, perque en aquell dia, prengué Mort, y Passió, sino ques reserva lo Santíssim Sagrament.

En aquest dia, se fará la adoració de la Santíssima Vera Creu, en que Jesucrist volgué morir, y regarla ab sa propia sanch, per significar, que tots los cristians, debém reverenciar, y adorar ab gran humilitat, y devoció la mateixa Creu, en que los pérfidos Jueus, escarniren, mofaren, burlaren, y crucificaren la Magestat de nostre Salvador, y Redemptor Jesucrist.

Lo Dijous, Divendres, y Dissapte, están despullats los Altars, per significar, que Cristo estigué despullat en lo arbre de la Creu.

Desde ques canta lo Hymne *Gloria in excelsis Deo*, en la Missa del Dijous Sant, fins que se repeteix en la Missa del Dissapte, nos tocan las campanas, per significar, que en aquell temps, cessá la paraula de Deu, y que los Apostols callaren. Per convocar al Poble als Divinals Oficis, usa la Iglesia de tenebras, que tenen lo só baix, y humil, per ensenyarnos la gran humilitat, que Cristo Senyor nostre tingué en la sua Passió.

En estos dias nos dona pau, en memoria de que Cristo fou trahit en senyal de pau, ab lo ósculo, que li doná lo malvat Judas.

En lo Dissapte, se beneheix lo Ciri Pascual, en lo cual se posan sinch grans de encens, en senyal dels unguents preciosos, ab que fou ungit lo sagrat Cos de Jesucrist en lo Sepulcre, y están en forma de Creu, en memoria de las sinch Llagas, que sufrí en lo arbre de la Creu.

Lo dit Ciri se encen ab foch nou benehit, per significar, que Cristo, llum verdadera, ha illuminat al llinatge humá, que per lo pecat estaba ab tenebras, y obscuritat.

Tambe se benehirán las Fonts Baptismals, perque lo Sagrament del Baptisme, prén la virtut de la Mort, y Resurrecció de Cristo Senyor nostre.

Procuráu asistir als Divinals Oficis, atenent, y considerant, tants, y tant grans Mysteris, com en esta semmana se celebran y sobre tot purificar vostras conciencias, per medi de una verdadera confessió, y acompanyar al Senyor en sas penas; y aixi seréu tambe sos companys en la Gloria Celestial, ahont tots nos vejám. Amen.

FERIA V. IN CÆNA DOMINI.

Processus Bullæ Cænæ Domini.

Catolichs cristians: Los Summos Pontífices, com á Jutges, y Pastors universals del Poble cristiá, han acostumat de temps molt antich, fulminar tots los anys, en lo dia de Dijous Sant diferents Excomunicacions, y Censuras contingudas en lo proces, que comuntment se anomena, de la Butlla de la Cena del Senyor, contra de aquells, que creuhen, y comunican ab heretges declarats, ó altres enemichs de nostra Santa Fé Católica, ó los donan favor, y ajuda, ó verament se apartan de la obediencia del Summo Pontífice de Roma, succesor, y Vicari en la terra de Cristo Redemptor nostre; y perque vinga en noticia de tots los Faels cristians, manan als Patriarcas, Primats, Arquebisbes, y Bisbes, que en lo mateix dia del Dijous Sant, y en altres, que aparegués convenient, las fassen publicar en sas Iglesias, al temps dels Divinals Oficis; perçó, vos llegim, y declarám lo contingut en dit proces de la Butlla de la Cena del Senyor, que en nostra llengua vulgar, es del tenor seguent.

1. Se excomunican, y anatematisan de part de Deu Omnipotent, Pare, Fill, y Esperit Sant, y ab la autoritat dels Benaventurats Apostols Sant Pere, y Sant Pau, y nostra, á tots, y cualsevols heretges, als quils creuhen, y recullen, ó en alguna manera defensan; y als qui advertidament llegeixen, tenen, imprimeixen, ó defensan sos llibres publich, ó secretament, sens llicencia de la Santa Sede Apostólica: tots los cismatichs, y aquells qui ab pertinacia se apartan de la obediencia del Pontífice Romá.

2. Se excomunican, y anatematisan á totas, y cualsevols personas, de cualsevol grau, ó condició, que sian, que apelan del

Papa, á Concili universal, y als que per assó donan ausili, y consell: y á las Universitats, Collegis, y Capitols cualsevols sian, posám entredit.

3. Se excomunican, y anatematisan tots los piratas, cossaris lladres, que discorran per nostre mar, principalment desde la montanya Argentari, fins á la Tarracina, y tots los fautors, receptors, y defensors de aquells.

4. Se excomunican, y anatematisan tots los que prenen, ó roban los bens dels cristians, que per causa de naufragi han perdut en lo mar: no obstant cualsevol privilegi, consuetut, ó possesió de temps llarguíssim, encara que sia inmemorial, ó cualsevol altre pretext.

5. Se excomunican, y anatematisan tots los que imposan en sas terras nous tributs, sens tenir per assó llicencia de la Sede Apostólica; ó aumentan aquells, ó exigeixen los que son prohibits imposar, ó aumentar.

6. Se excomunican, y anatematisan tots los que falsifican Lletras Apostólicas, encara que sian en forma de Breu, suplicacions de gracia, ó de justicia, signadas per lo Pontífice Romá, per los Vicecancillers, ó per los Vicegerents, ó las publícan falsament, ó signan aquellas debaix dels noms de aquells.

7. Se excomunican, y anatematisan aquells, qui aportan, ó envían als Moros, Turchs, y á altres enemichs del nom cristiá, ó heretges declarats, caballs, armas, metalls, ó cualsevols altras cosas nocivas als cristians; y tambe als que donan avisos de las cosas, que pertanyen al estat de la república cristiana, ó als tals donan ausili, consell, y favor, no obstant cualsevol privilegi.

8. Se excomunican, y anatematisan tots aquells, que impedeixen als que aportan vituallas, y altras cosas necessarias per lo ús de la Curia Romana, y son causa, que no sian aportadas, ó defensan als que fan estas cosas de cualsevol manera, y de cualsevol dignitat, que sian.

9. Se exeomunican, y anatematisan tots aquells, que de cualsevol manera matan, mutilan, roban, capturan, detenen als que venen, ó sen tornan de la Sede Apostólica, y tots los qui no tenint jurisdicció, se usurpan aquella temerariament, fent cosas semblants contra los qui están en la mateixa Curia.

10. Se excomunican, y anatematisan á tots los que matan, mutilan, nafran, detenen, capturan, ó roban als Romeus, ó

Peregrins, que venen á la Ciutat de Roma, per devoció, y peregrinació, ó que habitan en ella, ó sen tornan, ó als quils donan ausili, consell, ó favor.

11. Se excomunican, y anatematisan á tots los que matan, mutilan, nafran, fereixen, capturan, encarceran, detenen, y persegueixen com á enemichs als Cardenals de la Santa Iglesia Romana, Patriarcas, Arquebisbes, Bisbes, Llegats, ó Nuncis de la Santa Sede Apostólica, y als quils llansan de sos Bisbats, territoris, terras, dominis, y als quils manan, y tenen per ben fetas aquestas cosas, ó per ellas donan consell, ausili y favor.

12. Se excomunican y anatematisan á tots aquells, que per sí, ó per altres, matan, fereixen, despullan de sos bens cualsevols personas Ecclesiásticas, ó Seculars, que recorren á la Curia Romana, y en ella aportan causas, ó en la mateixa Curia los persegueixen, per ocasió de ditas causas, als qui las solicitan, com son los Advocats, Procuradors, Agents, Auditors, y Jutges, deputats sobre ditas causas, ó per açó donan consell, ausili, ó favor.

13. Se excomunican, y anatematisan tots aquells, tant Ecclesiastichs, com Seculars, que ab pretext de alguna frívola apellació, de gravamen, ó esdevenidora execució de Lletras Apostólicas, processos, ó altres cualsevols procehiments, recorren á las Curias Seculars, y láica potestat, y fan admetrer ditas apellacions, ó altres cualsevols violencias, ó extorsions, en estas, ó semblants materias.

14. Se excomunican, y anatematisan cualsevols personas, que per si, ó per altres, ab autoritat propria, y de fet, evocan á sí las causas Beneficials, Decimals, ó altras causas espirituals, y á ellas annexas, ó impedeixen la execució de aquellas, y las personas, ó Comunitats, que las volen proseguir, y com á Jutges coneixer de ellas, ab pretext de cualsevols exempcions, ó Lletras Apostólicas, y á aquells, que compelleixen á las parts actoras, que revoquen, ó fassen revocar citacions, inhibicions, ó altras lletras en aquellas decretadas; fassen, y consenten, que aquells, contra dels cuals, las tals inhibicions eran tretas, sian absolts de las censuras, y penas en aquellas contengudas, ó altrament impedeixen de cualsevol manera la execució de Lletras Apostólicas, ó donan per assó favor, consell, ó consentiment, encara que sia ab pretext de prohibir violencias, ó de informar, y suplicar devant Nos, y de la Sede Apostólica, si ja no prose-

gueixen ditas suplicacions devant de Nos, y de la Sede Apostólica: no obstant, que los qui tals cosas fan, sian Presidents de Consells, ó constituhits en altras Dignitats, ó puestos per Príncceps Seculars, ab autoritat Imperial, Real, &c. ó Ecclesiástica, per Arquebisbes, Bisbes, &c.

15. Se excomunican, y anatematisan á tots aquells, que ab pretext de son ofici, ó á instancia de las parts, ó de altres, contra la disposició del Dret Canonich, fan, ó procuran fer compareixer devant sí cualsevols personas Ecclesiásticas, Capítols, Collegis, &c. Y tambe los qui farán cualsevols Instituts, Ordinacions, ó Decrets en general, ó en particular ab cualsevol pretext, consuetut, ó privilegi, ó haurán usat dels ja fets, en perjudici de la llibertat Ecclesiástica, ó dels drets de las Iglesias, ó usan dels ja fets, ó altrament en algun modo se perjudica, restreny, ó limita, directa, ó indirectament.

16. De la mateixa manera, los qui de cualsevol modo impedeixen als Prelats, ó Jutges Ecclesiastichs, que usen de sa jurisdicció segons los Cánons, y Decrets de Concilis generals, particularment del Concili Tridentino: y tambe los qui despres de las Sentencias dels Jutges Ecclesiastichs, recorren á Curias de Jutges Seculars, y de aquellas trauhen prohibicions, y manaments, etiam penals contra dels Jutges Ecclesiastichs, y procuran sian executats, y los quils decretan, y executan, ó los donan ausili, consell, patrocini, y favor per aquestos efectes.

17. Aquells tambe, que usurpan las jurisdiccions, fruits, reddits, y emoluments, que pertanyen á Nos, y á la Sede Apostólica, ó á cualsevols personas Ecclesiásticas, per rahó de las Iglesias, Monastirs, y altres Beneficis Ecclesiástichs, ó segrestan aquells, sens espressa llicencia del Pontífice Romá, ó de altres, que tingan per assó autoritat, y poder.

18. Y aquells tambe, que imposan tributs, décimas, y altres cualsevols carrechs á alguna persona Ecclesiastica, ó en bens, y fruits seus, y de las Iglesias, sens especial, y espressa llicencia del Pontífice Romá: y los qui ab diferents medis los exhigeixen, ó los reben ja imposats, encara que los sian donats voluntariament: y los qui las preditas cosas fan ó procuran, ó donan ausili, y favor, no obstant, que sian constituhits en cualsevol dignitat Ecclesiástica, ó Secular, Imperial, ó Real, &c. innovant tots los Decrets en los Sagrats Concilis estatuhits ab las censuras, y penas en aquells contengudas, é imposadas.

19. Se excomunican, y anatematisan, tots y cualsevols Magistrats, Jutges, Notaris, Escribans, Executors, y Sotaexecutors, qui de cualsevol manera se entremeten en causas capitals, ó criminals contra personas Ecclesiásticas, processant, desterrant, capturant, ó pronunciant Sentencias contra de aquellas, executantlas sens especial, y espressa llicencia de la Santa Sede Apostólica, y aquells qui las tals llicencias extenen á personas, y casos no espressats ó en altra manera usan de aquella malament, de cualsevol estat, ó dignitat que sian los contrafaents.

20. Se excomunican, y anatematisan tots aquells, que presumirán acometrer, destruir, ocupar, y retenir la Ciutat de Roma, tota, ó en part, ó altras cualsevols terras, Provincias, Ducats, y Ciutats altras, ó Llochs, y drets, que pertanyen mediatè, vel inmediatè á la Iglesia Romana: y als que usurpan, y perturban la Suprema jurisdicció de aquella, ó donan ausili, y favor.

21. De totas las sobreditas sentencias de excomunicació, &c. no volen, que ningú puga ser absolt per altre Sacerdot, que per lo Summo Pontífice Romá, sino es en lo article de la mort, y á las horas, prestada caució, de que obehirá als manaments de la Iglesia, y donará satisfacció: y si algun Confessor Secular, ó Regular, ab pretext de cualsevols facultats, indults, &c. presumirá absoldrer de ellas, sian los tals excomunicats, y procehirán contra de aquells, mes gravement ab penas espirituals, y temporals, com judicarán que conve.

22. Declarant, y protestant, que cualsevol Absolució, encara que sia solemnement feta per lo Summo Pontífice, si los predits excomunicats, compresos debaix de las presents, antes no se haurán esmenat ab verdader propósit de no cometrer cosas semblants; y cuant á aquells, que haurán fets Estatuts contra la llibertat Ecclesiástica, si antes no haurán publicament revocat los Estatuts, Ordinacions, Constitucions, Pragmáticas, y tals decrets, y dels Arxius, y llochs Capitulars, ó llibres en los cuals estaban escrits, no haurán fet borrar, cassar, y de dita revocació no nos haurán certificat, aquestos en manera alguna serán absolts, ni los compendrá la tal Absolució, encara que sia continuada per molt temps, ab tolerancia, y paciencia del Summo Pontífice.

23. No obstant Privilegis, Indulgencias, Indults, ni Lletras Apostólicas, generals, ó especials als sobredits, ó á algú, ó alguns de aquells, ó altras concedidas de cualsevol manera, y ab

cualsevols cláusulas, los tenors de las cuals volém, que ab las presents, sian tinguts per exprimits, los cuals tots totalment revocám, y anulám.

24. Volém tambe, que tots los que exerceixen Cura de Animas, tingan en son poder trasumptos de las presents Lletras, y treballen diligentment en llegir, y entendrer aquellas, y que á ningun home sia licit contravenir als presents Decrets temerariament, y qui lo contrari intentar presumirá, tinga per cert, que incorrerá la indignació de Deu Omnipotent, y dels Benaventurats Apostols seus Sant Pere, y Sant Pau, y del Summo Pontífice, Vicari y succesor de Cristo en la terra.

IN DOMINICA RESURRECTIONIS.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant March, (Marc. 16.) que las tres Marias, Maria Magdalena, Maria Jacobe, y Maria Salome, compraren aromas per ungir lo sagrat Cos de Cristo Senyor nostre, y que molt dematí anaren al Sepulcre. Per lo camí conversaban entre sí de la gran dificultat tindrian en poder alsar la llosa del Sepulcre, perque era molt gran, y molt pesada. Arribaren al Sepulcre, y trobaren ja la llosa apartada, y lo Sepulcre obert. Ellas sen entraren dins lo Sepulcre, y veyent á un Angel, que estaba á la part dreta del Sepulcre, en forma de un hermós Jove, vestit de blanch, se espantaren. Lo Angel las animá, dient: No tingau temor: ja sé que buscau á Jesus Nasareno crucificat; aqui es lo lloch ahont lo posaren; pero ja ha resuscitat; no es aqui. Anau á trobar á Pere, y als demes Deixebles, y digaulos, que en Galilea veurán á son Mestre resuscitat, com ja lo mateix Senyor los ho digué abans de morir. Assó es lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

La dificultat, que tenian las Marias en alsar la llosa del Sepulcre, nos ensenya la pensió, que tenen totas las obras bonas, de anar sempre acompanyadas ab alguna dificultat, ja sia verdadera, com en lo present, ja sia fantástica, com ho son totas aquellas dificultats, que proposa lo dimoni, als que volen empendrer lo camí de la virtut, y perfecció: la cual empresa ha

de ser ab fervor, y confiansa, en que Deu Senyor nostre assistirá, ajudantnos, ja per sí mateix, ja per medi de sos Angels, com aixi succehí á las tres Marias, que fervorosas anaren al Sepulcre, las cuals no sols trobaren superada la dificultat de alsar la llosa, trobantla ja fora del Sepulcre, sino tambe á un Angel, qui las aconsolá, é instruhí.

La empresa de las tres Marias, en anar, y entrar al Sepulcre, sens tenir horror, y espant, confirma la doctrina de Sant Joan, qui diu: *La Caritat perfeta, expelleix al temor.* (1. Joan. 4.) Y si á molts causa espant, y horror, lo empendrer de veras la virtut, perfecció, y penitencia, es senyal de no tenir en son cor perfeta caritat.

Lo ser las tres Marias tant matineras en busca de Cristo Senyor nostre, y lo anar previngudas de aromas nos ensenya, que debém desvetllarnos en busca del Senyor, y que la matinada es lo temps mes á propósit per buscarlo, y trobarlo per medi de la Oració, en que habém tambe de prevenirnos de aromas, çó es, de grans desitgs de agradar al Senyor, y fer en tot sa santíssima voluntat.

Aixi com los edificis, y altras fábricas, dependeixen molt del bon fonament, y principi: aixi tambe sent la matinada lo principi del dia, es molt important lo comensarlo be. Per tant vos exortám en lo Senyor, que al llevarvos, vullau primerament senyarvos ab tota devoció, donar gracias á Deu dels beneficis rebuts en la nit, demanar sa asistencia, perque en lo discurs del dia, no sols no caigau en la tentació, sino que tots vostres pensaments, paraulas, y obras, vajen dirigidas á major honra, y gloria sua. Debéu tambe per assó, implorar lo patrocini de Maria Santisima, de vostre Angel Custodi, y de vostres Patrons, y per mes obligarlos, será be los saludéu, y obsequiéu ab algunas Oracions, com Pare nostre, Ave Maria, ó Salve.

Aquest sant exercici, tots los matins es molt saludable, y á ell volgué exortarnos lo Senyor, cuant despertant á sos Deixebles, los digué: *Desvetllauvos, y oráu.* Y tambe la Iglesia Santa nos exorta lo mateix, dient: *Germans, no tingau en va lo llevarvos abans de dia, perque lo Senyor ha promés la Corona als qui vetllan.* (Marc. 14.)

Perque aquest sant exercici, sia ab gran fervor, y tots los dias; vos exortám tambe en lo Senyor, vullau tenir present la Sepultura, ó Sepulcre, ahont tots caminám, sens saber, si arri-

barém á la nit, y si lo dia present, será lo últim de nostres dias.

En la Dominica present, y dias seguents de esta semmana, celebra la Iglesia Santa, ab festa de precepte lo dilluns, y obligació de ohir Missa lo dimars, la gloriosa Resurrecció de Jesucrist Redemptor nostre, baix pena de pecat mortal.

En la solemnitat de esta Pascua, sens enseña lo quint Article de nostra Santa Fé, de aquells, que pertanyen á la Sagrada Humanitat de Cristo Senyor nostre.

Per aquest Article, estám obligats á saber, y creurer, que Cristo Senyor nostre resuscitá de entre los morts al tercer dia, despres de sa mort. Aquest Article conté dos parts: la primera es, que Cristo en cuant Home resuscitá; çó es, que la sua Anima se torná á unir ab son Cos Santíssim, qui per la mort estaban separats; no emperó fou separada la Divinitat, ni del Cos, ni de la Anima de Cristo Senyor nostre; y aixi ab sa propria virtut resuscitá, á diferencia de Llatser, y altres, que no resuscitaren ab sa propia virtut, sino per virtut divina.

La segona part de aquest Article es, que Cristo resuscitá al tercer dia: en que habéu de saber, y creurer, que no estigué en la Sepultura tots los tres dias enters, sino que al tercer dia, que fou diumenge molt dematí resuscitá, cumplintse la profecía del mateix Senyor, qui habia dit als Jueus: *Arruinau aquest Temple, y Jo lo tornaré á edificar al tercer dia.* (Joan. 6.) Lo que entengueren los Jueus del Temple material, y lo Senyor parlaba del Temple sagrat de son Cos puríssim.

No volgué Cristo Senyor nostre diferir sa Resurrecció á la fi del Mon, perque tots entenguessem, que era verdader Deu, ni tampoch volgué resuscitar luego despres de mort, perque tots creguessem, que era verdader Home, y mort de veritat; lo cual espay de temps, es bastant per comprobar la mort de cualsevol.

Cristo Senyor nostre volgué resuscitar ab las llagas obertas de mans, peus, y costat, perque ningú pogués dubtar, ser aquell mateix, que los Jueus crucificaren; ja tambe, perque sent en los Cels lo nostre Advocat. segons la sentencia de Sant Joan, qui diu: *Germans, un Advocat tenim envers lo Etern Pare, qui es Cristo Senyor nostre.* (1. Joan. 2.) Representant sas llagas, nos alcansa las Divinas misericordias.

Las llagas emperó, no son de alguna fealdat en lo Santíssim Cos de Cristo resuscitat, aus be li serveixen de gran gala, y

hermosura, y son ellas com rosas, clavells, ó estrellas, que adornan á la Sagrada Humanitat de Cristo Redemptor nostre.

Cristo Senyor nostre, qui morí per nostras culpas, resuscitá per nostra justificació, com espressament diu Sant Pau; aixi que la nostra justificació, es lo fruit, y efecte, que debém traurer de la consideració de aquest Misteri, resuscitant tots espiritualment á nova vida, y triunfant del pecat, que es nostra verdadera mort espiritual; y aquells, que de tal manera pelearán, que alcansarán victoria del pecat; éstos son los qui se aprofitan de la consideració de aquest Misteri, y los qui espiritualment resuscitan á la vida de la gracia. Per lo que tots debém cumplir la saludable amonestació de Sant Pau, qui diu lo seguent: *Si es veritat, que hajau resuscitat ab Cristo, de la mort espiritual de vostras culpas, á la vida de la gracia, buscau las cosas del Cel, procurau tenir gust, y sabor de las cosas Divinas, y Celestials, y no de las cosas de la terra, y gustos de aquest mon, de qui debéu tenir lo cor molt apartat, y sols apegat al Cel, ahont Cristo está assentat á la dreta de Deu lo Pare.* (Colos. 3.)

Celebráu aquest Misteri ab gran alegria de vostre cor, y limpiesa de vostras conciencias, suplicant á Cristo Senyor nostre, que per sa gloriosa, y triunfant Resurecció, ab que triunfá de tots sos Enemichs, triunfém nosaltres dels Enemichs, qui son, Mon, Carn, y dimoni. Aixi sia. Amen.

Las Constitucions Provincials de Tarragona, deuhen publicarse cuatre vegadas lo any; çó es lo dia de Pascua de Resurrecció; lo dia de Pentecostes; lo dia de la Assumpció de nostra Senyora; y lo dia de Nadal.

FERIA II. POST PASCHA.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de avuy, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 24.) la aparició de Cristo resuscitat als dos Deixebles, que anaban al Castell de Emmaús. Ells feyan son camí, parlant de las cosas, que habian succehit á son Mestre; y al mateix temps sels aparegué lo Senyor en forma de Peregrí, y los digué: Qué conversa teniu que estau tant tristos

en vostre camí? Y responent un de ells, digué: Tu sols ets lo Peregrí en Jerusalém, y no has sabut las cosas, que en ella han succehit estos dias? Diguéls lo Senyor: Quinas cosas? de Jesus Nasareno, qui fou un home Profeta, molt poderós en obras, y paraulas devant de Deu, y tot lo Poble, al cual condemnaren á mort los Summos Sacerdots, y los Princeps, y lo han crucificat. Nosaltres esperabam, que ell habia de ser la redempció de Israél, y avuy fa tres dias, que estas cosas han succehit. Pero unas Donas del nostre partit, nos han espantat, las cuals abans de dia han anat al Sepulcre, y no han trobat lo Cos de Jesus; si emperó á uns Angels, qui diuhen, que es viu. Y alguns de nostres Condeixebles han anat al Sepulcre, y asseguran ser aixi com las Donas digueren. Cristo Senyor nostre los increpá de la poca Fé, que ells tenian, y los digué: Per ventura, no fou convenient patir Cristo estas cosas, y aixi entrar en sa Gloria? Despres los esplicá lo Senyor las Escripturas, que de ell habian escrit Moysés, y altres Profetas, y ab estas rahons arribaren al Castell, y lo Senyor demostrá voler passar avant, y anar mes lluny. Ells lo convidaren á que se quedás, dientli: Quedauvos ab nosaltres, perque ja se fa de nit. Lo Senyor sen entrá ab ells en lo Castell, y arribada la hora del sopar, prengué lo pa, lo benehí, lo tallá, y ne doná á quiscú de ells. Aqui fou cuant los Deixebles conegueren á son Mestre, qui luego sels desaparegué. Los Deixebles se alsaren de la taula, y anaren á Jerusalém, ahont trobaren sos Condeixebles congregats, als cuals referiren lo quels habia succehit, y com habian conegut á son Mestre en la fracció del pa. Assó es lo que refereix lo Evangeli de avuy.

Lo que los Deixebles feren convidant al Peregrí Cristo Senyor nostre, y lo bon hospedatge li donaren, posantlo en sa taula, nos exorta á la Caritat, que debém tenir ab los pobres Peregrins.

Lo acullir als pobres Peregrins, es una de las obras de misericordia corporals, y ab ella exercitám la caritat fraternal, que uns ab altres debém tenirnos.

Aquesta obra de misericordia corporal, es molt agradable al Senyor, y molt recomanada en la Sagrada Escriptura, y espressament per Sant Pau, qui diu: *La Caritat fraternal sia sempre en vosaltres y no vulláu olvidar la hospitalitat*, (Hebr. 14.) ço es, lo acullir als pobres Peregrins.

Y Cristo Senyor nostre en lo Judici universal, substanciará la sentencia de Salvació en lo exercici de aquesta obra dient als bons:

Veniu benehits de mon Pare, prenéu possesió del Regne, queus está aparellat, per cuant Jo fui hoste y me hospedareu. (Matt. 25.) Y al contrari als mals dirá: *Anáu malehits al foch etern, perque sent Jo hoste, no volguereu acullirme.*

Per practicar esta obra ab tota perfecció, debéu exercitarla per Deu Senyor nostre, y ab la Fé, de que Cristo Senyor nostre es representat en ells, qui se dona per tant servit en lo hospici del pobre, com si ell mateix fos lo hospedat, com aixi clarament ho testifica lo mateix Senyor dient: *Lo que fereu á ells, á mi ho fereu.* (Matt. 25.)

Ja hauréu pogut reparar com los Deixebles, qui no conegueren á son Mestre en lo camí, cuant los esplicaba las Escripturas, lo conegueren, cuant hospedat dividí lo pa; y ab assó, sens dona ensenyansa, que premia lo Senyor la hospitalitat ab singulars gracias, y que es ella gran medi, perque lo Senyor illumine nostres enteniments.

Un dels principals fruits de la Resurrecció de Cristo Senyor nostre, es lo confirmarnos en la Fé de la Resurrecció de nostra carn.

La Resurrecció de la carn, es lo onsé Article de nostra santa Fé, dels contenguts en lo Credo menor, qui diu: *Crech en la Resurrecció de la carn.*

Per aquest Article, estám obligats á saber, y creurer, que abans de ser judicats en lo Judici universal, resuscitarém tots ab nostre mateix cos, que en vida tinguerem; y que aquesta mateixa carn, que ara veyém, y que en la Sepultura se ha de convertir en terra, tornará á son ser, y ab la companyia de la mateixa Anima, ab qui en vida visquerem, per ja may apartarse, ni dividirse.

La Resurrecció de nostra carn, será obra del poder de Deu, qui aixi com pogué criar lo Mon de no res, aixi podrá tambe resuscitar nostres cossos despres de morts, y convertits en terra. Aixi en lo Judici universal tots habém de resuscitar, aixi bons, com mals; aixi los cristians, com heretges, y pagáns, y quiscú ab son mateix cos, y sa mateixa Anima, tornarém á viurer, y será despres nostra vida eterna, en gloria, ó en pena: lo cual consta de varios llochs de la Sagrada Escriptura, y molt singularment de Job, qui diu: *Crech que en lo últim dia resuscitaré, y altra vegada seré cubert de ma pell, y en ma carn veuré á Deu mon Salvador.* (Job. 19.)

Encaraque tots habém de resuscitar, aixi bons, com mals, en cos, y Anima inmortals, pero será per molt diversos fins, perque los bons resuscitarán per ser gloriosos, y benaventurats, aixi en cos, com en la Anima; pero los mals resuscitarán per ser en cos, y Anima malaventurats, y atormentats eternalment, segons las paraulas del Salvador, qui diu: *Los qui haurán obrat be, resuscitarán per vida; y los qui haurán obrat mal, resuscitarán per Judici;* çó es, per eterna condemnació.

La substancia de la carn, ni en los bons, ni en los mals se mudará, solament se mudarán las calitats de la carn, perque los bons, aixi com en la Anima estarán plens de goig, y alegria de la vista, y fruició de Deu, aixi en la carn serán honrats, y adornats ab las Dots excelentísimas de Impassibilitat, Agilitat, Claredat, y Sutilesa; per cuant es cosa justa, que la carn, que en vida fou companyera en los treballs de la virtut, y son instrument per las obras bonas, sia tambe en lo dia de la general retribució, premiada, y plena dels bens á ella possibles.

Tambe requereix la Justicia, que los mals, no solament sian castigats en la Anima, sino tambe en los cossos, que foren los instruments del pecat, y per qui las Animas se perderen, per complaurer los torpes apetits, y gustos de la carn.

Perçó, aixi com per los mals, es cosa trista lo pensar en la Resurrecció de la carn; aixi per los justos es cosa de gran alegria, y consolació lo pensar en ella, per cuant es per los bons singular premi de la virtut; y per los mals singular castich de sas culpas.

La viva Fé de aquest Article, excita tot género de virtuts, y molt singularment á la penitencia, mortificació de la carn, y sos apetits; com, y tambe á la paciencia en las penalitats de aquesta vida. Per tant vos exortám en lo Senyor, vullau tenir molt present en vostra memoria la Resurrecció de vostra carn, vullau en esta vida abrassar la mortificació, y penitencia, perque aixi siau dels qui resuscitarán gloriosos. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

IN DOMINICA IN ALBIS.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Joan, (Joan. 20.) que estant los Deixebles tancats en lo Cenáculo, per temer als Jueus, sels aparegué Jesus resuscitat, qui penetrá las portas, y posantse en mitg de ells, los saludá, dient: La pau sia en vosaltres; luego los ensenyá las suas llagas, y segona vegada los saludá, dient: La pau sia en vosaltres: rebéu al Esperit Sant, y cualsevols pecats, que vosaltres perdonaréu, serán perdonats, y los qui retindréu, serán retinguts; çó es, los que vosaltres no perdonaréu, no serán perdonats. Sant Tomás, un dels dotse Apostols, no era en lo Cenáculo, cuant Jesus vingué, y com los Deixebles li referissen lo succehit, los respongué: sino es que Jo veja las llagas, y posia lo meu dit en los forats dels claus, y posia la ma dins la llaga del costat, no ho creuré. Al cap de vuit dias estant los Apostols tambe tancats en lo Cenáculo, torná Cristo á visitarlos, y posantse tambe en mitg de ells los saludá, dient: La pau sia en vosaltres; y luego despres digué á Sant Tomás: Toca ab lo dit las llagas de mas mans, y posa la tua ma dins la llaga de mon costat, y no vullas ser incrédul. Respongué Tomás: Deu meu, y Senyor meu. Lo Senyor li digué: Perque me has vist, has cregut. Benaventurats los que no veren, y cregueren. Diu tambe lo Evangelista, que Cristo Senyor nostre feu moltas altras cosas, y que obrá molts miracles en presencia de sos Deixebles, los cuals no refereix, si sols lo predit, perque tots cregám que Jesucrist es verdader fill de Deu, y creyent en ell tingám eterna vida en son nom. Assó es lo que refereix lo Evangeli de avuy.

Dient Cristo Senyor nostre á sos Deixebles estas paraulas: *Rebéu al Esperit Sant, y tots los pecats, que perdonaréu serán perdonats, y los qui retindréu serán retinguts*, fou instituhit lo Sant Sagrament de la Penitencia, com aixi ho declara lo Sagrat Concili Tridentino. (Sess. 14.)

Aquella promesa, que Cristo feu abans de morir á Sant Pere, (Matth. 16.) de que li donaria las claus dels Cels, fou avuy cum-

plida, pues las claus promesas son principalment la facultat, y poder de perdonar pecats; la cual facultat, no sols fou concedida als Apostols, sino tambe á tots sos Successors en lo estat Sacerdotal.

Saludant Cristo Senyor nostre á sos Deixebles, dientlos: *La pau sia en vosaltres*, manifesta, que la pau es un gran be, y que aixi com la guerra es tot mal, perque causa, y ocasiona tot género de maldats, aixi la pau es tot lo be, per los grans profits, que ab si aporta; y perçó la Iglesia Santa regida, y gobernada per lo Esperit Sant, en tots los Sacrificis demana repetidas vegadas la pau. Per tant debéu de vostra part no fomentar disturbis, cismas, ni dissencions, pues assó es cridar, y voler directament la guerra, y tots los danys, que ab si aporta, que son imponderables; per lo que diu lo Profeta David las paraulas seguents: *Dissipáu, Senyor, las gents, que volen, y aman la guerra*. (Psal. 67.)

Las tres vegadas, ab que Cristo saludá á sos Deixebles ab la pau, nos ensenyan, que ab tres habém de procurar á tenir pau, es á saber: ab Deu, ab nosaltres mateixos, y ab lo próxim.

La pau ab Deu Senyor nostre es tant gran be, y son tant imponderables sos fruits, que son incomprehensibles, segons las paraulas de Sant Pau, qui diu: *La pau de Deu, es superior á tot sentit*. Esta pau ab Deu Senyor nostre nos ha merescut nostre Redemptor Jesucrist, sent esta pau lo fi de sa vinguda al Mon, y la que los Angels anunciaren en son Naixement cuant digueren: *Gloria á Deu en los Cels; y en la terra pau per als homens de bona voluntat*. (Luc. 2.)

Aquells gosan de pau ab Deu Senyor nostre, que guardan la Lley Divina, segons las paraulas de David, qui diu: *Molta pau tenen los qui guardan vostra Lley*. (Psal. 118.)

La segona manera de pau, que tots tambe debém procurar, es ab nosaltres mateixos, ó cada hu ab sí mateix. Aquesta pau no consisteix en altra cosa, que en la quietut, y sossiego de nostras mateixas conciencias.

Aquesta pau es fruit, y efecte de la primera: per tant lo Apostol Sant Pau en las Cartas que escribia als Corinthios, als Romans, als Galatas, y altres, als cuals saluda ab la pau, posa primerament la gracia, dient, *La gracia y la pau sia en vosaltres;* suposant com á cosa certíssima, que es impossible tinga verdadera pau ab sí mateix, qui no estiga en estament de gracia.

Als qui están en pecat mortal succeheix, lo que al Mar cuant está en tormenta, que tot es olas, y turbacions, per cuant la mateixa conciencia sempre los pertuba, y enquieta segons las paraulas de Isaías, qui diu: *Lo cor del Pecador, es com lo mar borrascós*. (Isaí. 57.)

La tercera pau, que tots tambe debém procurar, es ab lo próxim; la cual naix de la caritat fraternal, que uns ab altres debém tenirnos, amantnos mutuament, com á germans, y fills tots del Pare Celestial, qui es Deu Senyor nostre.

Esta pau fou la que principalment recomaná Cristo Senyor nostre á sos Deixebles; y en lo discurs de sa vida, res tantas vegadas los exortá, com la pau, unió, y concordia entre sí; dient, que lo senyal, ab que volía, que lo Mon los conegués per Deixebles seus, era la pau, que entre sí tindrian. (Joan. 13.)

Per tant debéu tots procurar ab totas veras, viurer units, y tenir pau, no sols en vostras casas. y ab vostres domestichs; sino tambe ab tots los demés, asseguranthos David, que es gran be estar units los germans en un. Y Deu Senyor nostre té promesa la Gloria als pacifichs, dient: *Benaventurats los pacifichs;* (Matth. 5.) çó es, tots aquells, que tenen, y procuran la pau en totas las maneras preditas. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

IN DOMINICA II. POST PASCHA.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Joan, (Joan. 10.) que parlant Cristo Senyor nostre als Fariséus, los digué lo seguent: Jo so lo bon Pastor. Lo Pastor bo, dona la vida per sas Ovellas; lo qui no es Pastor, sino mercenari, ó aquell que no son suas las Ovellas, las deixa, y fuig, cuant véu que ve lo llop, qui atropella ab tot lo ramát, robantne algunas, y posant en confusió á las demes. Jo so lo bon Pastor, y conech á mas Ovellas, y las que son mias tambe me coneixerán á mi; aixi com lo Pare me coneix á mi, y Jo conech á mon Pare. Altras Ovellas tinch, que no son de aquest ramat, las cuals importa ferlas venir á mi, y ohirán la mia paraula, y aixis de totas se fará un

ramát, y un Pastor. Assó es lo que literalment diu lo Evangeli de avuy.

Sabréu, com Cristo Redemptor nostre en lo discurs, y progrés de sa vida volgué fer diferents oficis per nostra salut, y tambe pendrer tal nom, cual lo ofici, que exercía; perçó en la Sagrada Escriptura diu de sí mateix, ser Pare de familias, Sembrador, Mestre, y altres noms; y no sols per raho dels oficis que exercí volgué pendrer los noms sobredits; sino que per tenir algunas proprietats de cosas ja vivents, ja sensibles, ja insensibles, volgué tambe apropiarse lo nom de ellas; aixi per sa gran apacibilitat, se anomena Corder, ó Anyell; per sa gran fortalesa, se anomena Lleó; per son gran sufriment, se anomena Pedra; y per lo gran amor, treball, y cuidado, ab que procura traurer de la tiranía del llop infernal lo dimoni á totas sas Ovellas, çó es, las Animas; perçó se anomena, bon Pastor; y sols ell es lo Pastor bo per excelencia.

Abans que lo Pastor Divino vingués á aquest Mon, era lo llinatge humá un ramat de Ovellas, que anaban perdudas, y sens Pastor, com aixi espressament ho diu Sant Pere; (1. Pet. 2.) y lo fi de la vinguda de Cristo al Mon no fou altre, que tornar al camí de salvació á la Ovella perduda, çó es lo llinatge humá perdut per la culpa de nostres primers Pares.

Lo amor del Pastor Divino, envés la Ovella perduda fou tant gran, que deixadas las noranta y nou Ovellas, çó es los nou Cors de Angels vingué al Mon, vestintse de nostra mateixa naturalesa, y mostrá tanta alegria de haber trobat la Ovella perduda, que nos convida á que lin doném la enorabona, dient: *Donaume enorabonas, perque he trobat la Ovella perduda.* (Luc. 15.)

Si los bons Pastors no reparan en carregarse sobre sos muscles las Ovellas flacas, cansadas, y malaltas, tampoch faltá lo Pastor Divino á esta demostració de amor, pues cuant portá la pesada cárrega de la Creu, á las horas portaba sobre sos muscles á tot lo género humá, flach, perdut, miserable, y plé de tantas llagas, com culpas; per lo que diu Isaías: *Sapiáu germans, que de veritat ha portat Cristo sobre sí tots nostres mals, y miserias.* (Isaí. 53.)

Lo treball, que aplicá lo Pastor Divino, en guardar las suas Ovellas, no es comparable ab lo treball de tots junts los demes Pastors. Estos per rahó de son ofici pateixen ja vigilias, ja fam,

ja sed, ja ardors en lo Estiu, ja frets en lo Ivern, ja fatigas en los camins; y totas estas penalitats patí lo Pastor Divino. (Luc. 6.) Ell patí vigilias en sa llarga Oració, patí fam en lo Desert, patí sed, ja cuant demaná aigua á la Samaritana, ja en lo arbre de la vera Creu; patí fret en lo Pesebre, patí las fatigas del camí, y los ardors del Sol, cuant se assentá prop la font, y no sols patí estas penalitats, sino tots los dolors, y torments de sa Passió, fins á donar la vida per amor de sas Ovellas.

Lo cuidado del Pastor Divino en apacentar á sas Ovellas, fou tambe lo major que ja hage tingut altre Pastor, per cuant totas sas paraulas, accions, obras, doctrina, exemple, miracles, y tota sa vida, tot es past celestial; y perque lo bon past y sustento durás fins á la fi del Mon, instituhí los sét Sants Sagraments. Per curar las Ovellas malaltas instituhí los Sagraments del Baptisme, y Penitencia. Per fortificar las flacas, instituhí lo Sagrament de la Confirmació. Per conservació, y aument de ellas, instituhí lo Sagrament del Sant Matrimoni. Perque fossen ben regidas, y gobernadas, instituhí lo Sant Sagrament del Orde Sagrat. Perque en la hora de nostra Mort tingám major fortalesa, per resistir á las tentacions del llop infernal lo dimoni, y per suportar ab paciencia los dolors de la malaltia, y los treballs de la mort; y per alcansar perdó dels pecats venials, y perfeta salut espiritual en la Anima, y corporal en lo cos, si es convenient per la Anima, ha instituhit lo Sagrament de la Extrema-Unció. Y finalment, perque tots fins á la fi del Mon nos sustentassem de sa propria Carn, y de la Sanch de sas venas, instituhí lo admirable Sagrament de la Eucaristía.

Per las Ovellas, que Cristo Senyor nostre diu: *Que no son de son ramát*, no sols se han de entendrer los heretges, y pagáns, sino tambe tots los Faels cristians, qui están en pecat mortal; qui donarán en mans del llop infernal, si per medi de la penitencia no tornan en amistat, y gracia de son Pastor.

Lo senyal de sas Ovellas, diu lo Divino Pastor, que es: *Lo ohir las suas veus*. Per veus del Senyor, habéu de entendrer, las inspiracions, que vos envía, los tochs interiors, queus dona, los saludables consells dels Confessors, y la sana doctrina dels Predicadors; estas cosas son veus del Senyor, que debéu ohir, y guardar per ser de son ramát, ó dels elegits per la Gloria, segons las paraulas del Senyor, qui diu: *Lo qui es de Deu, ou la paraula Divina*. (Joan. 8.) Y tambe: *Ditxosos aquells, que*

ouhen la paraula Divina, y la guardan. (Luc. 11.)

Dient lo Pastor Divino, que es de gran importancia, que las Ovellas fora de son ramát, vingan, y sian encaminadas per tornar á ell; exorta á tots, lo zel debém tenir de salvació de las Animas, á lo que estám tots mutuament obligats, pero ab mes singularitat los Senyors Sacerdots, qui son constituhits per Cristo Senyor nostre Pastors de sas Ovellas las Animas; y per rahó de nostre ofici debém ab singularitat zelar la salvació de tots, y ab doctrina, y exemple guiar, y encaminar las Animas per lo camí de la virtut, de lo que Deu quedará molt servit, y premiará lo treball de sos Ministres ab grans graus de Gloria celestial, ahont tots nos vejám. Amen.

IN DOMINICA III. POST PASCHA.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Joan, (Joan. 16.) que Cristo Senyor nostre, pochs dias abans de entrar en sa Passió, digué á sos Deixebles lo seguent: Dins poch temps ja nom veuréu; y dins poch temps, me tornaréu á veurer un poch de temps, perque men vaig al Parc. Los Deixebles no entengueren lo que ab assó volia dirlos son Mestre, y deyan entre sí: Que es assó quens diu: Un poch, y ja nom veuréu: y altra vegada un poch, y me veuréu, perque men vaig á mon Pare? Conegué Cristo, que sos Deixebles nol habian entés, y que volian interrogarlo, y los digué: Ab jurament vos dich, que vosaltres ploraréu; lo Mon emperó, çó es, los mundans se alegrarán; vosaltres seréu contristats, pero vostra tristesa, se convertirá en alegria; á la manera, que la Dona cuant va de part está trista, pero apenas ha parit al Minyó, ja nos recorda dels dolors del part, per la gran alegria, que té de son fill nat. Aixi vosaltres ara, çó es, en esta vida patiréu, pero Jo altra vegada vos tornaré á veurer, y vostre cor se alegrará, y vostre goig, y alegria será tal, que ja may ningú vos la llevará. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Dient Cristo Senyor nostre á sos Deixebles: *Un poch de temps me veuréu, y altre poch temps estaréu sens veurerme, y des-*

pres me veuréu altre poch temps, fou prevenirlos de lo quels habia de succehir sobre sa Real Presencia, desde á las horas, fins á que sen pujaria als Cels.

Lo primer poch temps, que Cristo digué á sos Deixebles quel veurian, foren aquells dias, que despres del referit, tardá Cristo á morir. Lo segon poch temps, que digué estarian sens veurerlo, fou aquell temps, que Cristo estigué en lo Sepulcre. Lo tercer poch temps, que altra vegada tornarian á veurerlo, foren aquells cuaranta dias, que despres de resuscitat, estigué en aquest Mon.

La visita que prometé lo Senyor fer altra vegada als Deixebles, y juntament ser per ells de tant gran goig y alegria, fou en la mort dels Deixebles; pues en la hora de la mort de cada cual dels homens, ve Cristo á visitarnos.

No digué Cristo Senyor nostre als Deixebles cuant seria lo temps de esta visita, per donarnos la ensenyansa, que no tenim hora segura de vida: per lo que debém viurer ab gran cuidado, y estar aparellats per ben morir, com aixi nos ho amonesta lo mateix Senyor, dient: *Estau aparellats, perque cuant menos pensau, vindrá lo Fill del Home.* (Matt. 24.)

La Sentencia, que Cristo Senyor nostre intimá als Deixebles, *Que ells en aquesta vida plorarian, y serian contristats; y los mundans se alegrarian;* manifesta la diferent condició de vida, ab que viuhen los bons, y los mals; los justos y los pecadors; los predestinats, y los réprobos.

Los bons, y elegits per la Gloria pateixen en esta vida varios treballs, penas, y tribulacions, ja sian voluntariament presas, com son las mortificacions esteriors, penitencia, dejunis, cilicis, vigilias, ab que com diu Sant Pau, (Ad Gal. 5.) crucifican la carn ab sos vicis, y concupiscencias: ja interiors, las cuals consisteixen en refrenar los apetits, en pelear contra nostra mala, y natural inclinació, en negar nostra propria voluntat, en reprimir la ira, en templar la gola, mortificar la vista, la llengua, y demes sentits, per cuant per ells acostuma entrar lo pecat segons la Sentencia de Jeremias, qui diu: *entra la mort per las finestras*, (Jer. 9.) çó es, lo pecat entra per los sentits. Y per cuant los bons se valen de la mortificació, la cual es necessaria per no desllisar en culpas, perçó es la vida dels bons atribulada.

A mes de las mortificacions, ab que los Justos voluntariament se crucifican en vida, acostuma tambe Deu Senyor nostre enviarlos varias maneras de tribulacions, ja per mes exercitarlos

en las virtuts, singularment de la paciencia, que es necessaria per alcansar las Divinas promesas; ja tambe per major mérit de esta vida, y per major gloria en la altra.

No teniu que estranyar, que Deu Senyor nostre als seus ó als predestinats envíe en esta vida varias penas, y tribulacions, per cuant la tribulació, es lo camí del Cel, com aixi consta de varias parts de la Sagrada Escriptura, y singularment de Sant Pau, qui diu: *Per moltas tribulacions convé entrar en lo Regne dels Cels*. (Act. 14.)

Per tant las penas, y treballs de esta vida, son singular benefici de Deu Senyor nostre, y un senyal evident de son amor, ab que nos tracta com á fills molt amats, pues als fills, que mes ama, mes castiga, com aixi espressament ho diu lo Apostol Sant Pau. (Heb. 12.)

En lo mateix Unigénit Fill seu Jesucrist Redemptor nostre, ha observat Deu lo mateix estil, y ab mes rigor, pues ningú dels homens, ni tots junts patirán, ni poden patir, lo que en esta vida mortal patí lo Salvador, sobre ser infinitament bo, y amat del Etern Pare ab infinit amor.

Lo predit basta, per convencer lo error de aquells, que pensan anar al Cel, sens passar en esta vida alguna mortificació, y treball; y perque ningú visca en est engany, diu á tots lo Senyor: *Si algú vol venir despres de mi, prenga sa Creu, y seguescam*. (Matt. 16.)

Perque per medi dels treballs de esta vida, tingám mes gloria en la altra, debém pendrerlos ab paciencia, y resignació en la voluntat Divina; y perçó será be pendrerlos com á vinguts de la ma de Deu, encara que los ocasionen los homens, y pensar que ell es qui nos los envía; á imitació de Job, qui en lo mitg de sos treballs deya: *Sia benehit lo nom del Senyor*. (Job 1.)

Aixi com los treballs presos ab paciencia, y resignació, son mérit per la Gloria; aixi presos ab la impaciencia, que molts acostuman, murmurant, y malehint, no sols no son de algun mérit; ans, y ab certesa gran demérit.

Dels mundans, diu lo Senyor, que en esta vida se alegrarán: y la alegria dels mundans, consisteix en fer sos gustos, y en cumplir sos apetits, per lo que diu lo Esperit Sant: *Se alegran obrant mal, y se deleitan en cosas péssimas*. (Prov. 2.)

No debéu admirarvos, que los mundans en esta vida, estigau prósperos, per cuant assó permét lo Senyor, per pagarlos

ab esta moneda de temporalitats caduças, y honras vanas, algunas obras de virtuts morals, que en vida haurán exercitat, com aixi ho manifesta la resposta de Abraham, qui digué al mal rich: *Recórdat, recórdat, que ja en vida tingueres la paga.* (Luc. 16.)

Aixi com es diferent la condició de vida, que tenen los bons, y los mals; tambe es diferent la sort de uns, y altres despres de morts Als mals succehirá, lo que al mal rich; y als bons succehirá lo que al pobre Llatser. Al mal rich, se li acabaren ab la vida, los gustos, plahers, y alegrias; y entrá despres de mort en las penas eternas del Infern. Al pobre Llàtser, se li acabaren ab la vida las penas, y entrá despres á gosar de las glorias, y alegrias celestials, y eternas.

Perçó diu Cristo Senyor nostre: *Ditxosos los qui en esta vida ploran, y desditxats los qui riuhen*, (Luc. 6.) perque las risas temporals, se convertirán en eterns suspirs; y las llágrimas dels Justos, en alegrias, y gustos eterns.

Procurém donchs tots viurer vida de Justos, y mortifiquém nostras passions; y prengám ab resignació, y paciencia los treballs, que Deu nos envía, per aixi mereixer la eterna Benaventuransa. Ahont tots nos vejám. Amen.

IN DOMINICA IV. POST PASCHA.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Joan, (Joan. 16.) que poch antes de pujarsen Cristo Senyor nostre als Céls, digué á sos Deixebles lo seguent: Jo men vaig al que me ha enviat, y ningú de vosaltres me pregunta ahont vaig. Perque Jo vos he intimat la mia partida, ja sé que estau sumament tristos. Pero en veritat vos dich, que vos conve que Jo men vaja, perque si Jo no men vaig, no vindrá á vosaltres lo Esperit Sant, pero si men vaig, Jo vos lo enviaré. Y cuant hage vingut, ell reprendrá al Mon del pecat, de la Justicia, y del Judici.

Moltas altras cosas tinch que dirvos; pero per ara no estau capasos per entendrerlas. Cuant emperó haurá vingut lo Esperit Sant á vosaltres, ell vos ensenyará tota la veritat, y anunciará á vosaltres las cosas, que son venideras. Assó es en suma lo con-

tengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Per dir Cristo á sos Deixebles, que si ell no sen anaba, no vindria á ells lo Esperit Sant, no habéu de pensar, ni creurer, que Cristo, y lo Esperit Sant, sian entre sí contraris, y que no poden estar junts en un mateix lloch: ans be habéu de saber, y creurer, que Cristo, y lo Esperit Sant, son inseparablement una mateixa cosa en essencia, sens que pugan estar lo un sens lo altre.

La causa de no venir lo Esperit Sant als Apostols, y Deixebles, estant ab ells present corporalment Cristo Senyor nostre, no era lo impediment de part del Esperit Sant, qui habia de venir, ni de part de Cristo, qui lo habia de enviar, si sols de part dels Apostols, y Deixebles, qui no estaban perfectament disposats per rebrer al Esperit Sant, mentres tenian á Cristo present corporalment; per cuant estaban tant sumament aficionats á la hermosura de la Humanitat de Cristo resuscitat, que tots los afectes dels Apostols se detenian en la Sagrada Humanitat, sens que atenguessen á lo que en Cristo era espiritual, y Divino; y aquest afecte demasiat era qui impedia lo venir á ells lo Esperit Sant, y la comunicació de sos dons: y lo dir Cristo, que si ell no sen anaba, no vindria á ells lo Esperit Sant, fou lo mateix que dirlos: Mentres que tot vostre afecte estará ocupat en lo amor de ma carn, no estará vostra Anima disposada per rebrer ma Divinitat, que es la mateixa essencia, que la del Esperit Sant. (D. Aug. fer 188 de temp.)

Tot y cualsevol amor desordenat, no sols carnal, sino tambe sensual, que consisteix en tenir sobrat afecte á las cosas temporals, encara que lícitas, y honestas, es impediment, perque vinga, y habite en las Animas lo Esperit Sant ab la plenitut de sos Dons. Per tant debém tenir lo cor desapegat de tot demasiat afecte á las criaturas cualsevols que sian, si volém ser perfets, com aixi nos ho adverteix lo mateix Mestre de perfecció Cristo Senyor nostre, dient: *Qui nó deixará á son Pare, á sa Mare, á sos Germans, á sa Muller, á sos Fills, á sas Hasiendas, y á sa mateixa vida, no pot ser Deixeble meu.* No emperó habéu de entendrer la total, y absoluta dexació de estas cosas, ni tampoch lo aborriment; si sols lo sobrat afecte, y amor demasiat de ellas.

Las paraulas de Cristo als Deixebles, dientlos, quels convenia, que ell se ausentás, son ditas tambe per tots los qui trac-

tan de perfecció, als cuals tambe son molt convenients las ausencias, que de cuant en cuant fa lo Senyor de sas Animas ab distancia de afectes sensibles, com son negarlos la quietut de la oració, la llum interior, los consols, y dulsuras de cor, puig aixi los proba lo Senyor lo desinterés, ab que lo serveixen, las purifica, y exercita en la paciencia, y sufriments. No deuhen emperó en manera alguna deixar los Sants Exercicis, ni creurer, que Deu las te olvidadas, pues no tardará lo Senyor á visitarlas, pagant ab nous, y singulars beneficis las penas de sa ausencia, com aixi ho assegura lo Profeta Abacuch. (Abac. 2.)

Dient Cristo Senyor nostre, que lo Esperit Sant cuant haurá vingut, argüiria, ó reprehendria al Mon del Pecat, de la Justicia, y del Judici, volguè dir als Deixebles, que lo Esperit Sant se valdria de ells, perque predicassen á las gents, y las reprehenguessen de sos pecats, de sas justicias, y judicis temeraris; aixi que en boca dels Apostols parlaba lo Esperit Sant, y es tambe lo mateix Sant Esperit, qui parla en boca dels Predicadors, y Confessors, com aixi expressament ho diu Cristo Senyor nostre per Sant Mateu, dient: *No sou vosaltres los qui parlau, lo Esperit Sant es qui parla en vosaltres*. (Matth. 10.) Per tant debém donar gran crédit á tot lo que tocant á nostra salvació nos amonestarán los Predicadors, y als saludables consells dels doctes, y prudents Confessors.

Entre tots los pecats convensuts, é increpats per lo Esperit Sant, singularisa Cristo Senyor nostre lo Judici temerari, dient: Cuant lo Esperit Sant haurá vingut, ell increpará al Mon ó als mundans del Judici.

Lo Judici temerari, es un pecat de injuria, ques fa al próxim, judicant de ell alguna cosa mala sens bastant fonament; y será mortal, ó venial, segons la gravedat, ó parvedat de la materia. Aquest pecat es espressament prohibit per lo vuité manament de la lley de Deu, qui diu: *No llevarás fals testimoni, ni mentirás*.

La gravedat de aquest pecat consisteix, no sols en la injuria ques fa al próxim; sino en la usurpació de la jurisdicció á Cristo Senyor nostre, qui te concedida per lo Etern Pare la Judicatura de nosaltres, segons las paraulas de Sant Joan, qui diu: *Lo Pare ha donat al Fill tot lo Judici*: (Joan. 5.) aixi que lo Judici temerari es pecat, y crim de lesa Magestat; y si volém tenir bon despaig, y felís succés en lo Judici, aixi particular, com univer-

sal, debém no judicar mal temerariament del próxim, segons las paraulas de Cristo, qui diu: *No vulláu judicar, y no seréu judicats*. (Luc. 6.)

Pero per llevar ignorancias, y escrupols, volém advertirvos, que no es la mateixa cosa suspitar mal del próxim, y lo judicar mal de ell. La suspita no arriba á ser pecat mortal, per cuant qûi suspita, queda ab la indiferencia de si es, ó no es veritat lo que pensa del próxim; y per suspitar, bastan menors fonaments, é indicis, que no per fer Judici deliberat. Lo Judici, que es pecat, es cuant sens bastants fonaments, é indicis, crehém fermament las faltas agenas; si emperó los indicis son suficients, tampoch será pecat, lo pensar mal, y creurer mal del próxim. Pero tambe vos advertim, que no es lícit lo manifestar á altres lo fonament, é indici.

Lo millor remey per no ofendrer á Deu ab esta manera de pecat, es no discorrer, ni cuidarse de vidas agenas, los qui no están obligats per rahó de ofici; sino que cada cual cuide de sí mateix, de esmenar, y corregir sas proprias faltas, pues la Magestat de Cristo nos diu clarament, que no sabém veurer en los nostres ulls una viga, y veyém en los del próxim una petita palla. (Matth. 7.)

Si tenim verdadera caritat, y humilitat, judicarém be del próxim, y mal de nosaltres mateixos; disminuirém sas faltas, y agravarém las nostras; com aixi importa, si volém que vinga á nosaltres lo Divino Esperit, y quens comunique sos Dons, y Gracias. Aixi sia. Amen.

DOMINICA V. POST PASCHA.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Joan, (Joan. 16.) que poch abans de pujarsen Cristo Senyor nostre als Cels, digué als Apostols, y Deixebles lo seguent: Vos asseguro, que si alguna cosa demanau al Etern Pare, en mon nom, que ell vos la concedirá. Fins ara res habéu demanat en nom meu. Demanau, y alcansaréu. Jo tambe demanaré á mon Pare per vosaltres. Ell vos ama, perque vosaltres me habéu amat, y perque habéu cregut,

que Jo he vingut al Mon enviat de ell. Jo isquí del Pare, y vinguí al Mon, ara deixo al Mon, y men torno al Pare. Assó es en suma lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Estas paraulas de Cristo Senyor nostre á sos Deixebles: *Demanau, y alcansuréu*, intiman á tots los Adultos la obligació tenim de orar; com y tambe manifestan la virtut y excelencia de la Oració.

La Oració es necessaria als Adultos, ó als que haurán arribat al us de rahó, de necessitat de medi, per alcansar son fi, y salvarse; çó es, no poden salvarse sens la Oració; aixi com no poden salvarse sens las virtuts de la Fé, Esperansa, y Caritat; y será esperansa vana la de aquells, que per medi de la Oració no passan á demanar á Deu Senyor nostre, alló mateix que de ell esperan.

Ser la Oració tant necessaria als Adultos per salvarse, se collegeix de la corrent, y present providencia, ab que Deu Senyor nostre te disposada la salvació.

Deu Senyor nostre vol, y mana als Adultos, que éstos cooperen en sa salvació, y no cooperarian, si coneixent, que Deu es lo autor de tot lo be, y que sens sos ausilis no podém fer cosa bona, no passám per medi de la Oració á suplicarli, y demanarli aquellas cosas, que sols ell nos pot donar, ni altrament las dona, sino es passant primerament nosaltres á demanarlas á ell ab humils súplicas, com aixi consta tambe de varias sentencias del mateix Senyor, qui diu: *Demanau, y rebréu. Buscau, y trobaréu. Trucau, y se vos obrirá.* Y lo demanar, buscar, y trucar, no es altra cosa, que Oració.

Pero per no fomentar escrupols vos advertim, que la Oració tant necessaria als Adultos per salvarse, no consisteix en aquella Oració, que vulgarment diuhen Oració mental, ni en la meditació, ni contemplació, ni tampoch en varias Oracions vocals, si be unas, y altras son lo camí de la perfecció. Per la Oració tant necessaria, se ha de entendrer lo demanar á Deu Senyor nostre las cosas necessarias per salvarnos, com son lo perdó de nostras culpas, la Divina Misericordia, sos ausilis, sa assistencia, sa gracia en esta vida, y la Gloria per la altra.

Lo temps, en que obliga lo precepte de la Oració no está determinat; pero sent la nostra vida una contínua guerra; en que casi sempre habém de estar en pelea contra nostres enemichs, Mon, Carn, y dimoni; y com per eixir vencedors sia menester la Di-

vina assistencia; y com per alcansar ésta, debém recorrer á Deu, y com aquest recurs sia sols per medi de la Oració; per tant no debém ser remisos en orar, si frecuentar molt la Oració, com aixi nos ho amonesta lo mateix Senyor, dient: *Convé orar, y no desistir*. Y també: *Vetllau, y orau, perque no entréu en la tentació*. (Luc. 18. & 22.) Y Sant Pau: *Germans, orau sens intermissió*. (1. Thes. 5.)

La promesa de Cristo Senyor nostre á sos Deixebles, que alcansarian tot cuant demanarian al Etern Pare en son nom, no sols fou feta als Deixebles, sino tambe á tots los los cristians. Aixi com Elías al despedirse de Eliséo li digué: demanam tot lo que vullas: aixi tambe estant Cristo de partida de aquest Mon per son Etern Pare, deixá, no sols als Apostols, sino á tota la Iglesia, y á cada un de sos fills aquesta prenda de son amor, es á saber, la promesa, de que alcansarian tot cuant demanarian en son nom.

Pero perque esta promesa infalliblement se cumple, se requereixen algunas condicions necessarias, ja en la persona, que demana, ja en la cosa demanada.

Primerament, de part del qui demana, se requireix, que estiga en estament de gracia, per cuant la promesa del Senyor, no fou feta sino á Justos; perçó no digué: si algú demana, sino: si vosaltres demanáu; parlant ab los Deixebles, qui tots estaban en gracia, segons las paraulas del mateix Senyor, qui parlant ab sos Deixebles, diu: *Lo Pare vos ama, perque vosaltres me habéu amat*. (Joan. 16.) Per tant las Oracions dels qui están en pecat no son ohidas; com aixi consta de la Sagrada Escriptura, y espressament de Isaías, qui diu: *Cuant multiplicaréu vostras Oracions, Deu no las ohirá, perque teniu las mans plenas de sanch;* çó es, perque estáu plens de vicis, y de pecats. (Isaí. 1.)

Segonament, de part del qui demana, se requireix tenir gran Fé, y Esperansa de alcansar lo que demana, á imitació de la Cananéa, y altres, á qui digué lo Senyor, que per la gran Fé, que ells tenian, los concedia lo que demanaban. (Matth. 15.)

Tercerament, de part del qui demana, se requireix la perseverancia en las súplicas, pues lo Senyor, qui feu la promesa, digué cuant la cumpliria, perque gusta que nosaltres perseverém en la demanda; com aixi nos ho ensenya ab lo exemple de aquell, que en la nit aná á demanar tres pans á un amich seu,

ab tals instancias, é importunitat, (Luc. 11.) que no cessá, fins á tant que hagué alcansat los tres pans, que demanaba.

Cuartament, de part del qui demana, se requireix, que demane en nom de Jesucrist Redemptor nostre, çó es, en reverencia sua, y per sos mérits; com aixi consta del tenor de la promesa: *Si demanau en mon nom.* Y de aqui es, que la Iglesia Santa termina sas Súplicas, Collectas, ú Oracions de esta manera: *Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum.*

De part de las cosas demanadas, se requireix no ser vanas, ni inútils, sino bonas, decents, profitosas, convenients, saludables, y que conduescan á la major honra, y gloria de Deu, y salvació de nostras Animas; com aixi se infereix del tenor de la promesa, que diu: *Si alguna cosa demanau.* Y en la comprehensió, y acceptació Divina, tot lo que no condueix á major honra, y gloria del Senyor, y profit de nostras Animas, no es cosa, y es no res; com aixi ho manifestan las paraulas del Senyor á sos Deixebles: *Fins ara no me habéu demanat cosa alguna.* (Joan. 16.)

Las cosas, que en la Divina acceptació son cosas; son las contengudas en la Oració Dominical, vulgarment dita lo Pare nostre, la cual Oració feu Cristo Senyor nostre per ensenyarnos de orar, ó per ensenyarnos las cosas que absolutament habém de demanar; y las sét peticions, de que se compon la predita Oració, per ser de cosas convenients, tant per la honra de Deu, com per nostre profit; perçó podém y debém demanarlas absolutament, y sens reserva.

Las altras cosas emperó, que no serán de las contengudas en las sét preditas peticions, no debém demanarlas absolutament, y sens reserva, si sols ab la suposició de que sian mes convenients per la major honra, y gloria de Deu, y profit de nostras Animas.

Ab esta suposició debém tots demanar al Senyor, lo remey de nostras respective necessitats; com aixi nos ho amonesta lo mateix Senyor, dient: *Veniu á mi tots los atribulats, y Jo vos aconsolaré.* (Matth. 11.)

Si no alcansám de Deu Senyor nostre lo que li demanám, es per faltar á una, ó altra de las cosas preditas; com espressament ho diu Sant Jaume: *Demanau, y no alcansau, perque demanau malament;* (Jacob. 4.) çó es, ab mal estat, ó cosas, que no deuhen convenir.

Demaném al Senyor ab moltas veras lo perdó de nostras culpas y que vulla mirarnos ab ulls de misericordia, per los mérits de Jesucrist Redemptor nostre, qui ab lo Pare, y lo Esperit Sant viu, y regna en los sigles dels sigles. Amen.

Publicació de las Lletanias.

Demá Dilluns, Dimars, y Dimecres de la semmana seguent, son las Lletanias, vulgarment anomenadas Rogativas menors, á diferencia de las ques cantan en lo dia de Sant March, ques diuhen majors.

Foren ordenadas, é instituidas per Sant Mamerto Bisbe de Viena, per remediar los grans terremotos, que succeían en son Bisbat ab mort de moltas personas; y veyent la Iglesia Católica, que per est medi habian alcansat remey ordená, que en tota ella se fes lo mateix, perque ab la poderosa intercessió dels Sants, vulla Deu Senyor nostre deslliurarnos de las calamitats, y miserias que justament mereixém per nostras culpas, y pecats, y donarnos pau, salut, pluja, conservació, y aument dels fruits de la terra, y tambe la sua Divina assistencia en totas nostras necessitats; procuraréu assistir á las Professons ab molta devoció, y puresa de vostras conciencias, exercitantvos en Oracions, y altras obras pias, y santas, perque nostras pregarias sian ohidas, y alcancém las gracias, y misericordias, de que necessitám.

Segons estil, y consuetut de aquest Bisbat, no teniu obligació de dejunar en los dits tres dias; sino sols de fer abstinencia en lo Dilluns, y Dimecres.

Dijous primer vinent celebrará la Iglesia la Festa de la admirable Ascensió de Cristo Senyor nostre als Cels; es festa de precepte, que debéu guardar en pena de pecat mortal.

IN ASCENSIONE DOMINI.

Catolichs, y devots cristians: Avuy celebra la Iglesia Santa ab Festa de precepte, la admirable Ascenció de Cristo Senyor nostre al Cel. Es lo sisé Article de nostra Santa Fé, dels que pertanyen á la Santa Humanitat de Cristo Senyor nostre, y espressat en lo

Credo menor, que diu: *Sen pujá al Cel. Séu á la dreta de Deu lo Pare.*

Per aquest Article estáu obligats á saber, y creurer, que Jesucrist Redemptor nostre, despres de haber consumada la obra de nostra redempció, cuaranta dias despres de sa gloriosa Resurrecció, en virtut propria sen pujá al Cel, y sent en cuant Deu igual en Gloria ab lo Etern Pare, en cuant home fou exaltat sobre totas las criaturas, y constituhit en lo mes alt grau de la Gloria.

Dient, que Cristo Senyor nostre, *sen pujá al Cel*, no habéu de entendrer segons sa Divinitat, perque segons ella, sempre está, y ha estat en los Cels, com en tots los llochs del Mon; si emperó, que en cuant home, sen pujá en cos, y Anima al Cel.

Dient, que Cristo Senyor nostre, *séu á la dreta de Deu lo Pare*, no habéu de entendrer que lo Etern Pare tinga mans, ni dreta, ni esquerra, per cuant es Esperit puríssim, sens parts corpóreas. Lo dir que Cristo Senyor nostre séu á la dreta de Deu lo Pare, es dirnos, que Cristo Senyor nostre, en cuant sa Divinitat, está en igual honra, y magestat, que lo Pare, y que en cuant á la Humanitat, está en possessió dels mateixos bens, y gloria, exaltat sobre tots los exércits dels Angels; y com diu Sant Pau, (Ad Ephes. 1.) sobre tots los Principats, Virtuts, y Dominacions, y sobre totas las criaturas, y excelencias criadas de aquest Mon, y del altre.

Dient lo Credo, que Cristo Senyor nostre está assentat, no habéu de entendrer, que realment estiga assentat, per cuant en lo Cel no hi ha aquest modo de estar, pues en ell no hi ha flaquesa ni cansancio; se diu, que está assentat, per significar la suma magestat, y descans, incapás de tota fatiga, y cansancio.

Cristo Senyor nostre en lo Cel está dret, ó en peus; com aixi consta de la Sagrada Escriptura en los Actes dels Apostols, (Act. 7.) ahont se refereix, que Sant Esteve en lo mitg de las pedradas veu los Cels oberts, y en ells á Cristo, qui estaba dret, y en peus, ab la cual positura, ó modo de estar, nos ensenya, que está prompte, y aparellat per ajudarnos, valernos, y assistirnos en totas las penas, y tribulacions. Per tant en cualsevol treball, y aflicció vos exortám vullau alsar los ulls de la Anima al Cel, y mirar á aquell, qui está á la dreta de Deu lo Pare, çó es, á Cristo Senyor nostre, confiant en ell, implorant sa assistencia, y considerant, que no pujá en tant alt lloch, sino

despres de haber passat en aquest Mon moltas tribulacions, penas, y treballs.

Lo lloch desde ahont sen pujá Cristo Senyor nostre al Cel, fou la montanya de las Olivas, volent que en dita montanya fos sa Ascenció, per cuant en ella fou tambe sa Passió, ensenyantnos ab assó, que las penas, y treballs son lo camí per ahont se va á la Gloria Celestial.

Aquest Mysteri de la admirable Ascenció de Cristo Senyor nostre als Cels, nos ensenya tambe lo modo, y manera, ab que nosaltres nos habém de portar ab Cristo Senyor nostre, adorantlo com á verdader Deu, ab esperit, y fé, servintlo espiritualment, donantli nostre cor, y voluntat, tenint perfeta, y viva fé en totas sas paraulas, y promesas; y aixi posaréu en obra, y practicaréu la doctrina, y ensenyansa de aquest Mysteri, y Article, la cual es no fundarnos en las cosas de aquest Mon, ni aficionarnos á ellas; sino unicament á las cosas del Cel. Per cuant si considerám, y de veras confessám, que nostre Redemptor Jesucrist es tot nostre be, y tot nostre tresor, y que está en lo Cel, sent veritat, que alli ahont está nostre tresor, alli está nostre cor, tota nostra afició no estará en las cosas de la terra, sino en las cosas del Cel.

Un dels fins mes principals de Cristo Senyor nostre en sa Ascenció al Cel, fou lo portarsen alli á nostres cors, afectes, y desitgs, y desapegarnos de las concupiscencias de nostra carn, y afició á las cosas de aquest Mon; y perçó diuhen lo Apostol Sant Pau, (Ad Ephes. 4.) y lo Real Profeta David: *Pujantsen Cristo al Cel, sen portá ab si nostre captiveri.* (Psal. 67.)

Abans de pujarsen Cristo Senyor nostre al Cel, estaban los homens en aquest Mon presos, y catius ab los grillons de las culpas, y afectes carnals, y no suspiraban, ni tenian desitgs dels bens eterns; y per traurer nostres cors de aquestas presons, y perque nostres desitgs, y afectes fossen al Cel, no hi podia haber medi mes eficás, que posar en ell lo Senyor del Mon en sa Humanitat Sagrada.

Ab gran alegria de vostre cor, y puresa de vostras conciencias, debéu celebrar la present Festivitat, pues avuy fou lo dia, en que la naturalesa humana entrá en possessió de la Gloria Celestial, y fou exaltada sobre la naturalesa dels Angels; de lo que debém ser molt agrahits á Deu Senyor nostre, tenir cordial afecte á Jesus Salvador nostre, seguir lo camí, que ell nos ha ensenyat, é imitar sa vida; aixi mereixerém despres de aquesta vida mortal, lo etern descans de la Gloria Celestial. Aixi sia. Amen.

DOMINICA INFRA OCTAVAM

ASCENSIONIS.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Joan, (Joan. 15.) que Cristo Senyor nostre despres de la Cena, digué á sos Deixebles lo seguent: Cuant hage vingut lo Esperit Sant, lo cual Jo vos enviaré, ell, que es Esperit de veritat testificará de mi, y vosaltres tambe, qui tant temps habéu estat en ma companyia, com á testimonis de vista, testificaréu de ma doctrina. A mes de assó, previngué Cristo Senyor nostre á sos Deixebles, los treballs, y persecucions, que habian de passar, dientlos: Temps vindrá, queus llevarán la vida, y los malfactors, qui tal farán, pensarán fer gran obsequi á Deu. Y aquestas cosas farán contra vosaltres, perque no han conegut á mon Pare, ni á mi. He volgut dirvos estas cosas, perque cuant vinga la hora, en que sian cumplidas, vos recordéu, que Jo ja vos habia previngut ab la noticia de lo queus succehirá. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Dient Cristo á sos Deixebles, que per lo poch coneixement, que de ell, y son Pare tindrian los Gentils, que perçó estos los perseguirian tant cruelment, quels llevarian la vida; manifesta ser grans los mals, que se originan del poch coneixement, que tenen los mundans de Deu Senyor nostre, y de son unigénit Fill Jesucrist Redemptor nostre.

Aquest poch coneixement, es la causa de totas las culpas, y pecats; per lo que diu Sant Joan: *Qui peca, y diu, que coneix á Deu, es mentider.* (1. Joan. 2.) Y Sant Pau assegura, que si los Jueus haguessen conegut á Cristo, que may lo hagueren crucificat. (1. Corint. 1.)

Aquest poch coneixement, naix de poca consideració, ó del gran olvit, ab que viuhen los homens de son Criador, y del fi, perque son criats, qui no es altre, que per coneixer, y amar á Deu en esta vida, y gosar de ell en la altra.

Deu Senyor nostre ha creát als homens ab lo gran Do de En-

teniment; perque lo empleassen en coneixerlo: y á tots los Faels cristians ha illustrat son enteniment ab la llum de la Fé; pero com molts dels homens en res pensan menos, que en Deu Senyor nostre, y en los beneficis rebuts de son unigénit Fill; de aqui es, que molts viuhen com á irracionals, segons las paraulas de David, qui diu: *Lo home no ha sabut coneixer sa honra; per tant es comparat, y semblant als juments mes lerdos.* (Psal. 48.)

Aixi com al verdader coneixement de Deu Senyor nostre atribueix Sant Joan tota nostra ditxa, dient: *A tots cuants lo conegueren, ha donat poder de ser fets fills de Deu.* (Joan. 1.) Aixi tambe á la falta de coneixement, y consideració atribueix lo Profeta Jeremias la perdició dels homens, dient: *Ab gran desolació está desolada tota la terra, perque ningú hi ha, qui de cor, ó de propósit, atengue, ni considere.* (Jer. 12.)

A la falta de coneixement atribueix Cristo Senyor nostre la infamia, y maldat dels qui llevarían la vida á sos Deixebles, dient: *Estas cosas farán, perque no conegueren á mon Pare, ni á mi.* (Jer. 16.)

Lo homicidi voluntari, es un dels cuatre pecats mortals, que ab singularitat demanan venjantsa devant de Deu, segons las paraulas de Deu Senyor nostre, ditas al primer homicida, y fratricida Caín: *La veu de la sanch de ton germá, clama á mi desde la terra.* (Gen. 4.)

La gravedat de aquest pecat, se dona á coneixer, no sols per cuant es lo pecat mes injuriós al próxim, sino tambe perque en ell es singularment ofesa la Magestat Divina, ja per cuant es Deu Senyor nostre qui sols te absolut domini en la vida, y en la mort de cada cual de nosaltres, segons las paraulas del Senyor, qui diu: *En mi está la fout de la vida, y Jo tinch las claus de la mort;* (Apo. 1.) ja tambe perque lo home es imatge de Deu, y per estas dos rahons, es lo homicidi voluntari un pecat, que se oposa á la regalía Divina: y perçó crim de lesa Magestat.

Tots, y cualsevols pecats causan remordiment de conciencia; pero lo homicidi ab molta especialitat causa grans sobresalts de cor, sustos, y temblors, que com á altres Caíns los duran tota la vida, encara que estigan assegurats de la Justicia humana, y pugan esperansar per medi de una verdadera penitencia, lo perdó en la Divina.

Los temblors de cor, ab que viuhen los homicidas, es ja

castich de Deu en esta vida, y son lo senyal, ab que marcá á Cain, y á tots los que cometrán tant gran maldat, qui mentres viurán, patirán sombras, y horrors de mort. (Gen. 4.)

No sols castiga Deu Senyor nostre ja en esta vida als homicidas ab estos sustos, y temblors, sino tambe los amenassa mort desastrada, dient: *Tots los qui derramarán la sanch de son germá lo próxim, será tambe la sua sanch derramada.* (Gen. 9.) Y de aqui es, que molts dels homicidas moren de mort violenta.

Lo pecat del homicidi, es especialment prohibit per lo quint manament de la Lley de Deu, qui diu: *No matarás.* Pero per aquest manament, no sols se prohibeix tot, y cualsevol homicidi, sino tambe tota, y cualsevol injusta efusió de sanch humana, aborto, desafio, feridas, odi, rencor, venjansa, rinyas, amenassas, malediccions, blasfémias, y cualsevol altra injuria, ó dany corporal del próxim, no sols de obra, sino tambe de pensament, desitg, paraula, consell, ó altrament.

Las malediccions ditas al próxim, si contenen grave dany, si son ab advertencia, si son ab desitg, ó de cor, volent que lo mal vinga al próxim, son pecats mortals, y altrament son pecats venials.

Encara que los Pares, y las Mares en las blasfémias, que envian á sos fills, per cuant ordinariament no adverteixen lo que diuhen, com y tambe perque no volen vinga á sos fills lo mal, que diuhen, sols pecan venialment, pero deuhen advertir, que Deu Senyor nostre los demanará rigorós compte del exemple, que donan á sos fills, ab lo péssim vici de malehir, y blasfemar; y tambe deuhen temer, que nols succehesca lo que moltas vegadas ha succehit, ohint Deu Senyor nostre las malediccions dels Pares, y castigantlos en la ruina dels fills, qui serán mes protervos, cuant mes los blasfemaréu; segons la sentencia del Esperit Sant, qui diu: *las malediccions de las Mares arrencan los fonaments de la casa,* (Eccl. 3.) y son la perdició dels fills.

Aquest manament, no sols prohibeix lo matar y danyar á altres, sino tambe lo matarse á sí mateixos, per cuant ningú es Senyor de sa vida; y si de algun Sant, ó Santa se llegeix, que se mataren á sí mateixos, assó fou tenint particular inspiració de Deu Senyor nostre, y no altrament.

No emperó prohibeix aquest manament, que los Prínceps, y Senyors, aixi Seculars, com Ecclesiastichs, ó sos Ministres, no pugan castigar, y condemnar á mort als delincuents, per

cuant son Ministres de Deu, qui vol, y mana sian castigats los malfactors, y condemnats á mort, cuant ho merescan per sos delictes, á fi, y efecte, de que los bons estigan segurs en sas casas, y pugan viurer en ellas ab tota pau, y quietut.

Per aquest manament, no sols estám obligats á tractar ab mansuetut al próxim, sino tambe á olvidar totas las injurias, y perdonar als enemichs, tots, y cualsevols agravis per amor de Deu, qui diu: *Pe donau, si voléu ser perdonats.* (Luc. 6.) Assó es lo que sumariament conté lo quint manament de la Lley de Deu, que tots debém guardar, y observar per entrar en la Gloria, promesa per Cristo Senyor nostre, á tots los que guardarán la Lley Divina. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

IN DOMINICA PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En la Dominica present, (Joan. 14.) y seguent semmana, celebra la Iglesia Santa ab festa de precepte lo Dilluns, y obligació de ohir Missa lo Dimars, la Pascua de Pentecostés, vulgarment dita *la Sincogesma*, en que lo Esperit Sant baixá ab llenguas de foch sobre los caps dels Apostols, qui en companyia de Maria Santíssima estaban en lo Cenáculo orant, déu dias despres de la admirable Ascenció de Cristo als Cels.

Aquesta vinguda del Esperit Sant al Mon, fou ja profetisada per los Profetas Joél, (Joél 2.) é Isaías, (Isaí. 44.) per qui habia dit lo Senyor: *Jo derramaré mon Esperit sobre tota la carn.* Estas Profecías avuy se cumpliren, com y tambe las varias promesas de Cristo Senyor nostre als Deixebles, que cuant ell seria en los Cels, los enviaria lo Esperit Sant. (Joan. 16.)

Lo Esperit Sant, es la tercera Persona de la Santíssima Trinitat, y espressada singularment en lo vuité Article del Credo menor, qui diu: *Crech en lo Esperit Sant.*

Per aquest Article, estám obligats tots los Adultos á saber, creurer, y confessar, que lo Esperit Sant, es la tercera Persona de la Santíssima Trinitat, distincta de la Persona del Pare, y del Fill, pero un mateix Deu ab ells, y una mateixa naturalesa ab las altras dos Personas Divinas. Procecheix igualment del Pare,

y del Fill, qui amantse mutuament, produeixen un Amor, y est Amor Divino, es lo Esperit Sant, igual en tot al Pare, y al Fill; com aixi consta del Credo major, qui diu: *Crech en lo Esperit Sant, Senyor, y vivificador, lo cual proceheix del Pare, y del Fill, y ab lo mateix Pare, y Fill es juntament adorat, y glorificat.*

Es anomenat Sant, no sols perque de sa naturalesa es la mateixa Santedat, sino tambe perque ell es lo qui santifica á totas las cosas. (Joan. 14.) Es anomenat tambe Esperit Consolador, perque es qui nos aconsola en nostras tribulacions, y nos ensenya, é incita á orar, y demanar lo quens conve.

Aquest Esperit, es lo Esperit bo, que lo Senyor dona á cuants li demanan. Aquest Esperit, es lo quens neteja de las aficions terrenas, y lo qui mortifica en nosaltres las concupiscencias carnals, y desterra las tenebras, y flaquesas de nostre esperit, y lo que encen nostres cors en lo amor de Deu, y celestials desitgs. Ell es aquell Esperit recte, que continuament David demanaba al Senyor, dient: *Renovau Senyor, en mas entrauyas lo Esperit recte, lo cual me guie per los drets camins de vostra Lley, fins que jo arribe á la Patria Celestial.* (Psal. 50.)

Aquest Esperit Divino acostuma ser pintat ab forma de Paloma, no perque tinga cos, ni sia realment Paloma, sino perque aixi se digna apareixer, per darnos á entendrer los efectes, que produeix.

Tambe acostuma ser pintat ab forma de llenguas de foch, perque aixi se digná apareixer lo dia de avuy sobre lo Collegi Apostólich, umplint á tots los Apostols de sabiduría, caritat, y elocuencia, ensenyantlos á parlar varias llenguas, perque poguessen predicar per tot lo Mon, la Fé de Jesucrist Redemptor nostre; y en senyal de estos maravellosos efectes, aparegué en forma de llenguas de foch; perque la llum de aquell foch, significa la sabiduría; lo ardor de aquell foch, significa la caritat; y la forma de llengua, significa la elocuencia.

Aquesta vinguda del Esperit Sant fou un gran, y molt singular benefici de Deu Senyor nostre á tota la Iglesia, per cuant fou esta vinguda per comunicar Deu Senyor nostre son Esperit als homens, imprimint en sos cors la lley de gracia, y adoptantlos per fills seus.

En agrahiment á tant gran benefici, procurém per medi de obras santas, y bonas disposar nostres cors, perque nets de cul-

pas, y de pecats sian digna habitació del Esperit, que aixi nos comunicará sos Dons, y Fruits, que son prendas de la Gloria Celestial, ahont tots nos vejám. Amen.

Las Constitucions Provincials de Tarragona, que deuhen publicarse lo dia de avuy, se troban á la fi del Llibre.

FERIA II. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: Per cuant lo Esperit Sant, mediant sos Dons, es qui regeix, y goberna á la Iglesia, donant vida als Justos, cridantlos ab santas inspiracions, esforsantlos, y sustentantlos en lo camí, y doctrina evangélica; perçó volém dirvos, cuals, y cuants son estos Dons.

Los Dons del Esperit Sant son sét, es á saber: Do de Sabiduría, Do de Enteniment, Do de Consell, Do de Fortalesa, Do de Ciencia, Do de Pietat, Do de Temor de Deu; com aixi consta de Isaías, qui parlant de Cristo Senyor nostre, diu: Descansará sobre ell lo Esperit de Sabiduría, y de Enteniment, Esperit de Consell, y Fortalesa, Esperit de Ciencia, y de Pietat, y Esperit de Temor del Senyor.

Estos Dons son uns hábits sobrenaturals, que disposan la Anima per promptament obehir los Divinos preceptes, y seguir las Divinas inspiracions. Estos Dons tenen entre sí gran órdre, per cuant del temor de Deu, se puja al Dó de Pietat, y de est als demes Dons successivament de un á altre, fins arribar al Do mes alt, y mes excellent de tots los Dons, qui es lo Do de la Sabiduría; y perçó diu lo Ecclesiastich: *Lo principi de la Sabiduria, es lo temor de Deu.* (Eccles. 1.)

Lo Do de temor de Deu, es un Do del Esperit Sant, quens desperta á temer á Deu, no ab temor servil, y propri de esclaus, sino ab temor filial, y propri de fills adoptats de Deu, perque ab respecte filial reverenciém á nostre piadosissim Pare Celestial Deu Senyor nostre, procurant no ofendrerlo, ni perdrer la gracia, y amor, ab que nos afillá.

Lo Do de Pietat, es un Do del Esperit Sant, quens inclina á que ab fervorosos desitgs honrém á Deu, per ser ell qui es, y amém al próxim per amor de Deu.

Lo Do de Ciencia, es un Do del Esperit Sant, quens excita al coneixement de nostras faltas, procurant passar la vida innocentment, y sens pecar.

Lo Do de Fortalesa, es un Do del Esperit Sant, quens dona forsas per sufrir totas las injurias, superar las dificultats, que en lo servey de Deu nos oposan nostres enemichs Mon, Carn, y dimoni; y perseverám forts, y constants en la virtut, sens que ni los trehalls de aquest Mon pugan apartarnos de ella.

Lo Do de Consell, es un Do del Esperit Sant, per qui quedám ensenyats á posar per obra aquellas cosas, que consultada la rahó, son mes convenients per nostra salvació, honra de Deu, y profit del próxim; y ab est Do vencém los enredos, y enganys del dimoni, y tambe las dificultats.

Lo Do de Enteniment, es un Do del Esperit Sant, per qui enteném los Divinals Mysteris de nostra Santa Fé, la Sagrada Escriptura, lo sentit de ella, y de las cosas Divinas.

Lo Do de Sabiduría, es un Do del Esperit Sant, per qui quedám illustrats per certament judicar de las cosas Divinas per altíssimas causas, y per qui, apartat nostre cor de las cosas temporals, se emplea tot en la contemplació de las cosas Celestials, descansant en Deu ab gran consolació.

Ab estos sét Dons mou, y falicita en nosaltres lo Esperit Sant las virtuts de la Fé, Esperansa, y Caritat, com y tambe la Prudencia, Justicia, Fortalesa, y Templansa, lo exercici de las cuals se mou per los predits Dons. La Fe, Esperansa, y Caritat se mouhen per los Dons de la Sabiduría, de Ciencia, y de Enteniment; la Prudencia, per lo Do de Consell; la Justicia per lo Do de Pietat; la Fortalesa, per lo Do de temor de Deu.

Tambe aquestos sét Dons del Esperit Sant destrueixen als sét vicis Capitals, vulgarment anomenats los sét Pecats Mortals; com aixi nos ho ensenya aquel succes, que refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 8.) que Cristo Senyor nostre expellí de una dona á sét Dimonis, que la atormentaban, ensenyantnos ab assó, que lo Esperit Sant es qui aparta de las Animas dels Faels los sét vicis capitals, que son la raél de tots los demes vicis, y pecats.

Lo Do de Temor de Deu destrueix á la Supérbia, y planta la Humilitat, segons las paraulas de Salamó, qui diu: *Lo poder de la Humilitat, es lo temor de Deu.*

Lo Do de Pietat, destrueix á la Enveja, segons las paraulas

de Sant Pere, qui diu: *Ab paciencia guardau la pietat, y ab la pietat guardau lo amor de vostres Germans.* (2. Petr. 1.)

Lo Do de Ciencia, enfrena á la Ira, que sempre va acompanyada de ceguedat. y locura, segons las paraulas del Esperit Sant, qui diu: *La Ira descansa en lo cor del loco.* (Eccles. 7.) Y ab lo de Ciencia, se dissimulan totas, y cualsevols injurias.

Lo Do de Fortalesa destruheix á la Peresa, y á la tristesa espiritual, apartant de nosaltres tot fastidi, perque ab gran alegria de nostres cors fassám las obras bonas; segons las paraulas de Jeremias, qui diu: *No vullau entristirvos, perque lo goig del Senyor es vostra Fortalesa.*

Lo Do de Consell, desterra á la Avaricia, ensenyantnos á elegir lo millor, y aixi á enriquir nostra Anima de bens verdaders, com son las virtuts; y tambe á despreciar las riquesas, y honras mundanas.

Lo Do de Enteniment, destrueix á la Gola, pues ab la intelligencia, y sabor de las cosas Divinas, despreciám los gustos de las cosas terrenas.

Lo Do de Sabiduría, destrueix á la Luxuria, per cuant ab aquest Do sols nos deleitám ab Deu Senyor nostre, y aborrim los gustos, y delectacions de la carn. Aixi que lo Esperit Sant, es lo Esperit poderós, qui ab sa virtut, y poder expelleix al esperit de immundicia, y destrueix ab sos Dons, á tots los vicis.

Lo medi mes convenient per alcansar estos sét Dons del Esperit Sant, es la observancia de la Lley, segons las paraulas del Salvador, qui diu: *Si algú me ama guardará mas paraulas, y lo Pare Celestial lo amará, y anirém á ell, y farém mansió en ell.*

Tambe es medi convenientissim, la fervorosa, y continuada Oració, acompanyada de la esperansa, fundada en los mérits de nostre Redemptor Jesucrist, com aixi ho significa lo mateix Senyor per Sant Lluch, dient: *Si vosaltres sent mals, sabéu donar bonas dádivas á vostres fills, cuant mes vostre Pare Celestial donará lo Esperit bo del Cel, al qui li demanará.* (Luc. 11.) Per tant demaném al Etern Pare aquestos sét Dons de son Esperit Divino, per los mérits de son unigénit Fill, dient ab Santa Mare la Iglesia: Veniu Esperit Creador, visitau nostres enteniments, y ompliu nostres cors de vostra gracia soberana. Veniu Pare de Pobres, donador de carrechs, llum de nostres cors. Consolador bonissim, dols hoste per la Anima, y dols refrigeri. O llum ditxosissima, ompliu lo íntim del cor de vostres Faels. Netejáu lo

que está súcio, doblegau lo obstinat, escalfau al fret, y regiu al que está fora de cami. Donau á vostres Faels, que en Vos confian, vostre sagrat Septenari, çó es, vostres sét Dons. Donaunos lo mérit de la virtut, lo fi de la salut, y lo goig etern. Aixi sia. Amen.

FERIA III. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: Sabréu, com encara que totas las virtuts sian Fruits del Esperit Sant; y tots los pecats mortals sian tambe contra lo Esperit Sant, per cuant son tots contra la Caritat; pero algunas virtuts son ab especialitat anomenadas Fruits del Esperit Sant; y alguns pecats singularment anomenats, pecats contra lo Esperit Sant.

Los Fruits del Esperit Sant, segons doctrina de Sant Pau son dotse, es á saber: Caritat, Goig, Pau, Paciencia, Longanimitat, Bondat, Benignitat, Mansuetut, Fé, Modestia, Continencia, Castedat. Estas virtuts son las que ab particularitat se anomenan Fruits del Esperit Sant.

Lo primer Fruit, es la Caritat, per cuant es ella la arrél, y fonament de tots los demes bens, y sens ella son tots de ningun profit, y ella es sempre acompanyada de aquells bens, per qui los homens son bons.

Lo segon Fruit, es Goig espiritual, per qui los Justos serveixen á Deu ab gust, y alegria.

Lo tercer Fruit, es Pau, per qui los Justos están ab gran quietut de ánimo, en mitg de las tempestats, y borrascas de aquest Mon.

Lo cuart Fruit, es Paciencia, per qui los Justos sufreixen totas las adversitats, é injurias.

Lo quint Fruit, es Longanimitat, per qui los Justos tenen grandesa de ánimo en esperar las cosas á ells promesas per Deu Senyor nostre.

Lo sisé Fruit, es Bondat, per qui los Justos no sols no agravian á ningú, ans volen be á tots.

Lo seté Fruit, es Benignitat, per qui los Justos son afables, y familiars ab tots, y de paraulas, y condició apacibles.

Lo vuité Fruit, es Mansuetut, per qui los Justos moderan, y refrenan los moviments de la ira.

Lo nové Fruit, es Fé, per qui los Justos guardan llealtat al próxim, cumplen sas promesas, y observan fidelitat en los contractes.

Lo desé Fruit, es Modestia, per qui los Justos vencen la arrogancia, y presumpció.

Lo onsé Fruit, es Continencia, per qui los Justos no sols se abstenen del demasiat menjar, y veurer, sino tambe de tot mal y pecat.

Lo dotsé Fruit, es Castedat, per qui los Justos conservan puresa de Anima, junt ab la castedat del cos.

Los pecats, ques diuhen pecats contra lo Esperit Sant, son un género de pecats gravíssims, de qui diu Cristo Senyor nostre, que nos perdonan en aquesta vida ni en la altra, no perque sia impossible perdonarse, sino per la gran dificultat que hi ha de arrepentirse de veras, los qui tals pecats cometrán, per cuant es Lley Divina imposada als homens, que nols dará ell la gracia en la terra, ni la Gloria en los Cels, sino aborreixen lo pecat, determinantse á viurer cristianament. Y una cosa, y altra falta, en los pecats ques cometen contra lo Esperit Sont; perque per ells tanca lo pecador la porta á las inspiracions del Esperit Sant, sens las cuals es impossible la salvació; per cuant ab tals pecats, es despreciada de pura malicia la misericordia, y gracia, que lo Esperit Sant nos ofereix, á qui especialment se atribueix aquest benefici, per ser ell la font de tot be.

Y per major intelligencia, es de saber, que de tres maneras pot pecar lo home, que son, per flaquesa, per ignorancia, y per malicia. Pecar per flaquesa, es pecar contra la persona del Pare, á qui se atribueix lo poder, y de esta manera pecá Sant Pere, cuant negá á son Mestre. Pecar per ignorancia, es pecar contra la persona del Fill, á qui se atribueix lo saber, y desta manera pecá Sant Pau, cuant perseguia la Iglesia. Pecar per malicia, es pecar per pura maldat, y contra lo Esperit Sant, á qui se atribueix la bondat, y axi pecaren los Fariséus.

Sis son los pecats, que ab singularitat se oposan á la bondat de Deu, y estos son los que se anomenan pecats contra lo Esperit Sant; y son los seguents: Presumpció, ó vana esperansa de la Divina misericordia; Desconfiansa de la mateixa misericordia; Contradicció de la veritat coneguda; Enveja de la gracia agena; Obstinació en lo mal; é Impenitencia final.

La Presumpcio, ó esperansa vana, es cuant lo home peca sens algun temor á Deu; y de tal manera confia en la Divina Bondat, que espera alcansar la Gloria, sens fer penitencia de sas culpas.

Lo segon pecat contra lo Esperit Sant, es la Desesperació, ó Desconfiansa de la Divina misericordia; com aixi pecaren Cain, y Judas; y aixi pecan tots cuants desesperan, y desconfian de alcansar lo perdó de sas culpas.

Lo tercer pecat contra lo Esperit Sant, es la contradicció de la veritat coneguda, no emperó de cualsevol veritat, si sols de la veritat tocant al Culto Divino; y aixi pecaren los Fariséus, y pecan los Heretges, y tots aquells, que introdueixen opinions, y sectas de perdició.

Lo cuart pecat contra lo Esperit Sant, es Enveja de la caritat, y gracia agena; y aquest pecat cometen los qui se entristeixen de las gracias, y dons, que lo Esperit Sant concedeix á altri.

Lo quint pecat contra lo Esperit Sant, es la Obstinació en lo mal, y es cuant lo pecador segueix ab tanta porfia al pecat, que ab ningun género de paraulas, ni consells, ni castichs vol apartarse de ell, com aixi pecá Farahó.

Lo sisé pecat contra lo Esperit Sant, es la Impenitencia final; y es cuant lo pecador, no sols no vol donar fi á sos pecats, sino que proposa no fer penitencia, ni apartarse de ells. La mort de estos tals, es la que lo Profeta anomena malíssima, per cuant es impossible la salvació, per cuants morirán ab lo pecat de la Impenitencia final.

Estos sis pecats, son los pecats contra lo Esperit Sant, y son gravíssims entre tots los pecats, y se diuhen irremissibles, perque, ó may, ó raras vegadas se perdonan, per las rahons preditas.

Per tant debém armarnos contra ells, com aixi nos ho amonesta lo Apostol Sant Pau, dient: *No vullau contristar al Esperit Sant.* Y tambe lo Profeta, dient: *Si en lo dia de avuy ohiréu sas veus; no vullau endurir vostres cors*: perque los cors durs tindrán grans treballs en sos últims dias, com aixi sens diu en la Sabiduría.

Si emperó ohim sas veus, y posám per obra sas santas inspiracions, serém dels elegits per la Gloria, ahont tots nos vejám. Amen.

IN FESTO SANCTISSIMÆ TRINITATIS.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la present solemnitat refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 28.) que

parlant Cristo Senyor nostre ab sos Deixebles, los digué lo seguent: A mi se me ha donat absolut poder en los Cels, y en la terra. Anáu donchs, ensenyáu á totas las Gents, batejantlas en nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant. Advertiu, que Jo estich en vostra companyia, y ab vosaltres estaré fins á la fi del Mon. Assó es lo que literalment refereix lo Evangeli de avuy.

Dient Cristo Senyor nostre: *A mi se me ha donat tot lo poder, aixi en los Cels, com en la terra*; no sols vol dir, que en cuant Deu te lo mateix poder, que lo Pare Etern, sino que en cuant home te absoluta potestat, é imperi sobre totas las criaturas, no sols de la terra sino tambe Celestials, volent lo Etern Pare que son unigénit Fill Jesucrist Redemptor nostre, tinga lo mando, lo imperi, y lo gobern de totas las criaturas visibles é invisibles, las cuals están compresas en las paraulas del Cel y terra.

Aixi com en mans de Joseph lo perseguit, (Gen. 41.) deixá lo Rey Farahó tot lo gobern de son Regne de Egipte, manant á tots sos vassalls quel obehissen: aixi lo Etern Pare volgué honrar á son unigénit Fill, deixant en sas mans lo Imperi de sa dilatada Monarquía de Cels, y terra, manant tambe á totas las criaturas quel obehissen: lo cual decret intimá lo Etern Pare en la montanya del Thabor, dient desde un nuvol: *Aquest es lo meu Fill amat, ohiulo y obehiulo.* (Matt. 17.)

Aquest imperi tant universal en mans de Cristo Senyor nostre, era ja profetisat per Anna Profetisa, la cual digué: *Lo Senyor donará son imperi á son Rey, y exaltará lo mando de son Ungit.* (1. Reg. 2.) Y lo Profeta David suspirant per veurer est gobern, deya ab gran fervor de son cor: *Donau Senyor vostre imperi al Minyó vostre: y posau en mans del Fill del Rey la Justicia, la Vara, lo Cetro.* (Psal. 85. & 71.)

Aquest domini, y poder, volgué Cristo Senyor nostre manifestar á sos Deixebles en la present ocasió, en que los maná anassen á predicar, ensenyar, y batejar als Gentils; per atacar totas las representacions, y dificultats, que los Apostols li podrian proposar, á vista de tant árduo precepte com es de anar ells per tot lo Mon, ensenyant, y batejant als Gentils.

Era lo Sagrat Collegi Apostólich una Congregació, ó Junta de Personas molt humils, y de éstas volgué valerse lo Senyor per plantar la Fé per tot lo Mon, ja per manifestar son gran poder, ja tambe per confondrer la supérbia, y vana sabiduría dels mundans, per lo que diu la Sagrada Escriptura: *Deu elegeix las co-*

sas flacas, ó humils, per confondrer las fortas, ó supérbas. Y perque los Apostols no desmayassen per sa insuficiencia, en assumpto, y ministeri de tant pés, los digué lo Senyor, que ell tenia tot lo poder en los Cels, y en la terra; que fou lo mateix que dirlos: que pues ell era qui los enviaba, encara que com á Ovellas entre Llops, que ell cuidaría de assistirlos, y que los comunicaria son poder: de lo que quedaren los Apostols tant animosos, que parlant Sant Pau de sí mateix, diu: *Jo totas las cosas puch, en aquell quem conforta.* Y parlant per tots los Apostols, diu: *Tenim de Cristo Senyor nostre la gracia, y lo Apostolat per obehir á la Fé en totas las Gents;* (Rom. 1.) çó es, perque totas las Gents nos obehescan y cregan en la Fé que predicám.

Tambe volgué Cristo Senyor nostre manifestar son gran poder en la present ocasió que maná als Apostols, que batejassen en nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant (las cuals paraulas son de la forma del Sant Baptisme) per donarnos ensenyansa, que la materia, y forma del Sagrament del Baptisme, y de tots los Sagraments, prenen la virtut, y eficacia del poder de Cristo Senyor nostre, qui elevá las cosas naturals, com son la materia, y forma de tots los Sagraments, á tanta virtut, y poder, que causan gracia en qui dignament los reb.

La forma del Sagrament del Baptisme, consisteix en las paraulas seguents: *Jo te batejo, en nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant.* Y si be als Párrocos, y Madrinas, incumbeix la obligació de saber batejar, no obstant per oferirse no pocas vegadas la necessitat de haberse promptament de batejar alguna criatura, es cosa importantíssima, que tots ho sapian. Aixi que, cuant la necessitat obliga, pot, y déu quiscú batejar, prenent una poca de aigua, y ab intenció de batejar, llansarla sobre lo cap, si possible es, y sino sobre altra part principal de la criatura, dient al mateix temps estas paraulas: *Jo te batejo en nom del Pare, y del Fill, y del Esperit Sant.*

En la forma del Sagrament del Baptisme, se espressa per son nom cada una de las tres Personas Divinas, en que podém coneixer ser de órdre superior la vida de la gracia, ab que lo home es reengendrat per medi del Baptisme, que no la vida natural, ab que Deu Senyor nostre lo criá.

En la vida natural fou creat lo Home per Deu Senyor nostre, y si be á tant soberana fábrica concorregué tota la Santíssima Trinitat, pero no se espressan las tres Divinas Personas cada

una de per si, si sols implicitament, dient la Magestat Divina: *Fém al home á imatge, y semblantsa nostra.* (Genes. 1.) Pero en la vida de la gracia, ó en la nova reengendració ques fa en lo Sant Baptisme, en que segons doctrina de Sant Pau, son fets de nou, criaturas novas, y vasos nous, se espressan nominatim, ó cada una de per sí las tres Divinas Personas, Pare, Fill, y Esperit Sant.

En estas tres Personas realment distinctas, y un sol Deu tot poderós, consisteix lo inefable Mysteri de la Santíssima Trinitat, que avuy celebra nostra Santa Mare la Iglesia, y es lo principal Article de nostra Santa Fé, lo mes alt, y mes soberá.

Per aquest Article, estám obligats tots los Adultos, á saber, creurer, y confessar, que en Deu hi ha tres Personas realment distinctas, las cuals son: Pare, Fill, y Esperit Sant, y que no hi ha mes, que un sol Deu, per no haberhi mes que una naturalesa Divina, igualment comunicada á quiscuna de las tres Divinas Personas.

Una es la Persona del Pare; altra es la Persona del Fill; altra es la Persona del Esperit Sant, pero una es la gloria, y Magestat, aixi del Pare, com del Fill, y del Esperit Sant.

Cual lo Pare, tal es lo Fill, y tal lo Esperit Sant.

Lo Pare es Increat, lo Fill es Increat, y lo Esperit Sant es Increat.

Lo Pare es Inmens, lo Fill es Inmens, y lo Esperit Sant es Inmens.

Lo Pare es Etern, lo Fill es Etern, lo Esperit Sant es Etern, y no son tres Eterns, sino un Etern; aixi tambe, no son tres Increats, ni tres Inmensos, sino un sol Increat, y un Inmens.

Lo Pare es tot Poderós, lo Fill es tot Poderós, lo Esperit Sant es tot Poderós, y no son tres Omnipotents, sino un Omnipotent. (Ex Symbolo Sancti Athanasii.)

Lo Pare es Deu, lo Fill es Deu, lo Esperit Sant es Deu, y no son tres Deus, sino un sol Deu.

Lo Pare es Senyor, lo Fill es Senyor, lo Esperit Sant es Senyor, y no son tres Senyors, sino un sol Senyor.

Lo Pare no es fet de algú, ni creat, ni engendrat.

Lo Fill no es fet, ni creat, si engendrat del Pare abans de tots los sigles.

Lo Esperit Sant, no es fet, ni creat, ni engendrat; si desde la eternitat proceheix igualment del Pare, y del Fill.

Perçó, no hi ha tres Pares, sino un Pare; no hi ha tres Fills, sino un Fill; no hi ha tres Esperits Sants, sino un Esperit Sant.

En tota la Santíssima Trinitat, no hi ha res primer, ni posterior, ni cosa major, ni menor, sino que totas las tres Personas son coeternas, y coiguals.

Jesucrist es perfet Deu, y perfet home, compost de Anima racional, y de carn humana. Ell es igual al Pare, segons sa Divinitat, y menor á ell, segons sa Humanitat, qui encara que sia Deu, y Home, no son dos, sino un Cristo.

Aquest Mysteri de la Santíssima Trinitat, per ser tant alt, y tant soberá, no es convenient volerlo escudrinyar ab nostre flach enteniment, perque com diu lo Esperit Sant en los Probervis: *Lo qui voldrá esbrinar tal Magestat, quedará oprimit de sa grandesa.* (Prov. 25.) Lo que tots debém fer en esta vida, es captivar nostre enteniment, y venerar per la Fé tant gran Mysteri, perque aixi siám mereixedors de poderlo contemplar per tota una eternitat en la Gloria, ahont tots vejám. Amen.

Publicació de la Festa del Corpus Christi.

Dijous primer vinent, celebra la Iglesia Santa ab festa de precepte, la Institució del Santíssim Sagrament de la Eucaristía, en que Cristo Senyor nostre, cuant volgué passar de aquest Mon á son Etern Pare, nos deixá una memoria de la sua Sagrada Mort, y Passió, y una prenda de son Amor, donantnos lo seu preciocíssim Cos en menjar; y la sua puríssima Sanch en beguda.

Aquesta festa debia celebrarse en lo Dijous Sant, dia de la Cena del Senyor, en que fou instituhit aquest inefable Sagrament; pero com aquell dia estiga la Iglesia ocupada en moltas funcions, no podria celebrar tant gran festa ab la solemnitat convenient; y perçó Urbá Papa Cuart de bona memoria, la transferi al Dijous despres de la Octava del Esperit Sant, exortant, y amonestant á tots los Faels cristians, que ab verdadera, y pura confessió, almoinas, Oracions, y altras obras bonas, se disposen á ferse participants de la Divinitat, ques comunica als qui dignament reben aquest inefable Sagrament; y per mes excitar la devoció dels Faels cristians, concedí moltas Indulgencias, las cuals aumentá Martí Papa Quint, concedint moltas Indulgencias, als que assitirán als Divinals Oficis, y á quiscuna de las Horas aixi Nocturnas, com Diurnas, com y tambe á la Professó, senyalant á quiscuna de estas obras, varios dias de Indulgencia.

Procuráu tots guanyar las Indulgencias concedidas, y celebrar esta festa ab gran profit de vostras Animas. Aixi sia. Amen.

DOMINICA INFRA OCTAVAM

CORPORIS CHRISTI.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 14.) que parlant Cristo Senyor nostre als Fariséus, los digué la Parábola seguent: Un home feu un gran convit, y cridá á molts; y arribada la hora del sopar, enviá un de sos Criats á dir als Convidats, que vinguessen, perque ja totas las cosas estaban aparelladas. Aná lo Criat ab lo recado de son Amo als Convidats, y estos tots se escusaren. Un se escusá dient: He comprat una granja, y tinch de anar á veurerla. Altre se escusá, dient: He comprat sinch parells de bous, y vaig á probarlos. Altre se escusá, dient: Me he casat, y per tant no puch anarhi. Torná lo Criat ab estas respostas; á las horas enfadat, é indignat lo Senyor, digué al Criat: Marxa luego, y ves á las plassas, y carrers de la Ciutat, y fes que vingan los Pobres, los Flachs, los Ciegos, y Coixos. Feu lo Criat lo que son Amo li maná, y torná dient: He fet lo que me habéu manat, pero encara sóbra lloch per mes convidats; responguéli lo Senyor: Vesten fora de la Ciutat, regoneix los camins, y á cuants trobarás feslos venir, perque vull tenir ma Casa plena. Digué tambe: De veritat vos dich, que ningú de aquells, que son estats Convidats, y se han escusat, gustará ma Cena. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Esta gran Cena, significa la Sagrada Eucaristía. Lo home qui feu esta Cena, es Cristo Senyor nostre. Los Convidats á ella, som tots los Faels cristians, qui haurán arribat á la edat de discreció, tant si son Pobres, com Richs, Senyors, ó Vassalls, Coixos, Ciegos, Mancos, Tullits, tots som igualment convidats á esta Cena, y diu de ella lo mateix Senyor, que es Cena gran; ja per ser gran lo número dels Convidats; ja, y mes propriament per la vianda. ó menjar regalat de esta Cena, que es lo Divino Corder Cristo Senyor nostre, y sa preciosa Sanch en beguda, segons las paraulas del mateix Salvador, qui diu: *La mia Carn, es verdader menjar, y ma Sanch verdadera beguda.* (Joan. 6.)

Habéu de saber, que lo Santíssim Sagrament de la Eucaristía, es un dels sét Sagraments de nostra Santa Mare la Iglesia, instituhit per Cristo Senyor nostre en la última nit de la Cena, en que abans de passar de aquest Mon á son Etern Pare, nos deixá, no sols una perpétua memoria de la sua Sacrosanta Mort, y Passió, sino tambe una prenda, ó penyora de la Gloria, y un Compendi, Summa ó Memorial de las majors maravellas, que podia obrar la Omnipotencia, discorrer la Sabiduría, é inventar lo Amor Divino.

Aquest Sagrament, es lo qui per excellencia se anomena Santíssim, per contenir en sí al mateix Autor de la Santedat; y per ser incomprehensible á la rahó humana tant alta obra, en que son enganyats nostres sentits, vista, gust, olfato, y tacto, qui naturalment percebeixen ser Pa, lo que es Cos de Cristo Senyor nostre, y res no obstant, son dits sentits captivats en obsequi de la Fé de tant gran Mysteri; y per cuant en los accidents de Pa, está cuberta la Magestat de Cristo Senyor nostre, tant alt, y tant poderós, com está en lo Cel, y tot en tota la Hostia, y tot en cualsevol part de ella; perçó es aquest Sant Sagrament una maravella de maravellas, y qui per excellencia se anomena Sagrament de la Fé: com, y tambe, per cuant per medi de aquest Sagrament, trobá Cristo Senyor nostre modo, y forma com quedarse entre los homens fins á la fi del Mon, fet menjar, y sustento de nostras Animas; perçó es aquest Sant Sagrament, qui tambe per excellencia se anomena Sagrament de Amor.

Aquest Sant Sagrament, es lo mes noble de tots los Sagraments, ja perque es lo fi á que tots los demés se ordenan, ja tambe perque es la font de ahont dimana la virtut, y forssa dels demés Sagraments, per contenir en sí al mateix Autor dels Sagraments, y de la virtut, çó es, á Cristo Senyor nostre, y perçó déu adorarse ab la adoració superior, anomenada Latrya. (Sess. 13. cap. 5.)

La dignitat, y grandesa de aquest admirable Sagrament, nos pot compendrer ab lo enteniment humá, ni tampoch esplicarse ab paraulas. La virtut Divina, es la que obra aquest Mysteri; y aixi com ab la paraula de Deu Omnipotent foren creats los Cels y la terra, aixi tambe en virtut de las paraulas de la Consagració, se fa esta obra tant admirable.

Los fruits, y efectes, que causa aquest Sant Sagrament en las Animas, que dignament lo reben, son innumerables. Ell es sem-

blant al Manná, que fou donat als Pares de la Lley vella, de tot gust, y suavitat. Ell es sustento de las Animas, aixi com lo aliment corporal es lo sustento del cos. Y aixi com lo aliment corporal conserva las forssas del cos, y las aumenta; aixi la Sagrada Eucaristía, no sols nos conserva en la virtut, sino que tambe la aumenta.

Qui per lo pecat resta flach, y débil, per aquest Sant Sagrament se repara, y cobra forssas per vencer tota manera de tentacions; y ab la virtut de aquest Sant Sagrament suportám las penalitats de aquesta vida, y alimentats ab aquest Divinal Sustento, caminám la jornada comensada, fins arribar á la montanya de Oreb, çó es, la eterna Benaventuransa.

Segons la calitat del sustento, se engendra en lo cos la cualitat, y varietat de humors: y per ser la Eucaristía sustento tant noble, pues es lo mateix Cristo en Cos, y Anima, y juntament la Divinitat, engendra en las Animas Esperits Celestials, y Divinos. Ell refrena los estimulos de nostra carn. Ell aplaca lo fomes peccati, de ahont dimanan los mals desitgs y malas inclinacions, per cuant lo Cos de Cristo Senyor nostre es Pa de Angels, y sa Sanch, es lo Vi, que engendra puresa.

La Fé, sens aviva, ab aquest Divinal Mysteri. La Esperansa sens confirma, ab esta prenda de la inmortalitat. La Caritat sens aumenta, ab aquest vincle de Amor Divino, per qui la Anima queda unida ab Deu, y Deu ab la Anima, segons las paraulas del Salvador, qui diu: *Lo qui menja ma Carn, y beu la mia Sanch, queda en mi, y Jo en ell.* (Joan. 6.)

Pero, estos, y molts altres fruits, y efectes solament rebrán aquells, que dignament combregarán. Pero aquells qui combregarán indignament, çó es, ab conciencia de pecat mortal, se tragan la condemnació, y judici, com aixi espressament ho testifica Sant Pau, dient: *Qui emperó, menja, y beu indignament; menja, y beu per si lo Judici.* (1. Cor. 11.)

Per tant, está obligat lo Pecador, qui voldrá rebrer aquest Divinal menjar, á disposarse primerament ab entera, y dolorosa confessió de sas culpas, segons la doctrina de Sant Pau, qui diu: *Probias primerament á si mateix lo home*, çó es, purifique primerament sa conciencia, de tota, y cualsevol culpa mortal, *y aixi menjia de aquell Pa, y bega de aquell Calser.* (1. Cor. 11.)

La gracia es la disposició, que se requereix de part de la Anima; per dignament rebrer al Santíssim Sagrament, y es ella

lo adorno, ó vestidura nupcial, ab que vol lo Senyor, que entrém en son convit; y tots cuants sens ella se atrevirán á combregar, cometrán un pecat de sacrilegi molt enorme, dient Sant Pau, de estos tals: *que serán reos del Cos, y Sanch del Senyor;* (1. Cor. 11.) y poden temer que nols succehesca, lo que á aquell Convidat, qui perque se atreví á entrar en lo convit, sens la vestidura nupcial fou condemnat á las eternas penas del Infern, com aixi consta en los Cap. 22 de Sant Mateu. (Matt. 22.)

Tambe es importantíssim abans de combregar, recullirse interiorment, y excitar lo cor á devoció ab sants pensaments, ab actes de Fé, Esperansa, y Caritat; y molt singularment ab la consideració de la Mort, y Passió de Cristo Senyor nostre, com aixi nos ho recomaná lo mateix Senyor, dient: *Assó faréu, en recort, y memoria de mi.* (Luc. 22.)

De part del Cos, tambe se requereix estar dejú de dejuni natural, çó es, no haber menjat, ni begut res, de las dotse horas de la nit en avant lo dia de la Comunió, sino fos, que per rahó de malaltia, se hagués de rebrer aquest Sant Sagrament per Viatich. Esta disposició del dejuni natural, es de precepte de nostra Santa Mare la Iglesia, en reverencia de tant gran Sagrament.

Despres de haber rebut ab molta reverencia, y humilitat la Sagrada Comunió, debéu estar recullits interiorment per algun espay de temps, donant moltas gracias al Senyor de la gran mercé ha volgut fervos, dignantse venir á vostres cors; y en agrahiment á tant singular benefici, debéu oferirvos á servirlo, y amarlo tota vostra vida; y debéu tambe ab gran confiansa demanarli gracias, y mercés espirituals, pues diuhen comuntment los Sants Pares, que aquell temps, que tardan á consumirse las especies, es lo temps mes apropósit, per negociar ab lo Senyor, y alcansar de ell moltas benediccions.

La obligació de rebrer la Sagrada Eucaristía, es de precepte Divino, intimat per lo mateix Senyor, qui diu: *Prenéu y menjau: si no menjau de aquest Pa no tindréu vida.* (Joan. 6.) Pero per cuant lo Senyor no determiná, ni lo temps, ni las vegadas, perçó la Iglesia Santa ha prés varias resolucions. En la primitiva Iglesia, cuant los Faels cristians, vivian ab mes regla, y fervor, disposá que tres vegadas lo any deguessen Combregar. Y de molt temps á esta part, en atenció á la gran relaxació de costums y poca pietat, y religió cristiana, sols obliga una vegada lo any, per lo temps de la Pascua florida; y per costum

llegitimament introduida, se satisfá á est precepte de la Comunió annual, combregant en la Cuaresma. Pero no cumplirá á aquest precepte, qui poch temerós de Deu, combregás sacrilegament, com aixi está ja definit per la Santedat de Innocencio Onsé. (Pro. 55.)

La pena Ecclesiástica, disposada en los Sagrats Cánons, y Concilis, per als qui no cumplirán al precepte de la Comunió annual, es privar als trangressors del ingres en la Iglesia; y en cas morissen sens verdadera contrició, que no sels done terra Sagrada.

No obstant, que la Iglesia Santa sols obliga combregar una vegada en lo any, vos advertim, que será de gran agrado del Senyor, y profit de vostras Animas, lo frecuentar aquest Sant Sagrament, ab reverencia, amor, y temor; y vos exortám en lo Senyor, que las Festas de gran solemnitat, las santifiqueu, confessant, y combregant, en lo que Deu Senyor nostre será singularment obsequiat, y vos faréu mereixedors dels admirables fruits, y efectes, que causa lo Sant Sagrament de la Eucaristía.

En obsequi, y reverencia de tant gran Mysteri, y en agrahiment del gran benefici de la institució de tant alt Mysteri, digám tots: Sia alabat lo Santíssim Sagrament del Altar, ara, y per sempre. Amen.

DOMINICA III. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y Faels cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 15.) que los Publicans, y Pecadors se acostaban á la Magestat de Cristo per obir sa doctrina, y que Cristo Senyor nostre se tractaba ab ells ab molta familiaritat, menjant tambe ab ells. Los Escribas, y Fariséus murmuraban perçó del Salvador, y ell los digué lo seguent: Qui de vosaltres, si te cent Ovellas, y ne pert una, no deixa las noranta nou en lo desert, y busca la perduda, fins á tant, que la ha trobada, y despres se la posa sobre sos muscles, y ab ella sen torna alegre á casa sua, ahont convoca als amichs, y vehins, dient á tots, que lin donen la enorabona per haber trobat la Ovella, que habia perduda? Pues dichvos, que aixi mateix es majór la alegria, que hi ha en los Cels, en la conversió de un Pecador, que fá verdadera penitencia, que no

en noranta y nou Justos, que no necessitan de fer penitencia. Y quina Dona, si te déu joyas, y ne pert la una, no encen luego la llum, y escombra casa, buscantla ab grans diligencias, fins á tant que la ha trobada, y cridant á sas amigas, y vehinas, diu á totas li donen enorabonas de haber trobat la joya perduda? Pues dichvos, que aixi mateix es gran la alegria, que tenen los Angels cuant veuhen, que un Pecador se converteix, y fa verdadera penitencia. Assó es lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Lo género humá, perdut per la culpa de nostres primers Pares, es la Ovella perduda, y la amada tant per Deu Senyor nostre, qui deixá las noranta y nou Ovellas, çó es, los nou Cors de Angels, y vingué al Mon, vestintse de nostra carn mortal per buscarla, y trobada, se la carregá tambe sobre sos muscles, lo que feu, cuant sobre sas delicadas espatllas, fou posada la pesada cárrega de la Creu, com espressament ho testifica Sant Pere, dient: *Ell ha portat nostres pecats en son Cos, sobre la Creu.* (1. Pet. 2.)

Lo tracte familiar de Cristo Senyor nostre ab los Publicans, y lo gran agrado, ab que foren rebuts, manifestan, que per mes graves, y enormes que sian nostras culpas, si de veras nos convertim al Senyor, y fem verdadera penitencia, serém tambe rebuts del Senyor ab infinit amor, y agrado, com aixi consta de varias parts de la Sagrada Escriptura, y molt singularment de Sant Pau, qui diu: *En cualsevol hora, que lo Pecador plorará sas culpas, serán tant plenament perdonadas, que, ni menos se recordará de ellas lo Senyor.* (Hebr. 10.)

No reprehengué Cristo Senyor nostre ab asperesa als Fariséus, perque lo murmuraban del agrado, ab que rebia als Pecadors, per cuant es cosa, de que lo Senyor ne fa gala, dient: *No he vingut al Mon per cridar als Justos, sino per cridar als Pecadors.* (Matth. 9.)

Los Pecadors verdaderament penedits, son tractats per lo Senyor ab mes singulars demostracions de amor, que no los Justos, é Innocents, com aixi consta de varios successos en la Sagrada Escriptura; Sant Pere, Sant Pau, y Santa Magdalena, qui foren Pecadors, despres de sas llágrimas, y penitencias, foren los mes singularment afavorits. Sant Pere, fou constituhit Princep de tots los demés Apostols, Pedra fundamental de la Iglesia, y á ell entregá lo Senyor las Claus del Cel. Sant Pau, qui fou perseguidor

de la Iglesia, fou despres Vas de Elecció, ó lo elegit per portar, ó predicar lo nom del Senyor á las Gents, y fou tambe qui meresqué aquella honra tant singular, de ser arrebatat al tercer Cel, ahont veu los arcanos, y secrets de la Divinitat, inexplicables á la llengua humana. Santa Magdalena, habent estat lo escandol de Jerusalém, fou tant amada de Cristo, que experimentá las mes raras finesas de son amor.

Cristo Senyor nostre, es aquell Pare, que tenia dos fills, (Luc. 15.) lo un dels cuals, çó es, lo major, fou tant bon fill, y tant atent, y respectuós á son Pare que may li doná lo menor disgust; y lo fill menor, qui fou lo Prodich, li doná molts disgustos, ja demanantli, y prenent la llegítima, y mes gastantla en torpesas. Pero despres, que verdaderament penedit torná á casa de son Pare, est lo rebé ab imponderables demostracions de amor, donantli molts ósculos, y abrassos, vestintlo de gran gala, y fentli un espléndido convit: de lo que admirat lo germá major, passá á queixarse ab son Pare, per cuant may ell habia merescut tals honras, sobre haberli estat sempre obedient. Lo germá major, significa als Angels, als Justos, é innocents. En lo fill menor, y Prodich, están significats los Pecadors arrepentits, y penitents, y éstos son los mes honrats, y afavorits de Cristo Senyor nostre, ja per mostrar lo infinit de sa misericordia, ja per acreditar la eficacia, y poder de la verdadera penitencia, ja perque ningun pecador desconfie del perdó de sas culpas.

Lo amor tant singular de la Magestat Divina ab los pecadors penitents, no déu servir en manera alguna de motiu per diferir lo convertirnos, per cuant lo valerse de la Divina misericordia per pecar, y perseverar en las culpas, es maldat enorme, ab que se desmereix la misericordia de Deu, qui per est pecat es singularment provocat á ira, é indignació.

La gran benignitat de Deu Senyor nostre, y las honras singulars, ab que tracta als Pecadors, ha de servir á tots de singular motiu per convertirnos de veras á ell, y fer verdadera penitencia de nostras culpas, com aíxi nos ho amonesta Sant Pau, dient: *Per ventura no sabéu, que la benignitat del Senyor nos convida á penitencia?* (Rom. 2.) Y tambe *Qui se valdrá de la Divina Clemencia per perseverar en sas culpas, atesora per si, la ira, é indignació.*

La Joya perduda, de qui fa menció lo present Evangeli, significa á la Anima dels qui están en pecat mortal, y per ell tenen los

Pecadors perduda á sa Anima, la cual es una joya engastada en la terra de nostres cossos, com aixi expressament consta de Sant Pau, qui diu: *Tenim aquest tresor, en vasos de terra.* (2. Cor. 4.)

La Anima, es aquella joya de tant gran valor, y estima, per qui lo Divino Mercader Cristo Senyor nostre (Matth. 13.) doná tot cuant tenia, sols per poder comprar la preciosa Margarita de la Anima, donant per totas las Animas en general, y per quiscuna en particular, fins la sanch de sas venas, y sa propria vida, la cual era préu de infinit valor, de lo que se infereix, ser cada una de las Animas, un tresor de valor infinit, sens que tots los tresors del Mon, ni la preciositat del Sol, Lluna, y estrellas, puga compararse ab ella, ni ab tots los tresors junts puga comprarse una sola Anima.

No debéu pensar, ni creurer, que la Anima sia alguna cosa material, ó corpórea. Ella es un Esperit molt noble, qui no te son origen, ó principi de la terra com los cossos, sino que purament es creada per Deu Senyor nostre á imatge, y semblantsa sua, per las tres Potencias, de que está adornada, es á saber, Memoria, Enteniment, y Voluntat. Ella es obra tota de las mans de Deu, ó de son poder. Ella te sa descendencia de la Magestat Divina, per lo que diu Sant Pau, (Act. 17.) que som del llinatge de Deu Senyor nostre. Ella encaraque tinga principi, no tindrá fi, perque es eterna, é inmortal. Ella es una substancia intellectual, que está tota en tot lo cos, y tota en cualsevol part del cos. Ella es la vida de nostres cossos, tota la forssa, y hermosura de ells. Si sentim, sins recordám, si coneixém, si amám, si avorrim, si pensám, si discorrém totas estas cosas son operacions de la Anima, y perçó, fora que sia la Anima del cos, resta lo cos fet un tronch, y sach de terra.

Per totas las rahons sobreditas, debém fer apreci, y estima de nostras Animas, y debém tenir gran cuidado, en no perdrer nostra Anima, per cuant si la perdém, res de aquesta vida nos haurá aprofitat, segons las paraulas de Cristo Senyor nostre, qui diu: *Que aprofita al home ser Senyor de tot lo Mon, si pateix detriment*, çó es, *si pert á la sua Anima.*

Tots los qui per lo pecat mortal tindrán perduda, ó haurán perdut á sa Anima, deuhen á imitació de la Dona del present Evangeli, encendrer la llum, çó es, considerar la gran pérdua, que han fet, lo que es la sua Anima, lo que val, y lo que costa. Deuhen tambe escombrar sa casa, ço es, fer un diligent

examen, y per medi de una bona Confessió, limpiar sas conciencias, y fer verdadera penitencia, aixi alcansarán de Deu Senyor nostre sa amistat, y gracia, acompanyada dels favors, y gracias singulars, que Deu acostuma fer als verdaders penitents. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA IV. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 5.) que anant la Magestat de Cristo Senyor nostre per las riberas del mar de Galiléa, lo seguian moltas gents, per ohir sa Divina paraula: y que veyent Cristo dos Barcas, que estaban á la llengua del aigua, las cuals eran dels Pescadors Sant Pere, Sant Jaume, y Sant Joan, los cuals rentaban las rets, entrá Cristo Senyor nostre en la Barca, que era de Sant Pere, y assentat en ella predicá á las Turbas. Acabat lo Sermó, digué á Sant Pere, que guiás la Barca un poch dins lo mar, y que llanssás las rets en lo mar per pescar. Sant Pere respongué: Mestre, tota la nit habém treballat en pescar, y no habém agafat cosa; pero en vostra paraula llanssaré las rets. Apenas Sant Pere hagué tiradas las rets en lo mar, cuant fou tant abundant la pesca, que las rets se rompían, per tanta multitut de peixos. Sant Pere cridá ab senyas als companys, que estaban en la altra Barca, perque vinguessen á ajudarli, y umpliren las dos Barcas de peix. Admirat Sant Pere de aquest prodígi, se llanssá als péus de Cristo ab gran reverencia, y humilitat, dientli: Apartauvos Senyor de mi, perque so un gran Pecador. Y lo Senyor li respongué: Not espantes; de esta hora en avant, serás Pescador de homens. Arribats que foren en terra, deixaren los Pescadors tot cuant tenian, y seguiren al Senyor. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Lo treball, que prengueren los Apostols en pescar tota la nit, sens pescar ningun peix, nos ensenya, que tots, y cualsevols, que están en las tenebras del pecat mortal, per mes que treballen en obras santas, y bonas, nols aprofita per la Gloria: per cuant habéu de saber, que las obras bonas, per ser meritorias, deuhen ser acompanyadas de la gracia, y amistat de Deu, per

lo que diu Sant Pau: (1. Cor. 13.) *Encara que jo mortificás lo meu cos fins á perdrer la vida al rigor de penitencias, y encara que distribuis tot cuant tinch en almoynas, y encara que fes grans prodigis; si no tinch Caritat* (çó es, si no estich en gracia de Deu) *res me aprofita;* çó es, no serán aquestas obras meritorias, ni de gracia, ni de gloria.

Aixi com la Fé sens obras bonas, es Fé morta, aixi tambe las obras bonas sens la gracia, son obras mortas; y á la manera que lo sarment apartat del sép no dona fruit, per cuant lo fruit del sarment prové del sép; aixi lo fruit de nostras obras prové de la gracia, com aixi espressament ho testifica Cristo Senyor nostre, dient: *Jo so lo sép, y vosaltres sou los sarments. Aixi com los sarments, no poden dar fruit per si, sino es estant units ab lo sép; aixi vosaltres, sino es que estigau en mi. Qui emperó estará unit ab mi, donará molt fruit.* (Joan. 15.)

La gran pesca de Sant Pere, estant ab ell la Magestat de Cristo, no sols manifesta, que sens la ajuda, y assistencia Divina, no podém fer cosa bona, sino tambe, que tot lo bo, ve de Deu Senyor nostre.

Tots los bens de aquesta vida, están reduits á tres maneras de bens, çó es, be de naturalesa, be de fortuna, y be de Gracia. Y tots estos bens venen de Deu Senyor nostre, y ell es lo autor, la font, y origen de ahont naix tot lo be, com aixi espressament ho testifica San Jaume, dient: *Tot lo be es de dalt, baixant del Pare de las llums.* (Jac. 1.) Per tant nos amonesta lo Apostol Sant Pau, que ningú vulla vanagloriarse, encaraque tinga alguna cosa bona, per cuant res de bo es cosa nostra, sino que la debém á Deu, qui nos la ha donada, sent tots nosaltres de nosaltres mateixos, tant inútils per tot lo bo, que ni menos som suficients per tenir un bon pensament, com aixi espressament ho afirma Sant Pau, dient: *No som suficients nosaltres de nosaltres mateixos en pensar, sino que tota nostra suficiencia es de Deu.* (2. Cor. 3.) Lo que tambe ab tota espressió y claredat, diu la Magestat de Cristo en las paraulas seguents: *Sens mi, no podéu fer cosa alguna.* (Joan. 15.)

En la Barca de Sant Pere, está significada la Santa Iglesia Católica Romana; y es lo nové Article de nostra Santa Fé, dels continguts en lo Credo menor, qui diu: *Crech en la Santa Mare Iglesia Católica Romana.*

Per aquest Article estám obligats á saber y creurer, que la

Iglesia Católica Romana, no es altra cosa, que la Congregació dels Faels cristians, de tal manera ordenada per Deu Senyor nostre, que habenthi molts Prelats, que rigen, y gobernan al Poble inferior, están tots baix de un Cap, qui es Cristo en los Cels, y lo Papa de Roma son Vicari en la Terra.

Habéu tambe de saber, y creurer, que la Iglesia, no es mes de una, de qui parlant lo Esperit Sant, diu: *Una es la Paloma mia, la hermosa y la amada.* Es una, perque té, y tindrá fins á la fi del Mon una mateixa Fé, uns mateixos Sagraments, y un sol Cap. Ella es Santa, perque son Cap invisible, qui es Cristo, es Santissim, perque sa doctrina es Santa; y tambe, perque en sos Sagraments, y Sacrificis, conté verdadera Santedat.

Se diu Católica, que es lo mateix, que universal, perque se exten á tots los temps, y á totas las Gents. Se diu Apostólica, perque foren los Apostols los principals Fundadors. Se diu Romana, perque lo Cap visible, es sols lo Summo Pontífice de Roma.

Per aquest Article, habéu tambe de saber, y creurer, que ningú dels qui están fora del gremi de Santa Mare la Iglesia pot salvarse; aixi que es heretgía lo creurer, que son bonas las Sectas de Calvino, y Lutero, y de altres Heresiarcas, y poder en ellas salvarse algú.

La Iglesia Santa, está significada en la Arca de Noé, en que sols se salvaren los que eran dins de la Arca, y tots los que estaban fora de ella, se perderen.

Tambe habéu de saber, y creurer, que en la Iglesia Católica, entre los Faels cristians, que están en gracia, hi ha verdadera, y perfeta comunicació de bens, y exercicis espirituals, com son Satisfacions, Oracions, Sufragis, y altras obras bonas, participant tots, y cada un en particular de tot lo be, ques fa en la Santa Iglesia, de manera, que de las obras bonas que un fa, gosan los demes, encara que viscan en terras estranyas, y molt distants, ajudantnos uns á altres, com á membres, que som del Cos mistich de la Iglesia, á la manera que los membres del cos humá, mutuament se ajudan uns á altres, com los dits ajudan á la ma, la ma, ajuda al bras, lo bras ajuda á la espatlla, y la espatlla, á tot lo cos.

Esta comunicació de bens, es la *Comunió dels Sants*, segona part del dit nové Article de nostra Santa Fé. Esta Comunió, no sols es en la terra, sino que tambe enclou á las Animas del Purgatori, aixi que nostras Oracions, Sufragis, y demes obras bonas

ajudan á las ditas Animas en general, y en especial á aquellas, per qui en particular se aplican.

Tots emperó, los qui están en pecat mortal, no participan de las obras bonas dels Justos, perque encara que sian membres de la Iglesia, son membres morts, y podrits. Com ni tampoch participan de las obras bonas dels Justos, los que están excomunicats, per cuant son membres apartats del Cos Sant de la Iglesia. De lo que debém inferir, cuant digna sia de ser temuda la excomunicació.

Un dels singulars beneficis, que Deu ha fet á cada un de nosaltres, es habernos posats en la Santa Iglesia, sens alguns mérits nostres, si sols per la sua infinita misericordia, y debém ser tots agrahits á tant singular mercé, donarli las gracias, y suplicarli ab fervorosas oracions, que puig se ha dignat admetrernos en la Iglesia Militant, vulla tambe admetrernos en la Iglesia Triunfant, que es la Gloria Celestial, ahont tots nos vejám. Amen.

DOMINICA V. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y Faels cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 5.) que parlant Cristo Senyor nostre ab sos Deixebles, los digué lo seguent: Si vostra justicia, assó es, si vostre obrar no es mes justificat, que lo obrar dels Escribas, y Fariséus, no entraréu en lo regne dels Cels. Ja habéu obit lo precepte, que diu: No matarás, qui emperó matará, será reo de judici, ó de ser judicat ab severitat. Jo á mes de assó vos dich, que cualsevol, que tindrá ira contra son germá, çó es, lo próxim, será tambe reo de judici; y cualsevol, que dirá al próxim algunas paraulas leves de despreci, y afront, no passará sens castich; y si las paraulas son molt injuriosas, y de gran despreci, será castigat ab las penas del Infern. Qui donchs oferesca alguna cosa al Altar, y alli se recorde haber agraviat al próxim, deixe la oferta devant lo Altar, y vage primerament á reconciliarse ab lo próxim, y despres vinga á fer la oferta. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Cristo Senyor nostre ab la present doctrina volgué ensenyar-

nos á tots, que per lo quint manament de la Lley de Deu, qui diu: *No matarás;* no sols está prohibit lo homicidi voluntari, sino tambe la ira, lo odi, y lo maltractar al próxim ab paraulas injuriosas de contumelia, burla, mofa, y afront, las cuals son per ordinari pecaminosas, y la causa, y origen de molts homicidis.

No emperó está prohibida aquella ira, que es justa, y ben ordenada, la cual prove de zel, y amor, de que sian corretgidas las faltas, y castigats los delictes. Per tant poden, y deuhen airarse los Pares contra dels fills; los Amos ab sos criats; los Mestres ab sos deixebles; los Superiors ab sos súbdits, sempre, y cuant delinquirán.

Aquesta manera de ira, com á cosa santa, y bona, la aconsella David, dient: *Airauvos, y no vulláu pecar.* (Psalm. 4.) Y tambe lo Esperit Sant diu: *Millor es la ira, que la risa;* (Eccl. 7.) per cuant ab ella se corregeix lo qui obra mal.

Pero tots, y cualsevols Superiors, Pares, Amos, Mestres, y altres, deuhen no excedir en sa ira los limits de la moderació, per cuant pecarian per excés; com y tambe pecarian per defecte, si deixaban de corregir, y castigar las faltas de sos respectivè súbdits. Advertim tambe als Pares, que no se escusarán de pecat, sempre, y cuant castigant, ó corregint á sos fills, los blasfemarán, y malehirán.

La ira pecaminosa, de la cual parla la Magestat de Cristo en lo present Evangeli, no es altra cosa, que un desitg, ó apetit desordenat de punició, y venjansa, lo cual si es en cosa de dany grave, es pecat mortal, y si es de dany leve, es pecat venial; pero de totas maneras prohibida per lo mateix Senyor, qui diu: *Tot y cualsevol que se airará contra son germá será reo.* (Matt. 5.)

La ira, es lo cuart pecat, dels que vulgarment se anomenan mortals, y ab mes proprietat Capitals, perque de ells, com de son principi, font, y origen, naixen tots los demes pecats.

De la ira naixen la indignació, la discordia, lo odi, lo furor, las rinyas, las amenassas, las malediccions, las blasfemias, las contumelias, los homicidis, aixi que las preditas cosas, son las fillas de la ira.

La ira en las Sagradas Escripturas, es comparada á la locura, y embriagués, per cuant causa los mateixos efectes. Ella perturba, y ofusca la rahó: y per cuant per esta som imatges de Deu

Senyor nostre, la ira borra esta imatge, y fa als homens semblants, no sols á las bestias mes fieras sino tambe al Dimoni. Ella desterra de nostres cors al Esperit Sant, qui sols fa sa habitació en cors quiets, y pacífichs. Ella obra la porta al dimoni, qui facilment entra en los cors dels iracundos; per lo que exortantnos Sant Pau á que fugiám la ira, diu: *Germans, no vulláu fer lloch*, ó donar entrada *al diable.* (Ephes. 4.)

Las contumelias, irrisions, mofas, y altras paraulas injuriosas ditas al próxim ab ánimo de injuriarlo, son las fillas de la ira, singularment prohibidas per Cristo Senyor nostre en lo present Evangeli, dient: *Qui á son germá tractará de loco, será reo.*

La contumelia no es altra cosa, que paraulas de afront, ditas al próxim en sa presencia, y si las tals paraulas son de si tant pesadas, que pugan contristarlo, y llevarli la serenitat de ánimo, serán pecat mortal; com per ordinari ho son dir al próxim: Lladre, Loco, Judio, Borratxo, &c.

Qui hage ofés al próxim ab contumelias graves no cumplirá en sols confessarse de la culpa, sino que tambe está obligat á donar satisfació á la persona injuriada, ja sia per sí, ja sia per medi de terceras personas, la cual obligació volgué ensenyarnos Cristo Senyor nostre, dient: *Si ofereixes alguna cosa tua al Altar, y allí te recordés, que has agraviat al próxim, deixa la oferta, ves á reconciliarte ab ell, y despres torna.* Lo mateix que habém dit de las contumelias, se ha tambe de entendrer de las irrisions, mofas, y burlas.

Lo fer burla, y escarni del próxim, sol Deu castigar ja en aquesta vida, permetent en los qui mofan, y burlan, aquell mateix defecte, de que feyan escarni; y sóbran los exemplars de molts, que fent burla de un pobre Ciego han restat Ciegos, y fent burla de un pobre Coix han restat Coixos, cumplintse ab assó las paraulas de Sant Pau, qui diu: *En alló mateix que judicas á altri, te condemnas á tu mateix,* (Rom. 2.) çó es, te condemnas á tenir los mateixos defectes, que increpas al próxim.

La virtut contraria á la ira, es la paciencia, y mansuetut, tant amada de Cristo Senyor nostre, qui sent lo Mestre de totas las virtuts, volgué ab especialitat serho de la mansuetut, y paciencia, manantnos juntament aprengám de Ell á ser mansos, y suferts, dient: *Aprenéu de Mi, que so manso, y humil de cor.* (Matth. 11.)

Las paraulas de Cristo Senyor nostre, dient: *Si oferirás al-*

guna cosa al Altar, denotan la lloable consuetut, que sempre ha tingut y tindrá la Iglesia, de que sos fills los Faels cristians, especialment los Diumenges y Festas aporten alguna cosa al Temple, y la oferescan.

Aquesta lloable consuetut, introduhí lo mateix Salvador, y á imitació sua la fomentaren los Apostols, y la persuadeixen los Sants Pares; assegurant tambe conmunment los Autors, que las Ofertas son de tot Dret natural, Divino, y ecclesiástich. Y las paraulas de Cristo, qui diu: *Si ofereixes, y te recordas de haber agraviat al próxim, deixa la oferta, ves á reconciliarte ab ell, y despres torna á oferir*, (Paulus de Palacio in Math.) intiman lo precepte de una, y altra cosa, es á saber: de la reconciliació, y de la oferta.

La oferta, es acte de la virtut de Religió, y ab ella venerám al Senyor, regoneixentlo per medi de la oferta, tenir absolut domini en nostres bens, y que Ell es, qui nos los ha donats.

Encara que totas las ofertas sian del propri Párroco, y vingan éstas á servirli de sustento, no obstant es Deu Senyor nostre, qui es singularment servit, y obsequiat ab lo exercici de la virtut de Religió, la cual virtut se exercita ab las ofertas.

Y per cuant molts fills de perdició arriban á tal atreviment, y temeritat, que no duptan per alguns motius de malicia, y venjansa negar als Párrocos las ofertas acostumadas, y se conjuran ab altres per fer la mateixa substracció, tot lo que serveix en detriment de la devoció, Religió cristiana, y disminució de sufragis; y es disposició per arribar á perdrer la Fé, prenent los tals per fonament rahons frívolas, com son entre altras, lo no voler lo Párroco complaurer als Parroquians en algunas cosas, ó per algunas exaccions, que dits Párrocos no poden dissimular, sens caurer en perjurs manifestos; vos advertim, estar disposat en las Constitucions Tarraconenses (Cap. 9. de Decim. et Primit.) se procehesca contra éstos, com á contra los invasors de cosas ecclesiásticas, usurpadors de ellas, y com á suspectes de heretgía.

Cuant mes lliberals seréu ab Deu Senyor nostre, tant mes Ell multiplicará vostres bens, y derramará sobre vosaltres, y vostras cosas moltas benediccions, y gracias en esta vida, y singulars graus de Gloria en la altra; ahont tots nos vejám. Amen.

DOMINICA VI. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant March, (March. 8.) que anant en seguiment de Cristo Senyor nostre una gran Turba de gent, y no tenint ésta que menjar, cridá á sos Deixebles, y los digué: Gran compassió tinch de esta gent, per cuant tres dias ha, que estant en ma companyia, y no tenen que menjar, y si dejuns los envío á sas casas, se desmayarán per lo camí, y en particular aquells, que han vingut de molt lluny; los Deixebles respongueren: Qui, y de ahont los podrá saciar sols de pa en aquest desert? Passá Cristo á preguntarlos, cuants pans tenian; y responent ells, que sét, maná á las Turbas, que se assentassen, y prenent en sas Divinas mans lo pa, y donant gracias á son Etern Pare, lo doná á sos Deixebles, perque éstos lo repartissen entre las gents. Tenian tambe un poch de peix, y habent lo Senyor fet lo mateix que del pa, menjaren las gents, y sobre ser cuatre mil homens, quedaren tots saciats, y encara sobrá tant pa, quen ompliren sét covens. Assó es lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

La compassió, que tingué Cristo Senyor nostre de la necessitat de las Turbas, y la obra de misericordia, que exercitá donantlos que menjar, nos ensenya la obligació tenim de apiadarnos, y tambe socorrer al próxim en sas necessitats, en que farém, y guanyarém una obra de misericordia.

La misericordia es la virtut mes recomanada per Cristo Senyor nostre, qui varias vegadas diu: *Siau misericordiosos, aixi com vostre Pare Celestial.* (Luc. 6.) Y tenint Deu Senyor nostre varios atributs, ningun se apropria ab tanta especialitat, com lo atribut de la misericordia, volent ser anomenat, Pare de las misericordias, y Deu de tota consolació.

La misericordia, es una virtut moral, quens disposa per promptament remediar las necessitats del próxim. Ella es la virtut molt excellent, de las que se ordenan al próxim, y es entre totas, la que fa als homens molt semblants á Deu.

Lo exercici de aquesta virtut es fer be, y remediar las ne-

cessitats agenas, y com cada cual de nosaltres sia compost de cos, y esperit, y en cada una de estas parts pugám patir; perçó las obras de misericordia se divideixen en Corporals, y Espirituals.

Las Corporals son sét.

La primera es: Donar menjar al qui te fam.
La segona es: Donar beurer al qui te séd.
La tercera es: Vestir al Despullat.
La cuarta es: Redimir als Catius.
La quinta es: Visitar als malalts, y presos.
La sexta es: Acullir als Peregrins.
La séptima es: Enterrar als Morts.

Las Espirituals, son tambe sét.

La primera es: Ensenyar al Ignorant.
La segona: Donar bon consell al qui lo ha menester.
La tercera: Corregir al qui va errat.
La cuarta: Perdonar las injurias per amor de Deu.
La quinta: Consolar al trist, y desconsolat.
La sexta: Sufrir ab paciencia las molestias, y flaquesas del próxim.
La séptima: Pregar á Deu per los Vius y per los Morts.

Estas Obras de misericordia, son totas de precepte, que obligan á pecat mortal, cuant la necessitat del próxim es grave, ó extrema, y aquellas obligan mes, de las cuals hi ha major necessitat.

Lo exercitar las Obras de misericordia, es senyal de predestinació, segons las paraulas del Salvador, qui diu: *Benaventurats los misericordiosos, perque ells tambe alcansarán misericordia.* (Matt. 5.) Y la sentencia que en lo dia del Judici universal donará á tots, aixi bons, com mals lo Jutge Soberá, está substanciada, ó motivada, en haberse exercitat los bons en ditas Obras, y no haberlas exercitadas los mals, com aixi consta del tenor de las sentencias. Als bons dirá lo Senyor: *Veniu beneits de mon Pare, possehiu lo Regne queus está ja aparellat desdel principi del Mon, perque cuant jo he tingut fam, me donareu de menjar; cuant tingui séd, me donareu beurer; cuant anaba despullat, me vestireu; cuant estaba malalt me visitareu; cuant era Peregri, me hospedareu; perque á Mi fereu estas cosas, cuant las fereu als meus, çó es, als pobres.* (Matth. 25.)

Als mals dirá lo soberano Jutge: *Anáu malehits al foch etern, aparellat per Satanás, y sos ministres, perque cuant Jo tingui fam, nom donareu menjar; cuant tingui sed, nom dona-*

reu beurer; cuant estaba despullat, nom vestireu; cuant estaba malalt, nom visitareu; cuant era Peregri, nom hospedareu; perque á Mi negareu estas cosas, cuant als Pobres las negareu. (Matt. 25.)

Totas las Obras de misericordia corporals, abrassa la almoyna, per cuant ella es una obra ab que se socorra la necessitat del próxim per amor de Deu; y á ella estám obligats per tota lley, es á saber, Natural, Divina, Canónica, y Civil, sempre, y cuant lo próxim estará en necessitat grave, ó extrema.

La obligació de fer almoyna, suposa en qui la dona bens supérfluos, ja á la naturalesa, çó es, no necessaris á son sustento, ó al de sa familia, ja supérfluos á la persona, ó á son estat.

En la persona qui reb la almoyna, se requireix que estiga en necessitat, la cual es de tres maneras, çó es, extrema, grave, y ordinaria.

Necessitat extrema, es aquella en que lo pobre perilla de perdrer la vida si no es socorregut. La necessitat grave, es aquella en que si lo pobre no es socorregut, ho passará molt miserablement. La necessitat ordinaria, es la de aquells pobres, que van per los carrers vivint de almoynas.

Suposat assó: dels bens necessaris á la naturalesa, no está obligat algú á fer almoyna, sino fos en cas molt raro, per cuant la caritat ben ordenada comensa per sí mateix. Dels bens necessaris al estat, se déu fer almoyna, cuant lo próxim, está en extrema necessitat, per cuant lo órdre de la caritat demana estimém en mes la vida del próxim, que no lo esplendor, y lluiment del estat.

Dels bens supérfluos á la naturalesa, y al estat, es la almoyna de precepte, que obliga á totas, y cualsevols personas, en pena de pecat mortal á socorrer al próxim, no sols cuant está en extrema necessitat, sino tambe en grave.

Per próxim debéu entendrer cualsevol pobre, tant si es amich, com si es enemich; (Ad Rom. 12.) si es bo, com mal, si es Cristiá, com Moro, Heretge, Pagá; volent Deu Senyor nostre, que en la almoyna imitém á ell qui igualment fa naixer lo Sol per los bons, com per los mals; y plou per als Justos, y per als Pecadors.

Cuant agradable sia á Deu Senyor nostre la almoyna, se pot coneixer dels grans elogis, que la Sagrada Escriptura dona á la almoyna. De ella diu lo Esperit Sant, que es sacrifici de santifica-

ció, y principi de Sants, que es lo mateix que dir, que ella dispòsa, y fa Sants als qui la donan. David assegura ser benaventuturat lo qui fa almoyna, y que en lo dia del Judici, (Psal. 40.) será deslliurat de la eterna mort. Lo Angel Sant Rafel digué á Tobias, (Tob. 12.) que la almoyna, no sols preservaba de la mort eterna, sino que tambe purgaba los pecats, que es lo mateix que dirnos, quens deslliura de las penas del Purgatori, segons las paraulas del Esperit Sant, qui diu: *Aixi com la aigua apaga lo foch; aixi la almoyna apaga lo pecat.* (Eccles. 3.) Perçó lo Profeta Daniel, (Dan. 4.) aconsellá al Rey Nabuco, ques valgués de la almoyna per redimir sas culpas.

La almoyna, es obra mes satisfactoria, que dejunis, y oracions, perque ab ella peleám, y vencém, no sols á un, ó altre vici, sino á tots, distribuint ella entre pobres, lo que ells voldrian per sos gastos.

No viscáu en lo error, que ab las almoynas se disminuirán vostres bens, ans be debéu estar molt certs aumentaréu en ells; y si voléu assegurar vostras haciendas no hi ha millor medi, que distribuir porció de vostres bens en almoynas als Pobres, com aixi consta de varias parts de la Sagrada Escriptura, y molt singularment dels Proverbis, dient lo Esperit Sant: *Lo qui al Pobre dona almoyna, no tindrá miseria.* (Prov. 28.) Y per mes confirmarnos en esta veritat, volgué la Magestat de Cristo, que dels sét Pans, que se distribuiren entre los Pobres, ne sobrassen sét covens, ensenyantlos que la almoyna, no sols no disminueix los bens, sino quels multiplica.

La almoyna ha de ser de bens propris: per tant qui tindrá bens subjectes á restitució, no pot fer almoyna de estos bens, sino que déu restituirlos á son propri Amo, sino fos, que no se pogués averiguar, á qui expectan. Ni tampoch poden los criats fer almoynas dels bens de sos Amos.

Perque en la almoyna no perdáu son gran valor, debéu guardarvos molt de ferla per vanagloria, ni per altres fins mals, sino per amor de Deu, com aixi nos ho amonesta la Magestat de Cristo Senyor nostre, dient: *Cuant farás almoyna, no sapia la tua ma esquerra, lo que fa la ma dreta.*

Tambe debéu fer la almoyna ab gran agrado, y alegria, sens enfadarvos ab los Pobres, ni dirlos malas paraulas, per cuant Deu Senyor nostre, no estima al que dona de mala gana, si emperó al qui dona alegrement, com expressament ho testifica Sant Pau. (2. Cor. 9.)

Si no voléu fer almoyna al Pobre, no vulláu detenirlo en la porta, ni fer lo sord á sas veus, de lo que Deu Senyor nostre se dona per ofés, dient: *Aquell qui fa lo sord als clamors del Pobre, cuant ell clamará, tampoch será ohit.* (Prov. 21.) Per tant vos exortám en lo Senyor, vulláu despedirlos ab. agrado, y amor; y será molt accepte á la Magestat Divina, que cuant no podréu socorrer al Pobre ab almoyna, digáu una Ave Maria, perque lo Pobre encontre ab altres, qui tingan, y lo socorren.

Qui en esta vida será lliberal ab los Pobres, atesorará per la eterna, en que tindrá segura la Gloria celestial, varias vegadas promesa per Cristo Senyor nostre als misericordiosos, dient: *Benaventurats los misericordiosos, perque ells alcansarán misericordia.* (Matth. 5.) Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA VII. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 7.) que parlant Cristo Senyor nostre ab sos Deixebles, los digué lo seguent: Guardauvos dels falsos Profetas, los cuals exteriorment apareixen Ovellas, é interiorment son Llops carnicers; per las obras los coneixeréu. Aixi com las espinas no donan raíms, ni los arsos figas; aixi ningun arbre mal pot donar bon fruit. Tot, y cualsevol arbre, que no donará fruit, será tallat, y llansat al foch. Y no tots aquells, que diuhen Senyor, Senyor, entrarán en lo Regne dels Cels; si emperó aquells, que fan la voluntat de mon Pare. Assó es lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Los Profetas falsos, que apareixen Ovellas, y son Llops de qui debém guardarnos, son los Hipócritas, los cuals apareixen Sants, y virtuosos, y están plens de vicis, y pecats.

La hipocresía, es una de las fillas de la supérbia, y no es ella altra cosa, que una mentida de fet, ó un fingiment de la virtut; aixi que lo fi dels Hipócritas en sas obras aparents, es captivar la opinió dels homens, ser estimats, y venerats per justos en aquest Mon.

La hipocresía de sí es pecat mortal, y molt abominable á Deu Senyor nostre, per cuant, no sols ella se oposa á una, ó

eltra virtut en particular, sino á totas las virtuts, y perque se val de ellas, per una cosa tant vana, com es, per alcansar honras, y aplausos mundans.

Tots los vicis causan ceguera en los pecadors, pero ningun dels pecadors es tant ciego, com lo Hipócrita, que si en lo próxim véu la menor imperfecció, la increpa, y murmura, y en sí no sab veurer las grans culpas, com expressament ho testifica la Magestat de Cristo, dient: *Hipócrita en los ulls del próxim veus una palla, y en los teus, no veus la biga.* (Luc. 6.) Cristo Senyor nostre, tracta als Hipócritas de Llops robadors, per cuant en lo ramát de las suas Ovellas, que es la Iglesia Santa, ningun género de pecadors han fet tant gran dany, com los Hipócritas.

Los heresiarcas, Mahoma, Calvino, Lutero, y altres, si ab sa falsa doctrina han fet tant gran mal á la Iglesia Santa, si han pogut enganyar á tantas Animas, es perque foren Hipócritas, quis fingiren Justos, Sants, y virtuosos. Y lo últim perseguidor de la Iglesia, qui será Ante-Crist, será tambe Hipócrita.

Per cuant los Hipócritas adulteran la virtut, y se valen de ella per cubrir sas maldats, perçó son tant abominables als ulls de Deu Senyor nostre, y malehits tantas vegadas, com consta de la Sagrada Escriptura, y molt singularment dels Capitols 23 de Sant Mateu, ahont per vuit vegadas maleheix Cristo Senyor nostre, als Hipócritas, dient: *Ay de vosaltres Hipócritas!*

Dient Cristo Senyor nostre: *Tot arbre que no dona fruit, será tallat, y llanssat al foch*; nos exorta al cumpliment de la obligació, que tenim tots los Adultos, ó los que haurém arribat al us de rahó, de emplearnos en obras santas, y bonas.

Lo exercitarnos en obras bonas, es una de las cuatre cosas necessarias al cristiá per alcansar son fi, y salvarse; y tant necessaria com las demes, çó es, Fé, Esperansa, y Caritat, per cuant la Fé, sens bonas obras, es Fé morta; y la Esperansa, sens obras bonas, es Esperansa vana.

Deu Senyor nostre, qui ha fet á nosaltres sens nosaltres, nons salvará á nosaltres sens nosaltres, per cuant vol de nosaltres, que cooperém á nostra salvació per medi de bonas obras, com axí consta de varias parts de la Sagrada Escriptura, dient Cristo Senyor nostre: *Tot, y cualsevol arbre, que no donará fruit, será tallat, y llanssat al foch.* (Matth. 7. et Joan. 15.) Y tambe: *Tot, y cualsevol sarment, que no donará fruit, será cremat.* (Luc. 13.) Y tambe aquella sentencia, que doná á la figuera, de

que fos ésta tallada, y cremada, perque no donaba fruit, significa la sentencia de condemnació eterna, que donará á tots los qui no haurán donat fruit de bonas obras.

Per obras bonas se ha de entendrer tota, y cualsevol obra feta, segons raho, com singularment son las contengudas en los déu manaments de la lley de Deu, en los manaments de la Iglesia, en los Sagraments, y en las obras de misericordia.

Cada obra bona, que faréu en gracia, y amistat de Deu, te tres cosas molt singulars, çó es, Mérit, Satisfacció, é Impetració. Lo premi de la gracia, y gloria, que correspon al mérit de la obra bona, nos pot aplicar á altri, ni per los vius, ni per los difunts, per cuant es tant propri de cada cual, que no se pot alienar.

La segona cosa, que conté tota, y cualsevol obra bona, es la Satisfacció, çó es, que per medi de las obras bonas satisfém á las penas, que per las culpas comesas, y ja confessadas debiam pagar en lo Purgatori; la cual satisfacció, serveix sempre per aquell mateix, que fa la obra, en cas que ell sia debitor, y no la aplica á altres: si no es deutor, ni la aplica á altri, queda en lo tresor de la Iglesia.

La tercera cosa, que enclou tota, y cualsevol obra bona, es la Impetració, çó es, un dret especial, ó particular acció, y títol per demanar á Deu Senyor nostre, gracias, y mercés; á la manera, que cualsevol bon servent te acció, y títol per demanar algunas cosas á son amo.

Per lo be de la Impetració pot quiscú demanar gracias, y mercés á Deu Senyor nostre, no sols per sí, sino tambe per altri; no sols per lo remey de sas necessitats, sino tambe de las agenas, y de cuantas pateixen, aixi temporals, com espirituals tots los del Mon.

Pero entre totas las necessitats, debém tenir sempre molt presents las que pateixen las pobres Animas del Purgatori; per taut vos exortám en lo Senyor apliquéu vostras obras bonas en sufragi de las ditas Animas, com aixi nos ho aconsella la Sagrada Escriptura, dient: *Sant, y saludable es lo pensament de pregar á Deu, perque los difunts sian deslliurats de sos pecats*, çó es, *de las penas, que per ells pateixen.* (2. Matth. 12.)

Lo órdre, que debéu guardar en aplicar vostras bonas obras per las beneitas Animas del Purgatori, es primerament per las que teniu mes obligació, y com nosaltres ignorém aquesta major

obligació, las podém oferir per aquellas, que lo Senyor sab estám mes obligats, segonament per las mes necessitadas, tercerament per las mes santas.

Procurau ab totas veras exercitarvos en obras santas, y bonas, com singularment son: Oració, Penitencia, Almoynas, freeuencia de Sagraments, per aixi cooperar en la salvació, y mereixer la Gloria promesa per Cristo Senyor nostre als qui donarán fruit de bonas obras. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA VIII. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y Faels cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 16.) que parlant Cristo Senyor nostre ab sos Deixebles, los digué la Parábola seguent. Un home, que era molt rich, tenia un Majordom, ó Administrador, qui li dissipava la hacienda; pero cert dia son Amo lo cridá á comptes, y lo privá de la Administració. Assó es en suma lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Lo home rich del present Evangeli, es la Magestat de Deu Senyor nostre, qui parlant de sí mateix, diu: *En Mi son tots los tresors, y riquesas.* Y parlant de ellas David, diu: *Las riquesas de Deu, son infinitas, y eternas.*

Deu Senyor nostre, es Amo, y Senyor absolut de Cel, y terra, y de totas las criaturas visibles, é invisibles; aixi que sols Ell es lo Senyor per excelencia rich, y la font de ahont naix tot lo bo.

En lo Majordom de aquest gran Senyor está significat quiscú de nosaltres; puig tot cuant nosaltres tenim, aixi nostre cos ab sos sentits, com nostra Anima ab sas potencias, y bens de naturalesa, fortuna, y gracia, tot es hacienda sua, y nosaltres los Administradors de ella, volent Deu Senyor nostre, que ab sa hacienda negociém nostra eterna salvació; com aixi nos ho amonesta la Magestat de Cristo, dient á tots: *Negociau, mentres Jo vinch,* çó es, tota vostra vida; (Luc. 19.) puig despres de ella ja no podréu negociar.

La hacienda del Senyor, de que som nosaltres los Adminis-

tradors, está significada en aquells talents, dels cuals parla la Magestat de Cristo, dient: *Lo Amo dividi sos bens entre sos criats; á un doná sinch talents, á altre dos talents, á altre un talent, segons sa propia virtut.* (Matth. 25.)

Encara que lo Senyor done mes talents á uns, que no á altres, no emperó fa injuria á ningú, y á quiscú dona bastant cabal per negociar ab ell sa salvació; y se dona per igualment servit del que te dos talents, com de aquell quen te sinch; y del quin te un, com del quin te molts, si cada cual emplea lo talent, ó talents, que Ell li haurá donats; com aixi consta expressament de la Sagrada Escriptura. (Matth. 25.)

De tots emperó los bens, que Deu ha entregats á quiscú de nosaltres, vindrá dia, en que lo Senyor tambe nos cridará á comptes; y si habém dissipat, y malgastat la hacienda del Senyor, serém condemnats á penas eternas del Infern; pero si ab ella habém negociat nostra salvació, serém premiats ab Gloria eterna.

Lo dia dels comptes de cada hu en particular, será lo dia del Judici particular, y aquest es lo instant inmediat despres de la mort, segons las varias sentencias de la Sagrada Escriptura, y expressament de Sant Pau, qui diu: *Estatuhit está per als homens lo morir una vegada, y despres de la mort, lo Judici.* (Hæb. 9.)

En lo instant inmediat á la mort de cada cual, es quiscuna de las Animas cridada á Judici, y se li fan presents ab tota claredat, y distinció, tots los beneficis rebuts, y tots los pecats que haurá comés, y tots los mérits de la causa, pensaments, paraulas, y obras, ja sian bonas, ja sian malas, y segons ellas la sentencia. Tot lo predit se fa en un instant per medi de una intellectual locució, é illustració, per la cual coneix la Anima ser cridada á Judici, ser salva, ó condemnada.

Per cuant tot lo proces de nostra vida, y la sentencia, ja sia de salvació, ja sia de condemnació es feta en un instant; perçó aquest instant, es lo punt, y lo moment de tanta consecuencia, que sols de pensar en ell, han tremolat los majors Sants, y deuríam moltas vegadas pensar en ell, per aixi obrar be, y no pecar, com aixi nos ho amonesta lo Esperit Sant, dient: *Pensa en tos Novissims, y no pecarás.* (Eccles. 7.)

Com lo Judici particular sia en lo instant despres de la mort de cada cual, y ésta vinga en la hora que menos pensám, sens que pugám assegurarnos una hora, ni un instant de vida; per

tant debém viurer ab gran cuidado de no ofendrer á Deu en avant, y de emplear lo restant de nostra vida en obras santas, y bonas; y singularment en verdadera penitencia, com aixi nos ho amonesta Sant Lluch, dient: *Féu fruits dignes de penitencia.* (Luc. 3.) Y la Magestat de Cristo nos exorta á que estém previnguts per morir be, dient: *Estau aparellats, perque cuant menos pensaréu, vindrà lo Fill del home*, (Matth. 24.) çó es, Cristo Senyor nostre, qui es lo Jutge, qui nos ha de judicar, y donará á quiscú la sentencia, segons las obras, que en vida haurém exercitat.

Tots cuants morirán en pecat mortal, serán condemnats, y tots cuants morirán en gracia de Deu serán salvos. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA IX. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 19.) que acostantse la Magestat de Cristo á Jerusalém, y veyent aquella gran Ciutat, se posá á plorar, dient: O Jerusalém! si coneguesses las cosas, que en aquest dia se obran per ton profit, y per ta pau: emperó ara no las sabs coneixer. Temps vindrá, en que tos enemichs te sitiarán, degollarán á tos fills, y te desolarán de manera, que no deixarán en tu, pedra sobre pedra; per cuant no has conegut lo temps de ta visita, çó es, lo gran benefici, que Jo he fet per tu, venint á visitarte. Y entrantsen lo Senyor al Temple, comensá á traurer de ell als que compraban, y venian en lo Temple, dientlos: Ma Casa, es Casa de Oració; pero vosaltres la féu cova de lladres. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Dient Cristo Senyor nostre, que lo Temple es Casa sua, y que sa Casa, es Casa de Oració; nos intima la reverencia, y respecte, que debém tenir als Temples, y tambe nos instrueix de lo que en ells debém obrar. Y perque sia plena, é individual la ensenyansa de la present, é important doctrina, sabréu: com Deu Senyor nostre, per raho de sa inmensitat, es Senyor de tots los llochs; aixi com per raho de sa eternitat, es Senyor

de tots los temps; y aixi com per raho del universal domini en tots los bens, se reserva per Sí certa porció de ells en los Delmes, y Primicias; y aixi com per lo universal domini en tots los temps, se reserva per Sí certs dias, com son los dias Festius; aixi tambe per demostrar lo domini, que te en tots los llochs, sen reserva per Sí alguns, y éstos son las Iglesias, ó los Temples.

Sabréu tambe, com la Magestat de Deu Senyor nostre, si be en totas parts está present per Essencia, Presencia, y Potencia, assó no obstant, en tots temps ha fet especial elecció de alguns llochs, volent tambe fer en ells algunas obras singulars; volent tambe en ells ser venerat, y reverenciat ab singularitat. Perçó no en tots paratges veu Jacob aquella escala tant mysteriosa: ni en cualsevol lloch volgué la Magestat Divina, que Abraham fes lo sacrifici de son fill Isach: ni en cualsevol lloch veu Moysés la Sarsa, sino que tots estos llochs foren elegits, per Deu Senyor nostre, qui diu, ser estos llochs per Ell elegits, y llochs Sants, y Terra Santa, manant á Moysés, que se descalsás, perque aquell lloch era Terra Santa.

Tots estos llochs predits, y molts de altres, foren figura dels Temples; que avuy tenim, y es cada un dels Temples un lloch, que Deu ha elegit en aquest Mon per Casa sua, en la cual ab singularitat obra maravellas, y fa singulars gracias, y mercés als homens, volent tambe ser ab singularitat reverenciat dels homens en los Temples: tot lo que consta de varias parts de la Sagrada Escriptura, y expressament de David, qui diu: *Habém rebut Senyor vostra misericordia en lo mitg del Temple.* (Psal. 47.) Y tambe: *Vos adorarém Senyor, en vostre Temple.* (Psal. 137.)

Per ser los Temples lo lloch elegit, y especialment determinat per Deu Senyor nostre per concedirnos gracias y mercés, lo remey de nostres mals, lo alivio en nostres treballs; per tant diu lo mateix Senyor, que si nostras culpas lo obligan á tancarnos los Cels, y negarnos las plujas á son temps; mana á la Llagosta, que devore la terra; si envía pestilencia, y altras plagas, que com aném convertits al Temple, y en ell convocat lo Poble, demane est lo alivio y remey, lo alcansará luego, com aixi consta del Paralipomenon. (2. Paral. 7.) Per tant en nostras necessitats comunas, y particulars, debém acudir al Temple, y en ell serém ohits, segons las paraulas del Salvador, qui diu: *En ma Casa cualsevol que demana, alcansa. Cualsevol que busca troba. A cualsevol que truque, se li obrirá.*

Per ser los Temples casa del Senyor, es molt de son agrado sian en tot magnífichs en fábrica, en adornos, vestiments, y demes expectant al Temple. Y exortám en lo Senyor á tots aquells, á qui pertany lo cuidado del Temple, que procuren que los Temples, y sos adornos, y ornaments, sian richs, decents, y límpios; y advertim á tots, que cuant mes gastaréu de vostres bens en la Casa de Deu, tant mes se vos multiplicarán en vostras casas; puig com es de veurer en la Sagrada Escriptura, per cuant lo Rey Salamó feu aquell gran Temple, que cubrí de láminas de Or, y altras preciositats; perçó Deu lo prosperá en tantas riquesas, com mes llargament consta en lo llibre segon del Paralipomenon. (2. Paral. 7.)

Per ser los Temples Casa del Senyor y lloch per Ell elegit per ser venerat ab especialitat, per tant debém estar en lo Temple ab la reverencia, y circumspecció que estaría cualsevol home de judici, si estás en la Casa de un Rey, y en sa presencia. Per tant debém estar en lo Temple ab molta humiliació, y modestia, agenollats ab los dos genolls; y si de cansats ó altrament passám á assentarnos, debém estar ab lo cor molt humil; no vos reclinéu en los Altars, ni estigáu de espatllas á ells, per cuant es irreverencia, y major, si está exposat en algun de ells lo Santíssim Sagrament. No passéu devant del Tabernacle del Senyor, sens fer profunda reverencia.

Per ser los Temples Casa del Senyor, no sols son indecents totas, y cualsevols profanitats fetas dins del Temple, si y tambe las que se fan devant del Temple: aixi que en las portas del Temple son molt indecents, balls, máscaras, y cualsevols representacions, lo que está ja singularment prohibit en los Concilis Provincials de Tarragona.

Dient Cristo Senyor nostre: *La mia Casa, es Casa de Oració;* nos ensenya, que lo Temple, es lo lloch mes á propósit per orar, no sols per las rahons sobreditas; si, y tambe, ja per las ceremonias, que usa la Iglesia en la benedicció, consagració dels Temples: ja perque en ells está Cristo Senyor nostre en lo Sagrament de la Eucaristía; ja perque en ells son las Pilas de la aigua beneyta, y las fonts Baptismals; ja per las Reliquias dels Sants; lo que debilita, y lleva las forssas al enemich, qui en ninguna part te menos forssa per tentarnos, enquietarnos, y distráurernos, que en lo Sant Temple.

Per ser lo Temple Casa de Oració, debéu fugir corrillos, al-

borots, y conversacions; per cuant lo Temple, tot lo que no es tractar de Oració, lo demes es indecencia, com aixi expressament nos ho ensenya lo Profeta David, dient: *La santedat es lo que está decent en vostra Casa.* (Psal. 92.)

Per ser los Temples Casa del Senyor, perçó los Sagrats Cánons estatuheixen varias prerrogativas en honra dels Temples, sent molt singular, que los delincuents, qui se refugiarán en los Temples, no pugan ser extrets per la Justicia Secular, sino en certs cassos, y observant certa solemnitat perçó ordenada; per ser los Temples Casa del Senyor, y destinats per sa veneració, y culto; perçó encaraque tots, y cualsevols pecats son molt abominables als ulls de Deu: pero ab molta especialitat los comesos en lo Temple, dels cuals alguns per ser en lloch Sagrat, tenen nova malicia, que es de sacrilegi, y es circunstancia, que muda de especie, y déu explicarse en la Confessió, aixi que en alguns cassos no bastará dir lo delicte, sino que tambe déu explicarse haberse comés en lo Temple.

De ningun pecat se llegeix haber la Magestat de Cristo fet tanta demostració de sentiment, com dels pecats comesos en lo Temple, puig sols éstos lo obligaren á una acció tant inusitada, com fou pendrer uns cordells, y fer de ells uns assots, y ab ells pegar als delincuents, fins á tráurerlos del Temple.

Procurau recordarvos de la present doctrina, que debéu guardar, y observar per gosar eternament de Deu Senyor nostre, en lo Temple major de la Celestial Jerusalém, que es la Gloria. Aixi sia. Amen.

DOMINICA X. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y Faels cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 18.) la Parábola, que Cristo Senyor nostre digué als qui se tenian, y vanagloriaban de Justos, y despreciaban als demes, la cual Parábola es del tenor seguent: Dos homens anaren al Temple á fer oració, lo un de ells era Publicá, lo altre era Fariséu. Lo Fariséu deya: Gracias vos dono Senyor, que jo no so, com los demes homens injustos, lladres, adúlteros, com ho es aquest Publicá. Jo dejuno

dos dias la semmana, y pago los Delmes de totas cuantas cosas possehesch. Lo Publicá estaba en lo Temple, ab tanta humilitat, y reverencia, que ni menos se atrevía alssar los ulls al Cel; y arrepentit de sas culpas, y pegantse cops als pits, sols deya: Teniu Senyor misericordia de mi, que so un gran pecador. De veritat vos dich, que lo Publicá isqué justificat del Temple, no emperó lo Fariséu, per cuant qui se exalta, será humillat, y qui se humilla será exaltat. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la present Dominica.

La supérbia consisteix en un apetit desordenat de propria excellencia, ab que lo home vol apareixer mes del que es; mes honrat, y estimat que los altres.

La superbia, es la arrél, ó lo cap de ahont naixen tots los vicis, segons la sentencia del Esperit Sant, qui diu: *Lo principi de tot lo pecat, es la supérbia.* (Eccl. 10.) Y perçó te lo primer lloch entre los sét pecats capitals; vulgarment dits mortals, ja, y tambe perque fou lo primer pecat, ab que los Angels mals pecaren en los Cels, y nostres primers Pares en lo Paradís.

De la supérbia naixen la vanagloria, la jactancia, la presumpció, la ambició, la pertinacia, la hipocresía, la inobediencia, la arrogancia, las cuals son fillas de la supérbia, tenint ésta per Pare á Llucifer, qui fou lo primer superbo, qui se conjurá contra lo mateix Deu, (Isaí. 14.) pretenent exaltar son Sólio sobre las estrellas, y ser semblant al Altíssim. Perçó los supérbos, ab especialitat son fills de Llucifer, (Prov. 15.) y los mes aborrits de Deu Senyor nostre, qui varias vegadas diu, (Eccl. 10. & 25.) que aborreix de cor als supérbos. Per tant debéu aborrir sumament la supérbia, y debéu procurar ser humils de cor, com aixi nos ho amonesta Cristo Senyor nostre, dient: *Aprenéu de mi, que so manso, y humil de cor.* (Matth. 11.)

Lo Fariséu, qui se vanagloriaba de las obras bonas, que feya, perdé per sa vanagloria lo mérit de sas obras; per tant vos exortám, que en totas las obras bonas que faréu, vullau fugir la vanagloria, y ferlas sols per gloria del Senyor, judicantvos sempre, y reputantvos per pecadors, y servents inútils.

La justificació de son bon modo de vida, la fundaba lo Fariséu entre altras cosas, en pagar be, y llealment los Delmes de cuantas cosas possehia, y de assó se vanagloriaba. Y vosaltres sens vanagloriarvos debéu tambe pagarlos, per cuant lo quint manament de Santa Mare la Iglesia, mana á tots pagar Delmes, y

Primicias, sens fer ningun frau, y engany.

La obligació de pagar Delmes, y Primicias, prové de tot dret, aixi natural, com Divino, y Ecclesiastich, oferint Deu Senyor nostre multiplicar vostres bens, si cumpliu est precepte, y amenassant grans castichs, ja en esta vida als transgressors. De aqui naix la Excomunicació en dret, posada als qui defraudan al Delme, y Primicia, sens que pugan ser absolts, que primerament no hagen pagat, y en cas de no poder pagar, han de obligarse á dar caució segura de pagarlos; y als Confessors sels mana, baix graves penas, que no absolgan als en assó delincuents, sino es que estigan en lo article de la mort.

Y per cuant los Sagrats Concilis Provincials de Tarragona, manan als Párrocos llegescan, ó llegir fassan tots anys la Constitució *de Decimis & Primitiis*, perçó habém determinat llegírvosla en la Dominica present, la cual Constitució traduida en llengua vulgar, es del tenor seguent.

Queixas lo Senyór per lo Profeta Malachías, (Malac. 3.) que los homens afligeixen, y contristan á sa Divina Magestat, per no pagar be, y llealment los Delmes, y Primicias, y que per esta causa se indigna, de modo, que no obra las cataratas dels Cels, y en lloch de benedicció, dona maledicció, esterilisant la terra, y corrómpent los fruits, de ahont coneixém, segons testifica Sant Geroni, que si algunas vegadas oprimeix al Mon ab fam, carestía, y falta de aliments, es castich de la ira de Deu, qui per no pagarli los Delmes, afirma ser defraudat, y enganyat.

Per lo que volent provehir, que la antigua Serpent no enganye al Poble cristiá, y al ramát de Ovellas, á nosaltres encomanadas ab aquest llinatge de avaricia, aprobant lo Sagrat Concili, y aderintnos als decrets dels Sants Pares, y particularment del Sagrat Concili Tridentino, determinám, y declarám, no ser licit á ningun Secular dir, y afirmar, sens incorrer la Divina maledicció, ab cuberta de cualsevol possessió, ó consuetut, encara que inmemorial, que ell sia llibert, y exempt de pagar Delmes.

Aquell emperó qui pretendrá exempció, hage de mostrar privilegi, ó altre llegitim titol verdader, y no presumpt, y per escriptura auténtica, y no ab cuberta de possessió, ó cualsevol prescripció, ó consuetut, encara que inmemorial, com se conega totas estas cosas, seguirse de la negligencia dels qui percebeixen los Delmes, y de la usurpació, frau, y engany dels qui reúsan pagarlos. Y per llevar totalment las dificultats en la paga dels

Delmes, inseguint las Sagradas, y Canónicas determinacions, determinám, y declarám, que si en algun districte, terme, y Parroquia hi hage alguna Iglesia ó Persona Ecclesiástica, que rébia en aquell districte, terme ó Parroquia tots los Delmes, ó la major part de aquells, de assó se diga tenir la sua intenció fundada perque á ella se judique de dret competir tots los Delmes, en los cuals nos trobará altri, qui estiga, en possessió de rébrels, y sola la percepció, y possessió probada de la major part dels Delmes, sia judicada ser adquirida, y probada, en totas las altras parts, y terras, en las cuals altres no reben Delmes.

*Pero si en algun districte, terme, ó Parroquia no hi ha algú qui generalment, ó per la major part rebe los Delmes, á las horas lo Rector, ó cualsevol altri qui tindrá la Cura de las Animas en dita Parroquia, districte, ó terme, y faltant aquest, lo Bisbe, ó la Iglesia matrís, y Catedral tinga la sua intenció de dret fundada, no solament en cuant al Petitori, pero tambe cuant al Possessori; y á la instancia de aquell se puga procehir contra los qui no pagan, y reusan pagar, sens alguna diminució, ó los qui en cualsevol manera defraudan; llevant totalment cualsevol abús, volent, que totas las cosas preditas tingan lloch, aixi en los camps antichs, com en los novament conreats.

Encara mes, com ningun cristiá puga duptar ser los Delmes de dret Divinal, natural, y humá, y assó sia estat declarat en lo Concili Lateranense, celebrat en temps de Innocencio Papa Tercer, en los Capítols 54, que comensa: *Cum non sit in homine.* Nostre Senyor Deu, en senyal de universal domini, y senyoría, haberse reservat ab un especial titol los Delmes, y en prerrogativa del general domini, ser cosa deguda se paguen al mateix Deu, abans de cualsevol tribut, y censos; y tots pugan á assó ser compellits ab censuras Ecclesiásticas. De ahont se segueix, que cualsevol que disminueix los Delmes, ó defrauda, ó reúsa pagar aquells, ó pretenga de tal manera ser exempt, que diga, y afirma, no tenir obligació de pagarlos á algú, perçó sia judicat delinquir gravement, y cometrer engany: y molt mes aquells, qui han adquirit camps, ó altras possessions, de las cuals era acostumat rebrer Delmes, y mentres semblants camps, ó possessions son vingudas á sas mans, cessan de pagar dits Delmes, y aixis despullan las Iglesias, ó Personas Ecclesiásticas de rebrer aquells, en gran perill de las suas Animas, aprobant lo Sagrat Concili, declarant, y en cuant menester sia innovant, y am-

pliant la Constitució de Don Pere lo Primer, la cual comensa: *Olim*. Y la altra de Don Pere de Cardona, que comensa: *Quamvis cunctis Christi fidelibus*, y cualsevols altras Constitucions, tant contra los qui defraudan Delmes, y Primicias, com contra los invasors de Personas, y cosas Ecclesiásticas, per cualsevols altres Predecessors nostres fetas, estatuhím, y ordenám, determinám, y declarám, que per assó solament, que algú no pague los Delmes, y se esforsa, y preten eximirse en tot, ó en part de pagarlos, ó semblants Delmes defrauda, y no pague aquells enterament, sia judicat delinquir gravement, y ab engany; de manera que perçó solament contra lo tal se puga procehir, en virtut de las ditas Constitucions Provincials de Tarragona, fetas contra los invasors de las cosas, ó Personas Ecclesiásticas: no considerant poquedat alguna en dits Delmes, com no sia lleugera presumpció, que aquell qui en poca cosa comét frau, millor lo cometría en cosa de major préu, ni pot dirse poch dany, lo qui ve á ser perpétuo.

Mes avant, com una mateixa cosa, segons las determinacions dels Sants Pares, principalment en pagar Delmes, y Primicias, nos dega judicar ab divers dret, perçó si algun camp, de que se pagaba Delme será reduít á cualsevol conréu, ó per temps se reduirá, se dega pagar Delme, sens disminució alguna de tots, y cualsevols fruits que en ell se cullirán: y perçó tant solament, que algú reusará pagar Delmes dels fruits alli novament cullits, sia judicat espoli, ó haber comés engany, ó frau á la Iglesia, ó Persona Ecclesiástica á qui pertany: de manera que sens altra proba se puga procehir contra lo qui reusará pagar semblants Delmes, segons la forma de ditas Constitucions. Y assó volém se observe no sols en los camps antichs, sino tambe en los novament conreats.

Y per reprimir lo atreviment dels qui defraudan los Delmes, y Primicias, y reúsan de cualsevol manera pagarlos, aderintnos á la disposició del Dret, tant Canonich, com Civil, estatuhím, y ordenám, que lo Jutge devant lo cual se esdevindrá tractar las ditas cosas, puga diferir lo jurament *in litem* al Rector, ó á cualsevol altra Persona Ecclesiástica, al cual semblants Delmes, y Primicias se habian de pagar, y habent diferit lo dit jurament, puga segons lo que religiosament afirmará lo qui jura, compelir ab las ditas Censuras Ecclesiásticas, y altres remeys de dret, á pagar integrament los Delmes als qui reúsan pagarlos, ó los defraudan.

Totas las cosas emperó que dels Delmes en aquesta nostra Constitució habém estatuhít, volém que las mateixas tingan lloch en las Primicias. Enteném emperó per Delmes la décima part dels fruits, si ja ab titol llegitim nos mostrás ser estatuhida altra cuantitat, ó cuota. Y per cuant nos perdona lo pecat, que nos restituesca lo robat, guárdentse tots los Confessors, aixi Seculars, com Regulars, no donen lo benefici de la Absolució á algú dels qui farán frau als Delmes, y Primicias, sino fos en lo article de la mort, ó donant caució segura, per cuant comunicarian en pecats de altri, é incorrerian en consemblant pena de Excomunicació.

Y perque totas las sobreditas cosas vingan á noticia de tots, y ningú puga alegar ignorancia, manám á tots los Rectors, y regints Curas de Animas, que tots anys llegescan, ó llegir fassan la present Constitució, exortant á tots nostres súbdits, paguen be, y llealment los Delmes, y Primicias, sens frau, ni engany, assegurantlos de part de Deu Senyor nostre, qui dona cent per hu, que centiplicará los fruits, no sols temporals, sino tambe espirituals de gracia, y Gloria. Aixi sia. Amen.

DOMINICA XI. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant March, (March. 7.) que anant la Magestat de Cristo de uns llochs á altres, donant salut, y curant á molts malalts, arribá al mar de Galiléa, ahont li portaren á sa presencia á un pobre home, qui era Sord, y Mut, suplicant al Senyor, que lo tocás ab sa ma; y prenent lo Senyor al Pobre, lo apartá de las Turbas, y posá los sagrats dits en las orellas del Sord, y ab la saliva de sa santa boca, tocá la llengua del Mut, y alsant los ulls al Cel, doná un gran suspir, y digué al home que obrís sos oídos, y al mateix punt fou curat de la Sordera, com, y tambe se li soltá lo impediment, ó embarás de la llengua, aixi que parlaba be, lo qui antes era Mut. Maná despres lo Senyor á tots, que no diguessen, ni publicassen lo miracle; pero ells se feyan llenguas, publicantlo, y dient: Totas las cosas ha fet ben fetas; Ell ha fet que los Sords ohissen, y que los Muts parlassen. Assó es lo que refereix lo Evangeli de avuy.

La ceremonia, que Cristo Senyor nostre feu en la curació del Sord, tocant ab sos dits á las orellas, y la paraula ab que li maná las obrís, es la mateixa ceremonia, que usa la Iglesia en la administració del Baptisme solemne, en que imitant lo Ministre á Cristo Senyor nostre, toca las orellas de la criatura, y diu tambe: *Epheta, quod est adaperire.* Lo que habém volgut dirvos, perque comprengau, que ésta, y las demes ceremonias, que usa nostra Santa Mare la Iglesia, son totas misteriosas, y sagradas, y no ridículas, com diuhen los heretges.

Lo ben parlar del Mut, y las moltas alabansas deyan á Cristo las Turbas, nos ensenyan, que lo us de nostra llengua, nos lo ha donat lo Senyor, per ben parlar, y perque ab nostras paraulas, honrassem, y alabassem á la Magestat Divina, la cual honra, y alabansa, sobre ser deguda, sens mana en lo segon manament de la lley de Deu.

Lo segon manament de la lley de Deu es: *No jurar lo sant nom de Deu en va.* Aquest manament, es un dels tres, que pertanyen á la honra de Deu, y per ell sens mana la alabansa, que ab nostra llengua debém donarli, tractant ab devoció, y reverencia son Santíssim Nom; y sens prohibeix tota la deshonra, y despreci, que se li fa ab paraulas, com son blasfémias, perjurs, renechs, y tota, y cualsevol mala usurpació del Santíssim Nom de Deu.

Lo jurament, no es altra cosa, que invocar á Deu per testimoni de alguna veritat. Y si es fet ab las degudas circunstancias, es agradable al Senyor, es de honra sua, y acte de la virtut de la Religió; pero sens las degudas circunstancias es pecat, y perçó no sens prohibeix lo jurar lo Santíssim Nom de Deu, si sols lo jurar en va.

Las circunstancias, que ha de tenir lo jurament per ser agradable á Deu Senyor nostre, es á saber: Veritat, Justicia, y Judici, segons las paraulas de Jeremías, qui diu: *Jurarás ab veritat, justicia, y judici.* (Jer. 4.)

Veritat en lo jurament, vol dir, que la persona que jura, ha de saber ab certesa ser veritat la cosa jurada y si lo jurament es promissori, déu tenir intenció de cumplir alló, que jura, altrament lo jurament es fals, y pecat mortal de perjur, encara que sia en cosa leve, y sens dany de ningú.

No debéu estar ab lo error, que si la mentida jurada no es perniciosa, ó no fa mal á ningú, que perçó no es pecat mor-

tal: abans habéu de saber, que qui jurás tenir una palla, no tenintla, ó jurás no tenir una agulla, tenintla, pecaría mortalment y cometría pecat de perjur, lo cual es en sí mes grave, que no lo homicidi, adulteri, furt, y altres; per cuant los pecats comesos contra los tres primers manaments, son mes graves, que no los comesos contra los altres manaments, per cuant los tres primers manaments pertanyen á la honra de Deu, y los altres sét á la honra, y profit del próxim.

Justicia en lo jurament, vol dir, que la cosa jurada sia justa bona, y convenient. Per tant pecarán gravement los qui jurarán venjarse, ó altras cosas malas, y farian altre pecat si cumplissen als tals juraments, per cuant may es be fer semblants cosas, ni lo jurament de ellas obliga, ni pot obligar á ellas, per cuant lo jurament may es, ni pot ser vincle de maldat.

Judici en lo jurament, vol dir, que se ha de jurar ab prudencia, y discreció, no jurant, sino per cosas necessarias, convenients, y profitosas, y aixi pecan los qui juran per cosas de poch moment, y tornám á repetir, que sempre, y cuant al jurament faltará la veritat de present, será pecat mortal, y molt enorme.

Pero per llevar escrúpols, é ignorancias, vos advertim, que lo dir semblants paraulas: á fé; per ma fé; á fé mia; á fé de home de be; com so; qui so; per cert; en veritat; y altres semblants modos de parlar, no son juraments, com ni tampoch dir: per aquest pa, per aquest foch, per aquesta aigua; no posanthi lo Nom de Deu, ni tenint intenció de jurar; y perçó cuant pronunciéu éstas, y semblants paraulas, tant en veritat, com en mentida, no tingau intenció de jurar y aixi no faréu pecat de jurament.

Emperó lo dir: per esta Creu; per lo Cel; per la terra; per ma Anima; á fé de Deu; per Sant Pere, ó Sant Pau, ó per altres Sants, ó per alguna cosa sagrada, ó per cualsevol altra cosa, en que resplandesca ab especialitat la perfecció de Deu, com en lo Sol, Lluna, y Estrellas: estos modos predits, son verdaders modos de jurar, y será sempre pecat mortal, dir semblants paraulas advertidament ab mentida.

Procuráu seguir lo consell de Cristo Senyor nostre, qui diu: *No juréu may*, çó es fora de Judici, *ni per lo Cel, qui es Trono de Deu; ni per la terra, que es peanya de sos peus: sino cuant vulla afirmar alguna cosa, digau sensillament: es, es; si*

si; no, no; sens altra mescla de paraulas, (Matth. 5.) perque las demes, que ajustaréu son malas, y debéu escusarlas, no concorrent Veritat, Justicia, y Judici.

Las blasfémias, renechs, y totas, y cualsevols paraulas, ab que es tractat lo Santíssim Nom de Deu ab poch respecte, son tambe prohibidas per lo segon manament, y honra del Senyor, es molt singularment ofesa ab las paraulas, que molts ja en cólera, ja per mal hábit, y costum diuhen, com son: Cap de Deu; ira de Deu; llamp de Deu, y altras, que sols lo anomenarlas causa horror.

Estos mals modos de parlar, son molt indignes dels cristians, y acostuma castigarlos lo Senyor, ja en esta vida ab grans castichs, plagas, desditxas, é infortunis, de que están plenas las historias, confirmantse ab tants exemplars la sentencia del Esperit Sant, qui diu: *En la casa del qui jura, may faltará desventura.* (Eccl. 23.)

En aquest manament se enclouhen tambe los Vots, los cuals estáu obligats á cumplir, cuant comodament podréu, fugint emperó tota tardansa culpable, com aixi nos ho amonesta, y mana lo mateix Senyor, dient: *Cuant hages fet alguna prometensa, no tardes cumplirla, perque se te imputará á pecat.* (Deut. 23.)

Millor es no fer prometensas, ni á Deu, ni als Sants, que despres de fetas, no cumplirlas, com aixi nos ho adverteix *lo* Ecclesiastich. (Eccl. 5.) Y exortám á totas, y cualsevols personas, vagen molt remiradas en fer Vots, com aixi ho disposa lo Concili Provincial de Tarragona en una de sas Constitucions, dient: *Item, se exorta á tot cristiá, Home, ó Dona, se guarde de fer Vots; sino es ab tota devoció, y maduresa, de manera, que prestament los cumplen, y las Mullers, no fassan Vots, sens llicencia de sos Marits, y consell de son Curat, ó Confessor.*

Assó es una breu suma de lo que sens mana en lo segon manament de la lley de Deu, que debéu guardar, y observar, si voléu entrar en la Gloria, promesa per Cristo Senyor nostre, als qui guardarán la lley Divina. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA XII. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 10.) que parlant Cristo Senyor nostre ab sos Deixebles, los digué lo seguent: Benaventurats los ulls que veuhen, lo que vosaltres ara veyéu: molts Reys, y Profetas desitjaren veurer las cosas, que vosaltres veyéu, y no las veren, y desitjaren ohir, lo que vosaltres ohiu, y no ho ohiren. En esta ocasió un Sabi de la lley, per tentar á Cristo Senyor nostre, li feu esta pregunta: Que faré per alcansar la vida eterna? La Magestat de Cristo li respongué: En la lley, que es lo que está escrit? Respongué lo Sabi: En la lley está escrit: amarás á ton Deu, y Senyor, de tot ton cor, de tota ta Anima, de totas tas forssas, y de tot ton enteniment; y á ton próxim, com á tu mateix. Diguéli Cristo, que molt be habia respost, y que fes lo que deya, y aixi tindria vida eterna. Preguntá tambe lo Sabi á Cristo: Qui era son próxim? Responguéli lo Senyor desta manera: Un home baixaba de Jerusalém á Jericó, y per lo camí caigué en mans de uns lladres, qui á mes de robarlo, lo tractaren tant malament, quel deixaren mitx mort. Succehí, que passaren un Sacerdot, y un Levita, los cuals veren al pobre home, y passaren de llarch. Passá despres un Samaritá, qui mogut de compassió, li curá las llagas, li embená, y lligá las feridas, lo feu pujar sobre son jument, lo portá á una casa, y cuidá de ell. Lo endemá abans de anarsen, doná diners al Amo de la casa recomanantli molt lo cuidado, y assistencia del pobre ferit, prometentli juntament, que á la tornada li donaria plena satisfacció de tot cuant hauria gastat. Despres de assó, preguntá la Magestat de Cristo al Sabi: qui te apar, que de estos tres fou próxim? Responguéli, que aquell que habia tingut tanta Caritat. Diguéli lo Senyor: Ves, y fes tu lo mateix. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Tots los manaments de la lley de Deu, se enclouhen en los dos manaments expressats en lo present Evangeli, y son: *Amar á Deu sobre totas las cosas, y al próxim com á tu mateix*: per cuant tots los manaments naixen y tenen son origen de estos

dos preceptes de la caritat, per lo que diu Cristo Senyor nostre, que en estos dos manaments predits, (Matth. 22.) está fundada, y de ells dependeix tota la lley. Y perçó diu Sant Pau, (Rom. 10.) que lo cumpliment de la lley, es la caritat, dilecció, ó amor.

Per ser tota la lley fundada en la caritat, perçó la caritat es una de las cosas necessarias al cristiá per salvarse. La caritat es una virtut Teologal, ab la cual amám á Deu sobre totas las cosas, y al próxim com á nosaltres mateixos.

La excelencia de esta virtut, nos pot bastantment ponderar. Ella entre totas las virtuts es la Reyna, y la major, perque encaraque las demes virtuts Teologals, com son Fé, y Esperansa, miran, y tenen lo mateix objecte; es á saber, Deu Senyor nostre; pero la virtut de la caritat, mira á Deu ab modo mes perfet, que las demes, per lo que diu Sant Pau: *Tres virtuts quedan als viadors, que son Fé, Esperansa, y Caritat, pero la major de éstas es la caritat.* (1. ad Corint. 13.)

La caritat es lo fi á que encamina tota la lley. Ella es la forma, ó la que dona la suma perfecció á las demes virtuts, per lo que diu Sant Pau: *La caritat es lo vincle de perfecció.* (Colos. 3.) Y tambe: *que no li aprofitarian las demes virtuts, sino tenia la virtut de la caritat.* (1. Cor 13.)

Un dels generals preceptes de la caritat es, *Amar al próxim com á nosaltres mateixos.* Aquest precepte es repetidas vegadas intimat per Deu Senyor nostre als homens, com consta de varias parts de la Sagrada Escriptura; y la observancia de aquest precepte, es la que mes repetidas vegadas nos amonesta, y recomana la Magestat de Cristo qui diu: *Aquest es lo meu manament, que uns á altres vos améu, aixi com Jo amí á vosaltres.* (Joan. 15.)

Los senyals ab que se coneix la verdadera caritat ab lo próxim, segons doctrina de Sant Pau, son: la paciencia, la benignitat, lo sufriment, lo desinterés, la sensillesa de cor, per tant diu: *La perfeta caritat es pacient, es benigna, es sufrida, es desinteresada; no es iracunda, no es envejosa, no es ambiciosa, no es pertinás, no es ofensiva, no es mal pensada.* (1. Cor 3.)

Per tant per cumplir al precepte de la caritat del próxim, habém de sufrir ab paciencia sas molestias, perdonar las injurias, cubrir sas faltas; socorrer sas necessitats, aixi corporals com espirituals; debém alegrarnos de son be, y condoldrernos de sos mals, tot lo que volgué dirnos lo Apostol Sant Pau, dient: *Alegrau-*

vos ab los que se alegran, y ploráu ab los que ploran. (Rom. 12.) Y en altra part diu de sí mateix: *Qui está malalt, que Jo no ho estiga? Qui es lo escandalisat, que Jo no ho sentia en la Anima?* Ab estos actes positius, se exercita la caritat, la cual mana tot lo sobredit.

Los actes negatius prohibits per la caritat, son: judicar al próxim, mal pensar de ell, mal parlar de ell, envejar sos bens, escandalisarlo ab malas paraulas, exemple, ó consell; y finalment, tota y cualsevol injuria, y ofensa, ja sia á la persona, ja á la hasienda, ja á la honra del próxim, tot lo que prohibeix la caritat, que ab lo próxim debém tenir.

Per cumplir al precepte de la caritat ab lo próxim, no debém mirar al próxim com á estrany, sino com á imatge de Deu, qui feu al home á imatge, y semblantsa sua, y si lo próxim es algun pobre, debém mirarlo com á imatge de Cristo, que vol ser representat en quiscú dels pobres, segons las paraulas del mateix Senyor, qui diu: *Si al pobre vestiu, á Mi me vestiu; si á ell hospedau, á Mi me hospedau; si á ell donau menjar, y beurer, á Mi ho donaréu.* (Matth. 25.)

A mes de assó, tots los cristians deuhen mirarse entre sí com á germans, puig tots tenim un mateix Pare, una Mare, un Senyor, un Baptisme, una Fé, una Esperansa, una Religió, un mateix aliment, y un mateix Esperit. Tots tenim un Pare, qui es Deu; una Mare que es la Iglesia; un Senyor, qui es Cristo, una Fé, que es una llum sobrenatural, en que tots comunicám, y per ella nos diferenciám dels Gentils; una Esperansa, que es la mateixa herencia de la Gloria, en la cual tots serém una Anima, y un cos; un Baptisme, ahont tots forem adoptats per fills de un mateix Pare; una Religió, en que tots adorám, y reverenciám á un mateix Deu; un manteniment, que es lo Sagrament Santíssim de la Eucaristía, en que tots nos alimentám de un mateix sustento, qui es Cristo, per qui som units á ell; un Esperit, çó es, lo Esperit Sant, de qui tots los cristians participám la vida espiritual de la gracia, ab que nos sustenta, y vivifica.

La raho perque los Parents entre sí se aman mutuament, y ab especialitat, es per la comunicació, que tots tenen en una mateixa carn. Si los membres de nostre cos se aman tant mutuament, que lo un ajuda al altre, y se alegran tots del be del altre, y tots sentan lo mal de cualsevol de ells, assó prove de

estar tots animats de una mateixa Anima racional quels vivifica.

Ab mes raho déu amarse mutuament lo próxim, per cuant la unió de gracia, y esperit, es mes noble, que la unió de naturalesa, y de carn: sent tambe cosa certa, que tots los cristians son membres de un cos, del cual es Cristo Senyor nostre lo cap, y quiscú de nosaltres som los membres, com expressament ho diu Sant Pau. (1. Cor. 6.)

La observancia de aquest precepte, assegura la guarda, y cumpliment de tota la lley, com expressament ho testifica Sant Pau, (Rom. 13.) dient: *Qui de veras ama al próxim, ha cumplert la lley, perque tota se enclou en aquest manament, que diu: Amarás al próxim, com á tu mateix.* (Galat. 5.) Y lo Apostol Sant Joan, qui fou lo major Predicador de aquest precepte, per cuant sempre exortaba á la caritat, y amor al próxim, es del mateix sentir, y dona la mateixa raho, dient: *Fills, amauvos uns á altres, perque si cumpliu aquest precepte de la Caritat, assó bastará per salvarvos.* (1. Joan. 4.)

Procurau tots tenir en vostra memoria la doctrina, y ensenyansa predita, y procurau observarla, si voléu entrar en la Gloria, promesa per Cristo Senyor nostre, als qui guardarán la lley Divina. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA XIII. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 17.) que anant la Magestat de Cristo á Jerusalém, passaba per Galiléa, y Samaria, y al entrar en un Castell, li isqueren al encontre déu Leprosos, qui tots ab grans clamors demanaban al Senyor, se apiadás de ells, y volgues tornarlos la salut. Diguéls lo Senyor, que anassen als Sacerdots, y quels manifestassen la lepra. Anaren los Leprosos á presentarse als Sacerdots, y tots foren curats de la lepra. Un de ells, qui era Samaritá, torná á la Magestat de Cristo alabantlo, y donantli moltas gracias del benefici rebut. Admirat lo Senyor, que sols un fos lo agrahit, digué estas paraulas: Per ventura no son déu los que han curat de la lepra? Ahont son los altres nou? Digue tambe lo Senyor al Samaritá agra-

hit: Alsat, vesten en pau, ta gran Fé te ha fet salvo. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Lo agrado ab que la Magestat de Cristo rebé al Leprós, que torná á darli las gracias del benefici de sa recobrada salut, manifesta lo molt agradable es al Senyor, la acció de gracias per los beneficis rebuts; y la pregunta del Senyor, dient ab admiració: *Per ventura, no son déu los que han cobrat salut? Y los altres nou ahont son?* Manifesta lo gran sentiment, que fa Deu Senyor nostre de la ingratitut de aquells qui no li donan las gracias dels beneficis, que han rebut de sa lliberalíssima ma.

Una de las majors queixas, que Deu Senyor nostre te ab los homens, es lo desagrahiment á sos beneficis, y crida als Cels, y á la terra per testimonis de son just sentiment, dient per lo Profeta Isaias: *Oyganme los Cels, y la terra estas paraulas: Jo he creat als fills, y los he exaltat, y ells me han despreciat. Lo bou ha conegut á son Amo, y lo jument ha conegut lo Pesebre de son Senyor; pero Israél no me ha conegut.* (Isaí. 1.)

Totas las lleys, natural, Divina, y humana, abominan la ingratitut, y aplaudeixen lo agrahiment, com, y tambe estableixen ser la acció de gracias, de tot, y cualsevol benefici, deguda á tot, y cualsevol benefactor.

La acció de gracias á Deu Senyor nostre per los beneficis rebuts, es un acte de la virtut de la Religió, ab que interiorment, y exteriorment honrám al Senyor, confessant nosaltres ser pendents de ell, y que de ell dependeix tot lo be.

Deu Senyor nostre en paga de tants, y tant grans beneficis com nos ha fet, no demana altra cosa de nosaltres, sino es lo agrahiment, dient per David, que la acció de gracias, es un sacrifiei de alabansa, ab que se li dona gran honra. (Psal. 49.)

Axi com la ingratitut es lo vent, que seca las fonts perennes de las Divinas misericordias; aixi lo agrahiment, ó acció de gracias, es lo medi mes eficás per obligar al Senyor á nous y singulars beneficis.

Perçó la Iglesia Santa, regida, y gobernada per lo Esperit Sant, nos amonesta tots los dias en tots los Sants Sacrificis de la Missa, que elevém lo cor, y doném gracias al Senyor, per cuant es cosa verdaderament digna de cristians, com, y tambe molt justa, y profitosa, que en tot lloch, y temps doném gracias á Deu Senyor nostre: tot lo que significan las paraulas del Prefaci, dient; *Sursum corda: Gratias agamus Domino Deo nostro: Dignum,*

& justum est : Verè dignum, & justum est, æquum, & salutare nos tibi semper, & ubique gratias ágere.

Per ser la acció de gracias tant agradable al Senyor, y á nosaltres tant profitosa, perçó aconsellan los Sants Pares, que lo primer, y molt principal de nostres exercicis, ha de ser lo donar gracias al Senyor dels beneficis, que habém rebut de sa lliberalissima ma; los cuals encaraque son innumerables se redubeixen á sinch molt principals, que son lo benefici de la creació, conservació, redempció, vocació, beneficis ocults, que quiscú en particular haurá rebut. Y per despertar vostres cors al agrahiment, y vostra llengua á contínuas alabansas del gran benefactor Deu Senyor nostre, volém explicarvos bréument quiscú de estos beneficis en particular.

Cuant al benefici de la creació, debéu moltas vegadas pensar, que Deu Senyor nostre, sens haber precehit, ni haber pogut precehir algun mérit nostre, de sa pura gracia nos ha tret del abisme del no ser, donantnos lo ser que tenim, lo cos ab tots sos sentits; la Anima ab sas potencias, Memoria, Enteniment, y Voluntat, fentnos á imatge, y semblantsa sua, y per un fi tant noble, com es per coneixerlo, y amarlo en esta vida, y gosarlo eternament en la altra.

Cuant al benefici de la conservació, debéu moltas vegadas pensar, que Deu Senyor nostre, es qui nos conserva, de modo, que tot nostre ser, está pendent de sa Divina Providencia, sens que nosaltres poguessem donar un pas, ni veurer un sols moment, sino fos per Deu Senyor nostre, qui tambe per nostra conservació, ha creat totas cuantas criaturas hi ha en lo Mon, las cuals totas serveixen al fi de nostra conservació. Lo Sol, la Lluna, las Estrellas, lo Aire ab tanta varietat de aucells; lo Mar ab tanta abundancia de peixos; la Terra ab tanta multitut de plantas, arbres, fruits, y animals, tot ho ha creat lo Senyor per nostra conservació; volent tambe per ella deputar Angels, qui per son órdre nos serveixen, guardan, y defensan.

Cuant al benefici de la redempció, debéu moltas vegadas pensar en lo miserable estat en que quedarem, despres de la culpa de nostres primers Pares, per qui perderem la gracia, y amistat de Deu, y quedarem esclaus del dimoni, sens que per ningun modo poguessem eixir de sa tiranía, ni escapar de las penas eternas del Infern; y podent la Magestat de Deu deixarnos sens remey, com als angels mals, volgué redimirnos, venint á aquest

Mon en Persona, prenent carn passible; y perque la redempció fos copiosa, volgue passar los molts, y cruels torments de sa Passió, fins á morir en lo arbre de la Creu.

Cuant al benefici de la vocació, debéu moltas vegadas pensar, que podent lo Senyor plantarnos fora de sa Iglesia, com als Pagáns, y Gentils, se ha dignat apartarnos de ells, sens ningun mérit nostre, lo cual benefici es tant gran; que tots los demes predits, sens aquest de la vocació, serveixen per mes condemnació; per tant deuríam moltas vegadas donar gracias al Senyor per tant singular benefici, com aixi nos ho amonesta Sant Pau. (Ad Colos. 3.)

Tots estos beneficis son generals, y fets igualment á tots los cristians. Pero quiscú dels cristians en particular, déu al Senyor especials beneficis, los cuals sols pot saber aquell, qui los ha rebut. En aquest partit entran moltas maneras de bens, ja de naturalesa, ja de fortuna, ja de gracia; com, y tambe molts mals, y perills, aixi corporals, com espirituals, de qui per sa misericordia nos ha deslliurat, com son tantas miserias, y desgracias, en que veyém caurer los altres. A uns veyém tullits, á altres ciegos, á altres coixos, á altres mancos, sent tot lo Mon una Piscina plena de malalts, de varios géneros de mals, y si nosaltres no som entre ells, sent igualment fills de Adam, subjectes á las mateixas penalitats, es particular benefici, ab que lo Senyor vol afavorirnos.

A mes de aquestos beneficis, tambe ni ha altres de ocults, que ni nosaltres mateixos quils rebém, podém saber, ni conéixer en esta vida mortal, y es sols Deu Senyor nostre, qui los sab. En aquest partit, entran aquells perills ocults, que Deu Senyor nostre preve, y ataca, perque nosaltres no caigám en ells. Sols Deu Senyor nostre sab, cuantas tentacions nos ha escusat, que hauríam consentit; de cuantas ocasions nos ha apartat, en que hauríam caigut; cuants llassos ha romput, que nostres enemichs nos tenian parats per fernos caurer en culpas, obrant lo Senyor ab nosaltres lo mateix benefici, que ab Job, (Job. 11.) á qui tenia per totas parts defensat, perque lo enemich nol danyás en la Anima.

Tots aquestos beneficis, aixi generals, com particulars, debéu tenir molt presents en vostra memoria, y experimentaréu lo fruit, que causará en vostras Animas; y vos exortám en lo Senyor, vulláu observar lo seguent.

Abans de anarvoshen al llit, avivau la Fé, de que teniu á Deu present, y arrodillats, y ab gran humiliació, donauli gracias de tots los beneficis, y molt en particular dels rebuts en aquell dia; y al matí cuant vos llevéu, donauli las gracias dels beneficis rebuts en la nit, oferintvos alabarlo per tots los beneficis queus ha fet, de lo que quedarán vostras Animas aprofitadas, y obligaréu al Senyor á que multiplique en vosaltres sos favors, mercés, y gracias, com aixi acostuma multiplicarlas als agrahits. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA XIV. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y Faels cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 6.) que parlant la Magestat de Cristo á sos Deixebles, los digué lo seguent: Ningú pot servir á dos Senyors, es á saber: á Deu, y á las riquesas, per cuant, qui amará las riquesas, aborrirrá á Deu; y qui amará á Deu, aborrirá las riquesas. No vullau donchs ser solícits, de que habéu de menjar, ni com habéu de vestir. *Per* ventura, no es mes vostra Anima, que totas estas cosas? Mirau als aucells del Cel, qui no sembran, ni cullan, y vostre Pare Celestial los sustenta. Per ventura no sou vosaltres mes que ells? En lo vestir perque sou tant solícits? Mirau los lliris del camp, com creixen, ells no treballan, ni filan, y Deu los vesteix de gala, millor que la de Salamó. Si donchs la herba del camp, que avuy es, y demá es llanssada al foch, aixi la vesteix lo Criador, cuant mes cuidará Ell de vosaltres. No vullau donchs viurer ab lo demasiat cuidado, de com passaréu esta vida, que menjaréu, que beuréu, que vestiréu, per cuant vostre Pare Celestial ja sab, que habéu menester estas cosas. Buscau donchs primerament lo regne dels Cels, y sia vostre principal cuidado la salvació de vostras Animas, que fentho desta manera, no vos faltarán totas las cosas preditas. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Per cuant lo sobrat cuidado de las cosas temporals, es molt contrari á la perfecció, perçó en lo present Evangeli, volgue Cristo Senyor nostre donar á sos Deixebles, y á tots nosaltres la en-

senyansa de que habiam de desapegar nostres cors de tots los afectes terrenos. Y per cuant la major part de nostra vida, la gastám en cuidar del cos, y pensám poch en la salvació de nostra Anima, increpant aquest desordre, nos adverteix, que nostra Anima, es de major valor, que lo cos, y que deuríam atendrer molt mes al cuidado de salvarnos, que no á las cosas, que pertanyen al cos, com son menjar, beurer, y vestir, las cuals cosas, y las demes necessarias á la vida humana, ofereix lo mateix Senyor donárnoslas, com nostre principal cuidado sia en buscar lo regne dels Cels.

Dient Cristo Senyor nostre: *Mirau als aucells, qui sens sembrar, y cullir, Deu los sustenta; y als lliris, qui sens treballar; ni filar, Deu los vesteix*; no vol dirnos, que no treballém, y que no procurém ab nostre treball guanyar per passar esta vida, si sols que no siám tant codiciosos, que per lo interes deixém lo exercici de las virtuts, ni algunas obras de pietat, y religió cristiana, com son algunas oracions, ja sian vocals, ó mentals; al matí la Missa, segons la oportunitat, lo Rosari á Maria Santíssima, y la acció de gracias á la nit dels beneficis rebuts en lo dia.

Dient Cristo Senyor nostre, que: *Ningú pot servir á dos Senyors*, çó es, *á Deu, y á las riquesas, y que lo amar á las riquesas, es aborrir á Deu;* y per lo contrari: *lo qui amará á Deu, aborrirá á las riquesas*: nos exorta á fugir lo abominable vici de la avaricia.

La avaricia, es un apetit desordenat de riquesas temporals, la cual es en dos maneras: la primera consisteix en retenir: la segona, consisteix en adquirir: la primera, se oposa á la lliberalitat: la segona, á la justicia: en la primera, son avaros los richs, que aman desordenadament los bens, que posseheixen: en la segona, poden tambe ser avaros los pobres, apetint y desitjant desordenadament riquesas, y temporalitats, y per cuant son pochs los richs, que no retingan ab sobrat amor las riquesas, com y tambe, per cuant son pochs los pobres, que no las desitgen ab sobrat afecte, de aqui es, que la avaricia te apestats casi á tots los homens, segons la sentencia de Jeremias, qui diu: *Del major al menor, tots estudian la avaricia.* (Jer. 6.)

La avaricia, es un dels sét pecats capitals, vulgarment dits mortals, y es ella la arrél de tots los mals, com expressament ho testifica Sant Pau. (1. Tim. 6.)

La raho, perque es la avaricia arrél, y origen de tots los mals, es perque apenas se trobará maldat alguna, que per directe, ó indirecte, no tinga son principi, y nasca de la avaricia. Considerat aquest vici, segons los propris actes, que produeix, es arrél de innumerables maldats, y no poden reduhirse á número las injusticias se cometen, ja per conservar las riquesas, ja per aumentarlas.

Pero lo major número de pecats, que provenen de la avaricia, es per lo que ella serveix á totas las demes passions per lograr éstas son fi, las cuals sino tinguessen lo valiment de la avaricia, que ajuda y facilita sos actes, no podrian ellas posarlos en obra.

Perçó diu Sant Pau, ser la avaricia la arrél de tots los mals; y aixi com la arrél es per qui viu, y se sustenta lo arbre: aixi per la avaricia se sustentan los demes vicis, que tots portan gasto, y á tots sos gastos fa la costa la avaricia.

Los pecats, que directament se oposan á la honra de Deu, com son los prohibits en los tres primers manaments de la lley de Deu, si be ho consideráu, trobaréu, que tots naixen de la avaricia.

Lo primer manament de la lley de Deu, qui diu: *Amarás á Deu sobre, totas las cosas*, mana lo exercici de las cuatre virtuts, Fé, Esperansa, Caritat, y Religió; pero los avaros fan ídol de sas riquesas, segons las paraulas del Profeta Oséas, qui diu: *De son or, y de sa plata feren per si sos idols.* (Osse. 8. 4.). En ells creuhen, y esperan. A ells aman, y adoran ab tots los afectes de son cor, segons las paraulas del Salvador, qui diu: *Ahont es lo tresor teu, alli es lo teu cor.* (Matth. 6.) Y per lo predit anomena Sant Pau á la avaricia, idolatría; é idólatras als avaros. (Ephes. 5.)

Prohibeix tambe lo primer manament, tot género de supersticions, los adevinos, las vanas observancias, maleficis, bruixerías, encantaments, conjurs, sacrilegis, y simonías, y tots estos pecats tant enormes, naixen de la avaricia, sent lo interés, qui per ordinari persuadeix tals locuras, y los pactes implicits, y explicits ab lo dimoni, ab que los avaros supersticiosos vénen sa Anima á Satanás, segons afirma lo Ecclesiastich, dient: *Lo avaro es lo pitjor, perque sempre porta venal á la sua Anima.* (Eccl. 10.)

Las blasfémias, renechs, y perjurs, prohibits en lo segon ma-

nament, tot per ordinari naix de la avaricia. Las blasfémias del jugador, naixen del desitg de guanyar, ó del sentiment de perdrer.

Los perjurs dels mercaders, y negociants, y la poca observancia de las Festas, tot naix de la avaricia, puig per adquirir riquesas, y aumentar en bens, es atropellada la honra de Deu.

Los demes pecats contra los altres sét manaments, que pertanyen á la honra, y profit del próxim, si buscám son origen, trobarém tambe, que la avaricia es la arrél de tots.

Lo poch cuidado dels Pares én la educació dels fills, naix per ordinari de la avaricia, ab que los Pares sols procuran adquirir conveniencias per sos fills, y lo sobrat cuidado en atesorar per ells, los te olvidats de sa ensenyansa.

Lo mal respecte dels fills cuant son grans, tots se originan del interes; las fillas, perque los Pares nols donan al dot, y altras cosas, que voldrian, los fills majors, perque los Pares donan als germans menors alguna porció, que apar al heréu ser sobrada. Las discordias entre Marits, y Mullers, naixen tambe las mes vegadas del interes, ja perque ells no assisteixen á las Mullers de las cosas han menester, ja perque ellas gastan mes del que los Marits voldrian.

Los homicidis son raros, los que la avaricia nols comét, ó fasse cometrer, puig las enemistats, los ódis, rencors, barallas, discordias, plets, guerras, tot te son origen del interes. La mort de Cristo Senyor nostre, la ocasioná la avaricia, per cuant si Judas lo trahí, fou per lo interes de trenta diners, y si los Jueus lo crucificaren, (Matth. 26.) fou ab los falsos pretextos, ja de que vindrian los Romans, y los llevarian lo Regne, (Joann. 11.) com y tambe de que Cristo impedia los tributs al Cesar. (Luc. 23.)

La torpesa, y deshonestedat, ningú la fomenta tant com las riquesas, per cuant lo diner, á qui, segons diu lo Esperit Sant, *obeheixen totas las cosas*, (Eccl. 10. & 19.) es qui assalta, y conquista la flor de la virginitat en las donsellas, y la honestedat en las demes.

Los robos, las usuras, las moatras, los monopolis, las simonías, los cambis ficticis, y demes contractes ilicits, com y tambe lo no cumplirse los testaments, y llegats pios dels difunts, tot naix de la avaricia, y son fillas propriament suas, totas las trampas, fraus, y enganys. Per tot lo predit, se fa clara, y patent la molta raho ab que Sant Pau digué: *La arrél de tots los mals, es la avaricia.* (1. Tim. 6.)

Dient Sant Pau, que la avaricia, es la arrél de tots los vicis, diu tambe ser lo mes dificultós de arrancar del cor dels homens, aixi com lo mes dificultós de arrancar, de tot y cualsevol arbre, son las arréls.

Tots los demes vicis perden la creixensa, al mateix temps, que los homens van carregant ab anys; perçó veyém, que ab la vellesa, pert las forsas la luxuria, la ira; la gola, pero la avaricia sempre creix; y perçó los avaros son com lo mar, que cuant mes te, mes brama, y com los hidrópichs, que cuant mes beuhen, mes séd tenen, per lo que diu lo Esperit Sant: *Lo avaro, may estará plé de riquesas.* (Eccl. 5. 9.). Y perçó diu Cristo Senyor nostre: *Mes facil cosa es passar un Camell per lo cos de una agulla, que no que un avaro entre en los Cels.* (Matth. 19.)

Ningun de tots los vicis, se oposa tant á la naturalesa universal, com la avaricia. Tota la naturalesa es lliberal, comunicant al home sos bens; lo Sol comunica igualment á tots, sos resplandors de dia; la Lluna, y las estrellas en la nit; la Terra es lliberal ab tanta manera de fruits; lo Aire ab tanta varietat de aucells; sols lo avaro es mónstruo de la naturalesa, per cuant fins ab sí mateix es escás, miserable, y cruel, calsant, vestint, y menjant miserablement; y sent cruels ab sí mateixos, facilment podrém collegir ser los avaros, los qui no sols no socorren al próxim en sas necessitats, ans los qui oprimeixen als pobres, com expressament ho testifica lo Esperit Sant, dient: *Lo sustento dels richs, es la carn, y sanch dels pobres.* (Eccl. 13. 23.)

Per tot lo predit, debém fugir lo vici de la avaricia, com aixi nos ho amonesta la Magestat de Cristo, dient: *Guardauvos de la avaricia.*

No vullám tampoch ser richs, per cuant cauríam en varias tentacions, en molts llassos del dimoni, y en molts desitgs inútils, y danyosos, quens portarian á perdició, com aixi expressament ho diu Sant Pau. (1. Tim. 6.)

Lo que assegura molt la salvació, es lo estar quiscú content ab la sort, que Deu li ha donat, y debém estar contents quiscú ab lo necessari, que tenim ja promés, y assegurat de la Divina Providencia, aixi general, que Deu Senyor nostre te de tots los homens, com y tambe especial, que te de aquells, que posant en Ell sa confiansa, en res procuran, sino en amarlo, y servirlo. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA XV. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 7.) que anant la Magestat de Cristo á la Ciutat de Naím, acompanyat de sos Deixebles, y de molta gent, al arribar á las portas de la Ciutat, encontrá lo enterro de un Jove, fill únich de una Viuda, la cual anava al dol, acompanyada de molts. Y veyent Cristo lo desconsol de la Mare, mogut á compassió, li digue, que no plorás, y al mateix temps se acostá al feretro, ó ataud, y parantse los qui portaban al Difunt, diguéli Cristo estas paraulas: Jove díchte quet alses. Luego se alssá lo Difunt, y comensá á parlar, y lo Senyor lo entregá á sa Mare. Tots los ciscunstants, á vista de tant gran prodigi, se espantaren, y alabaren á Deu, dient: Un gran Profeta ha vingut á nosaltres: y Deu ha visitat á sa plebe. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Aquest Jove Difunt, á qui cullí la Mort en la flor de la edat, çó es la adolescencia, ha de servir de escarment, y exemplar als demés Joves, y no deuhen éstos fiarse en la robustés de sos anys; puig la Mort no respecta á las edats, aixi que tant Joves, com Vells, debém estar sempre previnguts per una bona Mort, la cual prevenció per tant important, sens amonesta varias vegadas en la Sagrada Escriptura, dient Cristo Senyor nostre: *Vetllau, perque no sabéu lo dia, ni la hora de vostra Mort.* (Matth. 25.)

Las funerarias del fill de la Viuda, acompanyada de la major part dels habitants en la Ciutat de Naím, ha inclinat nostre ánimo, perque en la Dominica present, seus done plena ensenyansa, de lo que disposa la Santa Iglesia en las exéquias dels Faels cristians Difunts, ja en honra dels cadavers, com y tambe en sufragi de las Animas.

Sabréu com lo enterrar als Difunts en lloch decent, y ab alguna solemnitat, especials ritus, y ceremonias, ho han observat et tot temps, casi totas las Gents, menos los Sabéos, Scytas, é Hircans, los cuals per molts sigles ninguna honra donaban als Difunts, enterrantlos, ja en los femers, ja llanssantlos en lo Mar,

ja deixantlos en los camps per past de las fieras; per lo que han estat estas Nacions tingudas per inhumanas, cruels, y bárbaras, y molt injuriosas á la naturalesa humana, á la cual es molt conforme, que los Difunts sian enterrats en lloch decent, y ab alguna solemnitat, lo que es honrar als Difunts, y per tant acostumám dir, cuant se fa enterro, ó funeraria á algú, que al tal se li fan las honras.

En cuant al lloch, y sepultura, consta del Testament vell, que los Pares de la lley antigua, tenian gran mirament en elegir lloch especial, y molt decent per los sepulcres.

Abraham comprá un camp, en que hi habia una cova per enterrar en ella á Sara sa muller. (Gen. 23.) Moysés fou portat per ministeri de Angels, en la Vall de Moab, ahont lo enterraren. Jacob, y sos fills, no volgueren ser enterrats en la terra de Egipte, sino que sos cadavers fossen portats en la terra de Israél; y en lo Testament nou consta, que Joseph Abarimathéa, tenia ja en vida previngut son sepulcre de pedra, en lo cual fou enterrat Cristo Senyor nostre.

Tambe ab varios exemples ha demostrat la Magestat Divina, ser molt conforme á sa voluntat, no sols que los Difunts no queden sens sepultura, sino que ésta sia en lloch decent, puig se llegeix de la gloriosa Verge, y Martir Santa Catarina, á qui los Tiráns deixaren insepulta, que Deu Senyor nostre enviá Angels, qui ab gran solemnitat la portaren á la montanya de Sinaí; tambe se llegeix del gloriós Sant Pau Hermitá, qui morí en la soledat de un desert, que Deu Senyor nostre cuidá de sa sepultura, fent que dos lleons li fessen ab sas unglas la fossa, y ajudassen á Sant Antoni Abat; lo que bastantment declara ser cosa lloable donar sepultura als Difunts, en lloch decent.

Per tant la Iglesia Santa prengue la determinació, de que en tots los Pobles, se destine lloch especial, ahont sian sepultats los cadavers dels cristians Difunts, lo cual lloch es anomenat Fossar, ó Cementiri, que es lo mateix que dormitori, ó lloch ahont están los qui dormen. Lo Cementiri, es lloch comú á tots, volent la Iglesia, que despres de morts, tingám tots una mateixa habitació, per cuant en vida tenim tots una mateixa Fé, y una mateixa Religió, no volent sian separats, ni en la mort, los qui en vida, estaban, ó debian estar units per la caritat; y vol tambe, que tots despres de morts, tingám un mateix dormitori, perque cregám, que tots igualment despertarém á la veu, que

dirá : *Alssauvos morts , y veniu á Judici.*

Per mes honrar als Difunts, ha disposat tambe la Iglesia, que lo Fossar, fos lloch benehit ab singulars, y mysteriosas ceremonias, y que gosás dels privilegis de la inmunitat, que gosan los Temples, aixi que los delincuents, que se refugíen en los Fossars, no poden ser extrets de ells, sino en los casos en que poden ser extrets de las Iglesias. Tambe disposa, que en los Cementiris hi hage una Creu, perque cregám, que tots los Difunts, que alli descansan, sols han pogut mereixer lo descans etern, per los mérits, y Passió de Cristo Senyor nostre, representat en la Creu.

Tambe disposa, que los Cementiris sian vehins á las Iglesias, perque sent lo Temple, la Casa que mes debém frecuentar, tingám aixi mes presents las memorias de la Mort, y tambe perque sent los Temples Casa de Oració, tingám en ella presents á nostres Germans Difunts. Y vos exortám en lo Senyor, que sempre, y cuant passaréu per devant del Fossar, ó Cementiri, digáu algun Pare nostre y Ave Maria, per las Animas, que están detingudas en las penas del Purgatori.

Encara que la Iglesia ha destinat lloch comú per los Difunts, pero deixa á la voluntat de tots aquells, que tenen llibertat per testar, que pugan elegir sa sepultura en lo Fossar de la Iglesia los aparega, quedant prohibits á tots los Ecclesiastichs, tant Seculars, com Regulars, de cualsevol estat, ó condició que sian, lo persuadir, fer prometrer, ó jurar als testadors, á que elegescan la sepultura en sas respectivè Iglesias, y aquella ja elegida, no inmuten mes, baix las gravíssimas censuras, y penas, estatuhidas per molts Sumos Pontífices. (1)

---

(1) Bonifacius Octavus, in cap. Animarum 1. de Sepulturis in 6. tit. 12. lib. 3.

Clement. de pœnis lib. 5. tit. 8. cap. Cupientes 3. §. Sanè temerarios.

ANIMARUM periculis, et scandalis, quæ frequenter ex his proveniunt, volentes, universis Religiosis, et Secularibus Clericis, cujuscumque status, seu conditionis existant, in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac sub interminatione maledictionis æterne, districtissimè prohibemus, ne aliquos ad vovendum, jurandum, vel fide interpósita, seu alias promittendum inducant, ut apud eorum Ecclesias Sepulturam eligant; vel jam electam, ulterius non immutent. Nos enim (si secus actum fuerit) electionem talem decernimus nullius pœnitus existere firmitatis. Statuentes, ut hi qui sic elegerint, nec apud sit electas Ecclesias ullatenus sepeliri, nec alibi (ne contra votum, juramentum, aut

No sols ha destinat la Iglesia lloch per la sepultura dels cadavers dels Faels cristians Difunts, sino que tambe ha ordenat especials ritus, y ceremonias, las cuals en part son tretas de la Sagrada Escriptura, part de la tradició dels Apostols, y totas establidas en varios Cánons, y totas mysteriosas, y Sagradas.

Si la Iglesia ha tingut tal providencia honrant als cadavers, ab tot lo predit, major la te en lo sufragi de las Animas, habent disposat ja propri Ofici de Difunts, ja Missas proprias per lo Enterro, Novena, y Cap de Any; y á tots estos tres actes, están comunament obligats, la Casa, Heréu, y Marmessors del Difunt; y vos advertim, que los gastos importan dits actes, tant per raho de Drets Parroquials, Cera, y Ofertas, com per la caritat se dona als Reverents, tot es Sufragi per la Anima del Difunt, y son actes de la virtut de la Religió, y per tant la Casa, Heréu, y Marmessors, no deuhen ser escassos, ni miserables. Y per evitar disturbis, deuhen los Párrocos, Parroquians, y Reverents Preberes, estar á la lloable costum del Poble, y al disposat en las Constitucions de nostre Bisbat.

Tambe están obligats los Heréus, y Marmessors aixi de caritat, com de justicia, cumplir los llegats pios, que en son testament haurá deixat lo Difunt, la cual obligació los precisa á cumplirlos cuant antes podrán, de manera, que si la dilació es cul-

---

promissum hujusmodi á se factum, materiam habeant veniendi) possint eligere Sepulturam: sed contradictione quacumque cessante, sepeliantur omninò apud illas Ecclesias, apud quas sepeliendi de jure fuissent, si alias Sepultura non electa forsitan decessissent.

Si verò iidem Religiosi, vel Clerici, prædictos in suis Ecclesiis, vel Cæmeteriis præsumpserint sepelire: ad restitutionem, tam Sepultorum corporum (si petántur) quam etiam ómnium, quæ ocasione Sepulturæ illorum pervenerint, quomodolibet ad eosdem infra decendium integraliter faciendam, ipsos obligatos esse censemus. Quam nisi fecerint, Ecclesiæ ipsæ, apud quas sepulti fuerint, nec non, et Cæmeteria earundem, ex tunc eo ipso sint, et tamdiu maneant Ecclesiastico supposita interdicto, donec ab eis facta fuerit restitutio plenaria ómnium prædictorum.

SANE temerarios violatores Constitutionis illius, quæ Religiosis, et Clericis Secularibus prohibet, ne aliquos ad vovendum, jurandum, vel fide interpósita, seu alias promittendum inducant, ut Sepulturam apud eorum Ecclesias eligant, vel jam electam ulterius non immutent: similem sententiam (pœna in dicta Constitut. contenta in suo perdurante robore) incurrere volumus ipso facto: ab alio quam á Sede Apostólica (præterquam in mortis artículo) nullatenos absolvendos: nullis Privilegiis, aut statutis cujuscumque tenoris existant, super his valituris.

pable, no sols pecan mortalment, sino que no poden ser absolts, á la manera, que déu negarse lo benefici de la absolució, als qui no restitueixen podent restituhir.

Y no deuhen los Marmessors estar ab lo engany, de que tenen un any de temps, perque assó sols se enten per lo foro exterior, çó es, que dins del any, no pot lo Jutge compellirlos; pero en lo foro de la conciencia, están obligats á cumplir la voluntat del Testador, sempre que comodament podrán.

Los Sants Pares del Concili de Trento, (Sess. 25.) encarregan sumament als Senyors Bisbes, lo cuidado, quiscú en sa Diocesi fasse cumplir las voluntats dels Difunts; y las Constitucions Tarraconenses disposan, que los Marmessors, y tots aquells que tenen administració de cosas pias, de cualsevol grau, estament, y condició que sian, que cuant antes pugan, ó alomenos dins lo any, donen comptes de sa administració al Auditor de Animas, baix pena de Excomunicació, si ja per alguna justa causa, no tenen llicencia de dit Auditor.

A mes de assó, per la gran caritat y cuidado, que te la Iglesia ab las Animas dels Difunts, ha disposat, que en totas las Missas, se fassa memoria, ó memento de Difunts, y que lo dia seguent á la Solemnitat de tots los Sants, se fassa en tota la cristiandat lo Ofici generalíssim de Difunts, per sufragi de sas Animas, com, y tambe ha disposat, que en totas las Horas Canónicas, aixi Diurnas com Nocturnas, degan tots los Ecclesiastichs, tant Regulars, com Seculars, fer Oració especial per las Animas del Difunts, donant fi á quiscuna de las Horas, ab las paraulas seguents: *Et fidelium Animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. Amen.*

A mes de tot lo predit, ha introduit la Iglesia Santa, la lloable costum, que en tots los Pobles tóquian cada nit la Oració de las Animas, avisant als cristians, se recorden de ellas, y las vullan socorrer.

Per tot lo que, y per ser los Difunts germans nostres, debém honrarlos, assistint á sos Enterros, y pregant á Deu Senyor nostre per sas Animas en que farém una obra de misericordia, y las Animas dels Difunts pregarán á Deu per nosaltres. Aixi sia. Amen.

DOMINICA XVI. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Lluch, (Luc. 14.) que Cristo Senyor nostre fou convidat per un Príncep dels Fariséus á dinar en sa casa un dia de Festa, y que Cristo Senyor nostre assistí al convit, al cual tambe assitiren molts Fariseus, y Doctors de la lley, los cuals tots guardaban la Festa ab gran rigor. Y com un pobre hidrópich se posás devant de la Magestat de Cristo, mogut lo Senyor á compassió, volgué curarlo; y primerament preguntá als Fariséus, y Doctors: si era licit curar en dia de Festa? Ells no respongueren, y Cristo Senyor nostre curá al hidrópich, lo despatxá, y digue als Fariséus, y Doctors lo seguent: Qui de vosaltres, si vostre jumént, ó lo bou cau en algun barranch, no procura tráurerlo, encara que sia dia de Festa? Ells tambe callaren. Despres estant sobre taula, los digue lo seguent: Cuant serás convidat, no te assentias en lo primer, ó millor lloch de la taula, per cuant si venia altre convidat mes noble que tu, podrian dirte quet alssasses, lo quet serviria de algun afront. Cuant serás convidat, asséntat en lo lloch mes inferior, perque cuant vinga lo Amo te diga: Amich puja mes amunt, y prén lo lloch mes eminent, lo quet servirá de gran honra devant tots los convidats, per cuant, tot y cualsevol que se exalta, será humiliat, y qui se humilla será exaltat. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

La bona conversació, que sobre taula tingue Cristo nostre Senyor ab los Fariséus, y Doctors, donantlos documents, ja de cortesía, ja tambe de humilitat, nos exorta, que al mateix temps, que menjant donám sustento al cos, doném tambe sustento á la Anima ab sants pensaments, ab conversació de cosas santas, bonas, y honestas; com, y tambe condemna lo abús dels convits, en que per ordinari los convidats ofenen á la Divina Magestat; ja excedint en lo menjar, y beurer; ja murmurant del próxim; ja dient paraulas menos decents, torpes, y escandalosas.

La pregunta de Cristo als Fariséus: *Si era lícit lo curar en dia de Festa;* y la curació del hidrópich en presencia de ells en

dia Festiu, fou per ensenyarnos, que las obras de caritat, no están prohibidas en los dias de Festa, la cual guardaban los Jueus ab tal rigor, que se abstenían totalment de totas, y cualsevols obras servils, sens emplearse, ni en curar malalts.

Sabréu com Deu Senyor nostre, aixi com per sa inmensitat es Senyor de tots los llochs, aixi per sa eternitat es Senyor de tots los temps, y aixi com per mostrar son domini en tots los llochs, se ha reservat per Sí alguns llochs particulars, com son los Temples: aixi tambe en senyal de domini en los temps se ha reservat alguns dias particulars per son culto, y estos dias son las Festas; y en assó se funda lo tercer manament de la lley de Deu, que diu: *Santificarás las Festas*, lo cual manament, es natural, y Divino, y un dels tres manaments, que pertanyen á la honra de Deu.

Sabréu tambe, com en la lley vella santificaban lo Dissapte, en memoria del benefici de la creació del Mon: y per haber Deu Senyor nostre acabada la fábrica del Univers en tal dia, com Dissapte.

Pero la Iglesia Santa, regida, y gobernada per lo Esperit Sant, en memoria dels tres principals beneficis, que obrá la Magestat Divina per nostra Redempció, com son lo Naixement del Fill de Deu, sa gloriosa Resurecció, y la vinguda del Esperit Sant, tot lo que succehí en Diumenge, perçó disposa, y determína, que entre sos fills los Faels cristians, sia Festa de precepte, tot, y cualsevol Diumenge, y si á aquest dia ha ajustat altras festas, ja en honra de Maria Santissima, y de alguns Sants, es perque Deu Senyor nostre sia mes fervorosament obsequiat.

Lo santificar las Festas no es altra cosa, que tractar los dias de Festa, com á dias Sants, per lo que debém gastarlos en lo culto Divino, y abstenirnos de las obras servils, sino es que fossen necessarias á la vida humana, ó al servey de Deu.

La obligació mes principal en los dias de Festa, es lo assistir al Sant Sacrifici de la Missa ab atenció, devoció, y reverencia. Advertintvos, que la Missa, es un compendi de la Vida, Mort, y Passió de Jesucrist Redemptor nostre, per tant debéu estar atents, y devots, y será de gran profit per vostras Animas, si gastáu la Missa considerant, un, ó altre pás de la Passió, y Mort de Cristo Senyor nostre.

No obstant, que la Iglesia no obliga á altra cosa, que á ohir Missa; ab tot es molt convenient lo emplear los dits dias de Fes-

ta en obras Santas, y de Religió cristana, com son, frecuentar Sagraments, visitar las Iglesias, fer las Estacions de la Butlla, passar lo Sant Rosari, ohir Sermons, y Doctrina cristiana, visitar malalts, y fer altras obras de misericordia; per cuant lo fi, per lo cual se han instituhit las Festas, y en ellas sens prohibeix lo treball, es perque vaquém, y nos empleém en semblants obras.

Als que rompan las Festas, no ohint Missa, ó treballant, y no acudint als Divinals Oficis, ni vacant á la Oració, ni exercitantse en obras santas, y bonas; ó passant lo dia de la Festa treballant, jugant, pecant, y ofenent al Senyor, á éstos acostuma castigar severament la Magestat Divina, ja en esta vida, ab miseria, pobresa, malaltias, mort repentina de llamps, gota ó altre desastre, com aixi ho testifican las historias, y exemples, de que están plens los llibres; y es doctrina comuna dels Sants Pares, que la poca observancia de las Festas, es lo pecat que esterilisa la terra, y la causa perque Deu Senyor nostre nega lo benefici de las plujas congruents, envía pedregadas, y arruína als Pobles.

Al contrari, als que guardan las Festas, acostuma premiar lo Senyor, ja en esta vida ab moltas benediccions temporals, y espirituals, y te especial providencia de estos tals, qui devotament las guardan, com consta en varias parts de la Sagrada Escriptura, y molt singularment en lo Deuteronomi. (Deut. 28.)

Pero per llevar ignorancias, y escrupols, volém advertirvos de las causas, que escusan de ohir Missa lo dia de Festa, y son las seguents: Primerament, escusa la caritat, com lo assistir al malalt, que nos pot deixar sens desconsol. Segonament, la necessitat, com la que no te vestit decent, ab que eixir de casa. Tercerament, lo perill de algun dany notable, ja sia espiritual, ja sia corporal, ja sia en la hasienda, y perçó están escusats los Pastors, que no poden deixar son ramát, ni encomanarlo á altri de confiansa; com y tambe los quis detenen en las Aldeas per guardarlas de lladres. Cuartament escusa la impotencia, com los qui están en las presons, los malalts, los qui están molt lluny, com una llegua, y han de anar á péu, en temps de plujas. Quintament la costum tolerada dels Prelats, com las Donas, que despres de haber parit, no ixen de casa de molts dias, encara que estigan bonas.

Aixi mateix vos avisám, de las causas, que escusan de pecar treballant en dia de Festa, y son las seguents: Primerament, la

caritat, com son, apagar lo foch en casa del próxim, fer sepulturas, cusir vestits per los pobres despullats, &c. Segonament, la pietat, y devoció, com adornar las Iglesias, escombrarlas, tocar campanas, &c. Tercerament, la necessitat propria, ó agena, com los pobres, que no poden sustentarse, ni tenen que donar á sos fills, ó á sa familia, sino es treballant; aixi tambe los criats, y criadas, poden remendar sa roba en dias de Festa. Pero vos advertim, que la necessitat, perque podrán treballar, ha de ser necessitat verdadera, y no fingida, y si es dubtosa, deuhen consultar ab son Confessor, ó altra persona docta, que puga assegurarlos la conciencia: y si la necessitat es pública, çó es, que se hage de treballar públicament, se ha de demanar llicencia als Senyors Vicari General, Degá, Oficial, ó al Párroco, los cuals tenen molt recomanat, no donen llicencia de treballar públicament, sino es que sia en casos de urgent necessitat.

Assó es en suma lo contengut en lo tercer manament de la lley de Deu, que debéu guardar, y observar, si voléu entrar en la Gloria, promesa per Cristo Senyor nostre, als que guardarán la lley Divina. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA XVII. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y Faels cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 22.) que los Fariséus, se acercaren á Cristo, y que un Doctor de la lley per tentarlo, li digue: Mestre, quin es lo major manament en la lley? A lo que Cristo Senyor nostre respongue: Lo major, y primer dels manaments es: Amarás á ton Deu de tot lo cor, de tota la Anima, y de tot lo enteniment; emperó lo segon manament, semblant al primer es: Amarás al próxim, com á tu mateix, y en estos dos manaments se funda tota la lley. Despres de assó, passá Cristo á preguntarlos; Quels apareixia de Cristo, y de qui pensaban que era fill? Y com ells responguessen, que Cristo era fill de David; lo Senyor los convencé ab rahons de tanta sabiduría, que de aquella hora en avant, no se atreviren los Fariséus fer altras preguntas á Cristo Senyor nostre. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

En aquestos dos generals preceptes de la caritat, çó es, amar á Deu, y al próxim, se funda tota la lley Divina, per cuant encara que los manaments de la lley de Deu sian déu, pero tots se enclouhen en los dos manaments predits, y tots naixen, y tenen son origen de amar á Deu, y al próxim, y perçó diu la Magestat de Cristo, que en estos dos manaments se funda tota la lley.

Deu Senyor nostre, per raho del domini absolut, que te en nosaltres per innumerables titols pogue donarnos, y posarnos lley á mida de son gust, y podentnos donar lley pesada volgue sols manarnos alló mateix, que independent de la lley debém ja obrar, segons dicta la raho natural, imprimida en lo cor de tots los homens. Y per cuant la lley Divina es juntament, natural, perçó obliga, no sols als cristians, sino tambe á tots los homens, encara que sian Gentils, y Pagans.

Per ser tota la lley Divina, tant conforme al dictamen de la raho natural; perçó es inmutable, sens que puga algú dispensar en ella, y per ser tota fundada en caritat, perçó es molt lleugera, y facil de guardar, com aixi ho testifica Sant Joan, dient: *Los manaments de Deu, no son pesats.* (1. Joan. 5.) Y Cristo Senyor nostre, volgue dirnos lo mateix, dient: *Lo jugo de ma lley es suáu, y ma cárrega lleugera.* (Matt. 11.)

Si á alguns apár pesada la nostra lley, y dificil de cumplir en ella, assó prove del fomes peccati, per qui corrompuda nostra naturalesa, está inclinada al mal, y te alguna repugnancia á tot lo be: y aixi com la claredat es de sí agradable, y no obstant es odiosa als qui tenen mal de ulls, y aixi com los malalts troban amarg lo menjar de sí sabrós, y regalat, tot lo que prove del mal, y de la febra: aixi si á alguns apár pesada la lley Divina de sí lleugera, es de la mala disposició en ells.

La lley Divina, fou escrita per Deu Senyor nostre, en dos Taulas de pedra; las cuals entregá á Moysés en la montanya Sinaí, (Exod. 20.) y á aquest acte de entrega, y publicació de la lley, fou molt solemne, per cuant al mateix temps se cobrí lo Cel de nuvols, y se mogué tal tempestat de trons, y llamps, que aparexia ja abrasarse, ja enfonsarse la montanya, y lo que causaba mes horror, era lo sonido de una trompeta, ab que un Angel pregonaba la lley: y á la manera, que cuant lo Rey fa algun pregó, acostuma publicarse ab só de tabals, ó tambors y ruido de trompetas, perque sos vassalls lo oigan, veneren, y observen: aixi tambe volgue Deu Senyor nostre que la publicació

de la lley Divina, fos ab la predita solemnitat, perque comprenguessen lo poder del Legislador, lo Sagrat de la lley, y la importancia en observarla.

En la una de las dos Taulas, estaban, escrits los tres primers manaments; los cuals pertanyen directament á la honra de Deu, y en la altra Taula, estaban escrits los altres sét manaments, que pertanyen á la honra, y profit del próxim. Y per cuant la observancia de tots los manaments, es necessaria per salvarnos, per tant tots los qui haurán arribat al us de la raho, están obligats en pena de pecat mortal, en saber los déu manaments de la lley de Deu.

Lo primer manament, ja en órdre, ja en dignitat, es: *Amar á Deu sobre totas las cosas.* Aquest manament, en part es afirmatiu, y en part es negatiu; en cuant es afirmatiu, mana á totas, y cualsevols personas, lo amar, adorar, y reverenciar á un sol Deu verdader, ab lo exercici de las cuatre virtuts, que miran directament al Senyor, á son culto, y reverencia, las cuals virtuts son Fé, Esperansa, Caritat, y Religió.

Per aquest manament, estám obligats á creurer en Deu, un, y trino, un en essencia, y trino en Personas. Tambe estám obligats á saber, y creurer los principals Mysteris de nostra Santa Fé, especialment aquells, que son contenguts en lo Credo menor; com y tambe estám obligats á creurer tot lo que creu, y declara la Santa Mare Iglesia Católica Romana.

Mes avant, mana tenir ferma esperansa en Deu qui per sa misericordia infinita nos donará lo Cel, mediant nostras bonas obras. Tambe mana amar á Deu Senyor nostre ab amor apreciatiu sobre totas las cosas, ço es, que habém de estimar en mes á Deu Senyor nostre, que no á totas las cosas, y mes que á nosaltres mateixos.

Mes avant, mana la virtut de la Religió ab que habém de adorar á Deu Senyor nostre ab suma reverencia, anomenada Latria, regoneixentlo, y confessantlo Senyor supremo, y absolut sobre totas las cosas: y ab la mateixa reverencia habém de adorar á Cristo Senyor nostre, com y tambe á la Santa Creu. Tambe se reduheix á aquest manament lo adorar, y reverenciar á la Verge Maria, ab la la adoració anomenada Iperdulía, que es una reverencia especial, inferior á la que donám á Deu, y superior á la de tots los Angels, y Sants. Tambe se reduheix á aquest manament lo adorar als Angels, Sants, y Santas, Reliquias, é Imat-

ges, ab la reverencia anomenada Dulia, que es una adoració inferior á las sobreditas.

En cuant aquest manament, es negatiu, prohibeix las cosas seguents: la heretgía, lo paganisme, lo judaísme, lo dubtar en cosas de la Fé, lo llegir llibres heretges, y usar trages de infidelitat.

Tambe prohibeix la vana esperansa, ó presumpció de alcansar lo Cel sens fer bonas obras, com y tambe la desesperació, ó desesperar de la eterna salvació.

Tambe prohibeix tots los vicis oposats á la virtut de la Religió, com son: la idolatría, los adivinos, las vanas observancias, la mágica, los encantaments, conjurs, lligaments, bruixerías, y tot género de supersticions, y maleficis.

Assó es en suma lo contengut en lo primer, y principal manament de la lley de Deu, que diu: *Amarás á Deu sobre totas las cosas*, que tots debém guardar, si volém entrar en la Gloria, promesa per Cristo Senyor nostre, als qui guardarán sa lley. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA XVIII. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 9.) que la Magestat de Cristo Senyor nostre se embarcá, y aná á sa Ciutat, ahont li presentaren á un pobre Paralitich, que molt temps habia estaba sepultat en lo llit; y veyent Cristo Senyor nostre la Fé dels qui portaban al malalt, li digue: Confia fill, tos pecats son perdonats. Y com alguns dels Escribas ohissen estas paraulas, deyan entre sí, que Cristo blasfemaba. Lo Senyor, penetrant lo pensament dels Escribas, los digue: Perque pensau tant malament de mi? Que vos apár, que es mes facil dir al Paralitich, alssat, y camina, ó dirli tos pecats son perdonats? Perque donchs sapiáu que lo Fill del Home te poder per perdonar pecats, dich al Paralitich: Alssat, prén lo llit, y vesten á casa. Y al mateix instant se alssá lo Paralitich, y ab tantas forssas, que se carregá lo llit, y sen aná alegre, sá, y bo á casa sua. Y veyent las Turbas aquest tant gran miracle, alabaren á Deu per haber donat tal poder als homens. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Una y altra de estas cosas, es á saber, lo fer miracles, y perdonar pecats, demanan poder, y virtut Divina, per tant sols pot obrarlas Deu Senyor nostre, qui per sa virtut, ó poder infinit pot fer miracles, y perdonar pecats; y si molts miracles han obrat los Sants, no es estat ab sa propria virtut, sino ab la virtut, y poder, que Deu Senyor nostre los comunicá, honrantlos lo Senyor ab son Divino poder, ja perque nosaltres tambe los honrém, ja tambe perque conegám la gran estima, que fa Deu Senyor nostre de sos servents, sent en ells admirable, honrat, y venerat.

Tambe lo perdonar pecats, requereix virtut, ó poder Divino, sens que ningú dels homens tinga virtut propria per perdonarlos, si sols Cristo Senyor nostre, qui en cuant Deu te virtut, ó potestat primaria, y en cuant home, per raho de la unió hipostatica ab lo Verb Etern, te virtut, y poder singular, anomenat de excelencia per perdonar pecats; la cual virtut, y poder, se ha dignat comunicar á sos Ministres los Sacerdots, los cuals per medi del Sant Sagrament del Ordre Sagrat alcansan lo poder de perdonar pecats, aixi que lo tal poder, y virtut en los Sacerdots, no es propria, sino participada de Cristo Senyor nostre; pero es tant absolut, y general aquest poder, que tots, y cualsevols pecats; que los Confessors perdonarán en lo Tribunal de la Penitencia, passarán per perdonats en lo Tribunal de la Divina Justicia, segons las paraulas de Cristo, qui diu: *Tots, y cualsevols pecats, que vosaltres perdonaréu, serán perdonats, y los que vosaltres retindréu, serán retinguts.* (Joan. 20.)

Aquest poder concedit als Sacerdots, está comprés en lo desé Article de nostra Santa Fé, qui diu: *Crech en la remissió dels pecats.* Per aquest Article, estám obligats á saber, y creurer, que en la Santa Mare Iglesia Católica Romana hi ha perdó, remeys, y medicinas per tots, y cualsevols pecats, per graves, y enormes que sian.

Estos remeys, y medicinas, son los sét Sants Sagraments, instituhits per Cristo Senyor nostre, qui aplicá los mérits de infinit valor de sa Mort, y Passió als Sagraments; per lo que tenen virtut, y poder de causar gracia, é infaliblement ells la confereixen de per sí, sempre y cuant en la materia, y forma, en qui los administra, y qui los reb, son observadas las cosas necessarias.

Dos dels Sagraments, es á saber, lo Sagrament del Baptisme, y lo de la Penitencia son ordenats, ó instituhits per causar la gra-

cia primera, que borra, lleva, y neteja la Anima dels pecats originals, y mortals, per lo que estos dos Sagraments son anomenats: *Sagraments de Morts,* per cuant la Anima morta per la culpa, recobra vida per medi de estos dos Sagraments.

Los altres sinch Sagraments, son instituhits per aument de la gracia rebuda, y se diuhen *Sagraments de vius,* per cuant suposan la gracia primera en lo subjecte recipient. De ahont se infereix, ser dos los efectes mes principals dels Sagraments; lo un es perdonar los pecats, comunicant la vida de la gracia; lo altre es conservarla, aumentarla, y corroborarnos en ella, perque pugám finalment passar de la vida de la gracia, á la vida eterna de la Gloria.

Quiscú dels Sagraments, causa una gracia especial, que se anomena *Sacramental,* la cual es propria de quiscú dels Sagraments de per sí, segons los diferents fins perque Cristo Senyor nostre los ordená, ó instituhí; y en vá foren tants los Sagraments, sino fos divers lo efecte de la gracia, que confereixen.

Aquesta gracia especial, anomenada *Sacramental,* es un especial ausili, á mes de la gracia habitual, comuna á tots los Sagraments, lo cual ausili correspon al particular fi, que Cristo Senyor nostre ha tingut en quiscú dels Sagraments en particular.

La gracia especial del Sagrament del Baptisme, es la gracia primera, ab que lo home es primerament justificat, per modo de una espiritual reengendració: ab que som reengendrats, y adoptats per Fills de Deu, ab lo ausili especial, perque nostra vida sia conforme á la vida de Cristo, per guardar sos Sants manaments, y per dignament rebrer los altres Sagraments.

La gracia especial del Sagrament de la Confirmació, es una especial fortalesa, per professar la Fé rebuda en lo Sant Baptisme, per vencer las tentacions, que contra la Santa Fé nos proposa lo dimoni, y tambe per morir per la Fé de Cristo, á imitació dels Sants Martirs.

La gracia especial del Santíssim Sagrament de la Eucaristía, es un especial aument en tot género de virtuts, y un especial ausili, perque nostras Animas sian nudridas, y aumentadas en tot lo bo.

La gracia especial del Sagrament de la Penitencia, es la gracia resuscitativa, ab lo ausili especial, per aborrir los pecats, y fer verdadera penitencia de ells.

La gracia especial del Sagrament de la Extrema-Unció, es una

gracia ab particular ausili, que borra las reliquias dels pecats, dona forssas per vencer las tentacions del enemich en lo article de la mort, y per suportar los treballs de la malaltia.

La gracia especial del Sagrament del Ordre Sagrat, es la gracia ab ausili especial per exercir be, y religiosament los ministeris Sagrats, destinats á quiscú dels Ordres.

La gracia especial del Sagrament del Matrimoni, es la gracia ab especial ausili als Casats, perque entre Marit, y Muller hi hage mútuo amor, y fidelitat, com, y tambe gracia per la bona educació dels fills, que Deu los dona.

Encara que las cosas materials, que serveixen als Sagraments de materia, com la aigua en lo Sant Baptisme, no tingan de sí virtut, y poder per causar gracia, pero elevadas per Cristo Senyor nostre al noble ser de Sagraments, tots causan los predits efectes.

Y com nosaltres en esta vida mortal, necessitém de cosas sensibles per entrar en coneixement de las cosas espirituals, per tant la Sabiduría Divina, acomodantse á nostra flaca capacitat instituhí uns senyals externs, perque per medi de ells coneguessem las cosas espirituals, com es la gracia, per lo que los Sagraments no son altra cosa, que uns senyals visibles de la gracia invisible, instituhits tots per Cristo Senyor nostre, per nostra justificació, salut y medicina.

Cristo Senyor nostre, qui instituhí los Sagraments, determiná la materia, y forma de ells, y perque millor comprehenguessem lo efecte, que quiscú de ells causa en nostras Animas, determiná per materia las cosas, que ja exteriorment tenen especial virtut per obrar en nostre cos, lo que interiorment obran en nostra Anima. Perçó com la aigua sia la que comunment es mes á propósit per netejar, volgue que fos ella materia del Sagrament del Baptisme, que neteja nostra Anima de las tacas de la culpa original.

Y per cuant lo pa, y lo vi son lo sustento mes usual en la vida corporal, perçó determiná fossen la materia del Sagrament de la Eucaristía, que obra interiorment en la Anima aquells efectes, que lo pa, y vi materials obran en lo cos; y aixi passa en los demes Sagraments, sent en tots proporcionada la materia de ells al fi, perque foren instituhits.

Aquesta gran fábrica dels sét Sagraments está significada en aquella gran fábrica, de qui diu lo Esperit Sant: *La Sabiduria Divina edificá per sí, y son culto una Casa, en que posá sét*

columnas. (Prov. 9.) Estas columnas, son los sét Sants Sagraments, y sobre ells ha edificat la Sabiduría encarnada, Cristo Senyor nostre la sua Casa, çó es la Iglesia Católica Romana, que fundada sobre estas sét columnas, será estable, y permanent, sens que may pugan prevaleixer contra ella las furias infernals.

Aixi com en lo Paradís terrenal posá Deu Senyor nostre una font copiosa, que dividida en rius, regaba, y fecundaba tota la terra: aixi en lo Paradís de la Iglesia, ha volgut tambe plantar una gran font de gracias, y misericordias, la cual font ja profetisá Zacharias, dient: *Hi haurá una font patent en la Casa de David;* (Zachar. 13.) y los sét Sants Sagraments, son las canals per ahont corra la aigua cristallina de la gracia, que nos ha merescut Cristo Redemptor nostre, ab sa Mort, y Passió.

Procurau una, y moltas vegadas agrahir á Cristo Senyor nostre, lo benefici singular de habernos deixat en los Sagraments lo remey, y medicina de tots nostres mals espirituals, y lo aument en la gracia, y procurau tambe frecuentar los Sagraments de la Penitencia, y Eucaristía, de lo que restará Deu servit, y vostras Animas aprofitadas ab molts aumentš de gracia. Aixi sia. Amen.

DOMINICA XIX. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 22.) que parlant Cristo Senyor nostre als Prínceps dels Sacerdots, y als Fariséus, los digue la Parábola seguent: Semblant es lo regne dels Cels al Rey, qui feu un gran convit en lo desposori de son fill; y habent enviat á sos Criats als Convidats; perque vinguessen, éstos se escusaren. Envià segona vegada altres Criats, dientlos: Anau, y digau als Convidats que vingan, perque ja totas las cosas están aparelladas. Pero los Convidats despreciaren los recados del Rey, y lo convit. Los uns sen anaren á sas Granjas, los altres á sas negociacions, y altres foren tant desatents, que no sols tractaren malament de paraulas als Criats, sino que passaren á matarlos. Per lo que indignat lo Rey, enviá sos exércits, y no sols castigá als homicidas, llevantlos la vida, sino que tambe cremá, y abrasá la Ciutat, en que habitaban. Despres de assó di-

gue lo Rey á altres Criats, que anassen als camins, y que á cuants encontrassen, los fessen venir, perque aixi se umplissen los llochs del convit. Com emperó, despres regonegués lo Rey als que ja estaban assentats, y veyent á un que estaba sens la vestidura nupcial, li digue: Amich, com has entrat aqui, no tenint vestidura nupcial? Lo home no respongue; é indignat lo Rey, maná á sos Ministres, que lligat de péus, y mans, lo llanssassen á las tenebras exteriors, ahont serán los plors, y cruixits de dents. Despres digue Cristo Senyor nostre esta terrible sentencia: Molts son los cridats, pero pochs los elegits. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

La present Parábola significa lo seguent. Lo Rey, que desposá á son Fill, es lo Etern Pare, qui per sa bondat infinita volgue desposar á son Fill Jesucrist Redemptor nostre, ab la naturalesa humana, lo cual Desposori se celebrá en las puras, y virginals entranyas de Maria Santissima, en aquell mateix instant, que se encarná lo Verb Etern; y díuse la Encarnació Desposori, perque aixi com los Esposos son dos en una carn; aixi tambe en Cristo Senyor nostre está unida la Divinitat ab la Humanitat, sent la unió hipostatica lo vincle, y tant indissoluble, que jamay se podrán dividír, ni separar la Humanitat, y Divinitat de Cristo Senyor nostre.

Lo solemne convit, que en las bodas de son Fill disposá lo Etern Pare, significa la Gloria Celestial.

Los Convidats á ella som tots los homens. Los Criats, que lo Rey envió als Convidats, son los Angels, y tambe los Predicadors, y Confessors, de qui singularment se val la Magestat Divina, perque aquells ab sas inspiracions, y éstos ab sa doctrina, nos convidan de part de Deu, perque tots aném al convit, çó es, la Gloria.

Los Criats, qui moriren en la tal legacía, y embaixada, son los Apostols, y Martirs, qui per la Fé, y doctrina evangélica, patiren varias persecucions, y últimament foren morts per los Gentils, Idólatras, y Pagáns.

La ira, y la gran indignació del Rey, enviant sos exércits contra los homicidas, y abrasant la Ciutat, manifesta lo gran sentiment, que fa la Magestat Divina, de que sos Ministres sian perseguits, y maltractats; com, y tambe de que las guerras, ruína, desolació, é incendi de molts Pobles, es castich, ab que la Divina Justicia castiga las culpas, y pecats dels habitants, cum-

pliutse ab semblants castichs, las amenassas quens te fetas lo Senyor en varias parts de la Sagrada Escriptura, y singularment en lo Capitol 28 del Deuteronomi.

Lo home, que assistia al convit, sens la vestidura nupcial, y perçó condemnat á las tenebras exteriors, significa lo fi y paradero, que tindrán tots aquells, que estarán sens lo adorno de la gracia, cuant vindrá á ells lo Senyor, que será en la hora de la mort, los cuals tambe serán llansats á las tenebras exteriors, çó es, los Inferns, ahont per tota la eternitat estarán penant y patint penas, y torments imponderables; las cuals penas volgue significarnos la Magestat de Cristo, dient, *Allí serán los plors, y lo cruiximent de dents.*

Lo Infern, es lo lloch destinat per Deu Senyor nostre, per eternas presons dels mals, ó de aquells, que moren en pecat mortal, ja sia de pensament, ja de paraula, ó de obra, lo cual lloch es en lo centro de la terra, y per consegüent, en lo mes profundo del Mon, á diferencia dels Cels, que son lo lloch destinat per als bons, y lo mes eminent, per lo que la Sagrada Escriptura, en varias parts contraposa lo Cel al Infern, com lo lloch mes alt, al mes baix.

Aixi com lo premi, que per als bons te preparat la Divina misericordia dalt en los Cels, es tal, que ni ulls han vist, ni oídos han ohit, ni enteniment humá pot alcansar: aixi tambe los castichs, penas, y torments, que per als mals te preparats la Divina Justicia baix en los Inferns, son imponderables.

Las penas del Infern, encara que innumerables se redueixen á dos, que son pena de Sentit, y pena de Dany. La pena de Sentit, es la que atormenta los sentits interiors del Anima, y exteriors del cos. La pena de Dany, es la privació eterna de la vista, y companyia de Deu Senyor nostre. Aquestas dos maneras de penas corresponen á dos mals, que te tot y cualsevol pecat mortal, lo un dels cuals, es lo amor desordenat á la criatura, y lo altre, es lo despreci del Criador. Al amor desordenat á la criatura, correspon la pena del Sentit, perque lo sentit ques deleytá contra lo que Deu mana, pague ab la pena lo gust, que tingue en la culpa. Al despreci del Criador, correspon la pena de Dany, per cuant habent despreciat lo pecador á Deu Senyor nostre, será eternalment privat de veurer la cara de Deu. Y perque entre los dos mals de la culpa, es sens comparació major lo mal del despreci, perçó tambe la pena de Dany, es sens com-

paració major, que no la pena del Sentit. Pero una, y altra pena es tant gran, que no hi ha llengua humana que las puga dignament explicar de la manera, que ellas son en sí.

Lo sentit exterior de la Vista será atormentat de las varias, y espantosas figuras dels dimonis, qui sent feos, y abominables, pendrán figura, ja de lleons, ja de tigres, ja de serpents, y fantasmas horrorosas. Tambe será la Vista ab tenebras eternas, sens que ja may vegen los condemnats la menor llum, y claredat, si sols quimeras, y mónstruos horribles. Estas tenebras, son las tenebras exteriors, de las cuals parla lo present Evangeli, y naixen en part ja del gran fum, que ab sí aporta lo foch del Infern, per ser mesclat ab sofre, y totas las inmundicias del Mon, que per disposició Divina, venen á parar en lo Infern.

Lo sentit del Ohido, será atormentat de las descompassadas veus, suspirs, clamors, blasfémias, y malediccions; puig aixi com los Benaventurats en lo Cel, cantan perpétuas alabansas á la Magestat Divina, aixi los miserables condemnats en lo mitg de sos torments, sempre están malehint, y blasfemant.

Ells maleheixen á la Mare quels parí, al Pare quels engendrá, á sí mateixos y á tots cuants foren ocasió de sos pecats. Ells blasfeman de Deu, de Maria Santíssima, y de tots los Sants.

Lo sentit del Olfato, será atormentat de un intollerable fetor, dient Isaías: *Dels cossos condemnats, eixirá mal olor*. (Isaí. 34.) Y si un sol cadaver llansa tant pestilencial fetor, podem inferir, cual será lo de tants, sent quiscú de ells comparats á un carner, ó sepultura.

Lo sentit del Gust, será atormentat, ja patint los condemnats fam canina, dient de ells la Sagrada Escriptura: *Patirán fam, com si fossen gossos*, (Psal. 58.) ja patint séd insufrible, dient tambe lo Evangelista Sant Lluch, que lo mal Rich en lo Infern demanaba una gota de aigua, per refrescar sa llengua, que tenia abrasada. (Luc. 16.) Los qui han patit de algunas febras ardents, tindrán la experiencia del gran torment de la séd, pero será sens comparació major la que eternalment patirán los condemnats, sens que may tingan lo alivio, ni de una gota de aigua; si sols per mes torment, beurán fel de Dragons, (Deut. 32.) y verí de Serpents, y foch mesclat ab sofre; com aixi consta de la Sagrada Escriptura. (Psal. 13. & 139.)

Lo sentit del Tacto, que se exten á totas las parts del cos, será atormentat ab aquell foch etern, tantas vegadas anomenat en

las Sagradas Lletras. Aquest foch es de tant ardor, y eficacia, que lo foch nostre en sa comparació, es cendra freda, y foch pintat; y encara que de tota la llenya del Mon sen fes un feix, y se encengués tota junta, ni tampoch aquest gran foch pot compararse ab lo foch del Infern. Aquest foch atormentará, no sols totas las parts del cos, sino tambe la Anima, y será ab un modo maravellós, puig abrasará als condemnats sens consumirlos, y estarán tant penetrats del foch, aixi com lo ferro en la fornál.

Las penas dels sentits interiors del Anima, serán majors, que no las dels sentits exteriors del cos; perque primerament, la imaginació será atormentada de una aprehensió tant vehement, que ja may podrá pensar en altra cosa.

La Memoria, será atormentada ab los records de las bonas ocasions, que en vida tingueren, y mallograren de sa salvació. Tambe será atormentada ab los records, del poch que duraren los plahers de la vida, y que los torments han de ser sempiterns.

Lo Enteniment, será atormentat ab la consideració, del gran be de la Gloria perduda per tota la eternitat, de ahont naix aquell cuch de la conciencia, que tantas vegadas amenassa la Sagrada Escriptura, lo cual nit, y dia sempre estará rosegant las entranyas dels miserables condemnats. Aquest cuch de la conciencia: es una rábia, que contra sí mateixos tenen los condemnats, cuant consideran lo que perderen, y la causa perque ho perderen, y cuant facilment en vida podian reparar lo dany de sas culpas, per medi de una bona confessió, y coneixent á las horas sa locura, se maleheixen á sí mateixos, y se farian trossos si podian.

La Voluntat, será atormentada, envejant la sort dels Benaventurats, y esta enveja los engendra tal rábia no menor, que la del cuch de la conciencia. Tambe será atormentada la Voluntat, ab la obstinació del mal, de que naix la perpétua desesperació, y lo odi, que tenen á Deu Senyor nostre, per que alli los deté, y los castiga tant severament.

La pena de Dany, que com habém dit, consisteix en estar privats per tota la eternitat de la vista de Deu Senyor nostre, es pena tant terrible, que totas las sobreditas penas dels sentits, no poden compararse ab la pena de Dany, ni mil Inferns junts causarian á la Anima tal dolor, cual causa esta privació; per cuant sent Deu Senyor nostre infinit be; y lo major de tots los bens, la privació de ell es un mal infinit, y lo major de tots los mals.

A mes de las sobreditas penas generals, y comunas á tots

los condemnats, hi ha altras penas particulars proporcionadas á cada un, segons la calitat del delicte, com aixi consta en varias parts de la Sagrada Escriptura, y especialment en lo Cap. 27. de Isaías, per lo que los avaros, serán castigats ab gran necessitat, y miseria; los golosos, ab grandíssima fam, y séd; los deshonestos, ab singularíssimas flamas de foch; los envejosos, ab singulars dolors de entranyas; los superbos, ab singular confusió.

La consideració de las penas eternas del Infern, es sumament profitosa, ja per despertar nostres cors á un sant temor de Deu, ja per aborrir las culpas comesas, y fer penitencia de ellas, ja, y tambe per no pecar en avant; per tant debém moltas vegadas pensar en ellas, com aixi nos ho amonesta lo Esperit Sant, dient: *Pensa en los Novissims, y no pecarás.* (Eccl. 7.) Y aixi serém tambe dels Convidats, y elegits per la Gloria Celestial, ahont tots nos vejám. Amen.

DOMINICA XX. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Joan, (Joann. 4.) que anant la Magestat de Cristo, desde Judéa á Galiléa, un Regulo aná á trobarlo, y ab grans súplicas li demaná, que baixás á Cafarnaum per curar á son fill, qui se estaba morint. Responguéli lo Senyor: Vosaltres, si no veyéu prodigis, y senyals, no creyéu. Diguéli altra vegada lo Regulo: Senyor veniu, abans que mon fill nos moria. Responguéli lo Senyor, que sen tornás á sa casa, que ja vivia son fill. Al tornarsen á casa, isqueren á rebrerlo sos Criats, y li donaren noticias, com son fill encara vivia, y que estaba millorat, y preguntantlos la hora, en que habia comensat la millora, diguérenli que ahí á las sét horas, que fou en lo mateix instant en que Cristo li asegurá la salut de son fill. A vista de aquest prodigi, cregue en Cristo, no sols lo Regulo, sino tambe tots los de sa familia. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Convertit lo Regulo á la Fé de Cristo, se convertiren tambe tots los de sa casa, y ab assó se dona la ensenyansa als Pares de Familia, que si ells son de bons costums, tambe ho serán

los demes; y al contrari, si ells son de vida relaxada, tambe ho serán los demes de sa casa; per tant es singular la obligació, que tenen los Pares, Mares, Amos, Mestres, y tots, y cualsevols Superiors, en donar bon exemple als Fills, Criats, Deixebles, y demes inferiors.

Lo cuidado del Regulo, en procurar la salut de son fill, anant á buscar á Cristo per lo remey, dona á tots la ensenyansa, de lo que debém fer en nostras malaltias; çó es, acudir tambe á Cristo per lo remey, y als remeys, que Cristo Senyor nostre ha ordenat per nostra salut espiritual, y corporal, com son los Sagraments de la Penitencia, lo Sant Viátich, y la Extrema-Unció; tot lo que debéu fer en temps apte, sens esperar per la Confessió, y Viátich, que los accidents de la malaltia agraven, y perturben vostras potencias. Y per cuant la malaltia, es lo medi ordinari de que se val lo Senyor, per acabar y donar fi á esta vida mortal, volém donarvos plena ensenyansa, de lo que debéu obrar, y observar en vostras malaltias, per aixi tenir una bona Mort.

Primerament, vos exortám en lo Senyor, que en temps de sanitat, viscau de manera, com si lo dia present fos lo últim de vostra vida, y per conseguent lo de vostra Mort; y aquest consell per tant importantíssim, es lo que repetidas vegadas sens amonesta en las Sagradas Escripturas, dient: ja que la Mort es com lo lladre, qui fa son lance á la hora mes impensada: ja y tambe, que estigám aparellats, perque á la hora que menos pensám, ve lo Fill del Home. Los qui viuhen ab esta prevenció, son aquells, de qui diu Sant Joan, *Ditxosos los Morts, que moren en lo Senyor*, (Apoc. 14.) per cuant la Mort real, y verdadera succehí á la Mort ja prevista, y ben premeditada.

Segonament, vos exortám, no vullau diferir la penitencia de vostras culpas, ó la verdadera confessió de ellas, per cuant estaréu malalts, puig si lo diferirla de dia en dia es cosa perillosa, lo diferirla per cuant estaréu malalts es cosa perillosíssima, y temeraria, asseguran tnos los Sants Pares, ser poquíssims los qui de éstos se salvan.

Tercerament, vos exortám, que en salut disposéu tambe de vostras cosas temporals, y fassau testament en sanitat, per cuant en malaltia, apenas se fa cosa ab acert, ja per estar débils las potencias, ja tambe per estar ocupadas en las penalitats, que ab sí aporta, tota y cualsevol grave malaltia: y debéu procurar en vostre testament la claredat possible, y la major gloria de Deu, ordenant totas vostras cosas, com conegáu, que mes li agrada,

com de cosas suas, queus te encomanadas. Nous descuidéu en lo testament de vostras Animas, perque si vosaltres no cuidéu de ellas, mal podéu pensar, que cuidarán, ni los mes próxims parents, ni amichs, ni Marmessors, y aixi no fiéu á la voluntat de ells vostres sufragis, ans be especificáu, los que voldréu seus fassan, y no siáu cruels, ni miserables ab vosaltres mateixos, per cuant son grans las penas, ques pateixen en lo Purgatori per culpas lleugeras.

Suposant, que ja en salut estaréu previnguts de tot lo sobredit, cuant lo Senyor vos enviará alguna malaltia, debéu rébrerla ab gran amor, com una visita queus fa lo Senyor, per fervos grans beneficis espirituals, puix aixi com la salut es do de Deu, tambe ho es la malaltia, la cual nos envía lo Senyor per nostra proba, correcció, esmena, y altres profits, que solen seguirse de la malaltia, com son coneixer nostra flaquesa, y la miseria de nostre ser, desenganyarnos de nostra vanitat, desapegarnos del amor de las cosas de la terra, aplacar las forssas de nostre enemich la carn, y recordarnos, que no es esta la nostra Patria, sino que som Peregrins en aquest Mon, y altras cosas consemblants.

Per tant debéu conformarvos ab la voluntat Divina, oferintvos viurer, y morir, com sia de son major gust, y agrado. Debéu tambe estar molt indiferents per tot lo que Deu sia servit fer de vosaltres, sens deixarvos arrastrar desordenadament de la natural inclinació á la vida, ans be debéu prepararvos per morir, com si de cert sabesseu, que aquella ha de ser vostra última malaltia, que tal vegada ho será, y ab aquesta suposició debéu ja als principis de vostra malaltia fer una bona confessió, sens esperar á que lo Metge ho diga, ni á que altri vos ho exorte; lo que vos ajudará molt á tenir salut, y vos deixará ab gran consolació, y descans, per cuant ninguna cosa nos inquieta mes, ni te mes tristos, y temerosos, que la mala conciencia.

Despres recomanaréu al Metge queus visita, y als demes que cuidarán de vosaltres, que á son temps se vos done lo Sant Viático, puig no sou, ni debéu ser de aquells, que ab assó se espantan, ans vos donarán gran consolació, per cuant Cristo Senyor nostre dona salut y vida no sols espiritual, si, y tambe corporal, si esta conve per la salut de nostra Anima, y sino gran benefici vos fará lo Senyor en deixarvos morir en dita malaltia.

Si vosaltres coneixéu, que la malaltia seus agrava, y que lo

Metge, y assistents se descuidan, de que seus done lo sustento Celestial del Viátich, debéu vosaltres instarlos ab grans veras, y rebrer al Santíssim Sagrament, ab la major devoció possible, llansantvos confiats en las mans de Jesucrist Redemptor nostre, y descansant en lo seno de la sua amorosa Providencia paternal, protestant no voler vosaltres mes, que alló, que sa Divina Magestat desde la eternitat te disposat de vosaltres.

Feta aquesta diligencia, debéu escusar visitas, y conversacions inútils, y sols debéu tractar ab aquell, ó aquells, que podrán ajudarvos á conversar ab Deu, y conformarvos ab sa Divina voluntat, tancant tots los pensaments á las cosas de aquesta vida, com si ja no vos pertanyen, y posantlos solament en Jesus, y en sa Passió, y Mort Santíssima, desitjantlo veurer en lo Cel, fent molts actes de Fé, Esperansa, Caritat, y Penitencia, posant totas vostras confiansas en los mérits de nostre Senyor Jesucrist. Debéu tambe invocar son Santíssim Nom en lo mitg de vostras penas, acompanyant vostres suspirs, y ays ab lo Santíssim Nom de Jesus y tambe de cuant en cuant, invocar lo Patrocini de Maria Santíssima, al gloriós Sant Joseph, al Sant Angel de vostra Guarda, als Sants, que hauréu tingut singular devoció, y á vostres Sants Patrons.

Si la malaltia vos posa als extrems, y últims de la vida, demanáu humilment lo Sagrament de la Extrema-Unció, y féu se vos administre en temps, y abans de perdrer los sentits, perque lo pugán rebrer ab devoció, y mérit, y juntament experimentar los grans efectes, que causa en la Anima, y en lo cos, que son admirables per aquell temps, perque perdona los pecats venials, y las reliquias dels mortals, dona á la Anima gran consolació, la alivía en tanta amargura, la fortifica contra las tentacions del dimoni, li dona fortalesa per véncerlas; y finalment si al malalt li conve la salut corporal, tambe aquest Sant Sagrament li dona. Y perçó vos exortám, una, y moltas vegadas, que procuréu á rébrerlo en temps, que no estiga ja del tot desesperada vostra salut, ni tant als últims, que ja tingáu perduts los sentits.

Y per cuant es gran lo abús entre los cristians, de aguardar la recepció de la Extrema-Unció á temps que lo malalt está ja destituhit de sentits, y en la agonía de la Mort, de lo que no pocas vegadas succeheix, que al mateix temps, que avisan al Párroco, mort lo malalt sens rebrer dit Sagrament, per tant advertim als Metges, y als assistents, la obligació que tenen, çó es,

lo Metge en ordenar dit Sagrament, y los assistents en avisar al Párroco, antes que lo malalt, no hage perduts los sentits, y al mateix temps, que lo malalt comensa á estar en perill inminent de la vida.

Pensáu una, y moltas vegadas en aquestos documents importantíssims, y procuráu en vostras malaltias portarvos de la manera, que habém dit per mereixer una bona Mort, çó es, en gracia, ó amistat de Deu nostre Senyor. Aixi sia. Amen.

DOMINICA XXI. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 18.) que parlant Cristo Senyor nostre ab sos Deixebles, los digué la Parábola seguent: Semblant es lo Regne dels Cels al Rey, que volgué passar comptes ab sos Criats, un dels cuals, y lo primer cridat á comptes, estaba debent al Rey son Amo déu mil talents, y com no tingués de ahont pagar, maná lo Rey, que lo Criat, sa muller, sos fills, y tot cuant tenia, fos venut: emperó lo Criat se llansá als péus del Rey, dient: Teniu Senyor paciencia, y donaume temps que jo satisfaré enterament tot lo deute. Lo Senyor tingué tanta compassió del Criat, que lo deixá libre, y li condoná tot lo deute. Despres de assó, aquest mateix Criat perdonat, encontrá á un company seu, y tambe Criat del mateix Rey, que li devía cent diners; apenas lo veu, cuant lo detingué ab tal violencia, que lo sufocaba, dientli juntament: Págam lo quem déus. Lo deutor se li postrá als péus, dient: Ten paciencia, y dónam temps, que jo te satisfaré enterament. Emperó sens voler tenir paciencia, ni espera, feu posarlo en la presó fins á ser pagat. Sabent assó altres Criats, digueren al Rey lo que passaba, é indignat lo Rey contra lo primer Criat, lo cridá, y li digue: Infame, vil, y mal Criat: Jo he tingut compassió de tu, y te he perdonat lo deute, sols perque ab prechs, y sumissions me demanares temps, com donchs tu no has tingut compassió de ton company, y no te has aportat ab ell de la manera, que Jo me he portat ab tu? Ditas estas paraulas, maná lo Rey als Ministres de sa Justicia, que lo prenguessen, y li donassen torments, fins

á tant, que hagués pagat tot los déu mil talents. Despres de haber dit Cristo á sos Deixebles esta Parábola, los digue: aixi ho fará ab vosaltres lo Pare Celestial, si de cor no perdonáu á vostres germans, çó es, al próxim. Assó es literalment lo contengut en lo Evangeli de la Dominica present.

Lo Home Rey de aquesta Parábola, es Cristo Senyor nostre, qui es verdader Home, y verdader Deu, Rey, y Senyor de totas las criaturas visibles, é invisibles. Los Criats som tots los homens, qui tambe serém cridats á comptes, quiscú en particular, en la hora de la Mort, y tots generalment, lo dia del Judici universal.

En lo Criat, que devía déu mil talents, están significats los cristians, y en lo qui devía cent diners, están significats los Pagans, y Heretges, en que sens dona la advertencia, que Deu Senyor nostre á tots los cristians, nos ha fet singulars beneficis, y tant mes, que no als Gentils, que si éstos, deuhen al Senyor cent diners, ó cent beneficis; los cristians lin devém déu mil.

Lo deute de déu mil talents, significa tambe lo gran deute, que contrahém en cualsevol pecat mortal, que es un deute infinit, que ja may podriam pagar, ni satisfer si la Magestat de Deu Senyor nostre, no se apiadás de nosaltres, pero es tanta la sua bondat, y misericordia, que si nosaltres no negám lo deute, y passám á demanarlin perdó per medi de una bona Confessió, tambe nos condona, ó nos perdona nostres deutes, çó es, nostres pecats, encara que fossen, no sols déu mil, pero molts mes en número, que grans de arena te lo Mar, y encara que fossen mes graves y enormes, que no los de tots los condemnats junts.

Ab la present Parábola, volgué ensenyar Cristo Senyor nostre, no sols á sos Deixebles, sino tambe á tots nosaltres, la obligació, que tenim de perdonar als enemichs, totas, y cualsevols injurias, y per facilitarnos al perdó, nos proposa primerament son exemple, y la gran facilitat ab que ell nos perdona innumerables pecats, significats en los déu mil talents, sent tant major lo agravi, que per ells fém á la Magestat Divina, que no lo quens fa lo próxim ab sas injurias; cuant major es lo deute de déu mil talents, que no lo deute de cent diners.

Lo precepte de amar y perdonar als enemichs, fou varias vegadas intimat per Cristo Senyor nostre, y singularment cuant digue: *Jo emperó vos dich que améu á vostres enemichs, y féu be als qui vos aborreixen.* (Matth. 5.) Y al mateix temps que intimá aquest precepte de fraternal amor, digue lo premi, que tindrian

los obedients, qui aixi serian fills del Pare Celestial, en lo que están significadas totas las benediccions Divinas, singulars gracias, y mercés.

Y per cuant á uns atráu lo amor al premi, y á altres conté lo rigor del castich, volgue tambe senyalar castich, als delincuents, inobedients, ó que no perdonarán los agravis, y lo castich expressat en lo present Evangeli, es incorrer en la indignació Divina, no ser perdonats, si condemnats á las eternas presons del Infern. Per lo que varias vegadas nos amonesta la Magestat de Cristo, dient: *Perdonáu y seréu perdonats; aixi com vosaltres vos portaréu ab lo próxim, aixi me portaré Jo ab vosaltres. Y ab la mateixa mesura, que vosaltres mesuraréu, seus mesurará.* (Luc. 6.)

Y perque estiguessem molt advertits, é instruhits en la present doctrina, per ser tant important, en la Oració Dominical, dita vulgarment lo *Pare Nostre*, la cual Oració feu Cristo Senyor nostre per ensenyarnos de orar, ó per ensenyarnos las peticions debém fer á la Magestat Divina, sent una de las ditas peticions, lo perdó de nostras culpas, disposá lo demanassem de esta manera: *Perdonáunos Senyor, las nostras culpas, aixi com nosaltres perdonám á nostres deutors*, ó als qui nos han injuriat. Ab las cuals paraulas fan á si mateixos sentencia de eterna condemnació, los qui no perdonan las injurias, y agravis al próxim.

Aquest precepte de amar als enemichs, volgue Cristo Senyor nostre confirmarlo, no sols ab paraulas, sino tambe ab obras, y exemple, puig abans de morir, y ja clavat en la Creu, no sols perdoná als Jueus quel crucificaren, sino que tambe passá á demanar al Pare Etern los perdonás, dient: *Pare, perdonáulos, perque no saben lo que fan.* (Luc. 23.)

Per aquest precepte de amar als enemichs, estám obligats, no sols á perdonarlos las injurias, sino tambe á amarlos, benvolerlos, alegrarnos de son be, contristarnos, y tenir compassió de sos mals, y miserias; socorrer sas necessitats, y tambe admetrerlos en los oficis de la caritat, anomenats comuns, cuals son aquells, que ordinariament se practican, ó acostuman ferse ab tots los de aquell estat, y condició, que será lo enemich; per cuant lo exclourerlo de dits oficis, fora senyal de venjansa, la cual no es licita á ninguna persona privada; y perçó es comunment obligatoria la resalutació, y altres senyals de mútuo amor.

Per lo cabal cumpliment de aquest precepte, se requireix, que lo perdó sia de cor, y acompanyat ab obras, per lo que obliga á tot lo predit, y prohibeix lo odi, rencor, venjansa, y to-

ta, y cualsevol complacencia en lo mal del próxim.

Los qui no voldrán perdonar los agravis, no poden ser absolts, y los qui venjarán sas injurias, á mes de ser cruels ab lo próxim, ho son tambe ab sí mateixos, puig al mateix temps, que aborreixen al próxim, y lo danyan, aborreixen, y danyan á sa mateixa Anima.

A mes de assó, los qui venjan, ó volen venjar los agravis, cometen un pecat de lesa Magestat, per cuant Deu Senyor nostre es Deu de las venjansas, qui diu de sí mateix, ser de sa jurisdicció lo venjar los agravis, que nos farán, per tant son los venjatius usurpadors de la jurisdicció Divina. (Deut. 32.)

Lo precepte de amar als enemichs, no déu apareixervos impossible de guardar, y sobre las forsas de nostra flaca naturalesa, per cuant tots los preceptes de la lley Divina, son naturals, y facils de observar, com ho testifica lo mateix Senyor, dient: *Lo jugo meu es suau, y la mia cárrega es lleugera.* (Matth. 11.)

Nostres capitals enemichs, Mon, Dimoni, y Carn, son los qui persuadeixen la venjansa dels agravis, ab motius aparents, y diabolichs, cuals son per ordinari, perdrer de sa honra, y estimació; y ser tingut per cobart, lo qui sent injuriat, no venjará las injurias; y los predits motius, y altres cualsevols sian, tots son enganys, y tentacions del enemich, per precipitarnos á mal obrar, y aixi perdrernos eternament.

En perdonar als enemichs, no sols tenim lo exemple en Cristo Senyor nostre, sino tambe en Varons nobilíssims, com son David, qui perdoná á Saul; Sant Esteve, qui pregá per aquells que lo apedregaban; y Sant Pau, per los quil perseguian, y molts altres, qui tots foren de la mateixa condició nostra. A éstos debéu imitar, si voléu que Deu nostre Senyor vos perdone las injurias, que contra Ell habéu fet ab vostras culpas comesas, y si voleu entrar en la Gloria, promesa als mansos, als misericordiosos, als suferts, y pacifichs. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA XXII. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y Faels cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 22.) que los

Fariséus juntaren son Consell, per veurer com podrian fer, que Cristo Senyor nostre digues alguna paraula, ab que ells poguessen pendrer algun fonament, per calumniarlo, y perseguirlo, y excitar contra ell la voluntat del Cesar; perçó resolgueren, que dos de ells anassen á Cristo, y li diguessen lo seguent: Mestre, ja sabém, que tractau veritat, y que ensenyau lo camí del Cel, y que no vos cuidau de cosas de la terra, y que no mirau, ni atenéu á respectes humans. Digaunos donchs vostre parér en assó: Es licit pagar lo tribut, ó no? Cristo Senyor nostre coneixent la malicia dels Fariséus, los respongue: Hipócritas, perque veniu á tentarme? Mostraume la moneda del tribut; y com ells li mostrassen un diner, los digue: De qui es la imatge esculpida, y grabada en esta moneda? Responguérenli, que era del Cesar; y Cristo los digue: Donau donchs al Cesar, lo que es del Cesar, y á Deu, lo que es de Deu. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

Aquella moneda ab la imatge del Cesar esculpida, y gravada en ella, significa cada una de nostras Animas, puig quiscuna de ellas es un tresor, dient Sant Pau: *Tenim aquest tresor en vasos de terra.* (2. Cor. 4.) Y en quiscuna de ellas gravá sa imatge lo major Cesar Deu Senyor nostre, segons las paraulas del mateix Senyor, qui diu: *Fém al home á imatge y semblantsa nostra.* (Gen. 1.)

En tota, y cualsevol moneda se troban dos valors, anomenats extrinsechs, é intrinsechs. Lo valor intrinsech, es aquell, que per sí, ó de sa naturalesa te la materia, ó metall, de que está fabricada la moneda. Lo extrinsech es aquell valor superaddit, que li dona lo Príncep.

Un, y altre de estos valors, se troban tambe en quiscuna de las Animas; y per cuant del valor intrinsech, ja seus ha donat bastant doctrina en la Dominica tercera, despres de Pentecostes, avuy en la present Dominica volém dirvos lo valor extrinsech de quiscuna de nostras Animas.

Lo valor extrinsech, es la gracia, la cual es un do excelentíssim, sobrenatural, y Divino, que Deu Senyor nostre nos infundeix, mediant lo cual la Anima es participant de la naturalesa Divina, y queda endiosada, filla, amiga, esposa de Deu, justa, santa, y mes excelent en dignitat, que no los Angels per sa naturalesa.

Aixi com la Anima, es la vida de nostres cossos, la fortalesa, y hermosura de ells; aixi la gracia es la vida de nostra Ani-

ma, y tambe sa hermosura: ella es lo adorno espiritual, fet per mans del Esperit Sant, lo cual fa á la Anima tant graciosa, y hermosa als ulls de Deu, que la prén per Filla, per Esposa, y per Temple, ahont tota la Santíssima Trinitat Pare, Fill, y Esperit Sant, fan gustosa, y deliciosa morada, com en Jardí, ó Paradís de delicias, per qui Deu se deleita ab los homens.

Aquest adorno de las Animas, la gracia, es aquella vestidura hermosa, y de varios colors, de que va vestida la filla del Rey, asssentada á la dreta de son Espós. (Psal. 44.) Y la varietat de colors de aquesta vestidura, son las virtuts infusas de la Fé, Esperansa, Caritat, Religió, Justicia, Fortalesa, Prudencia, Templansa, y Dons del Esperit Sant; tot lo que fa á la Anima tant hermosa, que es amada sumament de Deu Senyor nostre: y alabada per ell de hermosa, dient: *O cuant hermosa ets, amiga mia!* (Cant. 4.)

Sols Deu Senyor nostre, qui es Autor de la gracia, alcansa las excelencias de ella, seus que homens, ni Angels pugan dignament explicar son valor, estima, y efectes. Ella val mes que tot lo or, y plata, y que totas las pedras preciosas; mes que los Cels, mes que los Angels, mes que totas las criaturas, y mes que tota la mateixa Gloria. Per tant es imponderable, é inexplicable son valor, y debéu apreciarla, y estimarla, mes que vostra mateixa vida.

Las paraulas del Senyor, dient: *Donáu al Cesar, lo que es del Cesar,* intiman la obligació, que de justicia tenen los súbdits de donar, y pagar á son Príncep, ó son Rey los tributs, no sols ordinaris imposats, perque lo Príncep puga mantenir lo esplendor de sa dignitat, ministrar justicia, conservar la pau, y fer guerra justa, sino tambe los tributs extraordinaris, que imposará, y demanará lo Príncep, per raho de alguna ocurrencia, que justament necessita de majors subsidis.

Dient Cristo Senyor nostre: *Donáu al Cesar, lo que es del Cesar;* intima tambe á tots la obligació de no defraudar al próxim en sos bens, lo que expressament sens prohibeix en lo seté manament de la lley de Deu, qui diu: *No furtarás.*

Lo robar, ó furtar es de sa naturalesa pecat mortal, molt enorme, y abominable als ulls de Deu, y molt injuriós al próxim. La gravedat del furt se dona á coneixer dels rigurosos castichs, ab que totas las lleys Divinas, y humanas castigan als lladres.

Deu Senyor nostre, se indigna tant de ells, que perque un

dels fills de Israél cometé un furt, castigá á son Poble elegit, deixant perdrer casi tot lo exércit dels Israelitas, qui foren entregats en mans de sos enemichs, y á no haber intercedit Josué ab la Magestat Divina, y haber tret al lladre mort á pedradas de entre ells, y á tota sa familia, y cremadas totas sas hasiendas, hauria Deu Senyor nostre deixat acabar, y perdrer á tot lo Poble de Israél, (Josu. 7.) com aixi consta de la Sagrada Escriptura.

Las lleys humanas, manan tambe sian los lladres desterrats de aquest Mon ab mort infame, y aixi veyém, que als qui pot cullir la Justicia los desterra, los penja, los arrastra, los fa trossos, segons lo crim; y per tot lo Mon son aborrits, y senyalats, y tinguts per gent vilíssima, que tots los fugen; y si son usurers, sels nega la Sepultura Ecclesiastica, ó no sels dona terra Sagrada.

A mes de tot lo predit, tambe manifesta la gravedat del furt, la obligació de restituhir lo robat, la cual obligació es tant apretada, que ja may se perdona lo pecat, que no se restituesca lo robat, si ja no fos, que lo delincuent no pogues, ó no tingues per restituhir. Altres pecats per ser perdonats, basta lo confessarlos ab verdader dolor, y propósit; pero lo pecat del furt, per ser perdonat necessita de la restitució; ni altrament poden los Confessors absoldrer als que en est vici haurán delinquit; si lo furt es en materia grave, ó encara que leve, será lo próxim gravement damnificat. Sols per cuant lo pecat del furt aporta ab sí esta obligació de restituhir, ó condemnarse, deuria causar horror, no sols lo cometrerlo, si tambe lo pensar en ell.

Tambe manifesta la gravedat de aquest vici, la mala companyia de altres vicis, y pecats, que ab si aporta, per tant veyém, que los lladres están pléns de tota manera de vicis, y son los qui tenen tant poch, ó ningun temor de Deu, que atreveixen cualsevol maldat, y los Sagrats Evangelistas, per explicar cuant mal home fou Judas, diuhen, que era un lladre.

Per lo seté manament de la lley de Deu, qui diu: *No furtarás;* no sols se prohibeix lo furt, sino tambe tota y cualsevol usurpació, é injusta retenció dels bens del próxim; com, y tambe la rapina, la usura, la simonía, y tot, y cualsevol tracte illicit. Aixi mateix prohibeix lo cooperar al furt per manament, consell, consentiment, custodia, participació, no impedir, y no descubrir aquell, podent, ó teninthi obligació.

Per lo contrari, aquest manament obliga á guardar equitat, en

tot, y cualsevol contracte, restituir, satisfer, y pagar tot lo que injustament se haurá prés al próxim, perjudicat, y danyat.

Assó es lo que en suma se conte en lo seté manament de la lley de Deu, que debéu guardar, y observar, si voléu entrar en la Gloria, promesa per Cristo Senyor nostre als que guardarán la lley Divina. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

DOMINICA XXIII. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 9.) que estant Cristo Senyor nostre predicant á las Turbas, se acostá á ell un Príncep, adorantlo, y dientli: Senyor, ma filla se es morta en aquest instant, veniu, posáu vostra ma sobre ella, y cobrará vida. Aná lo Senyor á la casa del Príncep, anomenat Arquisinagogo, y per lo camí isquéli al encontra una pobre Dona, que dotse anys habia, que patia un fluix de sanch; ella se acostá á Cristo, y tocá la fimbria de la vestidura del Senyor, dient entre sí: Si jo puch tocar la vestidura del Senyor, encara que no sia sino un fil de sa roba, cobraré salut. Lo Senyor se girá á ella, y li digue: Confia filla, la tua Fé te ha fet salva; y desde aquella hora fou enterament curada de son mal. Arribá Cristo Senyor nostre á casa del Príncep, y veyent que ja ploraban per morta á la filla, maná se apartás la Turba, y digue: La minyona no es morta, sino que dorm. Molts dels de la Turba feyan burla del que Cristo deya; pero apartada la Turba, entrá lo Senyor en la casa, y tocant la ma de la difunta, resuscitá, y la fama de aquest miracle se publicá per tota aquella terra. Assó es lo que refereix lo Evangeli de la Dominica present.

La Dona, que patía lo fluix de sanch, significa lo llinatge humá, qui despres de la culpa de nostres primers Pares, pateix lo fluix de moltas passions desordenadas, cuals son los sét pecats mortals, que es be que tots sapiáu, y entengáu per guardarvos de ells, y tambe sos remeys per valervos de ells, cuant sentiréu sos moviments.

Lo primer es Supérbia, lo segon Avaricia, lo tercer Luxuria, lo cuart Ira, lo quint Gola, lo sisé Enveja, lo seté Peresa.

La Supérbia, es un apetit desordenat de la propria excelencia, ab que lo home presúm ser mes que los altres, y rehusa subjectarse á Deu, ó als Superiors, qui están en son lloch, y á sos manaments. Lo remey particular contra la Supérbia, es la humilitat, ab la cual coneixent lo home sa baixesa, se subjecta de bona gana á Deu, y als homens per amor de Deu.

La Avaricia, es un apetit desordenat de bens temporals, y de amar lo diner per lo diner, lo que es gran desordre, per cuant lo diner no es digne de nostre amor, nil dona Deu perque lo amém, sino per servirnos de ell cuant es menester: y aixi volerlo per gastarlo en cosas bonas, y del servey de Deu, no es Avaricia. Lo remey particular de esta passió maligna, es la lliberalitat ab los pobres.

La Luxuria, es un apetit desordenat de las delectacions carnals, y usos venéreos. Ella es lo vici, que ocasiona grans danys, aixi temporals, com espirituals. Ella destrubeix las hasiendas, consum la salut, acaba las forssas, y la vida ab mals abominables, y asquerosos. Ella cega la llum de la raho, ofusca lo enteniment, borra la memoria, endureix lo cor, y mata á la Anima. Ella es lo vici, que mes persegueix al llinatge humá, y mes Animas aporta al Infern. Per ella ha enviat Deu los majors castichs al Mon, com foren lo Diluvi Universal, y lo foch, ab que abrasá las Ciutats de Sodoma, y Gomorra. Lo remey particular contra aquest vici, es la Castedat, la cual refrena, castiga, y ordena dit apetit subjectantlo á la raho, y lley de Deu.

La Enveja, es una tristesa, ó melancolia del be del próxim, ab que nos pesa, que ell tinga mes que nosaltres, ó que sia mes estimat, y honrat; lo cual vici es molt contrari á la caritat, la cual se alegra del be del próxim com del propri, y sent lo mal del próxim, com si fos seu. Lo remey particular contra la Enveja, es la caritat, y goig del be de tots.

La Gola es un apetit desordenat de menjar, y beurer, ja sia menjant antes, ó despres de la hora acostumada, ja menjant mes del que es menester per viurer virtuosament, ja buscant viandas exquisitas, y encara que aquest vici no sia de sa naturalesa pecat mortal, es emperó molt contrari á la perfecció, per lo que nos adverteix Cristo Senyor nostre, dient: *Miráu ó guardauvos, que vostres cors nos fassen pesats ab demasiat menjar, y beurer.* (Luc. 21.) Lo remey particular contra lo vici de la Gola, es la Abstinencia, que modera lo exces, y escusa lo supérfluo.

La Ira, es un apetit desordenat de venjansa, per las injurias fetas ó imaginadas. Aquest vici, descompón la raho, y embriaga, á la manera que lo vi, per lo que acostuman dir, que lo airat está borratxo de cólera. Lo remey particular, es la Paciencia, que sufreix ab quietut de ánimo las injurias, y serena la tristesa, que de ellas se mou en nostre cor, y tambe la mansuetut, que mitiga la cólera, y aplaca lo apetit de la venjansa.

La Peresa, es una tristesa, ó fastidi de las cosas espirituals, y Divinas, que impedeix, y retarda lo exercici de las virtuts. Lo remey particular, es la diligencia, que mou la voluntat á exercitarse ab promptitut, y prestesa en las obras de virtut.

Tots los vicis, y pecats, se reduheixen, y enclouhen en los sét predits, los cuals com tingan los fins molt apetibles, inclinan de moltas maneras á pecar, y perçó de sa naturalesa se diuhen vicis capitals, perque son cap, arrél, y principi dels altres. Díuhense vulgarment mortals, no perque tots sian tals de son génere, ó naturalesa, sino perque de ells se origina, disposa, ó causa ordinariament la mort espiritual de la Anima.

Per tant debém estar ab contínua vigilancia, com aixi nos ho amonesta Sant Pere, y debém fer guerra contínua contra tots los vicis, valentnos dels remeys particulars, que habém dit per vénceros, sens deixarnos arrastrar de sa corrent; y vos exortám en lo Senyor vullau valervos del remey eficacíssim per curar de totas estas malas passions, que usá la Dona del present Evangeli, que es arribar ab gran Fé, y reverencia á tocar á Cristo Senyor nostre, per medi de la Sagrada Comunió, qui no sols curará vostres mals, y lo fluix de vostras malas passions, sino que tambe vos aumentará ab singular gracia, per majors auments, y graus de Gloria, ahont tots nos vejám. Amen.

DOMINICA XXIV. POST PENTECOSTES.

Catolichs, y devots cristians: En lo Evangeli de la Dominica present, refereix lo Evangelista Sant Mateu, (Matth. 24.) que parlant Cristo Senyor nostre ab sos Deixebles, los digue los senyals espantosos, que precehirian al Judici Universal, y la gran tribulació patirian los homens, y tambe la magestat, y poder ab

que vindrá lo Jutge á judicar á tots los fills de Adam.

La veritat del Judici Universal, es lo seté dels Articles de nostra Santa Fé, expressat en lo Credo menor, qui diu: *Vindrá Cristo Senyor nostre, desdels Cels á judicar als vius, y als morts;* als bons per donarlos la Gloria, y als mals las penas eternas del Infern.

Per aquest Article, habém de saber, y creurer, que á mes del Judici particular, que fa Cristo Senyor nostre en la Mort de cada cual, hi haurá altre Judici Universal, en que tots compareixerém, y serém judicats, segons nostras obras, lo cual Judici será á la fi del Mon; aixi que tambe habém de saber, y creurer, que lo Mon, no es estat, ni será etern, sino que ha tingut son principi, y tindrá fi, acabant, y morint ab un diluvi universal de foch, que abrasará totas las cosas de la terra; y no hi haurá mes dias, ni mes nits, ni las demes cosas que ara veyém, las cuals totas serán reduhidas á cendra.

Lo dia en que finirá lo Mon, y serém tots judicats, no sols ningú dels homens lo sab, pero ni tampoch los Angels; pero precehirán alguns senyals, ab los cuals Deu Senyor nostre nos donará á coneixer la fi del Mon, y la terribilitat de aquell dia, dient lo mateix Salvador, (Matth. 24.) que abans de arribar aquest dia, hi haurá en la terra grans terremotos, cruels guerras, en que las Gents se alssarán unas contra las altras, uns Regnes contra altres Regnes, com y tambe hi haurá pesta, y fam; y que en los Cels se veurán senyals, y maravellas espantosas.

A mes de aquestos senyals, precehirá aquella persecució tantas vegadas anunciada, del major perseguidor de cuants ha tingut la Iglesia Santa qui será Anti-Crist, lo cual no sols ab poder de armas, y torments, pero tambe ab miracles fingits; y aparents, fará la mes cruel guerra á la Iglesia, que ja may se hage vist, assegurantnos lo mateix Senyor, que si per amor dels elegits, no se abreviaban aquells dias, apenas se salvaria algú, y que si posible fos, serian tambe enganyats los elegits, y caurían en los errors, que sembrará lo malvat Anti-Crist, amonestantnos tambe, y prevenintnos, que no cregám en aquell fals Profeta.

A mes de aquestos senyals, ni haurá de altres mes espantosos, y mes próxims al dia del Judici, los cuals apareixerán en lo Sol, Lluna y Estrellas. Lo Sol se obscurirá, la Lluna no donará resplandor, las Estrellas caurán, las virtuts dels Cels, çó es, los Polos ab que se sustentan, farán moviment. Y habenthi en los Cels tanta alteració, facilment se pot judicar, cual será en

la terra, puig ésta se goberna per ells. Y aixi com cuant en una República se revoltan los Caps qui la gobernan, veyém tambe revoltarse tota la Plebe, y encendrerse en disensions, aixi tambe estant alteradas, y fora de son órdre natural las virtuts dels Cels, tot lo Sublunar se alterará.

Lo ayre, estará plé de horrorosos trons, y terribles llamps, que com á pluja caurán sobre la terra; veuránse tambe per lo ayre cometas encesos, y se mourá tempestat de vent tant furiosa, que no sols arruinará las casas mes fortas, y las torras mes superbas, sino que arrancará á las mateixas montanyas.

Lo Mar, mes que tots los elements, se enfurirá, y alssará tants grans olas, que inundará molta part de la terra, y espantará á tots los homens ab sos furiosos brams, que se ohirán per tot lo Mon.

La terra, patirá temblors tant terribles, que se obrirá en varias parts, sepultant en sas entranyas, no sols á un, ó altre Poble, sino Provincias, y Regnes enters.

Per tant diu lo Senyor, que los homens estarán tant espantats, que se secarán de temor, fugirán á las montanyas, y se amagarán en las covas de las fieras, pero en ninguna part trobarán refugi.

La gran tribulació oprimirá de manera los cors dels homens, que ningú cuydará dels bens que tindrá; los Pares nos cuydarán dels Fills, ni los Fills de sos Pares; ni los Marits se cuydarán de sas Mullers, ni las Mullers de sos Marits, ni menos pensará quiscú, ni en menjar, ni beurer.

Totas estas cosas, son los senyals ab que Cristo Senyor nostre anuncía lo Judici, dientnos tambe, que aixi com cuant la figuera, y demes arbres comensan á florir, y donar fruit, se acosta la Primavera; aixi cuant las preditas cosas succehirán, se acosta lo Regne de Deu, y lo Judici.

Despres de aquestas cosas, vindrá aquell riu de foch tantas vegadas anomenat en las Sagradas Escripturas, lo cual acabará ab tot lo Mon, (Psal. 96.) reduhint á poca cendra tota la plata, or, y demes cosas preciosas. Aquest foch inundará á tota la terra, á la manera, que la inundaren las aiguas en lo Diluvi. Aqui acabará tota la gloria del Mon. Aqui se acabarán los moviments dels Cels, lo curs dels Planetas, la generació de las cosas, la varietat dels temps, (Apoc. 10) aixi que de á las horas en avant, no hi haurá mes dias, ni mes nits, ni mes temps, per cuant aqui entrará la Eternitat.

Despres de acabat lo Mon, vindrá un Arcangel ab gran poder,

y magestat, (1. Thes. 4.) qui sonará una trompeta, que se ohirá per tot lo Mon, convocant á totas las Gents á Judici, dient: *Alssauvos morts, y veniu á Judici.* Apenas se fará lo pregó, cuant lo Mar, y la Terra entregarán los cossos; (Apoc. 20.) y lo Cel, y los Inferns las Animas. Aqui será la Resurrecció universal de la Carn, altre dels Articles de nostra Santa Fé, que debéu saber, y per ell creurer, que quiscuna de nostras Animas tornará á unirse ab lo mateix cos, que en vida tingue. En aquesta ocasió será gran la alegria, que tindrán los bons, qui resuscitarán hermosos y resplandents com lo Sol; y al contrari, será gran la confussió, y torment, dels mals, qui resuscitarán féos, y abominables.

Despres de resuscitats, anirém tots á la Vall de Josafat, y congregadas alli totas las Gents, vindrá del Cel lo Soberano Jutge de vius y morts, (Joel 3.) Cristo Senyor nostre, ab gran poder, y magestat, per cuant en sa companyia, vindrá tota la Cort Celestial. Precehirá lo estandart de la Santa Creu, volent lo Senyor, que ella sia lo testimoni de la salut, y remey que Deu envià al Mon; aixi que la Santa Creu justificará la causa de Deu, deixant als mals sens consol, ni escusa.

Apenas apareixerá la Santa Creu en lo ayre, cuant tots los mals arrencaran un gran plor, y donarán grans suspirs, y se pegarán grans cops als pits, (Matth. 24.) per cuant veurán clarament, que ja no poden fer penitencia, ni fugir de la Justicia Divina, ni apelar de la sentencia. Luego despres los Angels farán la divisió entre bons, y mals; als mals los posarán á la ma esquerra, y als bons á la ma dreta.

Inmediatament despres, comensará á celebrarse lo Judici, y tractarse de las causas de cada hú en particular. Aqui manará lo Senyor desde son Trono, que sian oberts aquells llibres, dels cuals parla Sant Joan en son Apocalipsi, (Apol. 20.) en los cuals están escritas totas nostras vidas.

Tot cuant en nostra vida obrarem, totas cuantas paraulas diguerem, tots cuants passos donarem, tots cuants pensaments tinguerem, tot está escrit en aquells llibres, hora per hora, y punt per punt; aixi que apenas en vida nos escapa una paraula de la boca cuant ja se escriu en aquells llibres, (Osse. 12.) y apenas tenim un pensament, cuant ja se apunta en aquells registres.

Oberts los llibres, se manifestarán á tots las conciencias de quiscú, y á quiscú las conciencias de tots, ab tal claredat,

y distinció, que eixirán á llum, no sols las obras, y paraulas, sino los pensaments mes fondos, y ocults. En aquest pas será gran la confusió dels mals, y singularment la de aquells, qui per vergonya deixarén de confessar sas culpas.

No sols manifestará lo Senyor á quiscú las conciencias de tots, sino que tambe fará patent á tots lo modo, ab que la Divina Providencia, se portá ab quiscú de nosaltres; aixi que allí sabrém los fins, y lo perque uns en aquesta vida foren richs, y altres pobres, perque foren perseguits, y atribulats los bons, y los mals aplaudits, honrats, y abundants de riquesas. (Jer. 23.) Allí sabrém lo perque uns foren posats en un estat, y altres en altre. Allí sabrém lo perque uns moriren en la infancia, altres en la puericia, altres en la juventut, y altres en la vellesa. Y com per éstas, y altras cosas hage aparegut correr desigual la Divina Providencia, á las horas nos donará lo Senyor cabal satisfacció, y veurém clarament, que lo disposat per lo Senyor en quiscú de nosaltres, fou ab gran raho, ab gran acert, ab gran sabiduría, y ab gran justicia.

Una de las causas, y la mes principal del Universal Judici, es lo crédit de la honra de Deu, qui per las preditas cosas era murmurat de molts, lo modo ab que governá al Mon, y quiscú estaba malcontent ab la sort, en que Deu lo habia posat: pero á las horas, que lo Senyor se dignará donarnos las rahons de quiscuna de las preditas, y altras consemblants, veurém tots nostre engany, confessarém la nostra ignorancia, aixi bons, com mals, dirán aquestas paraulas de la Sagrada Escriptura: *Totas las cosas habéu fetas Senyor ab gran sabiduria: just fou, y recte es vostre Judici.* (Psal. 118.)

Patents á tot lo Mon, á Deu, als Angels, y als homens los mérits de la causa de quiscú, passará lo Jutge Soberá Cristo Senyor nostre á donar la sentencia. Mirará als bons ab cara alegre, y ab paraulas plenas de amor inexplicable, los dirá: *Veniu benehits de mon Pare, prenéu possessió del Regne, queus está aparellat desdel princípi del Mon.* (Matth. 25.) Y mirant als mals ab una severitat intolerable, los dirá ab gran ira: *Anau malehits al foch etern, que está aparellat per al diable, y sos secuaces.* Y aixi com los bons ab la favorable sentencia de salvació eterna, quedarán ab alegria inexplicable: aixi los mals ab la sentencia de eterna condemnació, quedarán ab inexplicable sentiment.

Donada la sentencia, serán los bons elevats en lo aire, y en

companyia de Cristo Senyor nostre, de Maria Santíssima, y de tots los Angels, cantant á Deu moltas alabansas sen pujarán alegres al Cel, ahont per tota la eternitat gosarán de la Gloria Celestial: los mals en companyia dels dimonis, serán sepultats en lo Infern, ahont penarán eternalment.

Assó es breument lo que passará en lo Judici Universal, y tot lo que de ell habém dit, es decret de la Sagrada Escriptura; y vos exortám, vulláu molt sovint pensar eu ell, com aixi nos ho amonesta lo Esperit Sant dient: *Pensa en los Novissims, y no pecarás.* (Eccl. 7.)

A vista de totas las cosas preditas, ja no debéu estranyar diga la Sagrada Escriptura en varias parts, que lo dia del Judici Universal, es lo dia mes rigurós, y terrible. Tots los Profetas, parlant de aquest dia, no saben com dignament explicar son rigor. Lo Profeta Joél diu: *Gran, y terrible será lo dia del Senyor. Qui per ventura podrá sufrir aquell?* (Joel. 2.) Lo Profeta Sofonías, anomena al dia del Judici: *Dia gran y de amargura, dia de tribulació, y angustia, dia de calamitat, y miseria, dia de tenebras, obscuritat, y horror.* (Soph. 1.) Los altres Profetas lo anomenan: *Dia del Senyor,* perque aixi com en los dias de nostra vida feyam nosaltres nostra propria voluntat contra la de Deu: aixi en lo dia del Judici Deu Senyor nostre fará sa voluntat contra la nostra.

Lo pacientíssim Job, en consideració de la terribilitat de aquest dia, diu: *Qui me concedirá lo poderme amagar en lo Infern, fins á que hage passat,* Senyor, *vostre furor.* (Job 14.) Y David, diu: *No vullau,* Senyor, *entrar en Judici ab vostre servent, perque en vostra presencia no será justificat tot vivent.* (Psal. 142.)

Tots los majors Sants han viscut ab gran temor de aquest dia; y entre ells lo gloriós Sant Geroni, ja menjás, ja begués, ja dormís, en tot lloch, y temps, sempre li apareixia, que ohía la trompeta del Judici. Ab molta mes raho debém tots los pecadors viurer ab temor de Deu, refrenant nostras passions, fer verdadera penitencia de nostras culpas, per aixi librarnos be en lo dia del Judici, y ser dels que mereixerán sentencia de eterna salvació. Placia al Senyor, que tots siám de aquestos. Amen.

IN PURIFICATIONE VIRGINIS MARIÆ.

Catolichs, y devots cristians: Avuy celebra la Iglesia Santa, la Festa, y Solemnitat de la Purificació de la Sacratíssima Verge Maria Senyora nostra, dita vulgarment *la Candelera*, per la benedicció de las Candelas.

Sabréu com en la lley vella, era costum, y tambe precepte, que cualsevol Dona, que hagues concebut per obra de Varó, y parís infant ó minyó, al cap de cuaranta dias despres del part, lo portassen al Temple, y lo oferissen á Deu Senyor nostre; y si paría infanta ó minyona, al cap de vuitanta dias: y si los Pares eran richs, debian oferir un moltó, y si eran pobres, un parell de tórtolas ó colomins: y tals dias eran anomenats de Purificació.

Aquesta lley, no comprenía en manera alguna á Maria Santíssima, per cuant no concebí á son Fill per obra de home, sino per obra del Esperit Sant, y tambe perque per lo part no restá violada sa virginitat. Pero sens estar obligada á dita lley volgue cumplir á ella, ja per llevar als Jueus la ocasió de increparla, ja per donarnos exemple de grans virtuts que exercitá en aquest Mysteri, y particularment de las seguents.

Primerament de gran amor á la puresa, y limpiesa de cor, puig sent puríssima, gustá de purificarse mes, guardant la lley de la Purificació, perque pogués dir de ella son Amat: *Tota sou hermosa amiga mia, y mácula no hi ha en Vos.* (Cant. 4.)

Segonament volgue cumplir á dita lley, per donarnos exemple de heróica humilitat, volent ser tinguda per inmunda, la que era mes pura que las Estrellas, de lo que déu quedar confusa nostra gran supérbia, puig volém ser tinguts per bons, sent tant mals, é impurs, y comparats per Isaías als draps menstruosos. (Isai. 64.)

Terecrament, per ensenyarnos lo amor á la pobresa, perque podent ab lo or, que li donaren los Reys Magos comprar un anyell, y oferirlo, com aixi ho feyan las Donas ricas y nobles, volgue tractarse com á pobre, oferint dos tórtolas, ó dos colomins.

En lo dia de avuy, ordena la Iglesia Santa solemne professó, en

memoria de la que feren Sant Joseph, y Maria Santíssima, cuant portaren son amat Fill al Temple, y se portan candelas encesas en las mans, per significar, que Cristo Senyor nostre aportá la llum al Mon, y que sa Mare Santíssima no necessitaba de purificarse, perque era puríssima, y plena de resplandor, y claredat.

Vos aconsellám en lo Senyor, vaquéu á la consideració del Mysteri, que avuy sens representa, considerant la devoció, y reverencia, ab que Maria Senyora nostra oferí son Unigénit Fill, y nostre Redemptor Jesus al Etern Pare per nostra salut, la cual oferta, fou la major, que fins á las horas se hagues fet ja may á la Magestat Divina; y la mes agradable, que pura criatura li podia fer, bastanta per satisfer tots los pecats dels homens; de lo que debéu quedar molt agrahits á esta gran Senyora.

Procuráu tambe á imitació de Maria Senyora nostra, oferir á la Magestat Divina alguna cosa de vostres bens, y singularment debéu oferirvos tots en cos, y Anima á son servey; y tambe tenir especial amor á Maria Santíssima; com, y tambe debéu procurar imitar sas virtuts; y aixi seréu dels predestinats per la Gloria. Aixi sia. Amen.

IN FESTO ANNUNTIATIONIS BEATÆ

MARIÆ VIRGINIS.

Catolichs, y devots cristians: Avuy celebra la Iglesia Santa lo Mysteri de la Encarnació del Fill de Deu en las puríssimas, y virginals entranyas de Maria Santíssima. Es lo primer Article de nostra Santa Fé, dels que pertanyen á la Humanitat de Cristo Senyor nostre, y lo mes alt, é inefable dels Mysteris, despres del de la Santíssima Trinitat.

Per aquest Article, estám obligats á saber, y creurer, que la segona Persona de la Santíssima Trinitat, que es lo Fill del Etern Pare, qui de sa naturalesa es Esperit puríssim, com lo mateix Pare, y com lo Esperit Sant, y desde la eternitat may tingue cos, ni mescla de carn, ni fanch; volgue en temps ferse Home visible, com cualsevol de nosaltres, prenent cos humá, y Anima, que es nostra naturalesa humana; ab la cual se uní tant

estretament en Persona, que per sempre será Home, sens deixar de ser Deu; de manera, que lo Fill de Deu, no sent mes que Deu, antes de encarnarse, despres que se encarná en las purissimas entrayas de Maria Santíssima, filla de Santa Ana, y Esposa de Sant Joseph, quedá Deu, y Home verdader. Es Deu, perque es Fill del Etern Pare desde la eternitat, de qui te son ser Divino; y es Home perque es Fill de Maria, de la cual prengué lo ser humá, que es nostre cos, y Anima en lo dia de avuy.

Lo modo ab que se feu aquest altíssim Mysteri, es tot sobrenatural, prodigiós, y Divino, en que Deu volgue manifestar lo mes primorós de la sua sabiduría, bondat, y amor envers los homens: perque lo Fill de Deu, no fou concebut, ni engendrat, ni fet Home en las entranyas de Maria, ab lo modo ab que son concebuts, ni engendrats los demes homens.

En la Encarnació del Fill de Deu, no entrevingué indecencia, ni impuresa alguna, ni mescla, ni comunicació de Home, y Dona, sino que tota fou obra puríssima, y perfectíssima de la Santíssima Trinitat.

Sabréu, que habent arribat la plenitut del temps, en que Deu lo Pare tenia determinat enviar son Fill al Mon, per pendrer carn humana, y ferse Home, y conversar ab los homens, criá una pura criatura humana, mes excelent en santedat, mes dotada de sos dons, y gracias, y mes previnguda de las suas benediccions celestials, que lo restant de las demes criaturas juntas, fentla tal, que pogués ser Mare digna de son Fill.

Aquesta criatura tant pura, y Santa es Maria Santíssima. Ella fou lo sagrat tálamo, en que volgue reclinarse lo Fill de Deu; ella es lo Paradís terreno, que fou criat en justicia per al nou Adam; ella es lo Cel animat, en que lo Divino Espós volgué tenir sas majors delicias, despres de las que gosa en lo senó de son Etern Pare, de la cual enamorat Deu li enviá una embaixada per lo Arcangel Sant Gabriel, lo cual ab gran reverencia la saludá, dient: *Deu vos salve Maria, plena de gracia, lo Senyor es en Vos: beneyta sou Vos entre totas las Donas.*

Entengué Maria Senyora nostra, que de part de la Santíssima Trinitat, li demanaba lo Arcangel lo consentiment, perque lo Fill de Deu prengués carn en sas entranyas, y lo doná humil, dient: *Véus aqui la esclava del Senyor, fassas en mi segons vostra paraula.*

En aquest mateix instant, tota la Santíssima Trinitat obrá aquest

inefable Mysteri de la Encarnació en las entranyas de Maria; perque totas las obras que fa Deu fora de sí, son comunas á tota la Santíssima Trinitat.

Aqui lo Pare, lo mateix Fill, y lo Esperit Sant, formaren de la sanch mes pura de Maria, un cos de un hermós Minyó; al mateix instant criaren una Anima santíssima, y la uniren ab lo cos, impedint la resultancia de la personalitat humana, y en lo mateix instant lo Pare, y lo Esperit Sant, uniren aquell cos, y Anima á la Persona del Fill, concorrent tambe lo mateix Fill á vestírsela, y desde aquell instant, lo Fill de Deu fou fet Home, y quedá Deu, y Home verdader, no per obra de home, sino per obra de Deu, y tota la Santíssima Trinitat, encara que per ser obra de amor, se atribueix al Esperit Sant, y se diu, que fou obra del Esperit Sant, com si ell sol la hagues obrada.

No perçó lo Esperit Sant es Pare de Cristo, perque no li doná de la sua substancia, sino de la substancia, y sanch de Maria; aqui lo Pare Etern vestí al Fill del humil sayal de nostra humanitat; lo Esperit Sant tambe lo vestí, y lo Fill tambe se vestí, y solament quedá vestit lo Fill, y fet Home; no emperó lo Pare, y lo Esperit Sant quedaren fets Homens, y aixi sols lo Fill es Deu, y Home verdader.

Lo Pare, no es mes que Deu sens carn, es sols un Esperit puríssim; y lo Esperit Sant, tambe es solament Deu, y Esperit puríssim, perque ni lo Pare, ni lo Esperit Sant se encarnaren, sino solament lo Fill. Lo Fill sols se encarná, y se feu Home; lo que tantas vegadas repetím, per ser tant necessari á vostra salvació, que entengáu, y cregáu clar, y distintament aquest Mysteri, y que estiga ben imprés en vostra memoria; perque no basta haberlo sabut, y cregut en algun temps, sino que sempre se ha de saber, y creurer ab distinció, y claredat; puig la intelligencia de aquest Mysteri, es necessaria de necessitat de medi, per salvarse tots los qui haurán arribat al us de raho.

Lo fi, y causa perque se volgue encarnar lo Fill de Deu, fou per tráurernos de las tenebras de la ignorancia ensenyantnos visiblement lo camí del Cel, ab sa doctrina, y exemple; y per redemirnos del pecat, y salvarnos, satisfent de tot rigor de justicia á Deu per nostras culpas, lo que no podian fer, ni tots los homens, ni Angels purs, sino un Deu que juntament fos Home, y un Home que juntament fos Deu; perque Deu com sia inmortal, é impassible de sa naturalesa, no podia patir com era me-

nester per satisfer per nostras culpas: y un home pur, que no fos Deu, be podia patir, pero no podia ab sas penas satisfer, per ser totas de valor finit, y limitat; y aixi fou menester un Home Deu, y perçó se encarná lo Fill de Deu, y se feu Home, per nostre amor, y per nostra salut; no fiant dels Angels, ni dels homens lo remey de nostra salvació, si no volentla obrar lo mateix Fill de Deu en Persona, perque sols á ell degám lo retorn de tant amor.

Lo agrahiment, que demana aquest Mysteri de tanta dignació, nos pot bastantment alabar. Si lo Fill de Deu no se hagues encarnat quedabam en perpétuas tenebras, condemnats per sempre á eternas penas, y privats de la Gloria per tota una eternitat; y encarnantse lo Fill de Deu (com se ha encarnat), y patint, y satisfent en cuant Home, quedám restituhits á la gracia de Deu, y tornats al camí de la salvació, de manera, que sols per culpa nostra podém perdrernos, y no per falta del quens meresqué lo Fill de Deu encarnat.

Aquest Mysteri de la Encarnació del Fill de Deu en las purissimas, y virginals entranyas de Maria, debém tenir molt present en nostra memoria, pensant, meditant, y venerant ab admiració la humiliació tant gran de un Deu inmens, que no cab en los Cels, ni en la terra, enclós per nostre amor, en las entranyas de una humil Verge, y en ellas estar com en presó, per espay de nou mesos; vestit de nostra mortalitat lo Inmortal; abreviat lo Inmens; limitat lo Infinit; temporalisat lo Etern; humillat lo Altíssim, fet carn lo Esperit puríssim, y Home lo Criador dels homens.

Perque tingám aquest agrahiment, y memoria contínua de tant gran benefici, la Iglesia Santa, tots los dias toca las Ave Marias, perque ab los senyals de las campanas, nos postrém per terra, y humils venerém tant gran Mysteri, saludant ab tres Ave Marias á Maria Santíssima, concedint los Sumos Pontífices moltas Indulgencias á esta devoció, per mes obligar als Faels cristians al culto, y agrahiment tant deguts. De la mateixa manera, al ohir aquellas paraulas en la Santa Missa del Credo: *Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, et homo factus est;* y á las del Evangeli de Sant Joan: *Et Verbum caro factum est;* debéu adorar ab profunda humilitat interior, y exterior al Fill de Deu encarnat, en que tambe guanyaréu varias Indulgencias, y vos faréu mereixedors dels fruits de la Encarnació, que son la Gloria celestial. Aixi sia. Amen.

IN ASSUMPTIONE VIRGINIS MARIÆ.

Catolichs, y devots cristians: Avuy celebra la Iglesia Santa, la gloriosa Assumpció de Maria Santíssima als Cels. En aquesta Festa tant solemne, sens fa memoria de la Mort natural de nostra Senyora, la cual morí verdaderament com cualsevol altra Persona; pero ab esta diferencia, que Maria Senyora nostra, morí sens estar malalta, ni tenir dolor, ni tristesa alguna, ans be ab gran contento, y alegria doná la Anima á son Criador.

Assistiren á son gloriós tránsit los Angels ab música celestial, y los Apostols, que estaban predicant la lley evangélica per lo univers Mon; los cuals (segons tradició antigua) se trobaren en un mateix instant de temps, junts en Jerusalém.

Lo Sacratíssim Cos de Maria Santíssima, fou transportat, y depositat en Gethsemaní, acompanyat dels Angels, y Apostols, ahont se continuá per tres dias lo Cant Angelical, y despres resuscitá, y per ministeri de Angels, fou pujada en los Cels, y en ells coronada ab Corona de excelencia sobre tots los Angels, Patriarcas, Profetas, Apostols, Martirs, Doctors, Confessors, Verges, y sobre totas las criaturas, com á Reyna de Cels, y terra.

La magestat, y grandesa, ab que Maria Senyora nostra fou pujada en los Cels, no se pot dignament esplicar ab paraulas humanas; puig los Angels pléns de admiració, digueren: *Qui es aquesta, que puja reclinada en los brassos de son Amat, plena de delicias?* (Cant. 8.)

Aquesta admiració dels Angels, bastantment dona á compendrer, que la magestat, y grandesa, ab que Maria Senyora nostra fou pujada en los Cels, es superior á tota elocuencia, y que fou tal, cual convenia á la Reyna dels Cels, y Mare del mateix Deu.

En aquest dia fou gran la alegria, que tingueren tots los Angels, y demes benaventurats, veyent ja en la Cort celestial, y entre sa companyia á la sua Reyna, y Senyora, la cual ab sa singular hermosura aumentaba los goigs, y alegrias de la Gloria.

Alli en los Cels intercedeix aquesta gran Reyna ab son Fill amantíssim per tots nosaltres, y singularment per sos devots; y tots debém procurar en aquesta vida ser sos devots per moltas

causas, y rahons. Primerament, perque Deu Senyor nostre la ama singularment sobre totas las puras criaturas, y es de son gust, que nosaltres la amém, y tingám mes devoció á ella sola que á totas juntas. Segonament, per la altíssima dignitat de Mare de Deu, que es la dignitat major despres de Deu, y aixi despres de Deu, ha de ser ella la mes venerada. Tercerament, per sa gran santedat, que excedeix á tots los Cors dels Angels, y á tots los Sants junts. Cuartament, per lo gran amor quens te com á Mare nostra, la cual nos ama mes que tots los Sants, y perçó es mes solícita de nostra salut, que tots ells. Quintament, per los contínuos beneficis, que per son medi, y patrocini nos venen, puig ella es la Dispensera de totas las gracias; y vol Deu Senyor nostre, que totas las gracias y mercés vingan á nosaltres per medi de esta Soberana Senyora. Finalment li debém ser grans devots, per lo senyal, y caracter, que ab sí porta la devoció á Maria, de ser predestinats per la Gloria.

Los exercicis ab que podém utilisar aqnesta devoció, y tenir obligada á Maria Santíssima son molts, pero los mes usats, y aprobats per la Santa Iglesia, son: dejunar sas vigilias, celebrar ab devoció sas festas, confessant, y combregant en ellas per honor, y reverencia de esta incomparable Senyora. Llegir, y meditar sas virtuts, y excelencias per alabarla, é imitarla en sa puresa, caritat, humilitat, paciencia, mortificació, modestia, perseverancia, fortalesa, discreció, y prudencia; de las cuals virtuts, tota sa vida está plena de exemples: invocar á menut, y ab devoció, y reverencia son Santíssim Nom, singularment en los treballs, en las tentacions, en los duptes, y en las bonas obras, perque nos sia propicia: dejunar los dissaptes de tot lo any, en reverencia sua, y ohir Missa; oferirli alguns altres obsequis, com reverenciarla en sas Imatges, saludarla cuant se passa devant de ellas; visitar sas Iglesias, y Capellas; ferli Novenas en sas Festas; resarli la Corona, lo Rosari, lo Ofici menor, los sét Pare nostres; y Ave Marias á sos Goigs majors, y Dolors, las cuals devocions totas son del agrado de esta gran Reyna. De aquesta manera serém sos devots, y ella será nostra especial protectora, y mereixerém gosar de sa companyia eternament en la Gloria. Aixi sia. Amen.

IN NATIVITATE VIRGINIS MARIÆ.

Catolichs, y devots cristians: Avuy celebra la Iglesia Santa la Nativitat, ó Naixement de Maria Santíssima Mare de Deu, y Senyora nostra, perque tal dia com avuy, nasqué de las entranyas de Santa Ana, Esposa de Sant Joaquim, y nasqué tota pura, tota Santa, y perfeta, sens mácula de pecat, ni altra imperfecció, de manera que ja en son Naixement excedeix en perfecció, santedat, y puresa á tots los Angels, á tots los Sants, y benaventurats junts, mes sens comparació del que excedeix la Lluna plena en claredat, y resplandor á totas las estrellas: perçó la Sagrada Escriptura, ab admiració dels Angels diu en los Cantars, (Cant. 6.) que Maria naix bella com la Aurora, hermosa com la Lluna; electa com lo Sol. Y lo Profeta David (Psal. 86.) nos assegura, que sos fonaments, y principis de santedat, y perfecció comensan, ahont acaba la de tots los demes Sants.

Aquesta ditjosa Infanta, es la obra mes primorosa, que fins aquell dia habia eixit de las mans de la Omnipotencia del Criador. Ella es la terra benehida, que habia de fructificar la major, y mes excelent planta, çó es, lo Fill de Deu encarnat: ella es un Compendi de totas las perfeccions, de totas las criaturas, Angélicas, y humanas: ella es la que ab heróicas virtuts, habia de suplir en la Divina presencia, la mengua de las nostras, donant ella sola mes culto, mes honra, y gloria, ja en son Naixement, que tot lo restant de las demes criaturas juntas.

Ella es la Primogénita de totas las criaturas, ideada despres del Verb Etern encarnat, (Eccl. 24.) en lo enteniment de Deu, per ser original de santedat; mirall claríssim de virtut; regla, y norma de la mes alta perfecció. Ella es la elegida desde la eternitat de entre milanars de criaturas, per ser Mare del Fill de Deu, que es la dignitat mes excelent que se pot donar á una pura criatura, y la major, que despres de Deu podém compendrer, ni pensar; y com á tal convenia, que nasqués tant hermosa, tant adornada de virtuts, tant plena de gracia, tant excelent en santedat, tant dotada de privilegis, cual conve á la dignitat tant prodigiosa de Mare del mateix Deu.

Perçó com á obra tant Divina, y excelent, fou ja esta Senyora molt abans de venir al Mon, prenunciada dels Profetas, desitjada dels Patriarcas, y figurada en tant símbols, y figuras del Testament vell, com contenen las Sagradas Lletras.

Avuy puig nasqué de las entranyas de Santa Ana aquest gran portento, y maravella de la gracia, y nasqué com una bella Aurora, plena de resplandors Celestials, per desterrar del Mon las tenebras del pecat y de la ignorancia, per romprer lo cap á la Serpent antigua, lo dimoni quens perdé; per prenunciarnos al Sol de Justicia Cristo Jesus, y verdader Messias promés en la lley; per emparentarnos ab Deu, y restituirnos á sa amistat, y gracia: y aixi com la Aurora hermosa, cuant comensa á rayar causa alegria á tot lo Mon: aixi tambe Maria Senyora nostra, ja en son Naixement causá gran alegria als Cels, y á la Terra, y á tot lo Univers, com aixi ho canta avuy la Iglesia.

Avuy se alegrá Deu al manifestarse al Mon, esta obra tant singular de Maria. Se alegrá lo Etern Pare, á la vista de la sua especialíssima Filla. Se alegrá lo Fill, mirant tant perfeta á la elegida entre milanars per Mare sua. Se alegrá lo Esperit Sant, contemplant tant pura, y gloriosa á la sua mes caríssima Esposa. Se alegrá tota la Santíssima Trinitat, veyent cuant ben acabat habia eixit aquell Temple viu, en que tant de assiento volia habitar, y recrearse.

Avuy se alegraren los Angels, y feren Festa molt singular, á vista de la que naixía per Reyna sua, y reparadora de las ruinas de Llucifer, y de la que habia de causarlos á tots nova Gloria.

Avuy se alegraren los homens, y ab molta mes raho, que los Angels, puig ab esta gran Senyora, los nasqué lo principi de totas las ditxas, y se comensaban á cumplir, en ella, las antiguas, y aclamadas esperansas.

Avuy pogueren tambe á son modo alegrarse totas las criaturas sensibles, é insensibles, puig ab lo Naixement de Maria Senyora nostra, reberen totas nova dignitat, excelencia, noblesa, y hermosura. Sols los dimonis foren exempts de esta alegria universal, perque veyentla naixer tant perfeta, los causá horror, y espant, coneixent lo estrét en que los posaba, y que era la que habia de desbaratarlos, y véncerlos á tots.

Totas estas grandesas, y motius de alegria, se comprenen ab lo nom Celestial, y Divino, que los Sants Joaquim, y Ana posaren á sa filla, anomenantla MARIA, que vol dir, y es lo ma-

teix que Mar, Estrella, Senyora, Ilustrada, Ilustradora, y Mestra del Poble: los cuals títols cuadran, y convenen ab gran proprietat á esta Senyora, per cuant ella es lo Mar espaciós, en lo cual entran, y están congregadas totas las aiguas de las Divinas gracias, y de ella ixen per repartirse entre los demes Justos, y fills de Deu. Ella es Estrella, y Estrella de la matinada, y del Mar, perque es llum, consol, y guia dels que navegan lo Mar borrascós de aquest Mon, combatuts de grans olas de tentacions, y perills de la condemnació.

Ella es Senyora, no sols perque com á Mare de Deu li competeix lo dret de ser Senyora de totas las criaturas, sino perque ab eminencia fou sempre Senyora de sas potencias, y sentits, manantlos á tots ab gran imperi, y gobernantlos segons justicia, y raho. Ella es per excelencia la Ilustrada, perque com á mes vehina, é inmediata á Deu, réb gran llum de sabiduría, no sols per ella mateixa, sino tambe, per ensenyar, y ser Mestra de altres, com ho fou dels Apostols, y de tota la Iglesia.

Per tot lo sobredit debém gosarnos, y alegrarnos santament en lo Naixement de Maria, celebrantlo ab gran alegria de nostres cors, donant á Deu las gracias de habernos donat en Maria tants grans bens; donant tambe á Maria Senyora nostra la enhorabona de son felís arribo á est Mon; á sos Pares Joaquim, y Ana de tenir la ditxa de tant gran Filla, y á nosaltres mateixos, per lograr en Maria una tant gran Mare, Advocada, Patrona, y Protectora.

Per tot lo predit, debém tambe tenir especial amor, y afició á Maria, invocant son Santíssim Nom ab gran reverencia, y molt sovint, y singularment sempre, y cuant nos trobarém en algun treball, y tentació; puig ab la invocació del admirable Nom de Maria, donarém alegria als Angels, alabanssa á Deu, alivio á las Animas del Purgatori, consolació á las nostras, terror, y espant als dimonis, com aixi consta de las Revelacions á Santa Brígida; (Lib. 1. cap. 9.) com, y tambe, que lo cordial amor, y afició á esta Soberana Senyora, es senyal de predestinació per la Gloria. Ahont tots nos vejám. Amen.

IN DEDICATIONE SANCTI MICHAELIS

ARCHANGELI.

Catolichs, y devots cristians: Avuy la Iglesia Santa, celebra Festa al gloriós Arcangel Sant Miquel, qui entre tots los nou Cors de Angels, es un Esperit excelentíssim, y nobilíssim, plé de moltas gracias, y dons sobrenaturals per lo que es anomenat Príncep entre tots los Angels.

Deu Senyor nostre acreditá la gran excelencia, y noblesa de Sant Miquel, fiant á ell las cosas de sa major honra, y de major importancia. La gran batalla, que fou en los Cels contra Llucifer, y sos secuaces, fou comandada per lo gloriós Sant Miquel, y sent ell lo Capitá General, guanyá aquella gran victoria, llansant del Cel á Lusbél, y sos secuaces, los cuals desde á las horas foren sepultats en lo profundo del Infern.

En lo Judici final, en que vindrá Cristo Senyor nostre ab gran poder, y magestat á judicar á tots los homens, será Sant Miquel, qui tindrá gran mando, y gran part en la judicatura, y perçó lo pintan ab unas balansas en sas mans. Ell portará lo estandart, y guiará las Animas dels Justos á la Patria Celestial.

La Iglesia Santa, que es la Esposa tant amada de Deu Senyor nostre, tambe ab especialitat la te Deu recomanada al gloriös Sant Miquel, y á sa protecció, y amparo déu la Iglesia molts, y singulars beneficis: lo que bastantment declara, y manifesta la gran excelencia, y noblesa de Sant Miquel gloriós. Per tant vos recomanám, vullau tenir especial devoció á tant noble, y poderós Arcangel, y solicitar son amparo, y patrocini.

Tambe en lo dia de avuy, volém breument explicarvos lo singular benefici, que tots debém á Deu Senyor nostre, per donar á quiscú de nosaltres un Angel de Guarda, y cuant important sia la devoció, que tots debém tenir al Angel de nostra Guarda.

Sabréu com entre los innumerables beneficis, que de la lliberalíssima ma de Deu habém rebut tots los homens, es singularíssim lo donar á quiscú de nosaltres, al mateix temps que naixém un Angel, perque nos guarde, y assistesca: lo que es un

gran argument de sa infinita bondat, puig á unas criaturas tant miserables com som los homens, assenyala per nostra guarda, aquells Esperits Soberans, tant nobles, y tant excelents, com son los Angels.

Per entendrer, y estimar mes aquest benefici, se ha de considerar la excelencia dels Angels, y tambe los oficis, que ells fan per nosaltres. La naturalesa Angélica, es tant hermosa, y excelent, que un Angel sol que veu Daniel, no podent sufrir lo Profeta lo gran resplandor que donaba lo Angel, quedá atónit, perdé la paraula, y caigue en terra de admiració, y espant. Puig aquestas naturalesas tan admirables, y estas Personas tant nobles, son las que Deu emplea per nostra guarda, y están sempre ab nosaltres, desde que naixém, fins que morím.

Los oficis, que fa lo Angel de la Guarda son molts, puig sempre está beneficiantnos. Ell en la infancia, cuida de nostra vida; y si moltas criaturas no prenen dany en varias caigudas, y altres infortunis, es perque los Angels de Guarda cuidan de ellas, á qui tenen especial amor per sa innocencia, y puresa. Ells nos apartan de las ocasions de pecar. Ells ab los sants pensaments quens inspiran, nos reprenen los pecats passats, perque fassám penitencia de ells, y viscám cuidadosos per los veniders, com aixi consta en lo llibre dels Jutges, (Judic. 2.) ahont se refereix, que un Angel reprehengué als de Israél perque plorassen sas culpas, y demanassen de ellas perdó á Deu.

Ells nos apartan dels perills dels pecats presents, com aixi succehí á Lot, (Gen. 19.) á qui los Angels apartaren, y tragueren de Sodoma. Ells destorban los pecats veniders, com aixi succehí á Balaan, (Num. 22.) qui anant á malehir als Israelitas, fou detingut en lo camí per un Angel. Ells nos recordan, ó fan venir á nostra memoria sants pensaments, y molt singularment la Passió de Cristo, per lo que Esequiel, (Esech. 9.) veu un Angel, que assenyalaba als Justos en la front ab lo *Thau*, que es lo senyal de la Creu. Ells encenen nostra voluntat en lo amor de Deu, y aixi un Serafí fou qui ab una brasa encesa purificá al Profeta Isaías. (Isaí. 6.)

Ells no sols cuidan de nostra Anima, sino tambe de nostre cos, amparantnos en las majors necessitats, y perills de la vida, com aixi consta de varios successos de la Sagrada Escriptura. Un Angel cuidá de sustentar al Profeta Daniel, (Dan. 6.) portantli que menjar en las presons, y lo guardá de la furia dels lleons.

Un Angel deslliurá á Sant Pere de las presons de Herodes, y per mes que estigues prés, y lligat ab fortas cadenas, y las portas de las presons fossen de ferro, y las guardas dobladas, y sobre aquest succes diu lo Apostol las paraulas seguents: *Ara sé verdaderament, que lo Senyor ha enviat son Angel, qui me ha deslliurat del poder de Herodes.* (In Actibus Apostol. cap. 12.)

En agrahiment á tants beneficis, com debém al Angel de nostra Guarda, debém ohir sas santas inspiracions, y obehirlas, com aixi nos ho amonesta lo mateix Deu, dient: *Mira que Jo he enviat á un Angel meu, perque te guarde en lo camí, y te acompanye fins á la mort; reverencial, y ou sa véu, no penses que es per ser despreciat, perque no te perdonará cuant pecarás; pero si ohirás sas véus, seré enemich de tos enemichs, y afligiré als qui te afligeixen, y lo Angel meu anirá sempre devant de tu.* (Exod. 23.)

Tambe en agrahiment als beneficis del Angel de nostra Guarda, debém abstenirnos de pecar, ni fer cosa que puga ofendrerlos, perque assó es perdrerlos lo respecte, com aixi nos ho amonesta Sant Bernat, dient: *Ves ab gran recato, perque los Angels están presents; en cualsevol part que sias; reverencia á ton Angel, y no te atrevescas fer devant de ell, lo que no farás devant de mi.* (S. Bern. in Psal. Qui habitat.)

Tambe en agrahiment als beneficis del Angel de nostra Guarda, debém cada dia encomanarnos á ell, demanarli son favor, y patrocini, invocarlo en nostres treballs, duptes, y tentacions, com aixi tambe nos ho amonesta Sant Bernat, dient: *Amém als Angels, los cuals en esta vida son nostres valedors y tutors, constituhits per lo Etern Pare perque nos guarden y assistescan. Ells no poden ser vensuts, ni enganyats, ni menos poden enganyarnos. Ells nos guardan en tots nostres camins. Ells son leals, prudents, y poderosos. Sempre y cuant nos trobém en alguna gran tentació, y tribulació, invoquém al Angel nostre, clamém á ell, y digámli ab gran fervor de nostre cor: Senyor salvaunos perque altrament som perduts.* Fentho de aquesta manera, mereixeréu son patrocini en aquesta vida, y en la altra gosar eternalment de sa companyia en la Gloria. Axi sia. Amen.

IN FESTO SANCTISSIMI ROSARII

BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

Catolichs, y devots cristians: Avuy la Iglesia Santa celebra Festa solemne á Maria Santíssima, baix la invocació del Rosari, en acció de gracias de aquella tant senyalada victoria, que per la sua intercessió se digná concedir la Divina Omnipotencia á la Armada Naval Católica contra los Moros, la cual se obtingué en lo Mar de Lepanto, cerca de Corinto, en lo Diumenge primer de Octubre del any 1571, en ocasió, que los Confrares de Nostra Senyora del Roser feyan Professons, y Rogativas á la Reyna dels Angels, per lo bon succes de la Lliga Santa, en conservació, y aument de nostra Santa Fé.

Lo Sumo Pontífice Gregori Papa XIII. de felís recordació, en memoria de tant maravellosa victoria, instituhí en semblant dia, la Festa solemne de Maria Santíssima del Roser, y concedí Indulgencia Plenaria á tots los Faels cristians, que confessats, y combregats visitarian la Capella, ó Altar del Roser, desde las primeras Vespres de dit Diumenge, fins lo endemá á posta de Sol, pregant á Deu per lo aument de la Santa Fé Católica.

Procuráu celebrar aquesta Festa ab gran devoció, y puresa de vostras conciencias, y siau tota la vida molt devots de la gloriosa Verge Maria, baix la invocació del Rosari, puig sabréu, que entre totas las devocions á esta Senyora, la del Rosari, es molt excelent, per cuant la mateixa Verge Maria la inspirá á Sant Domingo, y li recomaná la predicás, ensenyás, y plantás en la Iglesia per gran gloria de Deu, y sua, y gran profit de las Animas.

Perçó, y per ser la devoció del Rosari una de las devocions mes aprobadas, y frecuentadas en la Iglesia, será be, que vosaltres la frecuentéu tots los dias, passant alomenos una part de ell, que son sinch denas.

Ningú se pot escusar de aquest obsequi del Rosari, per cuant es devoció tant facil, que lo mes rudo la sabrá fer. Si no podéu venir á la Iglesia á passar lo Rosari, digáulo en Casa, ó en lo Camp, ó per los Camins, ó en cualsevol altra part: y encara

que en las Iglesias, cuant se pot anar á ellas es millor; pero no podentse, pendrá nostra Senyora en tot lloch ab molt gust la predita devoció.

Procuráu dirlo ab atenció y reverencia, pronunciant be las paraulas, y tenint lo cor ab ellas, considerant los Mysteris, y pensant ab qui se parla, que es ab Deu, cuant se diuhen los Pare nostres, y ab la Reyna dels Angels, cuant se diuhen las Ave Marias.

A mes de tot lo predit, déu obligarvos á no deixar ningun dia aquesta devoció, lo saber cuant agradable es á Maria Santíssima, com, y tambe los grans prodigis, y maravellas, que per medi del Sant Rosari ha obrat Maria Senyora nostra ab sos devots, donantlos salut de Anima, y cos; deslliurantlos dels dimonis, de malaltias, de persecucions, de tentacions, y de altres infortunis, com aixi consta de varios exemples, ques refereixen en lo llibre del Roser; lo que déu obligarnos á no deixar lo Sant Rosari, com, y tambe las moltas Indulgencias, Privilegis, y Gracias, que los Sumos Pontífices han concedit als Confrares del Sant Roser.

Per lo que ab tot afecte vos exortám siáu tota la vida molt devots de la gloriosa Verge Maria, passant tots los dias son Santíssim Rosari, ja sia en la Iglesia, ja en vostras Casas, en companyia de vostres fills, y familia, y experimentaréu singulars beneficis, y mercés del Cel, aixi temporals, com espirituals, y alcansaréu victoria de vostres enemichs Mon Carn, y dimoni, y tindréu certa senyal de ser dels elegits per la Gloria. Axi sia. Amen.

IN FESTO OMNIUM SANCTORUM.

Catolichs, y devots cristians: Avuy la Iglesia Santa fa Commemoració universal de tots los Sants, y Santas, que estant regnant en la Gloria Celestial; y encara que en lo discurs del any ne haja solemnisat alguns ab especial Festa, certs dias que ha destinat per sa veneració, honra, y culto; pero per cuant no es fácil lo reduhir tots los Sants á la memoria dels homens, per ser ells molts en número; y tambe per cuant no es possible la celebració ab Festa especial á quiscú de ells en particular; perçó ha estatuhit cert dia, cual es lo primer del mes de Novembre, per-

que en ell tots anys se fes Commemoració universal de tots los Sants, y Santas, per compendrerlos á tots en una Festivitat, y donarlos culto, y veneració ab solemnitat.

Dos son los fins mes principals, que te Santa Mare la Iglesia en dedicar alguns dias de Festa á alguns Sants en particular, y lo dia de avuy á tots los Sants generalment. Lo primer es, perque Deu Senyor nostre sia mes frecuentment venerat, y ab mes fervor obsequiat, y servit dels cristians, qui al mateix temps, que santifican las Festas dels Sants, honran á Deu Senyor nostre, per cuant es singularment venerat en los Sants, en sas Imatges, y Reliquias, com aixi está definit en lo Sagrat Concili Tridentino. (Sess. 25. de invoc. vener. & Reliq. Sanct.)

Lo segon fi es, perque tots nosaltres nos exitém, y animém á la observancia de la lley, y seguir lo camí de la virtut, y perfecció, puix los Sants nos serveixen de exemple, que debém imitar, per assegurar nostra salvació, y arribar ab certesa, despres de aquesta vida mortal, á la Gloria, y Benaventuransa, que ja los Sants gosan.

A la manera que los Mestres de escriurer donan á sos Deixebles un exemple, que seguir, é imitar, y seguint, é imitant lo exemple, aprenen estos de escriurer: aixi tambe la Iglesia Santa, per la ensenyansa de sos fills los cristians posa devant dels ulls de sa consideració las vidas dels Sants, com á exemple que debém seguir, imitantlos en sa vida, y costums.

Lo exemple dels Sants, ha de alentarnos molt á imitar sa vida, per cuant foren ells de carn, y sanch com nosaltres, y subjectes als mateixos apetits, y passions nostras, y tots nosaltres podém ser lo que ells son, si fém lo que ells feren, y obrám com ells obraren.

Ab lo exemple dels Sants, quedám convensuts tots los pecadors, qui nos escusám per no empendrer molt de veras la virtut; uns se escusan allegant son natural, altres allegant sos apetits, altres la vehemencia de la tentació, altres la edat, altres la poca salut, altres las obligacions de son estat, altres las molestias, y ocupacions de son ofici; y perque quedém tots convensuts, no hi ha estat, ni ofici, en que no tinga la Iglesia alguns Sants, disposant ja assó la Divina Providencia, perque ningú culpe al estat, ni al ofici; y tambe perque en tots estats, y oficis tinga quiscú un exemplar á qui imitar, y seguir.

Las escusas, que ara molts donan per no seguir la virtut, y tambe de haber faltat á la lley Divina, nols han de valer en lo

Tribunal de Deu Senyor nostre, qui los convencerá ab la vida dels Sants, qui per guardar la lley Divina, feren accions heróicas, y per no ofendrer á Deu donaren molts la vida, com tots los Sants Martirs, y tambe moltas Verges, com Santa Ignés, Santa Llucia, Santa Agata, Santa Eulalia, y altras delicadas donsellas.

Lo culto, y veneració, que donám als Sants, es acte de la virtut de Religió, y molt agradable á Deu Senyor nostre, y debém tots ser molt devots dels Sants, per mereixer de ells, que sian nostres medianers envers Deu. Ells com á germans nostres que son, veyentse en los Cels ja fora dels perills, y altrament coneixent nostra flaquesa, solicitan en los Cels nostra salut, y se alegran de valernos, y mes singularment si los invocám.

De alguns Sants emperó, déu ser especial son culto y mes frécuent la invocació, es á saber de aquell, ó aquells Sants, que lo Poble ha elegit, ó altrament Deu ha destinat per Patrons del Poble ahont vivím; aixi que debém tenir especial devoció á Sant N. Patró de nostre Poble.

Los Sants Patrons del Poble, son anomenats Sants Tutelars, perque com á Tutors nostres, y com si nosaltres fossem Pubills, y Horfans á ells recomanats, nos guardan, nos defensan, y nos instruheixen al cumpliment de nostras obligacions, lo cual ofici fan ab gran amor.

Tambe debém quiscú de nosaltres, tenir especial devoció al Sant Patró, de qui habém prés lo nom en lo Sant Baptisme; y perque ja en los principis de nostra vida tingám exemple que seguir, perçó disposa Santa Mare la Iglesia, que en lo Sant Baptisme se pose nom á las criaturas, y que sia lo nom de algun Sant, ó Santa, pretenent tambe que nostra vida sia á imitació de la que tingué lo Sant, ó Santa, de qui habém prés lo nom.

Per obligar als Sants, á que sian nostres Advocats y Medianers ab la Magestat Divina, debém obsequiarlos, dejunant sas vigilias, celebrant ab devoció sas Festas, confessant y combregant en ellas, per honor y reverencia del Sant; llegir sas vidas, imitar sas virtuts; debém tambe reverenciarlos en sas Imatges, saludantlas cuant passám devant de ellas, visitar sas Iglesias, ó Capellas, ferlos Novenas en sas Festas y á honra, y gloria sua algun Pare nostre, Ave Maria, ó Salve tots los dias; de aquesta manera serém devots dels Sants, y ells serán nostres Protectors, y Advocats, y mereixerém gosar de sa companyia, regnant junt ab ells en la Gloria Celestial, ahont tots nos vejám. Amen.

Publicació de la Commemoració dels Difunts.

Demá nostra Santa Mare la Iglesia, fará Commemoració dels Faels Difunts, y pregará á Deu Senyor nostre per totas las Animas, que estant patint las gravíssimas penas del Purgatori, perque ajudadas dels sufragis, pugan anar á gosar del etern descans.

La pietat de nostra Mare la Iglesia, no se contenta de que en totas las Missas se pregue per los Difunts, y que los Faels cristians fassen celebrar entre any Missas, y Oficis de Enterro, Novena, Cap de any, Aniversaris, &c. sino que ha ordenat, que lo dia despres de tots los Sants, se fes general Commemoració de tots los Morts, per ensenyarnos, que la intercessió dels Sants es poderosa en benefici de las Animas, y que los sufragis que se aplican per nostres germans Difunts, son molt acceptes als Sants, y á la Magestat Divina.

No debéu contentarvos los devots de las Animas, en pensar que ja habéu fet celebrar Missas, y que habéu donat almoynas per las Animas de vostres Pares, parents, y amichs Difunts, perque no per assó teniu certesa, de que ja estigan en lo Cel, y per tant debéu continuar en los sufragis en lo discurs del any, y ab mes especialitat lo dia de demá.

Considerâu ab tota atenció, las penas, y afliccions que están patint vostres germans en lo Purgatori, y per las entranyas de Jesucrist Redemptor nostre, vos demanám vullau recordarvos dels Faels Difunts, y ajudarlos ab los sufragis que pugau, puig es ben cert, que ditas Animas intercedirán per vosaltres devant la Magestat de Deu, qui vos pagará aquestas bonas obras, ab aument de molts bens temporals, y espirituals.

IN PATROCINIO VIRGINIS MARIÆ.

Catolichs, y devots cristians: Avuy celebra la Iglesia Santa, Festa á la Reyna dels Angels Maria Senyora nostra, baix la invocació de son Patrocini. Aquesta Festa la instituhí lo Sumo Pontífice Alexandro VII. de felís recordació, per est Regne de Espanya, y concedí Indulgencia plenaria, y remissió dels pecats á

tots los Faels cristians, que assistirán á la Missa major de dita Festa, y en ella pregarán á Deu nostre Senyor per la pau, y concordia entre los Prínceps cristians, extirpació de la heretgía, y exaltació de la Santa Fé Católica.

Lo poder, y eficacia del Patrocini de Maria Senyora nostra es tant gran, que cuantas gracias demana per nosaltres, á son Unigénit Fill, li son otorgadas, y es ella constituida per Deu Senyor nostre, Senyora, y Dispensera de tots los tresors celestials; de manera, que tots, y cualsevols beneficis, gracias, y mercés, que venen del Cel á nosaltres, tots venen per Maria Senyora nostra, per son medi, per sa intercessió, y Patrocini: ordenant Deu Senyor nostre, que aixi com la causa de tots nostres mals, y desditxas fou Adam per persuasió de Eva; aixi tambe ha ordenat, que la causa de nostra salvació, y tot nostre be, fos Jesus, per la intercessió, y Patrocini de Maria.

Per ser Maria Senyora nostra la causa instrumental de totas nostras ditxas, perçó en las Sagradas Lletras, se anomena Coll del cos mistich de la Iglesia, del cual es Cap Cristo Senyor nostre; perque aixi com lo Coll es qui fa inclinar lo Cap, aixi Cristo nostre Cap se inclina á misericordias per Maria, per sa intercessió, y Patrocini; y aixi com lo Coll es per ahont baixan las influencias del Cap á las demes parts del Cos, aixi per Maria Senyora nostra rebém las influencias, y mérits de Cristo, y es ella la canal per ahont venen totas las gracias.

Tot lo predit dona bastantment á coneixer, no sols lo poder, y eficacia del Patrocini de Maria; sino tambe la necessitat tenim, y lo molt interessant es lo Patrocini de aquesta gran Senyora, á la cual la Iglesia Santa anomena: *Escala de Jacob, y porta del Cel*, perque entengám, que sols per medi de Maria pujarém al Cel, y entrarém en ell.

Per tant debém tots procurar, y demanar á Maria Senyora nostra son Patrocini; y sens dupte lo mereixerém, si tenim gran amor, y afició á tant gran Senyora, si procurám ser molt devots seus, si dejunám sas Vigilias, si celebrám ab devoció sas Festas, confessant, y combregant en ellas, per honor, y reverencia de esta incomparable Senyora, si llegim, y meditám sa vida, si imitám sas virtuts, Puresa, Caritat, Humilitat, Paciencia, Mortificació, Modestia, Fortalesa, Discreció, Prudencia, y Perseverancia: si invocám molt sovint, y ab devoció son Santíssim Nom, singularment en los treballs, en las tentacions, y en los duptes; si

dejunám los dissaptes; si li oferím alguns altres obsequis, com son reverenciarla en sas Imatges, saludantla cuant passám devant de ellas; si visitám sas Iglesias, y Capellas; si fém Novenas en sas Festas; si resám la Corona, lo Rosari, lo Ofici menor, los sét Pare nostres, y sét Ave Marias, á sos Goigs majors, y á sos Dolors; las cuals devocions totas son aprobadas per Santa Mare la Iglesia, y totas molt del gust, y agrado de esta Soberana Reyna; las cuals debém usar, y ab ellas obligarém á Maria Senyora nostra, que sia nostra Protectora, Ausiliadora, y Advocada en totas nostras necessitats, y conseguirém son Patrocini, y ab ell la eterna benaventuransa. Aixi sia. Amen.

IN FESTO CONCEPTIONIS BEATÆ

MARIÆ VIRGINIS.

Catolichs, y devots cristians: Avuy la Iglesia Santa, celebra Festa solemne á la Inmaculada Concepció de Maria Senyora nostra; en la cual sens ensenya, que la Reyna dels Angels Maria Santíssima, fou concebuda plena de gracia en lo primer instant de son ser natural, sens incorrer en alguna manera en lo pecat original, ab que som concebuts tots los descendents de Adam, per natural propagació.

Maria Senyora nostra, fou desde la eternitat destinada, y elegida per Mare del Fill de Deu, y aixi fou dotada de prerrogativas, y gracias molt singulars.

Lo primer privilegi, fou de preservarla del pecat original, y criarla en Justicia, sens que, ni per un sol instant se ves en pecat, la que habia de ser Mare del mateix Deu.

Lo segon privilegi, que li concedí es, que ja en aquest primer instant, que fou concebuda en las entranyas de Santa Ana, so li llevá lo fomes del pecat, que es aquella mala arrél, que á nosaltres nos inclina á pecar; y aquella rebeldía de la carn, que tant continuament sentím contra la raho, y esperit; perque la casa de la sua Anima ab tots sos moradors, que son las suas potencias, tingues perpétua pau y concordia, per ser digna morada del Fill de Deu, Príncep de la Pau, qui (segons diu David)

te sa habitació en la mateixa Pau. Aixi que esta incomparable Senyora may sentí la guerra interior, que tots los demes fills de Adam sentím, y plorám, perque sa carn puríssima no cubdiciaba contra son Esperit, ni lo lo Esperit trobaba dificultat en gobernar sa carn; ni la lley dels apetits, contradeya á la lley de la raho, ni la raho tenia treball en domar las passions dels apetits, ans be ab sumo gust se unian, y concordaban en la obediencia, y subjecció de son Deu, y Senyor.

Lo tercer privilegi, fou confirmarla en gracia ab un modo singularíssim, de tal manera, que per tot lo temps de la sua vida, may pecás actualment, ni per obra, ni per paraula, ni per pensament algun, assistintla lo Senyor ab particular providencia en totas sas obras, perque fossen totas gloriosas, y puras ab los tres graus de puresa: çó es, sens mácula de pecat mortal, sens sombra de pecat venial, y sens imperfecció alguna, deixant no tant solament lo mal, sino tambe lo imperfet, y menos bo; elegint sempre lo millor, y mes agradable á la Magestat Divina.

Lo cuart privilegi, fou umplirla en aquell primer instant de sa Concepció, de gracia, dels Dons, y Fruits del Esperit Sant, ab tant gran abundancia, y plenitut, que excedía als Angels, y Serafins del Cel, perque fos digna Mare de Deu, y digna Reyna de las Gerarquías Angélicas, fentla tant millor, y mes Santa que ells, cuant era millor lo Nom, que pensaba donarli de *Mare*, que no lo que los Angels tenian de Servents, y Ministres en sa Casa; de manera, que la Verge Santíssima comenssá la carrera de la santedat, y perfecció, per ahont los Angels acabaren la sua; y estant en la terra, tenia mes graus de santedat, que los que vivian en lo Cel, cumplintse en ella, lo que diu David de la ciutat de Deu, (Psal. 86.) que sos fonaments son sobre las montanyas altas, perque ja en sa Concepció puríssima, fou mes excelent en santedat, que no tots los demes Sants.

De tots estos privilegis, y gracias tant singulars, com concedí la Santíssima Trinitat á nostra Reyna, y Senyora, en lo primer instant de sa Concepció puríssima, nos habém de gosar y alegrar cordialment, y pendrer de aqui motius per amarla, y servirla ab gran afecte de nostre cor, donant á esta Senyora mil enhorabonas de sa incomparable ditxa; y á la Santíssima Trinitat contínuas gracias de haberla enriquida, y adornada de tants singulars privilegis.

Tambe vos exortám en lo Senyor, siáu tota vostra vida molt

devots de esta Senyora, venerant sa pura, é Inmaculada Concepció, ab que la obligarém á ser nostra Advocada, per tot lo discurs de nostra vida, y molt singularment en la hora de nostra mort. Aixi sia. Amen.

CONSTITUCIONS TARRACONENSES

que deuhen publicarse cuatre vegadas lo any, es á saber: lo dia de Pascua de Resurrecció, lo dia de Pentecostés, lo dia de la Assumpció de nostra Senyora, y lo dia de Nadal.

Los Concilis Provincials de Tarragona, miran ab gran cuidado, y vigilancia la conservació, y aument del culto Divino, y salut espiritual de las Animas; percó manan en pena de Santa Obediencia als Rectors, y demes á qui toca la Cura de Animas; que en las Festas de Pascua de Resurrecció, de Pentecostes, de nostra Senyora de Agost, y Nadal, publiquen en sas Iglesias Parroquials, al temps dels Divinals Oficis, las Constitucions seguents:

1. Primerament, se amonesta á tots los Faels cristians, ço es, als de edat de sét anys en amunt, capassos per pecar, y diferenciar lo be del mal, que confessen dos, ó tres vegadas en quiscun any, ó en la Cuaresma; y als que tenen dotse anys (en que se regulan los anys de discreció) tant homens, com donas, se mana que segons judici del propri Párroco, ó prudent Confessor, se confessen, y prengan la Sagrada Comunió, alomenos per la Pascua de Resurrecció, altrament serán excomunicats, expellits de la Iglesia, y morint ab aquell propósit, no sels donará Sepultura Ecclesiastica.

2. Item, se exorta á tot cristiá, que tinga us de raho, y bastant discreció, que en lo article de la mort demane lo Sagrament de la Extrema-Unció, per lo cual son concedidas moltas gracias, y ausilis Celestials, als qui lo reben dignament.

3. Terceramént, se amonesta y mana á tots los Faels cristians, que no reneguen ni blasfemen de Deu, ó de Maria Senyora nostra, y Mare sua, baix pena de excomunicació, á mes que estos tals son malehits de Deu Omnipotent.

4. Item, perque tot Matrimoni se déu celebrar en fas de Santa Mare la Iglesia, y no en lloch amagat, se mana á tots los

Faels cristians, no se desposen en secret, ni amagadament, sino en presencia del propri Párroco, ó altre Sacerdot de llicencia sua: y dos, ó tres testimonis, conforme ho disposa lo Sagrat Concili de Trento, altrament lo Matrimoni será de ningun valor.

5. Item, se amonesta á tots aquells, qui están desposats per paraulas de present, que no cohabiten, ni consumen lo Matrimoni, antes de la Missa de Benedicció nupcial.

6. Item, se mana baix pena de excomunicació, á tots aquells, que saben parentiu de consanguinitat, comparatge, afinitat, ó altre llegitim impediment, que dirimeix, ó impedeix lo Matrimoni; que antes, ó comensadas las amonestacions, ho denuncíen ó son propri Párroco.

7. Item, baix pena de excomunicació, se mana á tots los Faels cristians, que no fassen sortilegis, ni usen malas arts; çó es, que no fassen encantaments, conjurs, adevinacions, lligaments, bruixerías, ó altres semblants, ó diferents maleficis.

8. Item, son excomunicats tots aquells, que fan estatuts, y altres ordinacions, ó altrament venen contra la llibertat, é inmunitat Ecclesiástica.

9. Item, se amonesta á tots los cristians, que son tinguts, y obligats á pagar íntegrament los Delmes, y Prímicias dels fruits que Deu los dona, sens deduhir en manera alguna la llavor, y gastos fets en cultivar las terras, ó en recullir los fruits, baix pena de excomunicació, en la cuals incorren tambe, los qui no pagan Aniversaris, ó altres cosas pias, ó en ellas advertidament cometen algun frau.

10. Item, se amonesta baix pena de excomunicació major se mana que ningun Clergue, ni Laich, se atrevesca á ballar, ni fer altre joch deshonest, ó profá dins la Iglesia ni en altre lloch Sagrat, y en cas de contrafacció, cessen los Oficis Divinals en dita Iglesia.

11. Item, volém sian excomunicats, aquells, y aquellas, que fan juraments falsos, llevan ó fan falsos testimonis, no sols en ofensa, sino tambe en defensa y als qui consenten, ó donan favor, consell ó ajuda; y estos tals deuhen saber, que restan obligats á restitució de tots los danys, que resultan per causa de dits falsos testimonis, y no restituhint, no poden ser absolts.

12. Item, se amonesta als Marmessors, y á tots aquells, que tenen administració de cosas pias, de cualsevol grau, estament, ó condició que sian, que cuant antes pugan alomenos dins

lo any, donen compte de sa administració al Auditor de las Animas, baix pena de excomunicació, si ja no tenian llicencia del dit Auditor.

13. Item, se amonesta á tot cristiá home, ó dona, que tots los Diumenges, y Festas de precepte sia á Missa y á Sermó, si ni haurá, y que nos partesca de la Missa, fins á tant, que la benedicció sia donada; y qui estará tres Diumenges, ó Festas de precepte sens anar á Missa, sia declarat públicament per excomunicat.

14. Item, volém sian excomunicats los Usurers, Logrers, Revenedors, y altres cualsevols, qui prestan á onse per dotse, ó altrament ab pacte de cobrar lo prestat ab interés.

15. Item, se mana á tot cristiá, aixi home, com dona, de edat de vint y un any, que es obligat en pena de pecat mortal á dejunar tota la Cuaresma, Vigilias que tenen dejuni, y las cuatre Temporas del any; si ja no tindrá algun just impediment.

16. Item, se exorta á tots los cristians, que no criden, ni permeten, que los Jueus, ó altres Infiels, los curen en sas malaltias, baix pena de privació dels Sagraments, y morint, no sels donará terra sagrada.

17. Item, se amonesta als Metges cristians, que no se atrevescan á visitar al malalt detingut en lo llit de malaltia grave, fora del tercer dia, ó visita, que no hage confessats sos pecats, per rebrer despres los altres Sagraments, conforme estil, y costum de la Iglesia en pena de excomunicació, en que incorrerán en lo mateix temps de la contrafacció, y de restar infames perpétuament, y privats de entrar en la Iglesia, y altras penas, sino en cas, que per alguna justa causa aparegués al Confessor prorogarho, sobre que se li encarrega la conciencia.

18. Item, se exorta á tot cristiá home, ó dona, ques guarde de fer Vots, sino es ab molta devoció, y maduresa, de manera, que prestament los cumplen; y las Mullers no fassan Vots sens llicencia de sos Marits, y consell de son Curat, ó Confessor.

19. Item, se amonesta á tots los Preberes, que no admetian en lo Sagrament del Baptisme, sino un Padrí, y una Padrina, per quiscun que se haurá de batejar, ni tampoch, que sels pose mes de tres noms, y éstos sian de Sants comuntment tinguts per tals en la Iglesia.

20. Item, se amonesta á tot cristiá, que cuant sia en edat

de discreció, y tinga us de raho, aprengue lo Credo menor, los manaments de la lley de Deu, los manaments de la Iglesia, y lo Pare nostre, tots aquells qui no voldrán apendrer las sobreditas cosas, pecan mortalment, y tambe los quis descuidan de ensenyarlas á sos fills, fillas, ó altres menors de que son encarregats en ser de edat, que las pugan apendrer.

Totas las cosas en aquest Llibre contengudas, subjecta lo Autor á la correcció de Santa Mare la Iglesia.

FÍ.

